SZOLGATÁRS

BAPTISTA LELKÉSZTÁJÉKOZTATÓ

III. évf. 4. szám
1994. augusztus

A tartalomból:

HIRDESD AZ ÍGÉT!

Edward D. Griffin: "Hol van az Úr, Illés Istene?" 3
Dr. Gerhard Class: Jézus Krisztus a gyülekezetek gyógyítója 4

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI

Tahi — Missziói Munkaágak Hete Tahiban – 1994. augusztus 1-7. 6
Jelentés a BTA 1993/94-es tanév második félévéről – Dékáni beszámoló 8
Jelentés a MF második évének, az 1993/94-es tanévnek a működéséről 10
Bizottsági körkép 11
Tudósítás a Szövetségi Tanács 1994. június 7-ei üléséről 15

BIBLIATANULMÁNY

Bill T. Arnold: Szójáték és elbeszélő technikák a Dániel 5- és 6-ban 17
Dr. Kirk E Lowery: A héber Biblia használata a szolgálatban 20

AKADÉMIAI SZAKDOLGOZATOK 1994-BEN

Dan László: Destruktív szekták a mai Magyarországon 33

SAJTÓFIGYELŐ

Stephan Brown: Küng és Raiser vitája a vallás szerepéről 40

SZOLGÁLAT ÚTJÁN

Dr. Gyökössy Endre: Mit tehet a hívő ember? – A depresszió és "ellenszere" 41
J. Oswald Sanders: Egy vezető portréja 45

TALLÓZÓ

Dr. Karasszon Dezső: A Bibliafordító Bizottság munkamódszere 53
Dr. Cserháti Sándor: Utószó az Újszövetség új fordításának javított kiadásához 55

"...SOKAN ÉLNEK MÁSKÉPPEN..."

Dan László: A dunaföldvári keresztyének 57

GYÖNGYSZEMEK A BAPTISTA MISSZIÓ TÖRTÉNETÉBŐL

Dr. Mészáros Kálmán: Magyar baptisták a dél-amerikai kontinensen 62

"SZOLGATÁRS-NÉ"

Gerő Sándorné: A nők helye és szolgálata az apostoli gyülekezetben 68

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE 69

HIRDESD AZ IGÉT!

Edward D. Griffin
(1770-1837)

"Hol van az Úr, Illés Istene"?

Amikor Elizeus ráütött Illés palástjával a Jordán vizére, felkiáltott: "*Hol van az Úr, Illés Istene, hol van?*" Visszatekintett arra a korszakra, amelyet isteni csodák jeleztek – Illés szolgálatának az idejére. Az a szolgálat lezárult. Illés fölment a mennybe, és Elizeus itt maradt, hogy elmélkedjék azokon a jeleneteken, amelyek sohasem tértek vissza. Ilyen időszak áll a szemünk előtt, hogy visszafordítsa tekintetünket a múlt felé. Az elmúlt évszázad közepe különleges időszak volt a keresztyén egyházban. Sokan vissza tudunk emlékezni azokra a dicsőséges napokra, amikor mindkét kontinens a Szentlélek különleges látogatását élte át; amikor az evangéliumi igehirdetők – mint angyalok – repültek az ég közepén, utaztak városról városra, államról államra, és gyakran hajóztak az Atlanti-óceán hullámain, hogy hirdessék az üdvösség örömhírét; amikor Istennek azok a szolgái bátran bizonyságot tettek a világiassággal és a papi ruhákba öltözött szertartásossággal szemben, és létrehoztak egy új időszakot az evangéliumi szentség és prédikálás folyamatában. Az dicsőséges időszak volt, amit sohasem felejtenek el a földön, és amire ujjongva emlékeznek az örökkévalóságig ezrek és ezrek, akik akkor kezdték először látni a fényt és feléledtek. A keresztyének akkor elevenek voltak; a lelkük nagyon érzékennyé vált, és keresztyén beszélgetés töltötte közös alkalmaikat; szívüket melegen összefonta a testvéri szeretet. A legnagyobb lelki szabadságban beszélgettek egymással örömeikről és próbáikról. Azokban a napokban a keresztyének nem szégyellték Krisztus evangéliumát; nem formálódtak a világ szerint; bátran kiváltak a világból és elkülönült néppé lettek. Többé már nem hajszolták magukat a gazdagság és dicsőség megszerzéséért: betöltötte kívánságaikat az, hogy Krisztus országának előrehaladását látták. Azokban a napokban a szülők örömmel nyerték vissza az életbe halott gyermekeiket, és a keresztyének örömkönnyeket sírtak, amikor hálaadó énekeket zengtek ezrek és ezrek, akik feltámadtak a halálból. *Ó, adj nekünk még több olyan napot! Jaj! Azok a napok eltűntek.* Ma a világ diadalmaskodik, és fogságban tartja az egyházat. Ó, bárcsak visszatérnének azok a dicsőséges jelenetek! Hol van az Úr, Whitefield, Tennent, Davies, Brainerd és Edwards Istene? Hol van atyáink Istene?

Korunkban is úgy tetszett az isteni Léleknek, hogy széles körben terjessze befolyását a földön. Ez egész évszázadban, az utóbbi nyolc vagy tíz év alatt, csodálatos események mentek végbe Sion javára. E korszak minden idejében láttunk vagy hallottunk szokatlan vallási ébredésekről az amerikai egyház számos területén. Sok ezren feltámadtak a halálból, és elkezdték a vég nélküli életet. A pogányok iránti szánalom lelke áradt szét, és az apostoli kor óta nem tapasztalt erőfeszítéssel igyekeztek a pogány sötétséget áthatni az élet világosságával. De jaj, közöttünk visszatér a tompaság az általános öröm elfojtására; és Isten gyermekei, akik még nem merültek álomba, fölakasztották hárfáikat a fűzfákra és sírva emlékeznek Sionra. Most, akárcsak a múltban, még teljesebb a bánatuk, amint könnyek között felkiáltanak: "*Hol van az Úr, a mi korábbi ébredéseink Istene?*"

Volt olyan korszak, amikor a názáreti Jézus szavát hallották ezeken az utcákon, amikor fenséges trónusán ült gyülekezeteinkben, amikor a lélek igényeit jobban figyelembe vették, amikor a keresztyének éltek, a bűnösök megremegtek, amikor az újonnan születettek örültek, hogy hirdethetik Jézus nevét. Amint végigtekintünk ezen a nagy gyülekezeten, láthatjuk azokat, akik nem fogják hamarosan elfelejteni azt a jelenetet. Igen, láttuk azt a napot, amikor némelyikünk remegett az örökkévaló ítélet közelségének láttán, amikor azt gondoltuk, hogy csak egy lépés volt köztünk és a halál köztött. Láttuk az áldott órát, amikor a mennyei fény betört elkeseredésünkbe, amikor szemünk tágra nyílt az örökkévaló nap láttán, amikor lelkünk megszabadult végtelen szomorúságaitól és átölelte a halhatatlan öröm reménységét. Élek, élek, kiáltottad, és a szemfedő lehullt a lábad elé. Láttunk csillogó szemű szülőket remegő félelemben, amint gyermekük feltekintett hálásan a Szabadítóra. Láttuk azt az ünnepélyes órát, amikor társaiddal együtt ott álltál az Úr előtt, hogy szövetségre lépj vele. Láttuk a drága fiatalokat, amint örvendezve mondták el egymásnak a Megváltó szeretetét, amikor kedvesség tündöklött minden szemben, és akárhová mentek, vitték magukkal Jézus jelenlétét és szeretetét. Hadd kapaszkodjam meg ezekben a drága emlékekben. Ne szakítsatok el attól a jelenettől, amelyhez úgy ragaszkodik a lelkem, mint magához az élethez. De ez mind elmúlt, és ezek az elkeseredett szemek most mire nézzenek? A tompaság és halál általános pusztaságára. Gyermekek nem élednek újjá; szülők szíve nem ujjong az örömtől; senkiben sem tudatosul a bűn és a veszély; nem éljük át a menyegzős örömet. Az isteni Szabadító, akinek szeretetéről abban az órában azt gondoltuk, hogy sohasem tudnánk elfelejteni, most mégis feledésbe merül és nem törődünk vele. A világ fölébe kerekedett. A világ elsodorta a keresztyéneket, a megtérteket, a bűnösöket. A világ, a világ, a világ: ez az a tárgy, amely minden törődés központja; ez az a magasrangú istenség, amelyet imádunk. Adnak, vesznek és kereskednek: ne gondoljunk a halálra, el az ítélettel és mennyországgal, ne beszéljetek a Megváltó szeretetéről, a földre és a kereskedésre van szükségem, bár a föld remeg a lábam alatt és a menny vért könnyezik a fejem fölött. És vajon így van? Igen, és ez olyan gonoszság, amelynek kezelése felülmúlja az erőnket. Mindent megtettünk és elmondtunk, amit tudtunk, és nem változtatta meg a helyzetet. Akkor hol van az Úr, az Illés Istene? Hol van az Úr, a mi előző nyugalmunk Istene? Hol van, hol található? "*Tekints le az égből, nézz le szent és dicső hajlékodból: Hol van féltő szereteted és hatalmad, szíved megindulása és irgalmad miért marad távol tőlem?*" (Ézsaiás 63:15). Tudom jól, hogy ez egyedül Isten szuverén jókedvétől függ, hogy lesz-e ismét egy újabb vallásos ébredés ezen a helyen, vagy a halottak örökre halottak maradnak. Egyetlen pillantásától újjáélednek alvó barátaink; egyetlen tekintetétől ebben a gyülekezetben minden megtéretlen lélek meghal bűneiben. Emberek és angyalok nem változtathatnak a döntésen. A lelkipásztorok prédikálhatnak, a kereszt-

tyének imádkozhatnak, a szülők sírhatnak, és ezer kegyes szív összetörhet; de ha az Úr, az Illés Istene nem éleszt fel minket a halálból, nem éledünk meg. Ez az érzés, jóllehet ott volt a nyelvünkön, félek, hogy sohasem került elég mélyre a szívünkbe. Az ébredés napjaiban túl sok dicsőséget tulajdonítottunk az embereknek és eszközöknek, és most talán túlságosan az emberektől és az eszközöktől várjuk a kívánt enyhületet. Sohasem fogunk megéledni, amíg nem érezzük abszolút és teljes Istentől való függőségünket, amíg szívből és fenntartás nélkül el nem tudjuk mondani: "*Lelkem, csak Istenre várj, mert tőle van szabadításom.*", bárcsak ebben a függőségben fölemelnénk tekintetünket az égre, mint egy ember, és kiáltanánk, mintha a világ üdvössége függne imádságunktól: "*Hol van az Úr, Illés Istene? Ó, bárcsak tudnám, hol találhatnám meg őt, hogy elmennék még az ő székéhez is.*" Jaj, vajon nem tudunk rátalálni? Miközben ezrek fekszenek holtan körülöttünk, nem találunk rá az egyedüli személyre, aki feltámaszthatja őket? Hol van? Hol találunk rá? Talán sehol sem? Hol van az Úr, az Illés Istene?

De az ilyen függőség, és az ilyen egyesített kiáltás sohasem történik meg addig, amíg nem ő kezdeményezi. Tehát utolsó reménységünk teljesen megszűnt önmagunk iránt. Most a legnagyobb mélységben nagyobb elkeseredettséggel kiáltjuk: "*Hol van az Úr, a mi ébredéseink Istene?*" Ó, bárcsak tudnám, hol találhatnám meg őt, hogy elmennék még az ő székéig is. Nem tudom megtalálni? Miközben ezrek fekszenek körülöttünk, mint holtak, nem találhatjuk meg azt az egyedüli személyt, aki feltámaszthatja őket az életre? Hol van? Nem találunk rá? Nem találhatjuk meg őt? Miért vonja vissza hatalmát? Vajon megrövidült a keze, hogy nem tud megszabadítani, vagy megnehezült a füle, hogy nem tud meghallgatni? Nem, hanem a mi vétkeink választották el őt tőlünk, és rejtették el orcáját előlünk, hogy nem hallgat meg.

Ereje és irgalma ugyanolyan bőséges, mint amilyen bőségesen bemutatkozott a szemünk előtt: és ha keresnénk őt, megtalálnánk ugyanazon a kegyelmi királyi széken, ahol megtaláltuk őt ezelőtt. Irgalma nem tűnt el örökre. Azt hiszem, látom, amint kinyújt kezét egyháza felé, és ezt mondja: Miért sírtok? Házaitokban vannak halottaitok? Hatalmam és kegyelmem a rendelkezésetekre bocsátom. Ha korlátozottak vagytok, akkor nem énbennem vagytok korlátozottak, hanem magatokban. Igen, Urunk, a dorgálás jogos. A keresztyének nem hívják Illés Istenét azzal a tisztelettel, alázattal és szívet tépő vággyal, ami szükséges, hogy megnyerjük a kegyelem dicsőséges bemutatkozását. Sokkal áldottabb napok tanúi lehetnénk, mint amit ezelőtt kaptunk, ha megfelelően keresnénk. És vajon sohasem térnek vissza? Igen, visszatérnek. A bevezetőben azt mondtuk, hogy Elizeus napjai nagyobb dicsőséggel emlékedtek ki, mint Illés napjai. Nem volt hiábavaló, hogy kereste az Urat, gazdájának Istenét. Áldott gondolat! Nem lesz hiábavaló, hogy itt és ott a magányos keresztyének kérik az Urat, Illés Istenét. Eljön az az idő, amikor minden bűnös, aki ebben a gyülekezetben él, megnyitja szemét és meglátja Istent, akit talán atyái elutasítottak; amikor ezek az utcák megtelnek imádsággal és Jézus Krisztus győzelmével; amikor ez a ház, ha még állni fog, megtelik drága, odaszentelt hallgatókkal; amikor annak a boldog embernek, akinek hangja hallható lesz erről a szószékről, kevesebb szívfájdalma lesz, mint lelkipásztorotoknak van. Szent falak, ha még állni fogtok, ne mondjátok el utódainknak: ne zavarjátok az ünneplő gyülekezetet annak emlegetésével, amit most láttok. Nem mondjátok, atyáitok, akik valamikor itt összejöttek, könnyek között keresték, de némelyikük csúfolkodott, mások hamarosan elfeledkeztek. Mielőtt az a nap megérkezik, ez a hang némaságba dermed, és remélem ez a szív nem fáj többé. Azokat a székeket elhagyják jelenlegi birtoklóik, és mindnyájan atyáink gyülekezetébe kerülünk. De hadd jöjjön el az a nap, akár e világon vagyok, akár nem, azt hiszem, örömet ad nekem, ha meglátom Krisztus országának győzelmét ezen a helyen, ahol valamikor dolgoztam, és azok leszármazottai között, akiket valamikor szerettem. Ó, dicsőséges, örvendetes jövő! Ezért elragadtatásban élhetek halálomig. Siess boldog nap! Jöjj, Uram, Jézus, jöjj hamar! Ámen.

Ford.: G.L.

Dr. Gerhard Claas

JÉZUS KRISZTUS A GYÜLEKEZETEK GYÓGYÍTÓJA

"Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az Ő sebei árán gyógyultunk meg" /Ésa 53:5/

Sokan azt kérdezhetnék: lehetséges-e egyáltalán, hogy Jézus Krisztus gyülekezetének gyógyulásra van szüksége? Meglepő lehet az is, hogy ez az utalás nem Krisztus egyetlen gyülekezetére, hanem a gyülekezetekre vonatkozik. Ezért úgy tűnik, hogy ez a téma a gyülekezeteknek egymás közötti kapcsolatát hangsúlyozza. Senki nem kétli, hogy a gyülekezetek és felekezetek kapcsolatában elég sok a betegség és a romlás.

A KÓRKÉP

Talán nemigen van Jézusnak gyakrabban idézett mondása, mint az, amely főpapi imádságából való: "*hogy egyek legyenek...*" /Jn 17:22/

Jézus Krisztus egyházának egységét kívánja és reméli sok keresztyén. Az egység gondolatát azonban sokféleképpen értelmezik.

Egyesek szervezeti egységre gondolnak. Elfelejtik azt, hogy ha létrejönne egy szuperegyház ezen a világon, akkor az szuperhatalommá is válna, és más lenne a természete, mint a Jézus Krisztus által elgondolt egyháznak.

Mások az egyház egységégével kapcsolatos álmuk beteljesedését csupán a "*láthatatlan egyházban*" érzékelik, ami majd az "*idők végén*" valósul meg, amikor maga az Úr összegyűjti "*igaz egyházát*", magához vonva ennek tagjait minden gyülekezetből és hitnézetből. Átsiklanak azon a ponton, hogy Jézus a keresztyének egységét már most és itt akarja látni, mint az Ő világra kiterjedő missziójának jelét /Jn 17:23/.

Megint mások – és én magamat is ezek közé sorolom – a lélekben való egységről beszélnek, a különbözőségekben való egységről. Ezt a felfogást jól szemlélteti Izráel népének története, amikor az Ígéret Földje felé haladtak. Tizenkét törzs menetelt. Mindegyik törzsnek megvolt a maga sajátossága, neve, története és hagyománya. Mégis mindezek a törzsek úgy gondolták magukról, mint Isten egy népéről, melynek tagjaiként egymás mellett haladnak útjukon; egy céljuk van, az Ígéret Földje. Őket Isten elhívása és köztük lakozása egyesíti.

Manapság keresztyén gyülekezetek tömegeiről beszélhetünk. De még mindig nincs meg az igazi egység, még csak a "*lélekben való egység*" sincs meg.

TÜNETEK

Számos dolog fenyegeti Jézus Krisztus egyházának az egységét. Ezek közül csupán néhányat említek meg:

I.A hamisan értelmezett ortodoxia.

Már az apostolok legelső jeruzsálemi gyűlésén "*nem kis viszály és vita*" támadt /ApCsel 15:2/ a "*törvény és az evangélium*" kérdésében, anélkül azonban, hogy kérdésessé tették volna a másik fél hitének valódiságát.

Manapság sok keresztyén vezető és ezek követői döbbenetes és riasztó parancsuralmi igénnyel állnak elő. Most azonban ne foglalkozzunk e szélsőségekkel, hanem inkább vizsgáljuk meg saját baptista családunkat. Kíséreljük meg, hogy becsületesen válaszoljunk két kérdésre.

a/ Vajon az új gyülekezetek a misszió és evangélizáció alapján jöttek-e létre, vagy inkább egy anyagyülekezetből való kiszakadás által?

b/ Gyakrabban beszélünk-e Jézus Krisztusról és az Ő egyházáról, mint a baptizmusról, és különösen saját baptista közösségünkről? Jobban szeretjük-e a "mi gyülekezetünket", mint magát Jézus Krisztust?

Ezek a kérdések vezetnek minket a második tünethez:

II. Felekezetieskedés

Bizonyos erőfeszítésekkel készek vagyunk Krisztusban testvérekké fogadni azokat a hittestvéreinket, akiknek a mienktől eltérő hagyományai vannak. De milyen a kapcsolatunk a más felekezethez tartozó keresztyénekkel?

Ez a probléma olyan régi, mint amilyen régi maga az egyház. Már Korinthusban egyesek Pálhoz, mások Apollóshoz, megint mások Kéfáshoz tartozónak vallották magukat. Akik pedig nem engedték magukat bevonni a tanbeli vitába, azt gondolták magukról, hogy közvetlenül Krisztushoz tartoznak /1Kor 1:12/. Pál csak ennyit kérdez tőlük: "*Hát részekre van-e osztva a Krisztus?*" /1Kor.1:13/. Sürgette őket, hogy "*fogadjátok be egymást, ahogyan Krisztus is befogadott minket az Isten dicsőségére*" /Róma 15:7/.

III. Helytelen indítékok.

Pál apostol ismert olyan keresztyén lelki munkásokat, akik "*irigységből és versengésből hirdették a Krisztust*", nem pedig szeretetből /Fil 1:15,16/.

Az indítékok természete végtelenül eltérhetnek egymástól. A becsvágy gyakran fontos szerepet játszik. Péter apostol is különleges helyet kívánt magának /Mt 26:33; Jn 21:11-15/.

Kérdezzük csak meg önmagunktól, hogy vajon nincs-e túlságosan sok, talán nagyon is sok úgynevezett "személyiséghez kötődő" gyülekezet, amelynek tagjai sokkal inkább figyelnek lelkipásztorukra, mint magára Krisztusra?

IV. Félreértések, előítéletek, bűnök.

Tudjuk, hogy már az ősegyház is ismerte ezeket a problémákat: "*zúgolódás támadt a görög nyelvűek között a héberek ellen, hogy mellőzik a közülük való özvegyasszonyokat a mindennapi szolgálatban*" /ApCsel 6:1-2/. Vajon ez csak tiszta véletlenségből, vagy faji megkülönböztetés alapján történt?

Ma rá kell mutatnunk a kisebbségi gyülekezetek problémáira és nyugtalankodásaira az úgynevezett "keresztyén nyugati országokban".

V. Irigység.

Már a legelső tanítványok így panaszkodtak: "*Mester, láttunk valakit, aki a Te nevedben űz ki ördögöket, és eltiltottuk, mert nem követett minket*" /Mk.9:28/.

Fogunk-e mi valaha együtt örvendezni más felekezetek tagjaival, amikor lelki ébredést tapasztalunk náluk, vagy ők nálunk, amiért mi magunk is imádkoztunk, és amit reméltünk? Vajon sikerül-e nekünk keresztyéneknek valaha is teljesen önzetlenné lennünk?

A GYÓGYMÓD

Az idő kerekét nem tudjuk visszaforgatni. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a felekezeti különbözőségeket. És bizonyára nem is kell feladnunk saját egyéniségünket. Mégis, valaminek történnie kell, ami kinyitja az ajtókat és simává teszi az utat testvérünk előtt, még akkor is, ha teljesen különbözik tőlünk.

1. A keresztyének együtt imádkozhatnak

Amikor úgy tűnik, hogy már semmi közös dolog sincs a keresztyének között, megmarad az a tény, hogy egy Urunk van mindnyájunknak.

Jelentős dolog, hogy a második világháború után például a fogolytáborokban minden felekezetből való keresztyének összejöttek biblia-tanulmányozásra és imádkozásra. Csak egy dolog számított: a megfeszített és feltámadt Úr jelenléte – és vele, meg általa az új kezdés reménysége.

2. A keresztyéneknek beszélgetniük kell egymással

A meggyőződésünk miatt vagyunk azok, akik vagyunk. De azt is tudnunk kell, hogy nem sajátíthatjuk ki az igazságot; segítségre és figyelmeztetésre van szükségünk, úgy kell élnünk, mint megváltottaknak és békeszerzőknek.

1983-ban az egyik legizgalmasabb tapasztalatom az volt, hogy a Szovjetunióban találkoztam az Evangéliumi Keresztyén Baptisták Össz-szövetségi Tanácsához, valamint az "autonóm gyülekezetekhez" tartozó baptisták képviselőivel. Az úgynevezett "elkülönült testvérek" a Szovjetunióban sok éven át úgy éltek, hogy semmi kapcsolatot nem tartottak fenn az Össz-szövetségi Tanácshoz tartozó testvérekkel, vádolták és gyanúsították egymást. Aztán első ízben találkoztak, hogy megtekintsék múltjukat, megvallják hibáikat, és "eltemessék az ítélkezés szellemét". Nem törekedtek arra, hogy látható vagy szervezeti egységet hozzanak létre. Beszélgetni akartak egymással. És a "*lélekben való egység*" annyira nyilvánvaló lett, hogy a két csoporthoz tartozó testvérek istentiszteleten is találkoztak, sőt közösen úrvacsoráztak.

3. A keresztyének tegyék meg az első lépéseket egymás felé

Jézus Krisztus a gyülekezet gyógyítója. Ez több, mint puszta téma, vagy jelszó. Cselekvési programmá kell válnia, és késznek kell lennünk az első lépés megtételére.

– Megtehetjük, hogy ezen a BVSZ-napon itt-ott szószékeket cseréljünk más felekezetek igehirdetőivel.

– Otthoni bibliatanulmányozó kört szervezhetünk más felekezetű keresztyénekkel, vagy legalább a különböző uniókhoz tartozó baptistákkal, hogy megbeszéljük azokat a dolgokat, amelyekben már egyek vagyunk.

– A különböző felekezetek keresztyéneivel együtt közös tevékenységekre vállalkozhatunk.

– Vagy csak egyszerűen oda kell mennem a szomszédomhoz vagy munkatársamhoz, és beszélgetnem kell vele a Krisztusban való hitről.

– A legvalószínűbb, hogy csak figyelnem kell, és hallgatnom, hogy megtudjam, mit akar velem Isten cselekedni.

Egy bizonyos:

Minél közelebb vagyok Istenhez, annál közelebb vagyok a testvéremhez; és minél közelebb vagyok a testvéremhez, annál közelebb vagyok Istenhez.

/BéHi, 1984. február 5/

"...jöjjetek, járjunk az Úr világosságában!" /Ézs 2:5/

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI

MISSZIÓI MUNKAÁGAK HETE TAHIBAN

1994. augusztus 1-7

Missziónk különböző területein szolgáló testvérek találkozója.

A programban:

igehirdetés, imaközösség, előadás, szeminárium, műhelymunka, kirándulás, valamint tábortűz és sok egyéb más is szerepel /pl. gyermekek részére/.

MISSZIÓI ÁGAK

Evangélizáció
Szórványmisszió
Gyülekezet-plántálás
Gyülekezet-mobilizálás
Képzés, továbbképzés
Diakónia, szociális munka
Kommunikáció, technika.

A HÉT CÉLJA

1. Azonos szakterületen szolgáló testvérek találkozása.
2. Különböző területen dolgozók találkozása.
3. Közösségünk missziómunkájának kibontakoztatása, segítése.
4. Tapasztalatcsere, képzés, továbbképzés.
5. Gyülekezeteink munkájának segítése kézbe adható anyagok által.
6. Az 1995-ös evangélizációs év támogatása.

TERVEZETT TÉMAKÖRÖK

1. Gyülekezet-plántálás – dr. Kovács György
2. Evangélizáció előkészítése, utómunka – Tóth Gábor
3. Szórványmisszió – ifj. László Gábor
4. Gyülekezetek mobilizálása – ifj. Kulcsár Tibor
5. Képzés, továbbképzés – dr. Almási Tibor
6. Össz-gyülekezeti vasárnapi iskola – David Bodenheimer
7. Kommunikáció, technika – Kolozs Nagy János
8. Pantomim, táblarajz – O.M. csoport
9. Diakónia, szociális tevékenység – Pálinkás Ibolya
10. .....
11. .....
12. .....

A TÉMAKÖRÖK GAZDÁI

Feladatuk: az adott téma felvezetése, kifejtése, előadások tartása, beszélgetések vezetése.

Ízelítő a tervezett témakörök vázlataiból

Dr. Kovács György:

Gyülekezet-plántálási munkacsoport

1. A gyülekezet-plántálási munkacsoport célja:
A gyülekezet-plántálás
- biblikus jellegének megértése
- mai, hazai szükségességének felismerése
- néhány gyakorlati módszer áttekintése
- buzdítás, odaszánást kifejező döntés

2. Napi munkaterv
A fenti célok megvalósítása érdekében napi három órányi csoportmunkát javasolok a következő időbeosztással:

1. óra: A gyülekezet-plántálás igei alapjai és kibontakozása az Apostolok Cselekedeteiről írott könyv első 13 részének tanulmányozása alapján.

2. óra: A mai hazai missziós helyzetkép ismertetése kitekintéssel más egyházakra is, de természetesen elsősorban a baptisták szempontjából; annak tanulmányozása, hogy hol lenne elsősorban szükség új gyülekezetek plántálására.

3. óra: Néhány módszertani kérdés; esettanulmányok aktív gyülekezet-plántálók beszámolói alapján.

Az órák 40-45 percesek, szünettel.

A munkaülések végig, különösen a 3. órák kommunikatívak lennének, szabad lehetőséget biztosítva a véleménycserére.
Az első két órát én magam tartanám, a harmadik órára a következő gyülekezet-plántálók beszámolóit javasolom: Mike Attila /Kőszeg/, Heizer Tamás /Győr és környéke/, Bartha László /Józsa/, Szenczy Sándor /Martonvásár/, Révész Árpád /Ferencváros/.

Tóth Gábor:

Az evangélizáció előkészítése, utógondozás

1. Olyan gyülekezetekben, ahol az evangélizálás még nem gyakorlat:

A gyülekezet vagy annak szolgáló csoportjai felkészítése
- Miért evangélizáljunk?
- Ki evangélizáljon?
- Mi az evangélizálás feladata?
- Lehetőségek, módszerek
- Bizonyságtétel, de hogyan?

Óraigény: 3-4 óra előadás, 2 óra beszélgetés.

2. Egy konkrét evangélizáció előkészítése /megszervezése/.

Utómunka
- Közvetlenül az evangélizáció után
- Továbbvezetés, de meddig?

/Törekvők, érdeklődők, barátkozók bibliaórája./

Kérem mindazon gyülekezetek visszajelzését, ahol rendszeresen van vagy volt törekvők bibliaórája.
Mindenki hozzon magával bemutató példányokat az általa használt "szakirodalomból".

Ifj. László Gábor:

Szórványmisszió

Egy 1988-ban készült statisztika szerint Magyarországon alig több mint 400 településen található meg a baptista misszió valamilyen formában. A települések közel egyharmadán a bemerített tagok létszáma nem haladja meg a tíz főt. Ezek többsége valamikor nagyobb gyülekezet volt, mára elfogytak. Mások, a létszámot tekintve, évtizedek óta lényegében nem változtak. A harmadik csoportba tartozó gyülekezetek az utóbbi időben jöttek létre.

Hogyan tovább a szórványmisszióban? E kérdésre keressük a választ ezen a héten.

1. Visszatekintünk a régmúlt és a közelmúlt missziós tevékenységére. Tárgyszerű elemzés feltétlenül szükséges!

2. Összegyűjtjük a jelenlegi szórványmunka jellemzőit, megvizsgáljuk a hiányosságokat, a tévutakat, az eredményes fáradozásokat.

3. A Szentírással a kézben keressük a még hatékonyabb szórványmissziós módszereket.

Reménységünk, hogy hasznos találkozója lesz e hét a szórványban munkát vállalóknak és missziós munkamezőn munkát keresőknek.

Dr. Almási Tibor:

Képzés – továbbképzés

Jézus Krisztus a misszióparancsban jelezte, hogy a misszió komplex tevékenység, amelyben a tanítás /bizonyos mértékig az alapos, időtálló döntés meghozatalának nélkülözhetetlen előfeltételeként, emellett természetesen a hívő élet teljes időszakában/ kulcsfontosságú. A tapasztalat is azt mutatja, hogy azok a vallási közösségek működnek és fejlődnek dinamikusan /legyenek bár tiszta vagy téves tanítás hirdetői/, amelyek komolyan veszik a tanulás-tanítás idő-, energia- és pénzigényes feladatát.

A világ baptistái egész történelmük során igen nagy súlyt helyeztek a képzésre. Hazánkban is sokféle, eredményes – egymástól néha túlságosan elszigetelt – tevékenység folyik intézményes és önszerveződő keretek között egyaránt.

Éppen a lehetőségek örvendetes gyarapodása miatt vált napjainkra sürgető szükséggé ezek harmonizálása. Ennek fő célja az lehet, hogy az egy hitvallás alapján állók különböző szinten esedékes képzése koordinált legyen, azaz egymásra épülő, szisztematikus egységet alkosson /a tanbeli szabadság és felelősség optimális mértékű megtartása mellett!/.

A képzés fő területei a következők:

1. Önképzés: Az egyéni bibliatanulmányozás néhány jól bevált, hatékony módszerének elvi és gyakorlati áttekintése.

2. Gyülekezeti képzés:
a/ Bármely igei szolgálat, mint tanítói "mellékter-mék"
b/ Vasárnapi iskola /beleértve a felnőtt korosztály tanítását is!/
c/ Tanítói előadás/sorozat/ok
d/ Speciális kurzusok

3. Az országos /vagy területi/ Bibliaiskola Hálózat kiépítése és működtetése: /struktúrája, célja, jellege, időtartama, tananyaga, számonkérés, bizonyítvány, stb./.

4. A Missziói Főiskola a baptista misszió szolgálatában.

5. A Baptista Teológiai Akadémia a lelkészképzés szolgálatában.

Pálinkás Ibolya:

A diakónia és a szociális munka

Napjainkban társadalmunkban a szociális munka és szociálpolitika a nagy horderejű kérdések közé tartozik. Óriás összegeket használnak fel segélyezésekre, hajléktalan-szállók, ingyenkonyhák működtetésére, az időskorúak és fogyatékosok ellátására, a deviánsok gyógyítására, egyéb szociális tevékenységek ellátására és munkatársak képzésére.

Kik tartoznak ma Magyarországon a szegények közé? Van-e a keresztyén embernek tennivalója e népréteg felé? Hogyan, mikor és miért válik egy ember deviánssá, bűnözővé, csavargóvá, alkoholbeteggé, kábítószerélvezővé? Kik a veszélyeztetett gyerekek, fiatalok, felnőttek? Mit mond a Biblia a barna bőrűekről? Miért mások a cigányok, mint a "magyarok"?

Hogyan készüljön fel, milyen tulajdonságokkal rendelkezzék, aki állami gondozottak, cigányok, börtönben élők vagy onnan szabadultak, alkoholbetegek, kábítószeresek, menekültek között végez munkát, vagy szolgálatot? Mit tegyek, ha a családomban, környezetemben látok hasonló problémákat? Van-e lehetőség arra, hogy a településeken – a szociális munka terén – együtt dolgozzon, összefogjon az önkormányzat az egyházakkal, a gyülekezettel, valamint a misszióiskolából kikerülő fiatalokkal?

Sok-sok nehéz kérdés, amelyre közösen keressük a választ – az Ige fényében– lelkipásztorokkal és a témában sok tapasztalattal rendelkező munkatársakkal. Bizonyára minden kérdésre nem kapunk feleletet. Célunk az, hogy jobban megismerjük Isten nézőpontjait s az Ő ránk vonatkozó akaratát, legyen bátorságunk annak engedelmeskedni. S mielőtt "kiégnénk" időnap előtt, az érdeklődők aktív pihenésként bepillanthatnak a keresztyén bábozás fortélyaiba is.

"Uram, adj nekem békességet, hogy elfogadjak dolgokat, amelyeken nem tudok változtatni! Adj bátorságot, hogy megváltoztassak dolgokat, amelyek rajtam állnak! S adj bölcsességet, hogy a kettő között különbséget tudjak tenni!" /Anonym alkoholisták imája/

Jelentés a BTA 1993/94-es tanév második félévéről

Dékáni beszámoló

Pál apostol szavai, melyeket az Efézusi levél 4. részében jegyzett le, így hangzanak:
"És Ő adott némelyeket apostolokul, másokat prófétákul, ismét másokat evangélistákul, vagy pásztorokul és tanítókul, hogy felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére, a Krisztus testének építésére...". Ezekből a szavakból azt a gondolatot szeretném kiemelni, amely összecseng az Úr Jézus azon szavaival: "Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki titeket..." (Jn 15:16).
A görög filozófia virágzásának idején az egész világból jöttek művelődni, tanulni vágyó fiatalok Athénbe, hogy csatlakozzanak valamelyik tanítóhoz azok közül, akiknek a híre messzeföldre eljutott. Szabadon választhattak a jobbnál–jobb filozófusok közül. Nem volt ez másként Pál apostol idejében, a zsidó államban sem. Voltak nagyhírű rabbi iskolák, és ki-ki ízlése és beállítottsága szerint választhatott magának tanítót.
Az Isten evangéliumának szolgálatára történő kiválasztás mechanizmusa azonban más. Itt a kezdeményező mindig az Isten. Ha akadnak is ezen a területen önjelöltek, – mert ilyenek mindig vannak –, ezeket az Úr nem igazolja.

Azoknak, akiket az Úr elhív, általában az első reakciója alkalmatlanságuk érzésének kifejezése. Ki vagyok én, hogy a fáraóhoz menjek, és kihozzam Izráel fiait Egyiptomból? Mózes elsősorban tudatlansága miatt aggódik. Érthető, hisz megbízójának még a nevét sem ismeri.
Akiket azonban az Úr elhív valamilyen szolgálatra, azokat fel is készíti. Mert a feladat, amivel az Úr megbízza elhívottait, nem mindennapi és nem könnyű. Pál apostol így jelöli meg a célt a fent olvasott helyen:
"A szentek tökéletesbítése céljából, szolgálat munkájára, a Krisztus testének építésére".
Ha valaki valamiben tökéletesíteni akar valaki mást, annak tökéletesebbnek kell lennie a másiknál. Ha Istent akarom megismertetni felebarátommal, akkor természetesen nekem mélyebb istenismerettel kell rendelkeznem. Ha az ige ismeretére akarok tanítani valaki mást, nekem behatóbban kell ismernem az igét. Egy karmester sem tudja magasabb szintre fejleszteni énekkarát, mint amilyen zenei szinten ő maga áll. Aki lelkiismeretesen kíván eleget tenni az ige itt említett kívánalmának, annak magának is állandóan tökéletesednie kell. Amikor frissen végzett hallgatóink kilép-

nek intézetünk kötelékéből, munkájuknak folytatódnia kell, de azzal a különbséggel, hogy most már nem állnak mögöttük tanáraik, akik az elkövetett hibákra figyelmeztetik őket.
Az 1990-es bibliafordítás másképpen fordítja az eredeti görög szöveget:

eszerint Isten azért ad különböző lelki ajándékkal megáldott szolgát, hogy

"...felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére, a Krisztus testének építésére." Ebből a megfogalmazásból levonható az a logikus következtetés, hogy Krisztus teste akkor épül igazán, ha a szentek, vagyis a gyülekezet tagjai elvégzik azokat a szolgálatokat, amelyekre az Isten által kiválasztott eszköz az ige és a Szentlélek által felkészítette őket. Mondhatjuk tehát most végzett hallgatóinknak, hogy munkájukban a leginkább szembetűnő változás, hogy amíg eddigi munkájukban a hangsúly a felkészülésen volt, ezután ez a hangsúly áttevődik a felkészítésre.

Mi, akik felkészüléseteket öt éven át figyelemmel kísértük, azt kívánjuk, hogy adja meg a Mindenható, hogy ezt a felkészítési munkát úgy végezzétek, hogy munkátok nyomán láthatóan épüljön a Krisztus teste, a gyülekezet.

A hallgatókról

Ebben a tanévben az első évfolyamon heten végeztek, a másodikon tizenegyen, a harmadikon tizenhárman, a negyediken heten. A negyedik évfolyam mind a hét hallgatója a BTA Vizsgabizottsága előtt sikeres szakvizsgát tett. Az ötödik évfolyam hallgatói közül öten védték meg sikerrel szakdolgozatukat.

A szakdolgozatok a következő témákat dolgozták fel:

Dan László: Destruktív szekták a mai Magyarországon. Témavezetője Dr. Mészáros Kálmán, opponense Kiss Emil volt. Jelenlegi munkaterülete Debrecen.

Eszes Zoltán: a Szilágysági ébredés címmel írta szakdolgozatát. Témavezetője Dr. Mészáros Kálmán, opponense Lukács Tamás volt. Munkaterülete Pécel.

Grajzel András szakdolgozatának címe: 1Pt 1:1-25 magyarázata a reménység és szentség fényében. Témavezetője Dr. Gerzsenyi László és Dr. Páth Géza, opponense dr. Steve Booth volt. Jelenlegi munkaterülete Paks.

Heizer Tamás: Gyülekezet és Egyházmodell az Újszövetségben címmel írta meg szakdolgozatát. Témavezetője Dr. Almási Mihály és Győri Kornél, opponense Lukács Gyula volt. Jelenlegi munkaterülete Győr.

Paróczi Zsolt Exorcizmus címmel írta szakdolgozatát. Témavezetője Dr. Gerzsenyi László, opponense Heténvi Attila volt. Jelenlegi munkaterülete Bodrog.

Szenczy Sándor szakdolgozatának címe: Jézus és a szombat. Témavezetője Dr. Gerzsenyi László, opponense ifj. Mészáros Kálmán volt. Jelenlegi munkaterülete Velence.
Akik már sikerrel megvédték szakdolgozatukat, a mai ünnepélyes alkalommal vehetik át a BTA oklevelét.

Isten iránti hálával emlékezünk meg arról, hogy a mostani ünnepélyes alkalommal elsőízben bocsátunk ki olyan végbizonyítványukat megszerzett hallgatókat, akik Erdélyből érkeztek hozzánk lelkipásztori képzés céljából azzal a szándékkal, hogy tanulmányaik elvégeztével az erdélyi baptista misszió szolgálatába álljanak. Ők még egy évig Akadémiánk kötelékébe tartoznak, de gyakorlati évüket már jövendő missziós területükön végzik. Ha az Úr megsegíti őket, és minket is megtart, úgy egy év múlva, diplomamunkájuk elkészítése és megvédése után vehetik át a Budapesti Baptista Teológiai Akadémia oklevelét. Ezek a testvéreink a következők:

Budai Lajos
Dániel Zalán
Mike Sámuel.

Közülük Budai Lajos testvér meghívásáról már hivatalos értesítés is érkezett a Székelyudvarhelyi Baptista Gyülekezet részéről. Istenünk gazdag áldását kívánjuk testvérünk, valamint a többi munkamezőre távozó ötödéves hallgatónk részére.
Természetesen ugyanilyen jókívánság kíséretében bocsátjuk ki a hazai misszió területére induló immár szintén ötödéves hallgató testvéreinket is, akik név szerint:

Dan Zoltán
Dimény Ervin
Győri Máté
Rácz Lajos.

Közülük Győri Máté testvér meghívásáról jött már hivatalos értesítés Karcagról.

Örömmel számolok be arról is, hogy a BTA 1994/95-ös tanévére az első évfolyamra 16 jelentkező kérte felvételét. Hálásak vagyunk Urunknak, aki az Ő igéje és Szentlelke által megszólított ifjakat, és elhívta őket a szent munkára, és hálát adunk azokért a lelkekért is, akik ezt a hívást el is fogadták letéve életüket a Mester kezébe, hogy tetszése szerint formálja őket, és tegye is alkalmassá erre a feladatra. Az ő felvételükről az Akadémia felvételi bizottsága személyes meghallgatásuk után az 1994. június 14-én tartandó ülésén fog dönteni.

A tanári karról

Az 1993/94-es tanévben a következő testvérek foglalkoztak a hallgatók képzésével.

Dr. Almási Mihály teológiai bevezetést, dogmatikát és apologetikát adott elő és vezette a dogmatikai szemináriumot.

Beharka Pál az egyházzenei tanszék vezetője himnológiát, harmónium-játékot és karéneket tanított.

Bódi Emese latin nyelvet tanított.

Dr. Gerzsenyi László ÚT szövegismeretet, ÚT bevezetést, ÚT teológiát és etikát adott elő és vezette az angol teológiai szakszemináriumot.

Győri Kornél gyakorlati teológiát, katechetikát, bevezetést a gyakorlati teológiába, bevezetést a lélektanba és misszíótant adott elő, valamint vezette a katechetikai és a liturgikai gyakorlatokat.

Heténvi Attila héber nyelvet, ÓT teológiát és hermeneutikát adott elő; és vezette az ÓT szemináriumot.

Dr. Lowry Kirk héber nyelvet, Ókori keletet és ÓT bibliaismeretet tanított.

Dr. Mészáros Kálmán egyháztörténelmet és archeológiát adott elő.

Nemeshegyi Zoltán Poimenikát adott elő, és vezette a homiletikai gyakorlatokat.

Dr. Páth Géza görög nyelvet és ÚT exegézist tanított.

Dr. Steve Booth, mint tanársegéd működött az újtestamentomi tanszéken.

Az angol nyelv korrepetálásában Tófalvi Helga testvérünk segédkezett.

Események

Az elmúlt félévben két gyülekezetben tartottunk teológusnapot. 1994. március 20-án Ócsán, április 17-én pedig Pestszenterzsébeten.
A húsvéti ünnepeket hallgatóink legációs szolgálatban töltötték. Elsősorban pásztor nélküli gyülekezetekben, de sokan szolgáltak a szórvány gyülekezetekben is.
Megemlítésre érdemes még az a szolgálat is, melyet hallgatóink hétről-hétre végeznek azokban a gyülekezetekben, ahová beosztásuk erre a tanulmányi évre szól. Továbbra is köszönettel vesszük azokat a visszajelzéseket, melyek azokból a gyülekezetekből érkeznek, ahol a BTA hallgatói forgolódnak.

Néhány szó az Akadémia jövőjéről

Köztudomású az a tény, hogy Egyházunk visszakapta a BTSz régi épületét a Benczúr utcában. Ez az épület azonban helyreállításra szorul. Mivel Egyházunk anyagi erejéből ezt az épületet helyreállítani képtelenek vagyunk, ezért született az a döntés, hogy a Bimbó úti épületet értékesíteni kell, és ennek árából hozatjuk rendbe a Benczúr utcai ingatlant. Bár a Bimbó úti régi épületünk átalakítását elkezdtük ugyan, de ez a munka anyagi források hiánya miatt félbemaradt. Az így félbehagyott épületre sajnos csak olyan vevőt lehetett találni, aki ragaszkodik az épület még e hóban történő átadásához. Így kénytelenek vagyunk könyvtárunkat a Benczúr utcában elraktározni. Ha a jövő tanévkezdésre a Benczúr utcai épület nem készülne el és a Tapolcsányi úti ingatlan még nem talál vevőre, úgy ebbe az épületbe húzódunk össze, várva a Benczúr utcai épület mielőbbi befejezését. Jelenleg azért imádkozunk, hogy ez az építkezés minél előbb elkezdődjön.
Mindezek ellenére bízunk a mi Urunkban, hogy amint eddig is tette, a nehézségek között is meg fog segíteni bennünket, és meg fogja teremteni annak a lehetőségét, hogy Akadémiánk zökkenőmentesen végezhesse tovább felelősségteljes munkáját.

Dr. Páth Géza
dékán
Budapest, 1994. június 10.

Jelentés a Missziói Főiskola működéséről és az 1993/94-es tanév fontosabb eseményeiről

Igazgatói beszámoló

Isten iránti hálaadással és Jézus Krisztus nevének magasztalásával számolok be a Baptista Teológiai Akadémia Missziói Főiskolájának működéséről az 1993/94-es tanévben.

Intézetünk új iskola – mindössze a 2. tanévét fejezte be. Több területen kialakulóban van, így például a tanterv, a tanárikar dolgában is.

Az elmúlt tanévben 8 tanár, 9 megbízott óraadó tanár és 2 vendégprofesszor tanított. A tanárok közül 2, a megbízott óraadó tanárok közül 4 misszionárius, akik magas képzettséggel és térítésmentesen végezték munkájukat. A tanárok és az óraadó tanárok is valamennyien másodállásban és csak jelképesnek mondható tiszteletdíj ellenében működnek.

Az intézet nappali tagozatán a IV. szemesztert 28, a II. szemesztert 22 tanuló fejezte be. A vizsgaidőszak befejeződött, néhány tanuló azonban 1-2 tantárgyból halasztást kért, vagy utóvizsgára kényszerül. A tanulók szorgalma nagyon jónak mondható. Ennek megfelelően a vizsgaeredmények átlaga is kiváló.

A levelező tagozatot ebben a tanévben kezdtük el. Erre a tagozatra 39 tanulót vettünk fel. Az első félév végén négyen kimaradtak, 1 tanuló nappali tagozatra jött át. A második félév során 3 tanuló egy év halasztást kért. Így a második szemesztert 31-en fejezték, bár néhányan közülük vizsgahalasztást kértek.

A Missziói Főiskola – nevének megfelelően – evangéliumi missziómunkára készíti fel tanulóit. A gyakorlatban is, és szerteágazó sok területen bekapcsolódtak a tanulók a lélekmentés és megelevenítés szolgálatába. Evangélizáló és szolgáló csoportok a meghívásnak eleget téve szolgáltak Kispesten, Budafokon, Egerben, Ócsán, Pestimrén, Balatonszemesen. Bekapcsolódtak különböző evangélizáló megmozdulásokba, az OM és a Falumisszió kérésére, néhányan többízben a vajdasági magyarok közt munkálkodtak.

Gyermekmunkára készülők bekapcsolódtak egy amerikai misszió által Kispesten létrehozott, és az általános iskolások közt működő bibliát ismertető szabadidő programba. Az iskolások népes csoportjával a Biblia és Jézus Krisztus megismerését munkálják jó eredménnyel.

A Missziói Főiskola ének és zenekara Baloghné Kovács Magdolna vezetésével jól működik, és meghívásra gyülekezetekben, evangélizációs programokban aktívan részt vesz.

Az elmúlt tanév során – virginiai partner misszió adományából – vásároltunk 2 db számítógépet. Így az Intézet és a tanulók adminisztrációs feladatainak ellátásán túl fakultatív módon számítógép kezelést is oktatunk. Ugyanebből a pénzügyi forrásból egy megfelelő minőségű szintetizátort is vettünk, amely különösen a missziós megmozdulások szolgálatainál jelent fontos segítséget.

A Missziói Főiskola legkomolyabb gondja az Intézet helyének kialakítása. Az elmúlt tanévben a Kispesti Gyülekezet adott helyet Főiskolánknak. Bizonyára ők sem gondolták, hogy a nemrég épült imaházuk és egyéb épületük ekkora igénybevételnek lesz kitéve. A tanárokkal és a levelező tagozatosokkal együtt napról napra több mint százan jártak ide. Nagyon köszönjük, hogy elviseltek, sőt szerettek bennünket. Kívánjuk, és azért imádkozunk, hogy Isten gazdagon áldja meg ezért ezt a gyülekezetet. A missziónk jövőjéért hoztak önzetlen áldozatot. Önzetlen áldozatról szólok, mert az a költségtérítés, amelyet az Intézet adott, valójában a tényleges kiadásokat sem fedezte. Reménységünk az, hogy ez év őszén a Benczúr utcában végleges otthonára talál a Missziói Főiskola.

A II. éves hallgatók közül 11-en jelezték azt, hogy készek Isten hívásának engedve és a közösségünk szükségét látva lelkipásztori szolgálatba állni. Fel kell figyelnünk erre a készségre, és ki kell alakítanunk a kérelmezők személyére szabottan a tanulmányi és egyéb feltételeket, amelyeknek alapján 1-2 éven belül valamennyien szolgálatba állhatnak. A legutóbbi Tanügyi Bizottsági ülésen már körvonalazódtak a tennivalók.
Fontos volna, hogy jelentkezzenek azok a lelkipásztor nélküli körzetek, amelyek készek foglalkozni azzal a gondolattal, hogy esetleg a Missziói Főiskolán 1995-ben végző hallgatókat hívnak meg lelkipásztori szolgálatra.

Az 1994/95-ös tanév azért lesz különösen jelentős Főiskolánk életében, mert ebben a tanévben fejezi be az első csoport tanulmányait. Gyülekezeteink, ifjúsági misszionk, a gyermekmisszió, a deviáns misszió jelentős mértékű megelevenedését reméljük szolgálatuk által. És új gyülekezetek plántálását. Tudjuk, hogy Isten csendben munkálkodik. Nem is gondolunk arra, hogy misszióiskolásaink által azonnal és mindenütt egy ébredés indul, de várunk általuk egy csendes, határozott és életet munkáló folyamatot. Természetesen ennek megvalósulásához a gyülekezetek, a lelkipásztorok jó, segítő és elfogadó hozzáállása is szükséges.

Megemlítem még, hogy az 1994/95 -ös tanévre minden eddiginél nagyobb a felvételt kérők száma mind a nappali, mind a levelező tagozaton. Emiatt szigorítanunk kell a felvételi feltételeket, hiszen csak korlátozott számban vehetünk fel új tanulókat.

Kovács Géza
igazgató
Bp. 1994. június 17.

Bizottsági körkép

Egyházunkban a szakirányú munka javarésze a bizottságokban és a munkaközösségekben folyik. Több bizottságban – nem kis áldozattal és erőbefektetéssel – folyó munkáról a kívülálló alig, vagy szinte semmit sem tud. Jóllehet e testvérek nem népünk dicséretéért dolgoznak, hanem erejükkel és áldozatos munkájukkal szolgálják Istenünket, mindazáltal a munkájuk megismertetése az olvasót is serkentheti saját feladatainak odaadóbb végzésére, a bemutatottakat is bátoríthatja szolgálatuk további végzésében.

A Misszióbizottság

Elnöke: Bayer György
Tagjai:
a/ a missziókerületi elnökök
b/ teológiai tanárok (rendszeres- és a gyakorlati teológiai tanszék vezetője)
c/ szakbizottsági vezetők
– Diakónus Bizottságból, /Jelenleg betöltetlen/
– Nőbizottságból,
– Vasárnapi Iskolai Bizottságból.
d/ tagszövetségek képviselői
– BÉSZ /Baptista Ének- és zenekarok Szövetsége/
– MOBISZ
e/ hivatalból: az egyház elnöke
Ezen kívül megfigyelőként részt vesz a tanácskozásokon a Felügyelő Bizottság elnöke, valamint az egyházi sajtó képviselői.

Beszámoló a Misszióbizottságban folyó munkáról

Kéthavonta, keddi napokon ülésezik a bizottság, általában 10 és 17 óra közötti időben tartanak ezek a megbeszélések.
Imaközösséggel szoktuk kezdeni a munkát. Megnevezett és elfogadott napirend szerint haladunk.

Az elmúlt időben sokat foglalkoztatott bennünket az un. karizmatikus jelenség, mely több lelkipásztort és gyülekezetet érintett s mivel szakadásokat okozott, a megoldandó problémák között az első helyre került. Reméljük azonban, hogy a Bibliához, a Szentlélekhez, valamint a közgyűlési állásfoglaláshoz igazodva félretétetnek a különvélemények.
Személyi kérdések – lelkipásztorok és gyülekezetek ügyei – is újra meg újra időt igényelnek a bizottságtól. Az imádkozás mellett tanácsolás és lelkigondozás is történik.

E bizottság szervezte a Missziói Konferenciát Budafokon 1993-ban, a Bibliai Konferenciát 1994-ben, a Nap utcai imaházban, a Tahi Konferenciát 1993-ban, valamint így lesz ez 1994. augusztus 1-7-ig terjedő időszakban, a Missziói Munkaágak Hetén is.
Szorgalmazzuk az 1995-ben sorra kerülő evangélizációs év előkészítését is. Bíztatjuk és kérjük a gyülekezeteket, hogy ezt az évet különös figyelemmel szánjuk az evangélizálásra. Ennek része lesz többek között a GLOBAL MISSION 1995, a Graham Társaság Satellit evangélizációs programja. Ebbe szeretenénk bekapcsolódni!
Az evangélizációs év előkészítése imádsággal, képzéssel, pénzügyi fedezet biztosításával jár. Ez sok örömet és feladatot ad majd a gyülekezeteknek, a missziókerületeknek és a bizottságoknak. Mi, a Misszióbizottság szeretnénk ezt a "programot" segíteni, támogatni. (Ha talán sok mindenben nem is lennénk képesek, de az EVANGÉLIZÁLÁSBAN össze kell fognunk.)

A Tahi Missziói Munkaágak Hete egy jó lehetőség a tanulásra, a továbbképzésre, az evangélizációs, a gyülekezet-plántáló, a gyülekezet-mobilizáló, valamint a gyülekezet szociális tevékenysége terén adódó feladatok elsajátítására.

Indítványoztuk azt is, hogy a Teológiai Akadémia, valamint a Missziói Főiskola képzése mellett legyen egy komplex képzési és továbbképzési program is.

Aktuális témánk, folyamatban levő ügy az, hogy az Afrikában szolgáló misszionáriusunk mellett misszionáriust küldjünk a Kárpátaljára, Délvidékre, valamint a cigány népesség közé, evangélizáló szolgálatra.

Munkánkról – a teljesség igénye nélkül, – ennyit mondhatok itt el. Szívesen veszünk minden építő javaslatot. Kérem, hogy imádkozzanak érettünk, hogy megajándékozottságunk szerint mindannyian betölthessük küldetésünket. Azért imádkozunk és dolgozunk, hogy gyülekezeteink fejlődjenek, és békességben élve, betöltsük mindannyian fontos, szép küldetésünket.

Bayer György
a bizottság elnöke

A Tanügyi Bizottság

A Tanügyi Bizottság ezekben az években "satuba fogott módon dolgozik". Nem egészen azt csinálja, amit szeretne, hanem amit kell. Hatalmas hit és valószínűleg egy jól működő imádkozó csoport segíthetne legtöbbet.

1. A Teológiai Akadémia Bimbó út felőli épülete már eladásra került. Pillanatnyilag úgy tűnik, hogy az Akadémia hallgatói munkával telített időben kezdik a tanévet. Az építkezés miatt egy félévet már voltak albérletben, Újpesten.

2. A Missziói Főiskola a kispesti imaházban tovább nem maradhat. Már az elmúlt tanévről is elmondható, hogy "kinőtte" az itt adódó lehetőségeket. A létszámhoz képest kis helyiségbe zsúfolódva folyt a munka. Ahogy Spurgeon igen szemléletesen ábrázolta: "Olyan levegőt szívtunk, mely előzőleg több társunk tüdejében megfordult" A lelkesedés hidalta át a nem megfelelő körülményeket. Talán ősszel ez az iskola is beköltözhet a Benczúr utcai épületbe.

3. E gondjaink hordozása közben alkottuk meg bizottságunk szervezeti szabályzatát, mely az új Oktatási Törvény szempontjai szerinti átdolgozás alatt áll. Ha elkészül, a Szolgatársban közre adjuk a tanárok munkába állításának rendjét. Egyenlő esélyt kívánunk biztosítani a pályázati rend által minden arra alkalmas személy részére. Így ismertté válhat, hogy milyen módon, milyen elvárások mellett és milyen végzettséggel kell rendelkezniük a pályázó tanárjelölteknek.

4. Terveink szerint a két iskolánk egy fedél alatt fog működni. Erre az időre készülve meg kell alkotnunk mindkét iskola működési rendjét, mely az 1996-tól esedékes besorolás előfeltétele. Ahhoz, hogy Akadémiánk egyetemi rangú, Misszióiskolánk főiskolai rangú maradhasson, több feltételnek kell megfelelnie.

5. Évek óta keressük az oktatás színvonala emelésének lehetőségét. Szeretnénk, ha hallgatóinkat olyan védelmező légkör vehetné körül, mely egyben inspirálólag is hatna rájuk, jellemüket, munkabírásukat, lelkületüket csiszolná. Ezért elsődleges feladatunk egy kiegyensúlyozott, jó feltételeket biztosító, kreativitásra serkentő, megszentelt intézeti életforma kimunkálása.

Az intézetekben tanító tanárok és a bizottság tagjai jó légkörben, egymást segítve végzik tevékenységüket. Jellemző ránk, hogy sokfélék vagyunk. Orvosprofesszor, tanár, lelkipásztor, s közülük is ki távolról utazik, ki túlságosan is elfoglalt, mégis tudunk felelősséggel együttműködni az iskolák érdekében.

Hegyi András
a TB elnöke

A Történelmi Bizottság

A Történelmi Bizottság feladata, hogy gondoskodjon a hazai baptista misszió történelmi adatainak gyűjtéséről, annak feldolgozásáról, és a tárgyi emlékek megfelelő rendjéről és őrzéséről. Felügyel a Baptista Levéltárra, és a Történelmi Emlékgyűjteményre. Történelmi tanulmányokat készít és tájékoztató előadásokat tart jelesebb egyháztörténeti évfordulók alkalmával rendezett ünnepeinken.

Hatáskörébe tartozik az egyházi és gyülekezeti jubileumok és kiállítások rendezése, illetve tanácsolása, felkérése. A bizottságnak hivatalból tagja a Baptista Levéltár vezetője és a Történelmi Emlékgyűjtemény őre.

Mivel gyülekezeteink jelentős része a múlt század utolsó évtizedében született, a sokszor emlegetett parasztapostolok és munkatársaik munkája nyomán, ezek a gyülekezetek ebben az időszakban érkeztek centenáriumi ünnepeikhez. Szívesen segítettünk, adatokat szolgáltattunk.

Teológiai képeztetésünk centenáriumi ünnepét 1993. június 10-én, a BTA és a MF közös záróünnepén rendeztük meg, Újpesten. Az önálló magyar misszió elindulásának centenáriumi ünnepét pedig a Tahitótfalui Gyülekezetben, 1994. április 30-május 1-jén rendeztük meg.

A Békehírnök Mérföldkövek című rovatában tovább folytatjuk a megemlékezéseket missziós múltunk kiemelkedő munkásairól. A közérdeklődésre számot tartó dolgainkat megjelentetjük a Szolgatárs lelkészi szakfolyóiratban. Több nagyobb lélegzetű dolgozatunk megjelent az utóbbi években a Theológiai Szemlében és az Evangélikus Lelkészi Szakfolyóiratban, a Lelkipásztorban is.

A bizottság legsürgősebb feladata jelenleg a közelgő 150. éves jubileumi ünnepi előkészület /1996/. A Magyar Baptisták Missziótörténetéhez gyűjtjük az anyagot, és felkért munkatársakkal vállaltuk ennek megírását. A készülő munkába bevontuk a határon túli magyar baptista testvéreket is, akiket értekezleteinkre is rendszeresen meghívunk.

A történelmünket feldolgozó könyv mellett párhuzamosan tervezünk megjelentetni egy fényképes albumot. Ennek részleteiről körlevélben értesítjük a gyülekezeteket. Szeretnénk minden bel- és külföldi magyar baptista objektumról /imaház, szolgálati lakás, székház, menház, oktatási intézmény, stb./ fényképet készíttetni, vagy kapni, hogy ebből válogathassunk a készülő ALBUM részére. A megvalósításra jó példa előttünk a nagyobb egyházak hasonló jellegű kiadványai.

Dr. Mészáros Kálmán
a bizottság elnöke

Beszámoló az Építész Munkacsoport tevékenységéről

Elöljáróban meg kell említenem, hogy a munkacsoport létszáma a volt Építésügyi Bizottsághoz képest csökkent. Ennek oka elsősorban nem az érdektelenségben, hanem az utóbbi időben az építész testvéreink egzisztenciájában bekövetkezett, előre nem látható, sokszor szükségesnek tekinthető változásokban keresendő. Azok a szervezetek, munkahelyek, ahol testvéreink dolgoznak, többnyire átalakultak. A korábbiakhoz viszonyítva más, felelősségteljesebb feladatok várnak testvéreinkre, ezért nem sok idejük maradt egyéb tevékenységre. A

másik ok az, hogy a messzebb lakó testvérek utazása nehézkessé és költségessé vált. Ezek a testvéreink a környezetükben vállalnak kisebb-nagyobb feladatokat. /Kövesdi Lajos tv. Debrecen környékén és a Nyírségben, Lehoczki Imre tv. Baja környékén/. A fentiek miatt a feladatokat jobbára a most katona-idejét nálunk töltő Nemeshegyi Balázs fiatal üzemmérnök testvérrel végezzük. A veresegyházi imaház tervezését Czibula Zoltán testvér végzi. Gere József testvér a tanácsadásban, Barbarics Lajos testvér pedig az ügyintézésben van segítségünkre, továbbá Barbarics tv. a tahi építkezés műszaki ellenőre is.

E bevezető után ismertetem azokat a munkákat, melyeket ez év során végzünk folyamatosan.

– Tovább folytatjuk a központi nagyberuházásokkal kapcsolatos teendőket. Tahi tető alatt van, folyik a válaszfalak építése. A Benczúr utcai ház felmérését és alaprajzi tervezését elvégeztük. A kiviteli szaktervek ezen írás megjelenéséig elkészülnek, sőt az építkezés is be fog indulni. A teológia régi épületét sikerült értékesíteni, a befolyt összegből a Benczúr utcai épületünk két felső szintjének felújítása – szeptember végi határidővel – kerül kivitelezésre. Így legalább a Misszióiskola égető elhelyezési gondjait sikerül megoldani. Hetenként egy-két alkalommal jelentkezik új érdeklődő a Teológia új épületére is. Az eladás ügyében kapcsolatot tartunk bankokkal, ingatlanközvetítőkkel és hirdetésekkel is próbálkozunk. Hisszük, hogy a jó Atya ebben is a segítségünkre lesz.

– A Hajdúböszörményi Szeretetházunknál szeretnénk a csatornát csatlakoztatni a hálózathoz, amely azonban a vasút túlsó oldalán van, mintegy 150 méterre az ingatlantól. Ezért elkészítettük a külső-belső csatornahálózat terveit, amelynek engedélyeztetése folyamatban van, sok-sok szakhatóságnál.

– A Nap utcai objektum pincéjében ifjúsági klub és közösségi terem kialakításának tervezése folyamatban van.

– Bontásra érett a jelenlegi bekölcsei imaház. Elkészült és engedélyezve van az új imaház terve, sőt ki is tűztük már és elkezdődött az imaház alapozása. Munkaközösségünk végzi az építkezés műszaki vezetését.

– Egerszólátra is elkészítettünk egy falusi környezetbe illeszkedő, tornyos imaház tervét. A testvérek rajtjele esetén beadjuk engedélyeztetésre, és elvégezzük a kitűzést is.

– Szentmártonkátán új imaházat tervezünk, engedélyeztetése, kitűzése folyamatban van.

– A fóti testvérek már el is kezdték imaházuk teljes átalakítását. Itt az épület stílusához illeszkedő szélfogó előteret is terveztünk.

– Az ózdi gyülekezet részére készítettünk egy vázlattervet az imaház átalakítására, illetve tetőtérbeépítésre, ezek megvalósítása azonban másként fog megtörténni.

– Készül a veresegyházi imaház terve, melyet igen előrehaladott állapotában a szomszédok megvétóztak, így lehetetlenné vált a már elkészített munka módosítása. Új tervet kell készíteni.

A konkrét feladatokon túlmenően elvégezzük a szükséges adás-vételi, ajándékozási szerződések elkészítését, hogy ne kelljen jogi segítőt igénybe venni. Részt veszünk különféle államigazgatási folyamatok segítésében. A Benczúr utcai ingatlan közmű-engedélyeinek, energia-engedélyeinek beszerzése folyamatban van.

Igyekszünk minden kérésre – és anélkül is – segítséget, tanácsot adni építkező testvéreink részére olcsó anyagbeszerzési lehetőségek vonatkozásában.

Végül szeretném közölni – ez talán újszerű lesz –, hogy az általunk elvégzett, pénzben kifejezhető tervezési munkák nettó értéke /az ebben az évben elvégzett és a folyamatban levő munkák/: 1,5 millió Ft. Reméljük azonban, hogy tudtunk erkölcsi segítséget és lelki bátorítást is nyújtani.

Ezúton kívánunk sok erőt az építkező gyülekezeteink részére, és kérjük lelkipásztor testvéreinket, hogy a gyülekezeteikben folyó munkákról – melyekben mi nem veszünk részt, sokszor nem is tudunk róluk – tájékoztassanak bennünket.

Hargas Gyula
építésügyi szaktitkár

A Vasárnapi Iskolai Bizottság munkájáról

A bizottság minden tagja évek óta munkálkodik már a gyermekmisszióban. E szolgálat segítését tekintjük feladatunknak.

Egy-egy bizottsági tag szervezi, vezeti a gyermekheteket Tahiban, Cserépváralján (Északi Missziókerület), Sopronban (Dunántúli Missziókerület). Tervünk, hogy a jövőben kidolgozunk egy tábori tanítási sorozatot, melyet segédanyagokkal együtt ajánlhatunk majd a csoportvezetőknek.

Szeretnénk, ha a Vasárnapi Iskolai Tanítók Országos Konferenciája /VITOK/ rendszeressé válna. Ezért a következő négy évben a konferenciák témája egymásra épül. Idén a gyermekek sajátosságairól lesz szó, a szemináriumokon bemutató tanítások lesznek, óvódától a kamaszkorig. A különböző korcsoportok tanításában jártas testvéreinket kértük fel e szolgálatokra.

Jövőre a szülőkről lesz szó. "Hogyan folytatódjon a vasárnapiiskola a családban?", majd azt követően a tanítókról: "Ki lehet és milyen legyen, mit tanítson a tanító?"; illetve a gyülekezetről: "Hol a helye, mi a feladata a vasárnapiiskolának, mit segíthet a gyülekezet?"

Terveink megvalósulásához várjuk, kérjük a gyülekezetek, lelkipásztorok segítségét és imatámogatását.

Bizottságunk tagja, Frittmann Lászlóné a televízióban sugárzott gyermekadások szerzője, valamint dr. Komesz Mátyás is, a négykötetesre tervezett Bibliaolvasókönyv írója.

Tiba Imrénét delegáltuk az EBF Ifjúsági Bizottsága felé összekötőnek, aki ez év februárjában már részt is vett az Európai Baptista Szövetség Ifjúsági és Gyermekmunkás Konferenciáján.

Bár most csak néhány mondatban mutatkoztunk be, reménységünk, hogy munkánk nem hiábavaló, hanem áldást fog jelenteni a gyermekek, a családok és a gyülekezetek életében.

Dr. Kovács Éva

Az Alkotmányügyi Bizottság

1994. április 20-án alakult meg az Alkotmányügyi Bizottság, mint a Magyarországi Baptista Egyház állandó bizottsága.

Elődje volt az Alkotmányozó Bizottság, amely 1989 és 1993 között működött. A Bizottság azt kapta feladatául, hogy készítse el egyházunk Alapszabályának valamint Szervezeti és működési szabályzatának és a hozzákapcsolódó mellékleteknek a szövegtervezetét. A Bizottság több átszervezés és újjáalakítás közepette folytatta kitartó munkáját, a bizottsági üléseken és az ülések közti felkészülések által egyaránt. / Volt olyan eset, hogy két hónap alatt 8 ülést tartott./ Az Alkotmányozó Bizottság módszere az volt, hogy a Bizottságban /időnként albizottságokra bontva/ többszöri átdolgozás után elkészült tervezetet kiküldte a gyülekezeteknek több ízben is, és az onnan beérkezett módosító javaslatok bedolgozásával készült újabb változatot terjesztette a Közgyűlés elé, a bedolgozásra nem kerülő javaslatokat pedig módosító indítványként tüntette fel. A végső döntést a közgyűlés

hozta meg. Ha a helyzet úgy kívánta meg az előkészítő szakaszban, közvéleménykutató kérdésekkel is tudakolta a Bizottság, hogy munkájában merre haladjon tovább a közösség többségének látása szerint. Igyekezett az egyes szabályrészletek értelmezését minél több magyarázó széljegyzettel segíteni. Egy-egy gyülekezetnek pedig külön is, levélben is válaszolt felvetett kérdéseire, javaslataira. Két Alkotmányozó Szövetségi Közgyűlésre került sor /az elsőre 1991. november 16-án, a másodikra 1993. december 4-én/, amelyeken a küldöttek nagy többséggel fogadták el a Szövetség szabályzatait. Itt ragadom meg az alkalmat, hogy ismételten megköszönjem a munkánkat kísérő figyelmet, a módosító indítványokat, a kritikákat és a bátorító szavakat egyaránt. Külön is gondolva a lelkipásztorokra, de a gyülekezeti vezetőkre is, akik a véleményezésnél a leginkább aktívan működtek közre.

A nemrég alakult Alkotmányügyi Bizottságra maradt még a "Szolgálati rendtartás" elkészítése. /A különböző tisztségviselők és szolgálattevők szolgálati körének szabályozása./ A Bizottság feladata továbbá a szabályzatok szövegének folyamatos gondozása és a szükségessé váló módosítások elkészítése, majd a Közgyűlés elé terjesztése, valamint szabályértelmezéssel segíteni a Szövetség tagjainak, szerveinek, intézményeinek munkálkodását.

Mindezekhez kérjük testvéreink megértő támogatását és imáit, közösségünk további épülése érdekében.

Bereczki Lajos
az Alkotmányügyi Bizottság elnöke
Debrecen, 1994. június 14.

Betekintés a Felügyelő Bizottság munkájába

"Minden szépen és rendben történjék" 1Kor 14:40

A Felügyelő Bizottság munkájának célja ebben az egy idézetben foglalható össze.

A keresztyének közössége akkor tudja igazán betölteni küldetését, ha a Szentlélek által munkált egység jellemzi az Egyház, és a Gyülekezet tagjainak egymáshoz való kapcsolatát. Sátán célja az, hogy ezt az egységet, a jó rendet megbontsa, a tagokat megossza, mert ezáltal meggyengül a küldetéstudat és a megbontott rendben megszűnik a misszió.

Egyházunk Alapszabálya, Szervezeti és Működési Szabályzata a Bibliára építve, a mai kor, földrajzi és társadalmi környezetének figyelembevételével rögzíti azt a formát, tartalmat, amit Istentől kapott cél – a lélekmentés – eléréséhez közösségünk a Szentlélek vezetésével felismert. Küldetésünket és hitéletünket erősíti, ha e két alapokmányban megfogalmazottak szépen és rendben teljesülnek.

Tudván azt, hogy gyarló és kísérthető emberek vagyunk, szükséges, hogy időnként megmérettessünk, és egymásnak is elszámoljunk tetteinkről, ill. el nem végzett feladatainkról.

A Felügyelő Bizottság létrehozásával közösségünk ezt kívánta elősegíteni. Nem "mindenek felett álló" módon, a "csalhatatlanság, tévedhetetlenség" képzetében, tudatában, hanem úgy, mint az országos közösség szolgája. Feladata és célja a Szövetségi Közgyűlés, a Szövetségi Tanács határozatai teljesülésének, a szövetség tagjainak, különböző intézményeinek Alapszabály és Működési Szabályzat szerinti működésének, és a gazdasági tevékenységek, folyamatok folyamatos ellenőrzése.

A Felügyelő Bizottság a különböző évközi ellenőrzésekről készített jelentéseivel folyamatosan tájékoztatja a Szövetség vezetését a Szövetség működéséről, segítve és buzdítva a mind hatékonyabb munkára.

A Felügyelő Bizottság bármilyen mulasztás, eltévelyedés észlelése kapcsán végzendő vizsgálatában az elsődleges cél nem az elítélés, az ítélkezés, hanem az Ige mértéke és tanácsa szerinti segítés, tanácsolás, intés.

A Felügyelő Bizottság az ellenőrzések során tapasztalt mulasztásokról tájékoztatást ad az adott szövetségi tag vezetésének, vagy a Szövetség vezetésének, és szükség szerint kezdeményezi a különböző szakbizottságoknál a szakvizsgálatok / teológiai, gazdasági, missziói, zenei, stb./ lefolytatását.

A Felügyelő Bizottság határozatait többségi vélemény alapján hozza meg, mindenkor meggondolva a kisebbség állásfoglalását is.

A Szövetség Tagjaitól érkező megkeresésekre a Felügyelő Bizottságnak azonnal reagálni kell! Az Alapszabályunk értelmében mindenkinek joga van a Felügyelő Bizottság megkeresésére, akár egyéni, akár közösségi /gyülekezeti/ indíttatásból.

Az évenkénti általános ellenőrzéseket éves munkaterv alapján végezzük.

A Felügyelő Bizottság elszámolási kötelezettséggel a Szövetségi Közgyűlésnek tartozik.

Dr. Szabó István
Bp. 1994. VI. 15.

A Szeretetszolgálati Munkaközösség bemutatása

A Szeretetszolgálati Munkaközösség elődje a Jótékonysági Bizottság volt. Hosszú évtizedeken át végezte áldott, sokak számára hasznos tevékenységét. A névváltozás az 1992-es Szövetségi Választó Közgyűlés és az új SZMSZ bevezetésével történt.

A föntebb említett Működési Szabályzat hatályba lépésével a korábbi gyakorlattól eltérően e munkaközösséget nem a Közgyűlés választotta, hanem a Szövetségi Tanács nevezte ki vezetőjét szaktitkári megnevezéssel. A szaktitkár személyes felkérése alapján állt össze a munkaközösség. A felkérésnél jelentős szempont volt az, hogy e munkában jártas, lelkületükben erre fogékony testvérek kerüljenek be ebbe a munkaközösségbe. Jelentős szempont volt az is, hogy lehetőleg az ország egész területe képviselve legyen.

A munkaközösség tagjai: dr. Kis Ferencné, Fóris István, László Gábor /Albertirsa/, Szlepák Lajos, Vágó István, Zentai László, Varga Boldizsár, Serestyén Sándorné, Csvila András intézetvezetők.

A munkaközösség tevékenysége:

Kiemelkedően a két Szeretetház életével kapcsolatos teendők intézése. Nagyobb részt a szaktitkár végzi a környezettanulmányt és a felvételt. Azonban a munkamegosztás is érvényesül. A szaktitkár akadályoztatása, esetleg költségkímélés miatt is a területen élő munkatárs végzi a környezettanulmányt és a velejáró feladatokat.

A Munkaközösség évente legalább két esetben ülésezik. Mire e bemutatkozás megjelenik, éppen túl leszünk egy ilyen ülésen. Egy-egy ilyen ülésre meghívót kap a szövetségi főtitkár, a Nőbizottság elnöke, a munkaközösség tagjai és a két patronáló gyülekezet lelkipásztora.

Munkaülésünk napirendje: Áhítat, nehezebb felvételi esetek, vagy a munka közben felmerülő problémák megtárgyalása, valamint az intézetvezetők által előadott tervek, célok stb. kezelése.

Vannak rendkívüli, egyedi eljárást igénylő esetek, mikor az idő sürgetése miatt nincs mód a munkaközösséggel konzultálni, ilyenkor a Szövetség főtitkárával történik az egyeztetés és a döntés. Munkánkat szolgálatnak tekintjük, amit szeretettel és örömmel végzünk. Köszönjük a segítséget, a testvéri megértést és támogatást.

Varga Boldizsár

Tudósítás a Szövetségi Tanács üléséről

1994. június 7.

A Szövetségi Tanács munkáját Ige és imádság mellett kezdte meg. Áhítat-vezető szolgálatában Győri Kornél főtitkár testvér a 1Pt 2:11-12 alapján buzdította imára a jelenlévőket, hangsúlyozva, hogy *az Úr felelősséggel felruházott szolgáinak nem lehet mindegy, miként járnak a rábízott testvérek. A gyülekezet Urától ránk ruházott felelősség készíthet fel bennünket a közgyűlési teendők megfelelő végzésére. Eredményt mi nem testies fegyverekkel érhetünk el, hanem Isten Lelkének fegyvereivel, és az Ő hatalmával.*

A Napirend ismertetése látszólag nem a legfontosabb esemény, mégis sok minden múlik ezen, mert a ha nem is fontossági sorrendet jelent, de – a tanácskozási idő viszonylagos rövidsége miatt – eldöntheti, hogy sorra kerül e valamely pont megvitatására és határozathozatalra, vagy sem.

A Pestszenterzsébeti Gyülekezet kérelemmel fordult a SZT-hoz, melyet Nemeshegyi Zoltán testvér ismertetett. Az épülő imaház tetőszerkezetének a tél előtti elkészítése az eddigi munka és beépített anyag megóvása miatt rendkívül fontos. Mivel az új szolgálati lakás már heteken belül beköltözhetővé válik, szeretnék eladni a régit, melynek árából az imaház tetőszerkezetét akarnák elkészíteni. Az anyagvásárlás meggyorsítása és a tervezett ütem tarthatósága végett kéri a gyülekezet a SZT-tól, hogy áthidaló megoldásként BTA régi épületének értékesítése nyomán befolyt összegből 2 millió forint kölcsönnel segítse a gyülekezetet. A kölcsön fedezetéül az eladás előtt álló szolgálati lakás szolgál.

Ifj. Hargas Gyula építésügyi szaktitkár testvér a kérelem teljesítésének előfeltételeként a Benczúr utcai ingatlan felújításának zavartalan teljesüléséhez és ez év szeptemberre történő befejezés határidejének betarthatóságához kötötte. A Teológiai Akadémia és a Missziói Főiskola a tervek szerint ez év októberében már ott kezdi az 1994/95-ik tanévet.

Lakati Ádám testvér, a Budapesti Missziókerület alelnöke támogatólag szólt a gyülekezet kérelme mellett, rámutatva, hogy a Benczúr utcai felújítás folyamatát nem fogja hátráltatni ennek az összegnek a hiánya.

A Szövetségi Tanács végülis úgy határozott, hogy e kérelmet jóváhagyólag támogatja, de feltételül szabja a Benczúr utcai felújítási munkálatok zavartalanságát.

Szlepák Lajos testvér – egyházunk pénzügyi könyvelésének vezetője – előterjesztette a közalkalmazottak jubileumi jutalmáról szóló 170/1992. (XII.22) Korm. rendeletet.
A jubileumi jutalom a 25, 30 és 40 évi közszolgálati év után fizetendő összeg. Szlepák testvér a munkakönyvek alapján határozta meg az érintett lelkipásztorok névsorát.

Győri Kornél főtitkár testvér méltányossági eljárást javasol azon nyugdíjas lelkipásztorok esetében, akik a közeli időben hagyták el a jelzett valamelyik jubileumi évszámot.

– Továbbá, Győri testvér hangsúlyozta, hogy a jubileumi jutalom kifizetését – a gyülekezetek megkeresése mellett – közegyházi alapból kell teljesíteni.
– A főtitkár testvér szólt arról is, hogy e rendelet ismeretének hiányában az ez évre vonatkozó költségvetésből hiányzik ez az összeg. Egyúttal felkérte Szlepák Lajos testvért, hogy előre számítsa ki a következő évi jubileumi jutalom összegét, hogy a készülő költségvetésben az szerepelhessen.

Szűcs Zoltán testvér rámutatott, hogy a Kormányrendelet értelmében a jubileumi jutalmat azon a napon kell kifizetni, amelyen az érintett közalkalmazott betölti az adott időpontot.

Sipos Sándor testvér értelmezése szerint a munkaadó nem a gyülekezet, hanem az Egyház, majd rámutatott, hogy mivel jelentős különbségek lehetnek a lelkipásztori illetmények között, a rendeletben szereplő szorzó használata igazságtalan diferenciálódást eredményezhet.

Győri Kornél főtitkár testvér a lelkipásztori illetmények alkalmazott számítási rendje szerinti illetményalapot jelölte meg a jubileumi jutalom számításához, melyhez minden gyülekezet saját döntése és finanszírozása mellett hozzáadhatja – a kiszámított részen felül – az általa adni kívánt többletet.

A Szövetségi Tanács úgy határozott, hogy elfogadja a jubileumi jutalom kifizetésének végrehajtásáról szóló rendeletet, melyet a gyülekezetek pénzügyi hozzájárulása mellett, a közalap terhére kell kifizetni.

Ismét tárgyalta a Szövetségi Tanács az ifjúsági lelkipásztor ügyével kapcsolatos kérdéseket.
Meláth Attila testvér, a MOBISZ főtitkára ismertette az Ifjúsági Tanács előterjesztését, mely a békési, a pécsi, a váci és más gyülekezetek ifjúsága, valamint a missziókerületi titkárok pénzügyi felajánlása mellett szeretnék biztosítani az ifjúsági lelkipásztor lakásának költségeit.

Ismertetésre került Macher János németországi lelkipásztor fax-üzenete is, mely szerint havi 250 DM támogatást küldenek az ifjúsági lelkipásztor költségeinek részbeni fedezésére.

Révész Árpád elnök testvér két lehetőséget lát az ifjúsági lelkipásztori szolgálat fenntartása terén:
1. az ifjúsági lelkipásztor vállaljon gyülekezetet és úgy végezze az ifjúság körében a szolgálatát.
2. a szeptemberben sorra kerülő MOBISZ közgyűlésig finanszírozza a szövetség az ifj. lp. illetményét és lakbérét, de azt követően már ne.

A Szövetségi Tanács egybehangzóan jóváhagyta az ez ügyben hozott előző döntését, azzal a zökkenőmentes átmenetet biztosító kedvezménnyel, amely szerint július és augusztus hónapban még a Szövetség vállalja a költségeket, de Macher Tivadar testvért felszólítja – ifjúsági munkája mellett – gyülekezeti szolgálat vállalására.

A rendkívüli közgyűlés programjának előterjesztése

Elnökségi javaslatban elhangzott, hogy a közgyűlés tisztségviselőinek megválasztáskor szükséges – a teológiai kérdésekkel foglalkozó megbeszélések vezetésére – a Teológiai Bizottságból választani elnököt.

Sor került a beérkezett hitvallási anyagok előzetes ismertetésére is.

Győri Kornél főtitkár testvér reagált arra a javaslatra, mely szerint némelyek kérték, hogy az Elnökség ne hívja össze a rendkívüli közgyűlést.
Győri testvér hangsúlyozta, hogy az Elnökség nem teheti meg a közgyűlés összehívásának megtagadását, mert az közgyűlési határozat alapján történik. /Egyet nem értés esetén az Elnökség legfeljebb lemondhat, de a közgyűlési határozatot semmissé nem teheti./

Győri testvér beszámolt a pestlőrinci gyülekezetnek Karl Heinz Walter testvérhez küldött leveléről, melyben panaszolták, hogy az MBE ki akarja zárni őket kötelékéből.
A főtitkár testvér a közgyűlés célját a közös hitvallás megfogalmazásában határozta meg, nem valamely gyülekezet exkommunikálásában. Gyülekezetet egyébként sem lehet kizárni a szövetségből – hangsúlyozta Győri testvér.

A SZT résztvevői több oldalról megvitatták a születendő hitvallási állásfoglalás érvényre juttatásának lehetőségét.

Kovács Géza testvér ismertette a Debreceni Gyülekezet ezen kérdéskörre vonatkozó 4 pontos javaslatát, mely határozott állásfoglalást kíván meg a közgyűlés minden résztvevőjétől.
Részlet: "3. Szeretettel kérjük azokat a lelkipásztorokat, tanítókat és gyülekezeti tagokat, akik eddig a hitelvi állásfoglalásban foglaltaktól lényegesen eltérő módon értették, tanították vagy gyakorolták a Szentlélek személyéről és munkájáról elfogadott és közzétett, imádságban fogant felismeréseket, hogy – közösségünk lelki egységéért és a Szentírás tanulmányozása alapján – fogadják el azokat a Szentlélektől való útmutatásként. Ha azonban ezt nem tudják megtenni, szeretettel kérjük, válasszanak maguknak olyan közösséget, amelyikben saját elképzelésük szerint gyakorolhatják hitéletüket!"

Révész Árpád elnök testvér rámutatott, hogy három lehetőség közül kell választani:

1. A hitvallási állásfoglalás aláírással történő elfogadása
2. a Debreceni Gyülekezet javaslata szerinti elfogadtatás – Részlet: "4. A közgyűlés megbízza a missziókerületi tanácsokat és az országos Misszióbizottságot, hogy kísérje figyelemmel közösségünk gyülekezeteit és – a gyülekezetek önállóságának tiszteletben tartása mellett – kezdeményezzen beszélgetést, békességes, de határozott elrendezést azokkal a lelkipásztorokkal, a gyülekezetekkel és azok tagjaival, akik a most közzétett hitelvi állásfoglalástól lényegesen eltérnek a tanítás és a hitbeli gyakorlat terén."
3. az egyházi sajtóban közzététel által elfogadásra ajánlani a megfogalmazott téziseket.

Győri Kornél főtitkár testvér a feledésbe merült Szolgálati levél újbóli bevezetésében látja a megoldást. Nem túl nagy időn belül a lelkipásztorok szolgálati helyet cserélnek, és az új szolgálati helyre történő beiktatáskor mindenki aláírásával tanúsítja Egyházunk hitvallásához való ragaszkodását.

Dr. Páth Géza testvér az aláírás ellenzőinek esetében egy lélektani okra hívta fel a figyelmet, mely szerint az egyszer már kinyilvánított hitelvi állásfoglalás újbóli, aláírással történő megerősítésének igénye bizalmatlanságot sugall.

Révész Árpád elnök testvér összefoglalta, majd szavazásra bocsátotta a hitvallási tételek elfogadásának módját:
Szektoronként kézfelemeléssel kinyilvánított állásfoglalás mellett, a szavazólapok összegyűjtésével történik a szavazás.
A nem-mel szavazók számára két hét gondolkodási időt hagyva, lehetőséget kell biztosítani az állásfoglalás módosítására is.
A Szövetségi Tanács két tartózkodás mellett elfogadta az előterjesztést.

7. A Baptista Teológiai Akadémia Szervezeti és Működési Szabályzatának előkészítő bizottságáról.

A új Oktatási Törvény sürgős és jelentős változtatásokat követel meg az egyházi iskoláktól is. Ezért a SZMSZ tervezetét szeptemberig elő kell készíteni, hogy oktatási intézményeink az új Oktatási Törvényhez igazodva végezhessék munkájukat.

Javaslat az előkészítő bizottság névsorára:

– Dr. Lehoczky Dezső
– Hetényi Attila
– Háló Gyula
– Bereczki Lajos
– Dr. Almási Tibor

A Szövetségi Tanács elfogadta a javasolt névsort.

8. Bethesda Bizottság

Olyan operatív csoport létrehívása vált szükségessé, mely segítséget nyújt az építési vállalkozók és egyházunk alkalmazottai közötti munkakapcsolat koordinálására.

Javasolt névsor:

– Ifj. Hargas Gyula
– Varga Boldizsár
– Gyaraki Mihályné
– Bayer György
– a Dunántúli MK egy képviselője

A Szövetségi Tanács elfogadta a javasolt névsort.

9. Ifj. Hargas Gyula építésügyi szaktitkár tv. ismertette a Benczúr utcai ingatlan felújítására vonatkozó előszerződést, majd röviden vázolta az ingatlan felújításának tervezetét.

10. Zentai László tv. az Északi MK. vezetője kérvényezte az Ózdi Körzet építkezési kölcsönének elengedését, hivatkozva a körzet anyagi teherbíró képességének korlátaira.
A Szövetségi Tanács hozzájárult az Ózdi Körzet tartozásának elengedéséhez. L. T.

BIBLIATANULMÁNY

Bill T. Arnold

SZÓJÁTÉK ÉS ELBESZÉLŐ TECHNIKÁK A DÁNIEL 5- ÉS 6-BAN

A narratológia fejlődésével világossá vált, hogy egy szöveg jelentése nem határolható el az irodalmi eszközök vizsgálatától. A paranomáziának, mint szónoki eszköznek a használata lépten-nyomon felfedezhető a bibliai héber költészetben, de az izráeli elbeszélők használhattak szójátékokat, főleg, mint "téma-szavakat", kulcsszavakat, amelyek különféle anyagokat, irodalmi egységeket kapcsolhattak össze.

Az alábbiakban megvitatásra kerülő példák lehetnek metafónikus paranomiziák /pl. a szójátékot a szó gyökében elhelyezkedő magánhangzók változtatásai adják/, vagy antanaklasztikusak /pl. ua. a szó ismétlődik különféle értelemben/. Remélem, sikerül bemutatnom, hogy ezek a szójátékok a Dániel 5 és 6-ban nem csupán körmönfont irodalmi fogások, hanem jelentős teológiai tartalmat hordoznak. Az említett fejezetekben alkalmazott narratív technikák nem jellemzők az egész könyvre, bár úgy vélem, jól illusztrálják az egész mű irodalmi csiszoltságát.

I. Dániel 5

Köztudottan a Dániel 5:25-28 egy jól látható szójátékot tartalmaz abban az üzenetben, amely titokzatos módon megjelent a falon, hirtelen megszakítva Belsazár estélyét. Ez az ezoterikus üzenet azonban nem az egyetlen szójáték a Dániel 5-ben. A fejezet nyitó versei beszélnek Belsazár lakomájáról, és az ő parancsáról, hogy hozzák elő a jeruzsálemi megszentelt edényeket. A narrátor az edényekkel kapcsolatban kétszer is elmondja, hogy azok "elő lettek hozva" /nêpaq ige HAFEL igetörzsben, 2-3. vers/. Később az 5. versben ugyanezt az igét használja, ez alkalommal PEAL-ben. A tárgy most egy ujj, egy emberi kéz ujja, amely az összeomlás Istentől jövő üzenetét írja fel. Ez egy példája a poliszemantikus szójátéknak, ahol ugyanaz a szó különféle értelemben, irónikus, jól kiszámított jelentéskülönbséggel fordul elő. A játék metafónikus, hiszen egyazon igének a használatán alapul különféle származtatott alakban /PEAL és HAFEL/.

Követve a modern szociolingvisztikai tanulmányokat, az 5:1-4-et tekinthetjük "orientációnak", azaz olyan szakasznak, amelyben a helyszín, az időpont, a szereplők kerülnek bemutatásra. Ezek a versek különféle érdekes narratív technikákat jelenítenek meg. Belsazár minden ceremónia nélkül, azzal a tömör megfogalmazással lett bemutatva, hogy nagy estélyt adott az állami vezető személyiségeknek /1.v./. A borivásra való utalás nyilván inkluziót képez a 4. vers nyitó szavával, megjelölve ezeket a verseket, mintegy irodalmi egységet. A legérdekesebb jellemvonása ennek az orientációnak a 2. vers tartalmának a 3-ban való megismétlése. Természetesen az ismétlés egy domináns, ha nem éppen a legdominánsabb irodalmi technika a bibliai költészetben.

Amint az az irodalomkritikusok előtt régóta köztudott, az ismétlés nem pongyolaság. Gyakran nyomatékosító szerepe van, vagy rámutat a narrátornak egy fontos meglátására azáltal, hogy egy alig észrevehető változtatást csinál az ismételt anyagban, annak frazeológiájában, szóhasználatában. Ez az eset áll fenn a 3. versben, ahol a narrátor elismétli a jeruzsálemi edényekről szóló leírást:

[2] "...azokat az arany- és ezüstedényeket, amelyeket apja, Nabukadneccar hozott el a jeruzsálemi templomból..."

[3] "...az aranyedényeket, amelyeket a jeruzsálemi templomból, az Isten házából hoztak el..."

Ez egy olyan példa, amelyre Alter úgy utal, mint "frazális ismétlésre", melyben egész kijelentések ismétlődnek apró, de fontos változtatásokkal, amelyekből első ránézésre úgy tűnik, mintha szószerinti ismétlésről lenne szó. Éppen az ilyen ismétlés miatt a 3. vers apró változtatásai igen jelentősek. A narrátor óvatosan kihagy néhány részletet, ami túlzsúfolná az ismétlést. Igy a 3. vers kihagyja a wêkaspâ› /és ezüst/ szót az edények leírásából, és Nabukadneccár nevét sem ismétli meg. De van egy addíció is a 3. versben. A templom leírásánál a narrátor három fontos szót beékel. Ez nemcsak a jeruzsálemi templom, hanem az a templom, amely az Isten háza Jeruzsálemben /di-bêt ›êlâhâ›/! Nyilvánvalóan a narrátor nem érezte úgy, mintha félreérthető volna a 2. vers. Elképzelhetetlen, hogy az olvasók összetéveszthették volna a jeruzsálemi templomot bármilyen más vallásos építménnyel. Ellenkezőleg, ez az a kifejezés, amely rámutat a narrátor nézőpontjára, és kihangsúlyozza az ő meglátását. Belsazárnak ez a cselekedete több volt, mint részeges trágárság. Káromlás volt ez Izráel Istenével szemben, akinek temploma Jeruzsálemben van.

Az emberi lázadásnak ez a kihangsúlyozása, az ismétlésen keresztüli erőteljes kidomborítása előkészíti az olvasót a nêpaq-kal való szójátékra. Ennek a 2. és 3. versben való ismételt használata után a narrátor ügyesen elfordítja a szavakat az 5. versben, mind irodalmilag, mind teológiailag. Az 5. vers szintaxisa fokozza a hangsúlyt. Maga a szórend még önmagában nem átütő. Sőt, a szavak pozíciója a bibliai arámban sokkal kevésbé kötött, mint a bibliai héberben. Mégis érdekes megjegyezni, hogy az új mondatok az 1. és 2. versben alany-állítmány sorrenddel kezdődnek, a 6. vers is továbbviszi ezt a sorrendet, ellenben az 5. versben az ige kerül előre az alany elé, közvetlenül a nyomatékos bah-ša‹atâ után /ebben a pillanatban/. Röviden, a narrátor szándékoltan szóismétlést használ az 5. versben, hogy az ember bűnével szemben az Isteni megfizetést dramatizálja. Az irónia abban van, hogy különféle igealakokban ugyan, de ugyanazt az igét használja mind a bűn, mind a büntetés leírására.

További bizonyíték, hogy a narrátor a nêpaq igét, mint paronímiát használja az 5. versben, kiemelve azt annak szemantikai köréből. Természetesen ez a kör az

igetörzsek meghatározott száma miatt korlátozott a bibliai arámban, viszont a nêpaq csak 11-szer fordul benne elő. Ebből 5 előfordulás egyszerű aktív /PEAL/ igetörzsben szerepel, hordozva az eredeti jelentést: "kimenni/kijönni". 5 esetben egyszerű műveltető módban /HAFEL/, a Dániel 5:2-höz hasonló kifejezésben található: "...azokat az arany- és ezüstedényeket, amelyeket Nabukadneccár (vagy Cirusz /Ezsdr 5:14/) hozott el a templomból".

A 11. és egyben utolsó előfordulás a PEAL, a Dán 5:5-ben egyedülálló módon található. Míg a nêpaq egyszerűen "kijönni, kimenni" jelentéssel bír, itt inkább "megjelenik" a helyes fordítás. A PEAL alak a Dán 5:5-ben atipikus! A HAFEL előfordulásai a 2. és 3. versben előkészítik a disszinktív PEAL alakot. Így az 5:5 PEAL-je egy jól ki-számított paronímia, amely kiterjeszti a nêpaq természetes értelmezési körét.

A szójáték célja világos. A HAFEL alak két előfor-dulása /2. és 3. vers/ hangsúlyozza Nabukadneccar arrogáns istenkáromlását. A paronímia az 5. versben közvetlenül Isten nevének említése nélkül bemutatja az emberi gátlástalanságra adott isteni választ. A nêpaq ügyes használata domborítja ki az iróniát, amely szembeállítja az emberi lázadás arroganciáját Isten mindenhatóságával. Nabukadneccar királyi hatalmát gyakorolhatta a szent edények elzsákmányolásakor, most azonban az Úr gyakorolja isteni hatalmát azzal, hogy véget vet a káromlásnak.

Az 5. versben leírt isteni válasz hatását még izgalmasabbá teszi a 4. vers, amely a profanizáció tetőpontja az orientációban. Míg Belsazár Yahwe edényeiből ivott, az értéktelen arany, ezüst, bronz, vas, fa és kőisteneket dicsőítették. A nêpaq használata az 5. versben demonstrálja Isten válaszát, úgy Belsazár esztelen szentségtörésére, mint Nabukadneccar korábbi arroganciájára, amellyel "előhozta" az edényeket Isten templomából.

II. Dániel 6

Ez a finom paranomázia nemcsak a Dán 5-ben fordul elő. Ugyanez az irodalmi eszköz megtalálható a 6. fejezetben is, hogy fontos teológiai meglátásokat hangsúlyozzon. Az első 4 versben az 5:1-4-hez hasonlóan egy orientációval találkozunk. Elbeszéli, hogy Dáriusz kiválasztotta Dánielt, mint felügyelőt, mint a perzsa birodalom fölé felállított 120 satrapa egyikét.

Dániel ellenségeit jellemezve, a narrátor ebben [5] a fejezetben az egyik legátütőbb irodalmi eszközt alkalmazza: a bê ‹a› /kér, keres/ és a šêkah /talál/ igéket, mint kulcsszavakat. Az orientáció után az első 4 versben a szerző egy fontos bevezető bejelentést tesz, amelyben ezek az igék erőteljesen koncentrálódnak.

[6] "A főkormányzók és kormányzók IGYEKEZTEK /kerestek – ford./ ürügyet TALÁLni Dániel bevádolására az ország ügyeinek intézésében, de semmiféle ürügyet vagy hibát nem tudtak TALÁLni, mert megbízható volt, sem hanyagságot, sem hibát nem lehetett TALÁLni nála.

Akkor ezek az emberek ezt mondták: Nem TALÁLunk semmiféle ürügyet, hogy bevádolhassuk ezt a Dánielt, hacsak Istenének törvényével kapcsolatban nem TALÁLunk ellene valamit. "

Míg az 5. fejezet a "frazális repetícióra" adott egy példát, ahol egész kijelentések ismétlődnek, itt a fokuszáló módszerrel találkozunk, amikor kulcsszavak ismétlődnek. Amint a fejezet elbeszéli, a narrátor továbbra is használja ezeket a szavakat, amelyek ismétlődésükkel szembeállítják Dániel jellemét ellenségeinek jellemével.

Ellenségei kiadatnak egy királyi rendeletet, hogy 30 napig senki se kérhessen semmit se embertől, sem istentől, csakis a királytól /8. vers/. Dárius nem gyanít a dolog mögött összejátszást, teljesíti kérésüket. Az említett versben a "kérni" kifejezés rokon accusativ forma a bê ‹a› /kérni, keresni/ gyökkel, amely az 5. versben szerepelt, mikor is ezek a férfiak ürügyet "kerestek" Dániel bevádolásához.

A narrátor ebben a fejezetben is kiterjeszti a bê ‹a› ige természetes jelentéstani körét, ami nyilvánvalóvá válik, ha valaki megnézi ennek az igének egyéb előfordulásait, illetve az "imádkozni, könyörögni, kérvényezni" kifejezésre az arám nyelvben rendelkezésre álló szavakat. A bê ‹a› elsődleges jelentése "felkutatni", amint az a Dán 2:13-ban megjelenik, mikor a királyi végrehajtók a bölcsek felkutatására indulnak, hogy kivégezzék őket. Másodlagos jelentés "kegyelmet, szánalmat kérni" egy istentől, vagy egy királytól, és ebben az értelemben fordul elő a Dán 2:18; 6:8,12 és 14-ben. E kettő közül az első megjelenik a akkád bu' u rokon alakban, amely egyszerűen "keresni, kutatni"-t jelent. Ebben az értelemben az akkád kifejezés a bê ‹a›-nak inkább a Dán 6:5-höz hasonlóan szinonímája, azaz "keresni", ami jelen esetben a gonosz szándékra utal. "Imádkozni" értelemben azonban sehol sem jelenik meg az akkád irodalomban.

Az, hogy a narrátor szándékosan használta a bê ‹a›-t, nyilvánvalóvá válik, ha figyelembe vesszük az imádság, könyörgés kifejezésre használatos más arám szavakat is, mint például a 6. fejezetben előforduló mithannan igét /12. vers/. A szerző választhatta ezt magától értetődően, vagy akár szánt szándékkal, hogy világosabbá tegye szándékát /8. 13. és 14. versek/. Az ima kifejezésére álló "šelā", amely sokkal direktebb, kizárólag Dániel kihívóan nyílt imádságával kapcsolatban fordul elő a 11. versben.

Más szavakkal, szeretnénk érzékeltetni, hogy a szerző az 5. versben a bê ‹a›-t annak elsődleges jelentésével használta szándékos, jól kidolgozott módon azért, hogy paronimiát teremtsen a 8. és 12-14. versekben, ahol a szót a "kérvényezni" másodlagos jelentésével fordul elő. A szójáték célja akkor válik világossá, amikor Dániel semmibe veszi a király dekrétumát. Miután tudomást vett a rendeletről, hazament, bezárkózott a felső szobájába, kinyitotta a Jeruzsálem felé néző ablakot, majd szokása szerint háromszor imádkozott, hálákat adva Istenének. Miután ellenségei imádkozva /Istent keresve – 12. vers/ találták Dánielt, emlékeztették a királyt a rendeletre, hogy senki sem kérhet semmit harminc napig, sem embertől, sem istentől. A 14. versben büszkén újságolták, hogy Dániel naponta háromszor könyörög. Dániel ellenségei megtalálták, amit kerestek, mivel ő megszegte a királyi rendeletet, és Istenéhez könyörög. Mivel a bê ‹a› jelentési köre igen tág, a zavar elkerülése végett, a szerző kötőszóval kapcsolja a mithannan-t a bê ‹a›-hoz a 12. versben. Ezzel még jobban meghatározza a jelentési kört, miután Dánielllel kapcsolatban használja, továbbá fókuszba állítja a Dániel és ellenségei közti óriási kontrasztot. A bê ‹a› ige és ennek rokon accusativusa megismétlődik a 14. versben, fokozva a szójátékot.

Ellentétben az 5. fejezetben alkalmazott metafonikus szójátékkal, ahol egy igei gyök ismétlődik különféle igetörzsekben, származtatott alakokban, itt ua. a szó ismétlődik nüansznyi eltéréssel /antanaklázis/. Az 5. versben a bê ‹a› egyértelműen "keresni"-t jelent, méghozzá ártó szándékkal, míg a fejezet többi részében "imádkozni" jelentéssel fordul elő. A bibliai elbeszélésben nem szokatlan az efajta szójáték. A másik itt használt kulcsszó a

"šêhah", azaz "találni", amely az 5, 6, 12, 23, és 24. versben fordul elő. Az 5. versben Dániel ellenségei igyekeznek /keresnek/ hibát találni benne, a 12. versben pedig megtalálják őt, amint Istenét keresi. Ez a két ige tehát bê ‹a› és šêkah az 5. és 12. versben egyfajta chiasztikus iróniát alkot: Dániel ellenségei keresik az alkalmat, hogy hibát találjanak benne, ehelyett megtalálják, amint Istenét keresi. Az ismétlődés kiélezi a kontrasztot Dániel és ellenségeinek jelleme és magatartása között.

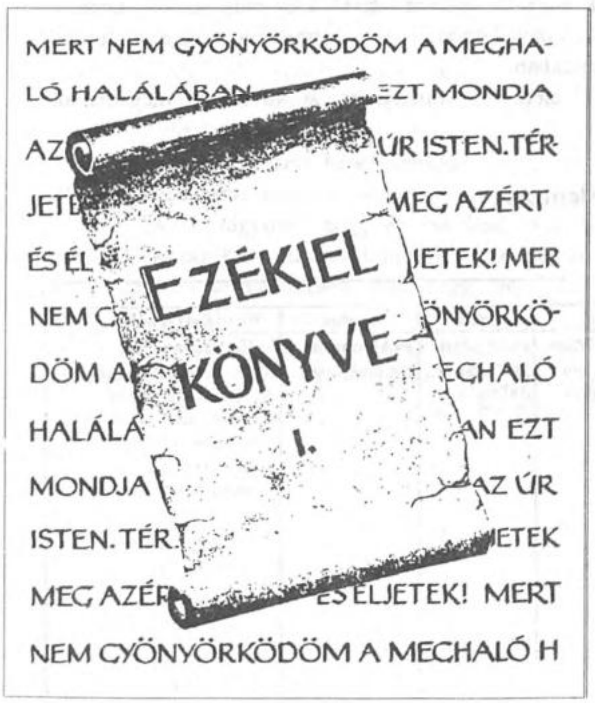
A jellembeli különbségeket kidomborító szójáték a fejezet végkifejletében éri el tetőpontját. Dániel a Dáriushoz intézett záróbeszédében megjegyzi, hogy az oroszlánok azért nem ártottak neki, mert ártatlannak találtatott Isten és a király előtt /23. vers/. Amíg tehát Dániel ellenségei hibát próbáltak találni őbenne, addig Isten ártatlannak találta őt. A narrátor továbbmenve megállapítja, hogy miután Dánielt kiemelték a veremből, semmi sérülés sem találtatott rajta /hištêkah/, mivel bízott Istenében /24. vers/.

Ahogy ez igaz volt a Dán 5-ben is, ez a technika itt is jelentős teológiai mondanivalót hordoz. A Dániel 6-ban a bê ‹a› és a šêkah leírja a Dániel ellenségeiben lévő alattomos gyűlöletet, amely ily módon próbál meg politikai előnyhöz jutni. Mindkét fél, Dániel is és ellenségei is keresnek valamit. Ellenségei az érvényesülés biztonságát *keresik*, megpróbálva *hibát találni* Dánielben, ő pedig Istent *keresi*, és *megtalálja a biztonságot*, mint "melléktermékét". Ez válik a fejezet központi motívumává, amikor később ugyanezek a kifejezések mutatják be Dániel sorsát és az imádságban tanúsított hűségét.

Az irónia abban van, hogy az ellenség azt hitte, hogy megtalálja Dániel gyenge pontját, eközben legnagyobb erősségét találják meg. Valójában az Istennel való közössége, napi csendessége az, ami kimenti őt az oroszlánok veréből. Amint az 5. fejezetben a szójáték arra szolgál, hogy szembeállítsa az emberi lázadást az Isten cselekedeteivel, amelyeket ez a lázadás váltott ki. Az 5. részben Isten támadó-állásba helyezkedik, amikor üzenetet küld Belsazárnak, a 6.-ban azonban defenzív pozícióban látjuk Őt, amikor megvédi Dánielt az oroszlánoktól. Mindkét esetben a lázadó ember agresszív gonoszságát húzza keresztül Isten beavatkozása.

JBL 112/3 (1993) pp.479-485.
Ford: Csiszár István

Minden igeszolgálatban forgolódó könyvespolcára ajánljuk:

EZÉKIEL

Magyarázatok és elmélkedések
a próféta könyvének
1-24. fejezete alapján

Dr. Vámos József

A Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya
Budapest, 1989

Ára: 240 Ft

LUKÁCS
EVANGÉLIUMA

FORDÍTÁS ÉS MAGYARÁZAT

Dr. Prőhle Károly
teológiai akadémiai tanár

Evangélikus Egyetemes Sajtóosztály
Budapest

Ára: 390 Ft

A héber Biblia használata a szolgálatban

Használod-e héber Bibliádat, amikor prédikálásra készülsz az Ószövetség alapján? Nem sok lelkipásztor használja. De vajon miért? Amikor a lelkipásztor leül, hogy elkészítse heti prédikációit, mennyi időt tud szentelni mindegyikre? Fél órát? Egy órát? Két órát? Csupán néhány vers lefordítása is több időbe kerül ennél. Csaknem minden szót meg kell keresnie a szótárban. Még a szótár sem mindig segít abban, hogy megismerje, mi egy furcsa vagy szokatlan formának a pontos elemzése. Ha már sok év telt el szemináriumi tanulmányaid befejezése óta, minden szó idegennek tűnhet számodra!

A Baptista Teológiai Akadémián végzett oktatásom első esztendejében ezt a problémát igyekeztem megcélozni. Mi értelme van a tanulók héber oktatásának, ha ezt a szaktudásukat sohasem használják szolgálatukban? Pedig mindnyájan egyetértünk abban, hogy Isten igéjének ismerete hiányos, ha nem vagyunk képesek olvasni a görög és héber szöveget. Az első éves hallgatókkal közösen egy új eszközt fejlesztettünk ki a héber Biblia tanulmányozására: az Ószövetség morfológiailag elemzett szövegét. A *Szolgatárs*-nak ebben a számában bemutatjuk ezt az új eszközt.

Az elemzett héber Biblia célja az, hogy aki két éven át tanulja a héber nyelvet, képes legyen használni a héber szöveget mindennapi szolgálatában. Ezzel az eszközzel viszonylag rövid idő alatt hosszú szöveg elolvasására képes.

Az elemzett héber Biblia négy oszlopból áll. Az első oszlop a rendes héber szöveg a Biblia Hebraica Stuttgartensia (BHS) alapján. Minden héber szó külön sorban áll. A második oszlop a szó különböző részeinek szótári alakját tartalmazza. A szó két részre bomlik, és mindkét rész alapformában szerepel: az igék esetében a gyökérbetűket, a főnevek és melléknevek esetében a singularis absolutus formát adjuk meg. A határozószavakat és más viszonyszavakat szintén alapformáiban tüntetjük föl. Ez lehetővé teszi az olvasónak, hogy könnyen és gyorsan megtalálja a fontos információkat más forrásokban, mint például szótárakban és enciklopédiákban.

A harmadik oszlop minden egyes szó vagy szórész morfológiai elemzését mutatja be. A következő megadja az összes felhasznált kódot.

Bibliai héber
Alaktani [morfológiai] elemzés
Nyelvtani kódok

Elemzés							
Szófaj	**Törzs**	**Aspektus**	**Személy**	**Nem**	**Szám**	**Status**	**Suffixumok**
P=Partikula Pn=névelő Pk=kötőszó Ph=határozószó Pd=kérdő partikula Pi=indulatszó Pg=tagadószó Pt=tárgyasjel Pe=elöljáró Pv=vonatkozó Pe+Pn= elöljáró + névelő	q=Qal Q=Qal passziv n=Nifal p=Piel P=Pual t=Hitpael h=hifil H=Hofal	p=Perfectum i=Imperfectum v=Imperativus c=Infinitivus constructus a=Infinitivus absolutus P=Participium s=Qal passziv participium w=waw consecutivum [*wayyiqtol*] j=Iussivus h=Cohortativus	1 2 3	m=Masculinum f=Femininum k=közös nem	s=Singularis p=Pluralis d=Dualis	a=Absolutus c=Constructus	h=He paragogicum l=He locale [helyhatározó] n=Nun paragogicum Névmási suffixumok: személy (1,2,3) nem (m,f,k) szám (s,p)
n=Névmás nk=kérdő névmás nö=önálló névmás ns=névmási suffixum							
f=Főnév ft=tulajdonnév fk=köznév							
m=Melléknév							
i=Ige							

Minden rész elemzését egy + jel választja el. Az elemzés sorrendje a hagyományos mintát követi: (1) szófaj, (2) törzs, (3) aspektus, (4) személy, (5) nem, (6) szám, (7) státusz (a főnevek, melléknevek vagy participiumok és infinitivusok esetében), végül (8) melléknévi suffixumok, a helyi he és a paragogicus partikulák. Itt van két szó elemzésének a példája:

	וַיְבִיאֻהוּ	וַ+בוא+הוּ	Pk+ihw 3mp+ ns 3ms	*azután elvitték*
Ige (Bír 1:7)				
	BHS szöveg	*szótári alak*	*kötőszó plus* *ige, hifil, waw consequtivum 3. masculinum pluralis plus* *névmási suffixum: 3. masculinum singularis*	*szó szerinti fordítás*
Főnév (Bír 1:2)	בְּיָדוֹ׃	בְּ+יָד+וֹ	Pe+fk fsc+ns 3ms	*kezébe*
	BHS szöveg	*szótári alak*	*elöljáró plus* *főnév, femininum singularis constructus plus* *névmási suffixum: 3. masculinum singularis*	*szó szerinti fordítás*

A végső oszlop a szó szerinti fordítást mutatja. Ez oszlop célja az, hogy az olvasót a lehető legközelebb segítse a héber író gondolatrendszeréhez. Gyakran ez azt jelenti, hogy a fordítás furcsa vagy esetleg helytelen a magyar nyelvtan szempontjából. Elvárjuk, hogy az olvasó nyitva tartsa magyar Bibliáját, amint olvassa a szöveget. Talán a legtöbb időt a szavak és jelentésük keresésére fordítja. Reméljük, hogy ezzel a fordítással megtakarítjuk a lelkipásztor idejét.

A *Szolgatárs*-nak ezzel a számával mutatjuk be ezt az anyagot. Arra kérünk, hogy ha ezt az eszközt hasznosnak és gyakorlatiasnak találod, írj a szerzőnek. Különösen szeretnénk megtudni, hogy ez az eszköz a lelkipásztorokat milyen módon bátorítja héber Bibliájuk használatára, és örömmel fogadjuk véleményeiteket és javaslataitokat. Másodszor, ez a munka természeténél fogva nagyon részletes. Minden egyes lap sok óra munkáját tükrözi. Keresünk másokat is, akik szeretnének segíteni ebben a munkában. Nem kell szakembernek lennie a héber nyelvben! Mivel a szerző nem magyar anyanyelvű, a munkának ez a része követeli a legtöbb időt. A munkatárs meg fogja kapni az elemzett héber szöveget, és az a feladata, hogy azonosítsa az elemzést, és nyújtson szószerinti fordítást. Ha az olvasó részt szeretne venni ebben a munkában, kérjük, írjon a szerzőnek az alábbi címre.

Az a vágyunk, hogy ez évszázad vége előtt befejezzük az egész Ószövetséget. Közvetlenebb tervünk az, hogy elvégezzük Bírák és Ézsaiás könyvének az elemzését az elkövetkező akadémiai esztendőben. Az Ószövetség elvégzéséhez szükséges idő természetesen attól függ, hogy hány önkéntes munkatárs nyújt segítséget. Imádkozzatok velünk együtt, hogy az Úr küldjön munkásokat ebbe a gazdag aratásba!

A szerző szeretné megköszönni a BTA első éves hallgatóinak, hogy a héber nyelv tanulása közben felhasználták, ellenőrizték és segítettek helyesbíteni ezt az anyagot: Fóris Tomás, Major Zoltán, Nemeshegyi Anna, Nikodém Noémi, Papp Dániel, Steiner József, Tóth Zoltán.

Dr. Kirk E. Lowery, Ph. D.
Ószövetségi tanár
Pécel
Széplepke köz 3/b
2119
Tel.: 30/423-440

1:1			
וַיְהִי	וְ+הָיָה	Pk+iqw 3ms	*Történt*
אַחֲרֵי	אַחֲרֵי	Ph	*után*
מוֹת	מָוֶת	fk msc	*halála*
יְהוֹשֻׁעַ	יְהוֹשֻׁעַ	ft	*Józsué*
וַיִּשְׁאֲלוּ	וְ+שָׁאַל	Pk+iqw 3mp	*és megkérdezték*
בְּנֵי	בֵּן	fk mpc	*fiai*
יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	ft	*Izráel*
בַּיהוָה	בְּ+יהוה	Pe+ft	*az Urat*
לֵאמֹר	לְ+אמר	Pe+iq c	*mondva*
מִי	מִי	nk	*melyikünk*
יַעֲלֶה־	עלה	iqi 3ms	*vonuljon fel*
לָנוּ	לְ+נוּ	Pe+ns 1kp	*neküink*
אֶל־	אֶל	Pe	*ellen*
הַכְּנַעֲנִי	הַ+כְּנַעֲנִי	Pn+ft	*a kánaániak*
בַּתְּחִלָּה	בְּ+הַ+תְּחִלָּה	Pe+Pn+fk fsa	*elsőnek*
לְהִלָּחֶם	לְ+לחם	Pe+in c	*hogy harcoljon*
בּוֹ:	בְּ+וֹ	Pe+ns 3ms	*ellenük?*
1:2			
וַיֹּאמֶר	וְ+אמר	Pk+iqw 3ms	*ezt mondta*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úr*
יְהוּדָה	יְהוּדָה	ft	*Júda*
יַעֲלֶה	עלה	iqi 3ms	*vonuljon fel*
הִנֵּה	הִנֵּה	Pi	*mert*
נָתַתִּי	נתן	iqp 1ks	*adtam*
אֶת־	אֶת	Pt	*[tárgyasjel]*
הָאָרֶץ	הַ+אֶרֶץ	Pn+fk ksa	*az országot*
בְּיָדוֹ:	בְּ+יָד+וֹ	Pe+fk fsc+ns 3ms	*kezébe*
1:3			
וַיֹּאמֶר	וְ+אמר	Pk+iqw 3ms	*akkor ezt mondta*
יְהוּדָה	יְהוּדָה	ft	*Júda*
לְשִׁמְעוֹן	לְ+שִׁמְעוֹן	Pe+ft	*Simeonnak*
אָחִיו	אָח+וֹ	fk msc+ns 3ms	*testvérének*
עֲלֵה	עלה	iqv ms	*vonulj fel*
אִתִּי	אֵת+ִי	Pe+ns 1ks	*velem együtt*
בְּגוֹרָלִי	בְּ+גוֹרָל+ִי	Pe+fk msc+ns 1ks	*a nekem kisorsolt területre*
וְנִלָּחֲמָה	לחם	Pk+inh 1kp	*hogy harcoljunk*
בַּכְּנַעֲנִי	בְּ+הַ+כְּנַעֲנִי	Pe+Pn+ft	*a kánaániak ellen*
וְהָלַכְתִּי	הלך	Pk+iqp 1ks	*és megyek*
גַּם־	גַּם	Pk	*is...majd*
אֲנִי	אֲנִי	nö 1ks	*én*
אִתְּךָ	אֵת+ְךָ	Pe+ns 2ms	*veled*
בְּגוֹרָלֶךָ	בְּ+גוֹרָל+ְךָ	Pe+fk msc+ns 2ms	*a neked kisorsolt területre*
וַיֵּלֶךְ	וְ+הלך	Pk+iqw 3ms	*és elment*
אִתּוֹ	אֵת+וֹ	Pe+ns 3ms	*vele*
שִׁמְעוֹן:	שִׁמְעוֹן	ft	*Simeon*
1:4			
וַיַּעַל	וְ+עלה	Pk+iqw 3ms	*felvonult*
יְהוּדָה	יְהוּדָה	ft	*Júda*
וַיִּתֵּן	וְ+נתן	Pk+iqw 3ms	*pedig...adta*
יְהוָה	יהוה	ft	*Az Úr*
אֵת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
הַכְּנַעֲנִי	הַ+כְּנַעֲנִי	Pn+ft	*a kánaániakat*
וְהַפְּרִזִּי	וְ+פְּרִזִּי	Pk+Pn+ft	*és a perizzieket*
בְּיָדָם	בְּ+יָד+ָם	Pe+fk fsc+ns 3mp	*kezükbe*
וַיַּכּוּם	וְ+נכה+ם	Pk+ihw 3mp+ns 3mp	*és megverték őket*
בְּבֶזֶק	בְּ+בֶזֶק	Pe+ft	*Bezeknél—*
עֲשֶׂרֶת	עֲשָׂרָה	m fsc	*tíz-*
אֲלָפִים	אֶלֶף	m mpa	*ezer*
אִישׁ:	אִישׁ	fk msa	*embert*
1:5			
וַיִּמְצְאוּ	וְ+מצא	Pk+iqw 3mp	*Ott találták*
אֵת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
אֲדֹנִי בֶזֶק	אֲדֹנִי בֶזֶק	ft	*Adónibezeket is*
בְּבֶזֶק	בְּ+בֶזֶק	Pe+ft	*Bezekben*
וַיִּלָּחֲמוּ	וְ+לחם	Pk+inw 3mp	*harcoltak*
בּוֹ	בְּ+וֹ	Pe+ns 3ms	*ellene*
וַיַּכּוּ	וְ+נכה	Pk+ihw 3mp	*és megverték*
אֵת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
הַכְּנַעֲנִי	הַ+כְּנַעֲנִי	Pn+ft	*a kánaániakat*
וְאֵת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*meg*
הַפְּרִזִּי:	פְּרִזִּי	Pn+ft	*a perizzieket*
1:6			
וַיָּנָס	וְ+נוס	Pk+iqw 3ms	*futásnak eredt*
אֲדֹנִי בֶזֶק	אֲדֹנִי בֶזֶק	ft	*Adónibezek*
וַיִּרְדְּפוּ	וְ+רדף	Pk+iqw 3mp	*de ők üldözőbe vették*
אַחֲרָיו	אַחֲרֵי+וֹ	Ph+ns 3ms	*...*
וַיֹּאחֲזוּ	וְ+אחז	Pk+iqw 3mp	*elfogták*
אֹתוֹ	אֵת+וֹ	nö 3ms	*őt*
וַיְקַצְּצוּ	וְ+קצץ	Pk+ipw 3mp	*levágták*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
בְּהֹנוֹת	בְּהֹן	fk mpc	*a legnagyobb tagja*
יָדָיו	יָד+וֹ	fk fdc+ns 3ms	*a kezei*
וְרַגְלָיו:	וְ+רֶגֶל+וֹ	Pk+fk fdc+ns 3ms	*és a lábai*

1:7			
וַיֹּאמֶר	וְ+אמר	Pk+iqw 3ms	*Akkor ezt mondta*
אֲדֹנִי־בֶזֶק	אֲדֹנִי בֶזֶק	ft	*Adónibezek*
שִׁבְעִים ו	שִׁבְעִים	m mpa	*hetven*
מְלָכִים	מְלָכִים	fk mpa	*király*
בֹּהֶנוֹת	בֹּהֶן	fk mpc	*a legnagyobb tagjai*
יְדֵיהֶם	יָד+ֶם	fk fdc+ns 3mp	*a kezeiről*
וְרַגְלֵיהֶם	וְ+רֶגֶל+ֶם	Pk+fk fdc+ns 3mp	*és lábairól a nagyujjakat*
מְקֻצָּצִים	קצץ	iPP mpa	*vágatták le*
הָיוּ	היה	iqp 3kp	*[-gat-]*
מְלַקְּטִים	לקט	ipP mpa	*szedegetett morzsákat*
תַּחַת	תַּחַת	Pe	*alatt*
שֻׁלְחָנִי	שֻׁלְחָן+ִי	fk msc+ns 1ks	*asztalom*
כַּאֲשֶׁר	כְּ+אֲשֶׁר	Pe+Pv	*ahogyan*
עָשִׂיתִי	עשׂה	iqp 1ks	*én cselekedtem*
כֵּן	כֵּן	Ph	*úgy*
שִׁלַּם־	שׁלם	ipp 3ms	*fizetett meg*
לִי	לְ+ִי	Pe+ns 1ks	*nekem*
אֱלֹהִים	אֱלֹהִים	fk mpa	*az Isten*
וַיְבִיאֻהוּ	וְ+בוא+הוּ	Pk+ihw 3mp+ns 3ms	*Azután elvitték*
יְרוּשָׁלַ͏ִם	יְרוּשָׁלַ͏ִם	ft	*Jeruzsálembe*
וַיָּמָת	וְ+מות	Pk+iqw 3ms	*és ...halt meg*
שָׁם:	שָׁם	Ph	*ott*
1:8			
וַיִּלָּחֲמוּ	וְ+לחם	Pk+inw 3mp	*Azután harcoltak*
בְּנֵי־	בֵּן	fk mpc	*fiai*
יְהוּדָה	יְהוּדָה	ft	*Júda*
בִּירוּשָׁלַ͏ִם	יְרוּשָׁלַ͏ִם	Pe+ft	*Jeruzsálem ellen*
וַיִּלְכְּדוּ	וְ+לכד	Pk+iqw 3mp	*elfoglalták*
אוֹתָהּ	אֵת+ָהּ	nö 3fs	*öt*
וַיַּכּוּהָ	וְ+נכה+הָ	Pk+ihw 3mp+ns 3fs	*hányták öt*
לְפִי־	פֶּה	Pe+fk msc	*szájra*
חָרֶב	חֶרֶב	fk fsa	*kardnak*
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*
הָעִיר	הַ+עִיר	Pn+fk fsa	*a várost*
שִׁלְּחוּ	שלח	ipp 3kp	*borították*
בָּאֵשׁ:	בְּ+הַ+אֵשׁ	Pe+Pn+fk ksa	*lángba*
1:9			
וְאַחַר	וְ+אַחַר	Pk+Ph	*Azután*
יָרְדוּ	ירד	iqp 3kp	*lementek*
בְּנֵי	בֵּן	fk mpc	*fiai*
יְהוּדָה	יְהוּדָה	ft	*Júda*
לְהִלָּחֵם	לְ+לחם	Pe+in c	*hogy harcoljanak*
בַּכְּנַעֲנִי	בְּ+הַ+כְּנַעֲנִי	Pe+Pn+ft	*a kánaániak ellen*
יוֹשֵׁב	ישׁב	iqP msa	*lakója*
הָהָר	הַ+הָר	Pn+fk msa	*a hegyek*
וְהַנֶּגֶב	וְ+הַ+נֶגֶב	Pk+Pn+ft	*a Délvidéken*
וְהַשְּׁפֵלָה:	וְ+הַ+שְּׁפֵלָה	Pk+Pn+fk fsa	*és a Sefélá-alföldön*
1:10			
וַיֵּלֶךְ	וְ+הלך	Pk+iqw 3ms	*Majd...ment*
יְהוּדָה	יְהוּדָה	ft	*Júda*
אֶל־	אֶל	Pe	*ellen*
הַכְּנַעֲנִי	הַ+כְּנַעֲנִי	Pn+ft	*a kánaániak*
הַיּוֹשֵׁב	הַ+ישׁב	Pn+iqP msa	*lakó*
בְּחֶבְרוֹן	בְּ+חֶבְרוֹן	Pe+ft	*Hebrónban*
וְשֵׁם־	וְ+שֵׁם	Pk+fk msc	*és neve*
חֶבְרוֹן	חֶבְרוֹן	ft	*Hebrón*
לְפָנִים	לְ+פָנֶה	Pe+fk mpa	*azelőtt*
קִרְיַת	קִרְיַת	ft	*Kirjat-Arba volt*
אַרְבַּע	אַרְבַּע		
וַיַּכּוּ	וְ+נכה	Pk+ihw 3mp	*és megverték*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
שֵׁשַׁי	שֵׁשַׁי	ft	*Sésajt*
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*[tárgyasjel]*
אֲחִימַן	אֲחִימַן	ft	*Ahimant*
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*
תַּלְמַי:	תַּלְמַי	ft	*Talmajt*
1:11			
וַיֵּלֶךְ	וְ+הלך	Pk+iqw 3ms	*és ment*
מִשָּׁם	מִן+שָׁם	Pe+Ph	*onnan*
אֶל־	אֶל	Pe	*ellen*
יוֹשְׁבֵי	ישׁב	iqP mpc	*lakói*
דְּבִיר	דְּבִיר	ft	*Debir*
וְשֵׁם־	וְ+שֵׁם	Pk+fk msc	*és neve*
דְּבִיר	דְּבִיר	ft	*Debir*
לְפָנִים	לְ+פָנֶה	Pe+fk mpa	*az arcok nak*
קִרְיַת־סֵפֶר:	קִרְיַת־סֵפֶר	ft	*(volt) Kirjat-Széfer*
1:12			
וַיֹּאמֶר	וְ+אמר	Pk+iqw 3ms	*akkor ezt mondta*
כָּלֵב	כָּלֵב	ft	*Káléb*
אֲשֶׁר־	אֲשֶׁר	Pv	*aki*
יַכֶּה	נכה	ihi 3msj	*megveri*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
קִרְיַת־סֵפֶר	קִרְיַת־סֵפֶר	ft	*Kirjat-Széfert*
וְלָכְדָהּ	וְ+לכד+ָהּ	Pk+iqp 3ms+ns 3fs	*és elfoglalja öt*

וְנָתַתִּי	וְ+נתן	Pk+iqp 1ks	*és adom*
לוֹ	לְ+וֹ	Pe+ns 3ms	*annak*
אֵת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
עַכְסָה	עַכְסָה	ft	*Akszát*
בִתִּי	בַּת	fk fsc+ns 1ks	*az én leányom*
לְאִשָּׁה׃	לְ+אִשָּׁה	Pe+fk fsa	*feleségül*
1:13			
וַיִּלְכְּדֵהוּ	וְ+לכד+ֶה	Pk+iqw 3ms+ns 3fs	*és elfoglalta azt*
עָתְנִיאֵל	עָתְנִיאֵל	ft	*Othniel*
בֶּן־	בֵּן	fk msc	*fia*
קְנַז	קְנַז	ft	*Kénáz*
אָחִי	אָח	fk msc	*öccse*
כָּלֵב	כָּלֵב	ft	*Káléb*
הַקָּטֹן	הַ+קָּטֹן	Pn+m msa	*[a kisebb]*
מִמֶּנּוּ	מִן+נוּ	Pe+ns 3ms	*[róla]*
וַיִּתֶּן־	וְ+נתן	Pk+iqw 3ms	*és adta*
לוֹ	לְ+וֹ	Pe+ns 3ms	*neki*
אֵת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
עַכְסָה	עַכְסָה	ft	*Akszát*
בִתּוֹ	בַּת+וֹ	fk fsc+ns 3ms	*az ő leányát*
לְאִשָּׁה׃	לְ+אִשָּׁה	Pe+fk fsa	*feleségül*
1:14			
וַיְהִי	וְ+היה	Pk+iqw 3ms	*és volt*
בְּבוֹאָהּ	בְּ+בוא+ָה	Pe+iq c+ns 3fs	*amikor ő hozzáment*
וַתְּסִיתֵהוּ	וְ+סות+ֵ֫ הוּ	Pk+ihw 3fs+ns 3ms	*és rábeszél őt*
לִשְׁאוֹל	לְ+שאל	Pe+iq c	*hogy kérjen*
מֵאֵת־	מִן+אֵת	Pe+Pe	*–tól*
אָבִיהָ	אָב+ָהּ	fk msc+ns 3fs	*az apja*
הַשָּׂדֶה	הַ+שָּׂדֶה	Pn+fk msa	*az mezőt*
וַתִּצְנַח	וְ+צנח	Pk+iqw 3fs	*és leszállt*
מֵעַל	מִן+עַל	Pe+Pe	*–ról*
הַחֲמוֹר	הַ+חֲמוֹר	Pn+fk msa	*a szamár*
וַיֹּאמֶר־	וְ+אמר	Pk+iqw 3ms	*és ezt mondta*
לָהּ	לְ+ָהּ	Pe+ns 3fs	*neki*
כָּלֵב	כָּלֵב	ft	*Káléb*
מַה־	מַה	nk	*mi?*
לָּךְ׃	לְ+ָךְ	Pe+ns 2fs	*neked*
1:15			
וַתֹּאמֶר	וְ+אמר	Pk+iqw 3fs	*és ezt mondta*
לוֹ	לְ+וֹ	Pe+ns 3ms	*neki*
הָבָה־	יהב+ָה	iqv ms+h	*adj*
לִי	לְ+ִי	Pe+ns 1ks	*nekem*
בְרָכָה	בְרָכָה	fk fsa	*áldást*
כִּי	כִּי	Pk	*hogy*
אֶרֶץ	אֶרֶץ	fk ksa	*földjét*

הַנֶּגֶב	הַ+נֶּגֶב	Pn+ft	*az Negev [Dél]*
נְתַתָּנִי	נתן	iqp 2ms+ns 1ks	*adtad nekem*
וְנָתַתָּה	וְ+נתן	Pk+iqp 2ms	*és fogsz adni*
לִי	לְ+ִי	Pe+ns 1ks	*nekem*
גֻּלֹּת	גֻּלָּה	fk fpc	*forrásai*
מָיִם	מַיִם	fk mpa	*víz*
וַיִּתֶּן	נתן	Pk+iqw 3ms	*és adta*
לָהּ	לְ+ָהּ	Pe+ns 3fs	*neki*
כָּלֵב	כָּלֵב	ft	*Káléb*
אֵת	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
גֻּלֹּת	גֻּלָּה	fk fpa	*forrásokat*
עִלִּית	עִלִּי	m fsa	*a felsö–*
וְאֵת	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*
גֻּלֹּת	גֻּלָּה	fk fpa	*forrásokat*
תַּחְתִּית׃	תַּחְתִּי	m fsa	*az alsó–*
1:16			
וּבְנֵי	וְ+בֵן	Pk+fk mpc	*és fiai*
קֵינִי	קֵינִי	ft	*Kéni*
חֹתֵן	חֹתֵן	fk msc	*apósának*
מֹשֶׁה	מֹשֶׁה	ft	*Mózes*
עָלוּ	עלה	iqp 3kp	*felmentek*
מֵעִיר	מִן+עִיר	Pe+ft [fk	*a pálmák*
הַתְּמָרִים	fsc+fk +Pn+fk mpa]		*városából [Jerikó]*
אֵת־	אֵת	Pe	*–val*
בְּנֵי	בֵּן	fk mpc	*fiai*
יְהוּדָה	יְהוּדָה	ft	*Júda*
מִדְבַּר	מִדְבָּר	fk msc	*a pusztájára*
יְהוּדָה	יְהוּדָה	ft	*Júda*
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	Pv	*amely*
בְּנֶגֶב	בְּ+נֶגֶב	Pe+ft	*délen*
עֲרָד	עֲרָד	ft	*Arádnál*
וַיֵּלֶךְ	וְ+הלך	Pk+iqw 3ms	*és elment*
וַיֵּשֶׁב	וְ+ישב	Pk+iqw 3ms	*és lakott*
אֵת־	אֵת	Pe	*–val*
הָעָם׃	עַם	Pn+fk msa	*a nép*
1:17			
וַיֵּלֶךְ	וְ+הלך	Pk+iqw 3ms	*és elment*
יְהוּדָה	יְהוּדָה	ft	*Júda*
אֵת־	אֵת	Pe	*–val*
שִׁמְעוֹן	שִׁמְעוֹן	ft	*Simeon*
אָחִיו	אָח+וֹ	fk msc+ns 3ms	*testvére*
וַיַּכּוּ	וְ+נכה	Pk+ihw 3mp	*és megverték*
אֵת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
הַכְּנַעֲנִי	הַ+כְּנַעֲנִי	Pn+ft	*a Kánaániakat*
יוֹשֵׁב	ישב	iqP msc	*lakója*

צְפַת	ft	*a Cefat*	
וַיַּחֲרִימוּ	Pk+ihw 3mp	*és elpusztították*	
אוֹתָהּ	אֶת+ָהּ nö 3fs	*őt*	
וַיִּקְרָא	וְ+קרא Pk+iqw 3ms	*és nevezték*	
אֶת־	אֵת Pt	*[tárgyasjel]*	
שֵׁם־	שֵׁם fk msc	*nevét*	
הָעִיר	הַ+עִיר Pn+fk fsa	*a város*	
חָרְמָה:	חָרְמָה ft	*Hormának*	
1:18			
וַיִּלְכֹּד	וְ+לכד Pk+iqw 3ms	*és elfoglalta*	
יְהוּדָה	יְהוּדָה ft	*Júda*	
אֶת־	אֵת Pt	*[tárgyasjel]*	
עַזָּה	עַזָּה ft	*Gázát*	
וְאֶת־	וְ+אֵת Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
גְּבוּלָהּ	גְּבוּל+ָהּ fk msc+ns 3fs	*határát*	
וְאֶת־	וְ+אֵת Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
אַשְׁקְלוֹן	אַשְׁקְלוֹן ft	*Askelónt*	
וְאֶת־	וְ+אֵת Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
גְּבוּלָהּ	גְּבוּל+ָהּ fk msc+ns 3fs	*határát*	
וְאֶת־	וְ+אֵת Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
עֶקְרוֹן	עֶקְרוֹן ft	*Ekrónt*	
וְאֶת־	וְ+אֵת Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
גְּבוּלָהּ:	גְּבוּל+ָהּ fk msc+ns 3fs	*határát*	
1:19			
וַיְהִי	וְ+הָיָה Pk+iqw 3msj	*és volt*	
יְהוָה	יְהוָה ft	*Az Úr*	
אֶת־	אֵת Pe	*–val*	
יְהוּדָה	יְהוּדָה ft	*Júda*	
וַיִּרַשׁ	וְ+ירשׁ Pk+ihw 3msj	*birtokba vette*	
אֶת־	אֵת Pt	*[tárgyasjel]*	
הָהָר	הַ+הַר Pn+fk msa	*a hegyet*	
כִּי	כִּי Pk	*de*	
לֹא	לֹא Pg	*nem*	
לְהוֹרִישׁ	לְ+ירשׁ Pe+ih c	*birtokba vette*	
אֶת־	אֵת Pt	*[tárgyasjel]*	
יֹשְׁבֵי	יׁשב iqP mpc	*lakóit*	
הָעֵמֶק	הַ+עֵמֶק Pn+fk msa	*a síkság*	
כִּי־	כִּי Pk	*mert*	
רֶכֶב	רֶכֶב fk msc	*szekere*	
בַּרְזֶל	בַּרְזֶל fk msa	*vas*	
לָהֶם:	לְ+הֵם Pe+ns 3mp	*nekik*	
1:20			
וַיִּתְּנוּ	וְ+נתן Pk+iqw 3mp	*és adták*	
לְכָלֵב	לְ+כָלֵב Pe+ft	*Káleb*	
אֶת־	אֵת Pt	*[tárgyasjel]*	
חֶבְרוֹן	חֶבְרוֹן ft	*Hebrónt*	

כַּאֲשֶׁר	כְּ+אֲשֶׁר Pe+Pv	*ahogyan*	
דִּבֶּר	דבר ipp 3ms	*megmondta*	
מֹשֶׁה	מֹשֶׁה ft	*Mózes*	
וַיִּוָּרֶשׁ	וְ+ירשׁ Pk+ihw 3msj	*és birtokba vette*	
מִשָּׁם	מִן+שָׁם Pe+Ph	*onnan*	
אֶת־	אֵת Pt	*[tárgyasjel]*	
שְׁלֹשָׁה	שְׁלֹשָׁה m msa	*három*	
בְּנֵי	בֵּן fk mpc	*fiait*	
הָעֲנָק:	הַ+עֲנָק Pn+ft	*a Anák*	
1:21			
וְאֶת־	וְ+אֵת Pk+Pt	*[tárgyasjel]*	
הַיְבוּסִי	הַ+יְבוּסִי Pn+ft	*a jebúszit*	
יֹשֵׁב	יׁשב iqP msc	*lakója*	
יְרוּשָׁלַם	יְרוּשָׁלַם ft	*Jeruzsálem*	
לֹא	לֹא Pg	*nem*	
הוֹרִישׁוּ	ירשׁ ihp 3kp	*űzték el*	
בְּנֵי	בֵּן fk mpc	*fiai*	
בִנְיָמִן	בִנְיָמִן ft	*Benjámin*	
וַיֵּשֶׁב	וְ+ישׁב Pk+iqw 3msj	*és lakott*	
הַיְבוּסִי	הַ+יְבוּסִי Pn+ft	*a jebúszi*	
אֶת־	אֵת Pe	*-val*	
בְּנֵי	בֵּן fk mpc	*fiai*	
בִנְיָמִן	בִנְיָמִן ft	*Benjámin*	
בִּירוּשָׁלַם	בְּ+יְרוּשָׁלַם Pe+ft	*Jeruzsálemben*	
עַד	עַד Pe	*-ig*	
הַיּוֹם	הַ+יּוֹם Pn+fk msa	*a nap*	
הַזֶּה:	הַ+זֶּה m msa	*az ez*	
1:22			
וַיַּעֲלוּ	וְ+עלה Pk+iqw 3mp	*és felment*	
בֵּית־	בַּיִת fk msc	*háza*	
יוֹסֵף	יוֹסֵף ft	*József*	
גַּם־	גַּם Pk	*is*	
הֵם	הֵם nö 3mp	*ők*	
בֵּית־אֵל	בֵּית־אֵל ft [fk msc+fk msa]	*Bétel [Isten háza] [ellen]*	
וַיהוָה	וְ+יהוה Pk+ft	*és az Úr*	
עִמָּם:	עִם+ָם Pe+ns 3mp	*velük [volt]*	
1:23			
וַיָּתִירוּ	וְ+תור Pk+ihw 3mp	*kémkednek*	
בֵּית־	בַּיִת fk msc	*háza*	
יוֹסֵף	יוֹסֵף ft	*József*	
בְּבֵית־אֵל	בְּ+בֵּית־אֵל Pe+ft	*Bétel után*	
וְשֵׁם־	וְ+שֵׁם Pk+fk msc	*és neve*	
הָעִיר	הַ+עִיר Pn+fk fsa	*a város*	
לְפָנִים	לְ+פָנֶה Pe+fk mpa	*azelőtt*	
לוּז:	לוּז ft	*Lúz [volt]*	

1:24				
וַיִּרְאוּ	וְ+רָאָה	Pk+iqw 3mp	*és megláttak*	
הַ שֹּׁמְרִים	הַ+שֹּׁמֵר	Pn+iqP mpa	*az örök*	
אִישׁ	אִישׁ	fk msa	*férfit*	
יוֹצֵא	יָצָא	iqP msa	*aki jött ki*	
מִן־	מִן	Pe	*–ból*	
הָעִיר	הָ+עִיר	Pn+fk fsa	*a város*	
וַיֹּאמְרוּ	וְ+אָמַר	Pk+iqw 3mp	*és ezt mondták*	
לוֹ	לְ	Pe+ns 3ms	*neki*	
הַרְאֵנוּ	רָאָה	ihv ms+ns 1kp	*Mutasd nekünk*	
נָא	נָא	Pi	*meg*	
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*	
מְ בוֹא	מְבוֹא	fk msc	*bejáratát*	
הָעִיר	הָ+עִיר	Pn+fk fsa	*a város*	
וְעָשִׂינוּ	וְ+עָשָׂה	Pk+iqp 1kp	*és cselekszünk*	
עִמְּךָ	עִם+ְ ךָ	Pe+ns 2ms	*veled*	
חָסֶד׃	חֶסֶד	fk msa	*irgalmasságot*	
1:25				
וַיִּרְאֵם	וְ+רָאָה+ֵ ם	Pk+ihw 3ms+ns 3mp	*és megmutatta nekik*	
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*	
מְ בוֹא	מְבוֹא	fk msc	*bejáratát*	
הָעִיר	הָ+עִיר	Pn+fk fsa	*a város*	
וַיַּכּוּ	וְ+נָכָה	Pk+ihw 3mp	*és megverték*	
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*	
הָעִיר	הָ+עִיר	Pn+fk fsa	*a várost*	
לְפִי־	לְ+פִי	Pe+fk msc	*szájra*	
חָרֶב	חֶרֶב	fk fsa	*kardnak*	
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
הָאִישׁ	הָ+אִישׁ	Pn+fk msa	*a férfit*	
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
כָּל־	כֹּל	fk msc	*egész*	
מִשְׁפַּחְתּוֹ	מִשְׁפָּחָה+ו	pk fsc+ns 3ms	*klánját*	
שִׁלֵּחוּ׃	שָׁלַח	ipp 3kp	*elbocsátották*	
1:26				
וַ יֵּלֶךְ	וְ+הָלַךְ	Pk+iqw 3ms	*és elment*	
הָאִישׁ	הָ+אִישׁ	Pn+fk msa	*a férfi*	
אֶרֶץ	אֶרֶץ	fk ksc	*országa*	
הַחִתִּים	הָ+חִתִּי	Pn+ft [mpa]	*a hettiták*	
וַ יִּבֶן	וְ+בָנָה	Pk+iqw 3msj	*és épített*	
עִיר	עִיר	fk fsa	*várost*	
וַיִּקְרָא	וְ+קָרָא	Pk+iqw 3ms	*és elnevezte*	
שְׁמָהּ	שֵׁם+ָ ה	fk msc+ns 3fs	*a nevét*	
לוּז	לוּז	ft	*Lúznak*	
הוּא	הוּא	nö 3ms	*ez*	
שְׁמָהּ	שֵׁם+ָ ה	fk msc+ns 3fs	*a neve*	
עַד	עַד	Pe	*-ig*	
הַיּוֹם	הַ+יּוֹם	Pn+fk msa	*a nap*	
הַ זֶּה׃	הַ+זֶּה	Pn+m msa	*e*	
1:27				
וְלֹא־	וְ+לֹא	Pk+Pg	*és nem*	
יֹרִישׁ	יָרַשׁ	ihp 3ms	*ûzte el*	
מְנַשֶּׁה	מְנַשֶּׁה	ft	*Manassé*	
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*	
בֵּית־שְׁאָן	בֵּית־שְׁאָן	ft	*Bét-Seánt*	
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
בְּנוֹתֶיהָ	בַּת+ֶ יהָ	fk fpc+ns 3fs	*a leányát [falvait]*	
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
תַּעְנַךְ	תַּעְנַךְ	ft	*Taanakot*	
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
בְּנוֹתֶיהָ	בַּת+ֶ יהָ	fk fpc+ns 3fs	*a leányát [falvait]*	
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
יֹשֵׁב	יָשַׁב	iqP msc	*lakója*	
[יִשְׁבֵי]	יָשַׁב	iqP mpc	*lakói*	
דּוֹר	דּוֹר	ft	*Dór*	
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
בְּנוֹתֶיהָ	בַּת+ֶ יהָ	fk fpc+ns 3fs	*a leányát [falvait]*	
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
יוֹשְׁבֵי	יָשַׁב	iqP mpc	*lakói*	
יִבְלְעָם	יִבְלְעָם	ft	*Jibleám*	
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
בְּנוֹתֶיהָ	בַּת+ֶ יהָ	fk fpc+ns 3fs	*a leányát [falvait]*	
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
יוֹשְׁבֵי	יָשַׁב	iqP mpc	*lakói*	
מְגִדּוֹ	מְגִדּוֹ	ft	*Megiddó*	
וְאֶת־	וְ+אֵת	Pk+Pt	*és [tárgyasjel]*	
בְּנוֹתֶיהָ	בַּת+ֶ יהָ	fk fpc+ns 3fs	*a leányát [falvait]*	
וַיּוֹאֶל	וְ+יָאַל	Pk+ihw 3msj	*és elhatározta*	
הַ כְּנַעֲנִי	הַ+כְּנַעֲנִי	Pn+ft	*a kánaáni*	
לָשֶׁבֶת	לְ+יָשַׁב	Pe+iqc	*lakni*	
בָּאָרֶץ	בְּ+אֶרֶץ	Pe+Pn+fk bsa	*az országban*	
הַ זֹּאת׃	הַ+זֹּאת	Pn+m fsa	*ebben*	
1:28				
וַיְהִי	וְ+הָיָה	Pk+iqw 3msj	*és volt*	
כִּי־	כִּי	Pk	*amikor*	
חָ זַק	חָזַק	iqp 3ms	*megerősödött*	
יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	ft	*Izráel*	
וַיָּשֶׂם	וְ+שִׂים	Pk+iqw 3msj	*és tette*	
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*	
הַ כְּנַעֲנִי	הַ+כְּנַעֲנִי	Pn+ft	*a kánaáni*	
לָמַס	לְ+מַס	Pe+Pn+fk msa	*kényszermunkára*	

וְהוֹרִישׁ	וְ+יָרַשׁ	Pk+iha	elûzve
לֹא	לֹא	Pg	nem
הוֹרִי שׁוֹ:	וְ+יָרַשׁ+וֹ	ihp 3ms+ns 3ms	ûzte el
1:29			
וְאֶפְרַיִם	וְ+אֶפְרַיִם	Pk+ft	és Efraim
לֹא	לֹא	Pg	nem
הוֹרִישׁ	יָרַשׁ	ihp 3ms	ûzte el
אֶת־	אֶת	Pt	[tárgyasjel]
הַכְּנַעֲנִי	הַ+כְּנַעֲנִי	Pn+ft	a kánaánit
הַיּוֹשֵׁב	הַ+יּוֹשֵׁב	Pn+iqP msa	aki lakott
בְּ גָזֶר	בְּ+גָזֶר	Pe+ft	Gézerben
וַיֵּשֶׁב	וְ+יָשַׁב	Pk+iqw 3msj	és lakott
הַכְּנַעֲנִי	הַ+כְּנַעֲנִי	Pn+ft	a kánaáni
בְּקִרְבּוֹ	בְּ+קֶרֶב+וֹ	Pe+fk msc+ns 3ms	az ő belsőjében
בְּ גָזֶר:	בְּ+גָזֶר	Pe+ft	Gézerben
1:30			
זְבוּלֻן	זְבוּלוּן	ft	Zebulón
לֹא	לֹא	Pg	nem
הוֹרִישׁ	יָרַשׁ	ihp 3ms	ûzte ki
אֶת־	אֶת	Pt	[tárgyasjel]
יוֹשְׁבֵי	יָשַׁב	iqP mpc	lakói
קִטְרוֹן	קִטְרוֹן	ft	Kitrón
וְאֶת־	וְ+אֶת	Pk+Pt	és [sem] [tárgyasjel]
יוֹשְׁבֵי	יָשַׁב	iqP mpc	lakóit
נַהֲלֹל	נַהֲלֹל	ft	Nahalól
וַיֵּשֶׁב	וְ+יָשַׁב	Pk+wqw 3msj	és lakott
הַכְּנַעֲנִי	הַ+כְּנַעֲנִי	Pn+ft	a kánaáni
בְּקִרְבּוֹ	בְּ+קֶרֶב+וֹ	Pe+fk msc+ns 3ms	közötte
וַ יִּהְיוּ	וְ+הָיָה	Pk+iqw 3mp	és lettek
לָמַס:	לְ+מַס	Pe+Pn+fk msa	kényszermunkának
1:31			
אָשֵׁר	אָשֵׁר	ft	Ásér
לֹא	לֹא	Pg	nem
הוֹרִישׁ	יָרַשׁ	ihp 3ms	ûzte ki
אֶת־	אֶת	Pt	[tárgyasjel]
יֹשְׁבֵי	יָשַׁב	iqP mpc	lakóit
עַכּוֹ	עַכּוֹ	ft	Akkó
וְאֶת־	וְ+אֶת	Pk+Pt	és [tárgyasjel]
יוֹשְׁבֵי	יָשַׁב	iqP mpc	lakóit
צִידוֹן	צִידוֹן	ft	Szidón
וְאֶת־	וְ+אֶת	Pk+Pt	és [tárgyasjel]
אַחְלָב	אַחְלָב	ft	Ahláb
וְאֶת־	וְ+אֶת	Pk+Pt	és [tárgyasjel]
אַכְזִיב	אַכְזִיב	ft	Akzib
וְאֶת־	וְ+אֶת	Pk+Pt	és [tárgyasjel]
חֶלְבָּה	חֶלְבָּה	ft	Helbá
וְאֶת־	וְ+אֶת	Pk+Pt	és [tárgyasjel]
אֲפִיק	אֲפִיק	ft	Afík
וְאֶת־	וְ+אֶת	Pk+Pt	és [tárgyasjel]
רְחֹב:	רְחֹב	ft	Rehób
1:32			
וַיֵּשֶׁב	וְ+יָשַׁב	Pk+iqw 3msj	és lakott
הָאָשֵׁרִי	הַ+אָשֵׁרִי	Pn+ft	az Áséri
בְּקֶרֶב	בְּ+קֶרֶב	Pe+fk msa	között
הַכְּנַעֲנִי	הַ+כְּנַעֲנִי	Pn+ft	a kánaáni
יֹשְׁבֵי	יָשַׁב	iqP mpc	lakói
הָאָרֶץ	הַ+אֶרֶץ	Pn+fk ksa	az ország
כִּי	כִּי	Pk	mert
לֹא	לֹא	Pg	nem
הוֹרִי שׁוֹ:	יָרַשׁ+וֹ	ihp 3ms+ns 3ms	ûzték ki őket
1:33			
נַפְתָּלִי	נַפְתָּלִי	ft	Naftáli
לֹא־	לֹא	Pg	nem
הוֹרִישׁ	הוֹרִישׁ	ihp 3ms	ûzte ki
אֶת־	אֶת	Pt	[tárgyasjel]
יֹשְׁבֵי	יָשַׁב	iqP mpc	lakói
בֵּית־שֶׁמֶשׁ	בֵּית־שֶׁמֶשׁ	ft	Bét-Semes
וְאֶת־	וְ+אֶת	Pk+Pt	és [tárgyasjel]
יֹשְׁבֵי	יָשַׁב	iqP mpc	lakói
בֵּית־עֲנָת	בֵּית־עֲנָת	ft	Bét-Anát
וַיֵּשֶׁב	וְ+יָשַׁב	Pk+iqw 3msj	és lakott
בְּקֶרֶב	בְּ+קֶרֶב	Pe+fk msa	között
הַכְּנַעֲנִי	הַ+כְּנַעֲנִי	Pn+ft	a kánaáni
יֹשְׁבֵי	יָשַׁב	iqP mpc	lakói
הָאָרֶץ	הַ+אֶרֶץ	Pn+fk ksa	az ország
וַיֹּשְׁבֵי	וְ+יָשַׁב	Pk+iqP mpc	és lakói
בֵּית־שֶׁמֶשׁ	בֵּית־שֶׁמֶשׁ	ft	Bét-Semes
וּבֵית עֲנָת	וְ+בֵית עֲנָת	Pk+ft	és Bét-Anát
הָיוּ	הָיָה	iqp 3kp	lettek [a kánaáni]
לָהֶם	לְ+הֶם	Pe+ns 3mp	nekik [a Naftáliaknak]
לָמַס:	לְ+מַס	Pe+fk msa	kényszermunkának
1:34			
וַיִּלְחַץ	וְ+לָחַץ	Pk+iqw 3mp	szorította
הָאֱמֹרִי	הַ+אֱמֹרִי	Pn+ft	az emóri
אֶת־	אֶת	Pt	[tárgyasjel]
בְּנֵי־	בֵּן	fk mpc	fiait
דָן	דָּן	ft	Dán
הָהָרָה	הַ+הַר+ָה	Pn+fk msa+l	a hegységre
כִּי־	כִּי	Pk	mert

לֹא	לֹא	Pg	nem	
נְתָנוֹ	נתנ+וֹ	iqp 3ms+ns 3ms	adottja őt [engedte]	
לָרֶדֶת	ל+ירד	Pe+iqc	hogy lejönni	
לְעֵמֶק:	ל+ה+עֵמֶק	Pe+Pn+fk msa	a völgybe	
1:35				
וַיִּוָּאֶל	ו+יאל	Pk+ihw 3msj	és elhatározta	
הָאֱמֹרִי	ה+אֱמֹרִי	Pn+ft	az emóri	
לָשֶׁבֶת	ל+ישב	Pe+iqc	lakni	
בְּהַר־חֶרֶס	ב+הַר־חֶרֶס	Pe+ft	Har-Hereszben	
בְּאַיָּלוֹן	ב+אַיָּלוֹן	Pe+ft	Ajjálónban	
וּבְשַׁעַלְבִּים	ו+ב+ שַׁעַלְבִּים	Pk+Pe+ft	és Saalbímban	
וַתִּכְבַּד	ו+כבד	Pk+iqw 3fs	és nehezedett	
יַד־	יָד	fk fsc	keze	
בֵּית־	בַּיִת	fk msc	házának	
יוֹסֵף	יוֹסֵף	ft	József	
וַיִּהְיוּ	ו+היה	Pk+iqw 3mp	és lettek	
לָמַס:	ל+ה+מַס	Pe+fk msa	kényszermunkának	
1:36				
וּגְבוּל	ו+גְּבוּל	Pk+fk msc	és határa	
הָאֱמֹרִי	ה+אֱמֹרִי	Pn+ft	az emóri	
מִמַּעֲלֵה	מן+מַעֲלֵה	Pe+fk msc	hágójától	
עַקְרַבִּים	עַקְרַבִּים	ft	Akrabbím [skorpiók]	
מִהַסֶּלַע	מן+ה+סֶלַע	Pe+Pn+ft	a Szelától	
וָמָעְלָה:	ו+מַעַל+ ָה	Pk+Ph+l	és fölfelé	
2:1				
וַיַּעַל	ו+עלה	Pk+iqw 3msj	és fölment	
מַלְאַךְ־	מַלְאָךְ	fk msc	angyala	
יְהוָה	יהוה	ft	az Úr	
מִן־	מן	Pe	-ból	
הַגִּלְגָּל	ה+גִּלְגָּל	Pn+ft	Gilgál	
אֶל־	אֶל	Pe	-ba/-ra	
הַבְּכִים	ה+בְּכִים	Pn+ft	Bókim	
וַיֹּאמֶר	ו+אמר	Pk+iqw 3ms	és ezt mondta	
אֶעֱלֶה	עלה	ihi 1ks	felhoztam	
אֶתְכֶם	אֵת+ כֶם	Pt+ns 2mp	benneteket	
מִמִּצְרַיִם	מן+מִצְרַיִם	Pe+ft	Egyiptomból	
וָאָבִיא	ו+בוא	Pk+ihi 1ks	és hoztam	
אֶתְכֶם	אֵת+ כֶם	Pt+ns 2mp	benneteket	
אֶל־	אֶל	Pe	-ba/ra	
הָאָרֶץ	ה+אֶרֶץ	Pn+fk ksa	a föld	
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	Pv	amelyet	
נִשְׁבַּעְתִּי	שבע	inp 1ks	ígértem	
לַאֲבֹתֵיכֶם	ל+אָב+כֶם	Pe+fk mpc+ ns 2mp	atyáitoknak	
וָאֹמַר	ו+אמר	Pk+iqi 1ks	és ezt mondtam	

לֹא־	לֹא	Pg	nem	
אָפֵר	פרר	ihi 1ks	törtem el	
בְּרִיתִי	בְּרִית+ ִי	fk fsc+ns 1ks	szövetségemet	
אִתְּכֶם	אֵת+ כֶם	Pe+ns 2mp	veletek	
לְעוֹלָם:	ל+עוֹלָם	Pe+fk msa	mindig (soha)	
2:2				
וְאַתֶּם	ו+אַתֶּם	Pk+nö 2mp	és ti	
לֹא־	לֹא	Pg	ne	
תִכְרְתוּ	כרת	iqi 2mp	vágjatok el	
בְּרִית	בְּרִית	fk fsa	szövetséget	
לְיוֹשְׁבֵי	ל+ישב	Pe+iqP mpc	a lakóival	
הָאָרֶץ	ה+אֶרֶץ	Pn+fk ksa	a földnek	
הַזֹּאת	ה+זֹאת	Pn+m fsa	ennek	
מִזְבְּחוֹתֵיהֶם	מִזְבֵּחַ+הֶם	fk mpc+ns 3mp	oltáriakat	
תִּתֹּצוּן	נתץ+ן	iqi 2mp+n	leromboljatok	
וְלֹא־	ו+לֹא	Pk+Pg	és nem	
שְׁמַעְתֶּם	שמע	iqp 2mp	hallgattatok	
בְּקֹלִי	ב+קוֹל+ ִי	Pe+fk msc+ns 1ks	hangomra	
מַה־	מָה	nk	mi	
זֹּאת	זֹאת	m fsa	ez, amit	
עֲשִׂיתֶם:	עשׂה	iqp 2mp	cselekedettek	
2:3				
וְגַם	ו+גַּם	Pk+Pk	és szintén	
אָמַרְתִּי	אמר	iqp 1ks	ezt mondtam	
לֹא־	לֹא	Pg	nem	
אֲגָרֵשׁ	גרשׁ	ipi 1ks	űzöm el	
אוֹתָם	אֵת+ ָם	Pt+ns 3mp	őket	
מִפְּנֵיכֶם	מן+פָּנִים +כֶם	Pe+fk mpc+ns 2mp	arcaitok-ból [elöletek]	
וְהָיוּ	ו+היה	Pk+iqw 3kp	és lesznek	
לָכֶם	ל+ ָכֶם	Pe+ns 2mp	nektek	
לְצִדִּים	ל+צַד	Pe+fk mpa	kelepcéül	
וֵאלֹהֵיהֶם	ו+אֱלֹהִים +הֶם	Pk+fk mpc+ns 3mp	és isteneik	
יִהְיוּ	היה	iqi 3mp	lesznek	
לָכֶם	ל+ ָכֶם	Pe+ns 2mp	nektek	
לְמוֹקֵשׁ	ל+מוֹקֵשׁ	Pe+fk msa	csapdául	
2:4				
וַיְהִי	ו+היה	Pk+iqw 3msj	és volt	
כְּדַבֶּר	כְּ+דבר	Pe+ipc	amikor szólta	
מַלְאַךְ	מַלְאָךְ	fk msc	angyala	
יְהוָה	יהוה	ft	az Úr	
אֶת־	אֵת	Pt	[tárgyasjel]	
הַדְּבָרִים	ה+דְּבָרִים	Pn+fk mpa	a szavakat	
הָאֵלֶּה	ה+אֵלֶּה	Pn+m kpa	ezeket	

אֶל־	אֶל	Pe	*-ba/-ra*
כָּל־	כֹּל	fk msc	*minden*
בְּנֵי	בֵּן	fk mpc	*fiai*
יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	ft	*Izráelnek*
וַיִּשְׂאוּ	וְ+נשׂא	Pk+iqw 3mp	*és felemeltek*
הָעָם	הַ+עָם	Pn+fk msa	*a nép*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
קוֹלָם	קוֹל+ָם	fk msc+ns 3mp	*hangjukat*
וַיִּבְכּוּ׃	וְ+בכה	Pk+iqw 3mp	*és sírtak*
2:5			
וַיִּקְרְאוּ	וְ+קרא	Pk+iqw 3mp	*és elnevezték*
שֵׁם־	שֵׁם	fk msc	*nevét*
הַמָּקוֹם	הַ+מָּקוֹם	Pn+fk msa	*a hely*
הַהוּא	הַ+הוּא	Pn+nö 3ms	*ez*
בֹּכִים	בֹּכִים	ft	*Bókimnak*
וַיִּזְבְּחוּ־	וְ+זבח	Pk+iqw 3mp	*és áldozottak*
שָׁם	שָׁם	Ph	*ott*
לַיהוָה׃	לְ+יהוה	Pe+ft	*az Úrnak*
2:6			
וַיְשַׁלַּח	וְ+שׁלח	Pk+ipw 3ms	*és elbocsátotta*
יְהוֹשֻׁעַ	יְהוֹשֻׁעַ	ft	*Józsué*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
הָעָם	הַ+עָם	Pn+fk msa	*a népet*
וַיֵּלְכוּ	וְ+הלך	Pk+iqw 3mp	*és elmentek*
בְּנֵי־	בֵּן	fk mpc	*fiai*
יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	ft	*Izráelnek*
אִישׁ	אִישׁ	fk msa	*ember*
לְנַחֲלָתוֹ	לְ+נַחֲלָה+וֹ	Pe+fk fsc+ns 3ms	*örökségébe*
לָרֶשֶׁת	לְ+ירשׁ	Pe+iqc	*hogy birtokba vegyék*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
הָאָרֶץ׃	הַ+אֶרֶץ	Pn+fk ksa	*a földet*
2:7			
וַיַּעַבְדוּ	וְ+עבד	Pk+iqw 3mp	*és szolgálták*
הָעָם	הַ+עָם	Pn+fk msa	*a nép*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Urat*
כֹּל	כֹּל	fk msc	*minden*
יְמֵי	יוֹם	fk mpc	*napjai*
יְהוֹשֻׁעַ	יְהוֹשֻׁעַ	ft	*Józsuének*
וְ כֹל ו	וְ+כֹּל	Pk+fk msc	*és minden*
יְמֵי	יוֹם	fk mpc	*napjai*
הַזְּקֵנִים	הַ+זָּקֵן	Pn+m mpa	*a véneknek*
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	Pv	*akik*
הֶאֱרִיכוּ	ארך	ihp 3kp	*meghosszabbítot-tak*

יָמִים׀	יוֹם	fk mpa	*napok*
אַחֲרֵי	אַחֲרֵי	Ph	*után*
יְהוֹשֻׁעַ	יְהוֹשֻׁעַ	ft	*Józsué*
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	Pv	*akik*
רָאוּ	ראה	iqp 3kp	*látták*
אֶת	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
כָּל־	כֹּל	fk msc	*minden*
מַעֲשֵׂה	מַעֲשֵׂה	fk msc	*cselekedetét*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úrnak*
הַגָּדוֹל	הַ+גָּדוֹל	Pn+m msa	*a nagy*
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	Pv	*amit*
עָשָׂה	עשׂה	iqp 3ms	*cselekedett*
לְיִשְׂרָאֵל׃	לְ+יִשְׂרָאֵל	Pe+ft	*Izráelért*
2:8			
וַיָּמָת	וְ+מוּת	Pk+iqw 3msj	*és meghalt*
יְהוֹשֻׁעַ	יְהוֹשֻׁעַ	ft	*Józsué*
בִּן־	בֵּן	fk msc	*fia*
נוּן	נוּן	ft	*Núnnak*
עֶבֶד	עֶבֶד	fk msc	*szolgája*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úr*
בֶּן־	בֵּן	fk msc	*fia*
מֵאָה	מֵאָה	m fsa	*száz*
וְעֶשֶׂר	וְ+עֶשֶׂר	Pk+m fsa	*és tíz*
שָׁנִים׃	שָׁנָה	fk fpa	*évek*
2:9			
וַיִּקְבְּרוּ	וְ+קבר	Pk+iqw 3mp	*és eltemették*
אוֹתוֹ	אֵת+וֹ	Pt+ns 3ms	*őt*
בִּגְבוּל	בְּ+גְּבוּל	Pe+fk msc	*területén*
נַחֲלָתוֹ	נַחֲלָה+וֹ	fk fsc+ns 3ms	*örökségének*
בְּתִמְנַת־	בְּ+תִמְנַת	Pe+ft	*Timnat-Hereszben*
חֶרֶס	חֶרֶס		
בְּהַר	בְּ+הַר	Pe+fk msc	*hegyén*
אֶפְרָיִם	אֶפְרַיִם	ft	*Efraimnak*
מִצְּפוֹן	מִן+צָפוֹן	Pe+fk fsc	*északra*
לְהַר־	לְ+הַר	Pe+fk msc	*hegyétől*
גָּעַשׁ׃	גַּעַשׁ	ft	*Gaasnak*
2:10			
וְגַם	וְ+גַם	Pk+Pk	*és szintén*
כָּל־	כֹּל	fk msc	*egész*
הַדּוֹר	הַ+דּוֹר	Pn+fk msa	*a nemzedék*
הַהוּא	הַ+הוּא	Pn+nö 3ms	*az a*
נֶאֱסְפוּ	אסף	inp 3kp	*gyűjtették*
אֶל־	אֶל	Pe	*-hoz*
אֲבוֹתָיו	אָב+וֹ	fk mpc+ns 3ms	*atyái*
וַיָּקָם	וְ+קוּם	Pk+iqw 3ms	*és támadott*

דּוֹר	דּוֹר	fk msa	*nemzedék*
אַחֵר	אַחֵר	m msa	*más*
אַחֲרֵיהֶם	אַחֲרֵי+הֶם	Ph+ns 3mp	*utánuk*
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	Pv	*aki*
לֹא־	לֹא	Pg	*nem*
יָדְעוּ	ידע	iqp 3kp	*ismerték*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úrat*
וְגַם	וְ+גַּם	Pk+Pk	*és szintén*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
הַמַּעֲשֶׂה	הַ+מַּעֲשֶׂה	Pn+fk msa	*a cselekedet*
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	Pv	*amit*
עָשָׂה	עשׂה	iqp 3ms	*cselekedett*
לְיִשְׂרָאֵל׃	לְ+יִשְׂרָאֵל	Pe+ft	*Izráelért*
2:11			
וַיַּעֲשׂוּ	וְ+עשׂה	Pk+iqw 3mp	*és cselekedték*
בְּנֵי־	בֵּן	fk mpc	*fiai*
יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	ft	*Izráel*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
הָרָע	הַ+רַע	Pn+m msa	*a gonoszt*
בְּעֵינֵי	בְּ+עַיִן	Pe+fk mdc	*szemeiben*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úr*
וַיַּעַבְדוּ	וְ+עבד	Pk+iqw 3mp	*és szolgálták*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
הַבְּעָלִים׃	הַ+בְּעָלִים	Pn+ft	*a Baalokat*
2:12			
וַיַּעַזְבוּ	וְ+עזב	Pk+iqw 3mp	*és elhagyták*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Urat*
אֱלֹהֵי	אֱלֹהִים	fk mpc	*Istene*
אֲבוֹתָם	אָב+ָם	fk mpc+ns 3mp	*atyáik*
הַמּוֹצִיא	הַ+יצא	Pn+ihP msa	*a kihozó*
אוֹתָם	אֵת+ָם	Pt+ns 3mp	*őket*
מֵאֶרֶץ	מִן+אֶרֶץ	Pe+fk ksc	*földjéből*
מִצְרַיִם	מִצְרַיִם	ft	*Egyiptom*
וַיֵּלְכוּ	וְ+הלך	Pk+iqw 3mp	*és jártak*
אַחֲרֵי	אַחֲרֵי	Pe	*után*
אֱלֹהִים	אֱלֹהִים	fk mpa	*istenek*
אֲחֵרִים	אַחֵר	m mpa	*más*
מֵאֱלֹהֵי	מִן+אֱלֹהִים	Pe+fk mpc	*isteneiből*
הָעַמִּים	הַ+עַם	Pn+fk mpa	*a népek*
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	Pv	*akik*
סְבִיבוֹתֵיהֶם	סָבִיב+הֶם	Ph+ns 3mp	*körülöttük*
וַיִּשְׁתַּחֲווּ	וְ+חוה	Pk+itw 3mp	*és térdet hajlítottak*
לָהֶם	לְ+ָהֶם	Pe+ns 3mp	*előttük*
וַיַּכְעִסוּ	וְ+כעס	Pk+ihw 3mp	*és ingerelték*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
יְהוָה׃	יהוה	ft	*az Urat*
2:13			
וַיַּעַזְבוּ	וְ+עזב	Pk+iqw 3mp	*és elhagyták*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Urat*
וַיַּעַבְדוּ	וְ+עבד	Pk+iqw 3mp	*és szolgálták*
לַבַּעַל	לְ+בַּעַל	Pe+Pn+ft	*a Baalnak*
וְלָעַשְׁתָּרוֹת׃	וְ+לְ+עַשְׁתֹּרֶת	Pk+Pe+Pn+ft	*és az Astárótnak*
2:14			
וַיִּחַר־	וְ+חרה	Pk+iqw 3msj	*és égett*
אַף	אַף	fk msc	*orra*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úr*
בְּיִשְׂרָאֵל	בְּ+יִשְׂרָאֵל	Pe+ft	*Izráel ellen*
וַיִּתְּנֵם	וְ+נתן+ֵם	Pk+iqw 3ms+ns 3mp	*és adta őket*
בְּיַד־	בְּ+יָד	Pe+fk fsc	*kezébe*
שֹׁסִים	שסה	iqP mpa	*fosztogatók*
וַיָּשֹׁסּוּ	וְ+שסס	Pk+iqw 3mp	*és fosztogatták*
אוֹתָם	אֵת+ָם	Pt+ns 3mp	*őket*
וַיִּמְכְּרֵם	וְ+מכר+ֵם	Pk+iqw 3ms+ns 3mp	*és eladta őket*
בְּיַד	בְּ+יָד	Pe+fk fsc	*kezébe*
אוֹיְבֵיהֶם	אויב+הֶם	iqP mpc+ns 3mp	*ellenségeik*
מִסָּבִיב	מִן+סָבִיב	Pe+Ph	*körülöttünk levő*
וְלֹא־	וְ+לֹא	Pk+Pg	*és nem*
יָכְלוּ	יכל	iqp 3kp	*tudtak*
עוֹד	עוֹד	Ph	*még*
לַעֲמֹד	לְ+עמד	Pe+iqc	*megállni*
לִפְנֵי	לְ+פָנֶה	Pe+fk kpc	*előtt*
אוֹיְבֵיהֶם׃	אויב+הֶם	iqP mpc+ns 3mp	*ellenségeik*
2:15			
בְּכֹל	בְּ+כֹל	Pe+fk msa	*minden esetben*
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	Pv	*amelyben*
יָצָא	יצא	iqp 3kp	*kimentek*
יַד־	יָד	fk fsc	*keze*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úr*
הָיְתָה־	היה	iqp 3fs	*volt*
בָּם	בְּ+ָם	Pe+ns 3mp	*ellenük*
לְרָעָה	לְ+רָעָה	Pe+m fsa	*bajra*
כַּאֲשֶׁר	כְּ+אֲשֶׁר	Pe+Pv	*amint*
דִּבֶּר	דבר	ipp 3ms	*megmondta*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úr*
וְכַאֲשֶׁר	וְ+כְּ+אֲשֶׁר	Pk+Pe+Pv	*és amint*
נִשְׁבַּע	שבע	inp 3ms	*ígérte*

יְהוָה	יהוה	ft	*az Úr*
לָהֶם	לְ+הֶם	Pe+ns 3mp	*nekik*
וַיֵּצֵר	וְ+צרר	Pk+iqw 3msj	*és lesújtott*
לָהֶם	לְ+הֶם	Pe+ns 3mp	*nekik*
מְאֹד:	מְאֹד	Ph	*nagyon*
2:16			
וַיָּקֶם	וְ+קום	Pk+ihw 3msj	*és felállított*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úr*
שֹׁפְטִים	שפט	iqP mpa	*bírákat*
וַיּוֹשִׁיעוּם	וְ+ישע+ם	Pk+ihw 3mp+ns 3mp	*és megszabadították őket*
מִיַּד	מִן+יָד	Pe+fk fsc	*kezéből*
שֹׁסֵיהֶם:	שסה+הֶם	iqP mp+ns 3mp	*fosztogatóik*
2:17			
וְגַם	וְ+גַּם	Pk+Pk	*és szintén*
אֶל־	אֶל	Pe	*-ra*
שֹׁפְטֵיהֶם	שפט+הֶם	iqP mpc+ns 3mp	*bíráik*
לֹא	לֹא	Pg	*nem*
שָׁמְעוּ	שמע	iqp 3kp	*hallgattak*
כִּי	כִּי	Pk	*hogy*
זָנוּ	זנה	iqp 3kp	*paráználkodtak*
אַחֲרֵי	אַחֲרֵי	Ph	*után*
אֱלֹהִים	אֱלֹהִים	fk mpa	*istenek*
אֲחֵרִים	אַחֵר	m mpa	*más*
וַיִּשְׁתַּחֲווּ	וְ+חוה	Pk+itw 3mp	*és térdet hajlítottak*
לָהֶם	לְ+הֶם	Pe+ns 3mp	*nekik*
סָרוּ	סור	iqp 3kp	*letértek*
מַהֵר	מַהֵר	ipa	*hamar*
מִן־	מִן	Pe	*-ról*
הַדֶּרֶךְ	הַ+דֶּרֶךְ	Pn+fk ksa	*az út*
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	Pv	*amelyen*
הָלְכוּ	הלך	iqp 3kp	*jártak*
אֲבוֹתָם	אָב+ָם	fk mpc+ns 3mp	*atyáik*
לִשְׁמֹעַ	לְ+שמע	Pe+iqc	*hogy hallgassanak*
מִצְוַת־	מִצְוָה	fk fpc	*a parancsolataira*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úrnak*
לֹא־	לֹא	Pg	*nem*
עָשׂוּ	עשׂה	iqp 3kp	*cselekedtek*
כֵּן:	כֵּן	Ph	*így*
2:18			
וְכִי־	וְ+כִי	Pk+Pe	*és mert*
הֵקִים	קום	ihp 3ms	*felállított*
יְהוָה ׀	יהוה	ft	*az Úr*
לָהֶם	לְ+הֶם	Pe+ns 3mp	*nekik*
שֹׁפְטִים	שפט	iqP mpa	*bírákat*
וְהָיָה	וְ+היה	Pk+iqp 3ms	*és volt*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úr*
עִם־	עִם	Pe	*-val*
הַשֹּׁפֵט	הַ+שפט	Pn+iqP msa	*a bíró*
וְ הוֹשִׁיעָם	וְ+ישע+ָם	Pk+ihp 3ms+ns 3mp	*és megszabadította őket*
מִיַּד	מִן+יָד	Pe+fk fsc	*kezéből*
אֹיְבֵיהֶם	א'ב+הֶם	iqP mpc+ns 3mp	*ellenségeik*
כֹּל	כֹּל	fk msc	*minden*
יְמֵי	יוֹם	fk mpc	*napjai*
הַשּׁוֹפֵט	הַ+שפט	Pn+iqP msa	*a bíró*
כִּי־	כִּי	Pk	*mert*
יִנָּחֵם	נחם	ini 3ms	*megkönyörült*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úr*
מִנַּאֲקָתָם	מִן+נַאֲקָה+ָם	Pe+fk fsc+ns 3mp	*panaszkodásukból*
מִפְּנֵי	מִן+פָּנֶה	Pe+fk kpc	*miatt [arcaikból]*
לֹחֲצֵיהֶם	לחץ+הֶם	iqP mpc+ns 3mp	*nyomorgatóik*
וְדֹחֲקֵיהֶם:	וְ+דחק+הֶם	Pk+iqP mpc+ns 3mp	*és sanyargatóik*
2:19			
וְהָיָה ׀	וְ+היה	Pk+iqp 3ms	*és volt*
בְּמוֹת	בְּ+מות	Pe+iqc	*amikor meghal*
הַשֹּׁפֵט	הַ+שפט	Pn+iqP msa	*a bíró*
יָשֻׁבוּ	שוב	iqi 3mp	*visszatértek*
וְהִשְׁחִיתוּ	וְ+שחת	Pk+ihp 3kp	*és megromlottak*
מֵאֲבוֹתָם	מִן+אָב+ָם	Pe+fk mpc+ns 3mp	*[jobban] mint atyáik*
לָלֶכֶת	לְ+הלך	Pe+iqc	*hogy jártak*
אַחֲרֵי	אַחֲרֵי	Ph	*után*
אֱלֹהִים	אֱלֹהִים	fk mpa	*istenek*
אֲחֵרִים	אַחֵר	m mpa	*más*
לְעָבְדָם	לְ+עבד+ָם	Pe+iqc+ns 3mp	*hogy szolgálják*
וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת	וְ+לְ+חוה	Pk+Pe+itc	*és hogy térdet hajtsanak*
לָהֶם	לְ+הֶם	Pe+ns 3mp	*nekik*
לֹא	לֹא	Pg	*nem*
הִפִּילוּ	נפל	ihp 3kp	*tértek le*
מִמַּעַלְלֵיהֶם	מִן+מַעֲלָלִים+הֶם	Pe+fk mpc+ns 3mp	*cselekedeteiktől*
וּמִדַּרְכָּם	וְ+מִן+דֶּרֶךְ+ָם	Pk+Pe+fk ksc+ns 3mp	*és útjuktól*
הַקָּשָׁה:	הַ+קָשֶׁה	Pn+m fsa	*az makacs [kemény]*

2:20			
וַ יִּחַר־	וְ+חרה	Pk+iqw 3msj	*és égett*
אַף	אַף	fk msa	*orra*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úrnak*
בְּיִשְׂרָאֵל	בְּ+יִשְׂרָאֵל	Pe+ft	*Izráel ellen*
וַיֹּאמֶר	וְ+אמר	Pk+iqw 3ms	*és ezt mondta*
יַעַן	יַעַן	Ph	*miatt [mivel]*
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	Pv	*amely*
עָבְרוּ	עבר	iqp 3kp	*áthágták*
הַגּוֹי	הַ+גּוֹי	Pn+fk msa	*a nemzet*
הַזֶּה	הַ+זֶּה	Pn+m msa	*ez a*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
בְּרִיתִי	בְּרִית+ִי	fk fsc+ns 1ks	*szövetségemet*
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	Pv	*amelyet*
צִוִּיתִי	צוה	ipp 1ks	*parancsoltam*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
אֲבוֹתָם	אָב+ָם	fk mpc+ns 3mp	*atyáiknak*
וְלֹא	וְ+לֹא	Pk+Pg	*és nem*
שָׁמְעוּ	שמע	iqp 3kp	*hallgattak*
לְקוֹלִי:	לְ+קוֹל+ִי	Pe+fk msc+ns 1ks	*hangomra*
2:21			
גַּם־	גַּם	Pk	*szintén*
אֲנִי	אֲנִי	nö 1ks	*én*
לֹא	לֹא	Pg	*nem*
אוֹסִיף	יסף	ihi 1ks	*folytatok*
לְהוֹרִישׁ	לְ+ירשׁ	Pe+ihc	*kiűzni*
אִישׁ	אִישׁ	fk msa	*embert*
מִפְּנֵיהֶם	מִן+פָּנִים+הֶם	Pe+fk mpc+ns 3mp	*elölük*
מִן־	מִן	Pe	*-ból*
הַגּוֹיִם	הַ+גּוֹי	Pn+fk mpa	*az nemzetek*
אֲשֶׁר־	אֲשֶׁר	Pv	*akiket*
עָזַב	עזב	iqp 3ms	*elhagyták*
יְהוֹשֻׁעַ	יְהוֹשֻׁעַ	ft	*Józsué*
וַיָּ מֹת:	וְ+מות	Pk+iqw 3msj	*és meghalt*
2:22			
לְמַעַן	לְמַעַן	Pe	*mert*
נַסּוֹת	נסה	ipc	*kipróbálni*
בָּם	בְּ+ָם	Pe+ns 3mp	*velük*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	ft	*Izráelt*
הֲשֹׁמְרִים	הַ+שמר	Pd+iqP mpa	*vajon megőrizik-e*
הֵם	הֵם	nö 3mp	*ők*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
דֶּרֶךְ	דֶּרֶךְ	fk ksc	*útját*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úrnak*
לָלֶכֶת	לְ+הלך	Pe+iqc	*hogy járjak*
בָּם	בְּ+ָם	Pe+ns 3mp	*azokon*
כַּאֲשֶׁר	כְּ+אֲשֶׁר	Pe+Pv	*amint*
שָׁמְרוּ	שמר	iqp 3kp	*megőrizték*
אֲבוֹתָם	אָב+ָם	fk mpc+ns 3mp	*atyáik*
אִם־	אִם	Ph	*ha*
לֹא:	לֹא	Pg	*nem*
2:23			
וַיַּנַּח	וְ+נוח	Pk+ihw 3msj	*és meghagyta*
יְהוָה	יהוה	ft	*az Úr*
אֶת־	אֵת	Pt	*[tárgyasjel]*
הַגּוֹיִם	הַ+גּוֹי	Pn+fk mpa	*a nemzeteket*
הָאֵלֶּה	הַ+אֵלֶּה	Pn+m kpa	*ezeket a*
לְבִלְתִּי	לְ+בִלְתִּי	Pe+Pe	*hogy nem*
הוֹרִישָׁם	ירשׁ+ָם	ihc+ns 3mp	*űzték el*
מַהֵר	מַהֵר	Ph	*hamar*
וְלֹא	וְ+לֹא	Pk+Pg	*és nem*
נְתָנָם	נתן+ָם	iqp 3ms+ns 3mp	*adta őket*
בְּיַד־	בְּ+יָד	Pe+fk fsc	*kezében*
יְהוֹשֻׁעַ:	יְהוֹשֻׁעַ	ft	*Józsuének*

A következő számban folytatjuk.

De bíráikra sem hallgattak, hanem más istenekkel paráználkodtak, és azokat imádták. Hamar letértek az útról, amelyen őseik jártak, akik hallgattak az Úr parancsolatairól.

וְגַם אֶל־שֹׁפְטֵיהֶם לֹא שָׁמְעוּ כִּי זָנוּ אַחֲרֵי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם סָרוּ מַהֵר
מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלְכוּ אֲבוֹתָם לִשְׁמֹעַ מִצְוֹת־יְהוָה
לֹא־עָשׂוּ כֵן:

/Bír 2:17/

AKADÉMIAI SZAKDOLGOZATOK 1994-BEN

Dan László:

DESTRUKTÍV SZEKTÁK A MAI MAGYARORSZÁGON

Korábban a Teológiai Akadémián megvédett szakdolgozatokat általában kivonatolva ismertettük. E mostani és a következő számokban bemutatásra kerülő szakdolgozatok közül néhányat - így Dan László testvér munkáját is, annak rendkívüli időszerűsége, és a feldolgozott téma kevésbé ismert volta miatt - fejezetenként, folytatásokban közöljük a "Sokan élnek másképpen..." rovatban.

I. BEVEZETÉS

Az egyén szemszögéből

A közösség szemszögéből

II. A SZEKTÁKRÓL

Visszatekintés a múltba

Próbálkozások a szektafogalom meghatározására

A szekták létrejöttének okai és tényezői

A szekták vonzerejének a titka

Szekták vadászterülete lett-e Magyarország?

Mit tettünk eddig a szekták ellen?

Mit kell tennünk a szekták ellen?

III. DUNAFÖLDVÁRI KERESZTYÉNEK

Miért kell ezzel a csoporttal foglalkozni?

Mit tudunk a csoportról?

Módszereik

Áldozataik és a veszélyeztetett korosztályok

Müködésük és tanításuk

Missziós módszereik

A valós helyzet a Dunaföldváriaknál

IV. ISTEN GYERMEKEI

Története

Szervezeti felépítésük

A szekta pénzügyei

Térítési módszereik

"Forradalmi szabályok"

A második generáció

Az Isten Gyermekei Magyarországon

V. MOON EGYESÍTŐ EGYHÁZ

Története

Tanításuk

Módszereik

VI. SCIENTOLOGY (DIANETIKA)

Általános ismertető

Beszervezési módszereik

Könyvkiadás

Vállalkozásból "Egyház"

Közéleti befolyás

Fontos "missziós" területeik

Mi a helyzet ma a Scientology-ával kapcsolatban?

I. BEVEZETÉS

Az egyén szemszögéből

A választott téma időszerűsége, úgy hiszem, hogy a legtöbb hívő ember számára érthető. Mégis, az alábbiakban néhány mondatban szeretném felvázolni azokat az okokat, amelyek erre a témára irányítottak, és ezen dolgozat megírására ösztönöztek. "Egy példa a kutatásra: A Bécsi Fejlődéslélektani Intézet vezetője, Brigitte Rollett 1150 14-16 éves fiatal 30 %-át találta súlyosan veszélyeztetettnek, 20 % már tagja valamely szektának. Valamennyi nyitottan áll szemben a szektásodással."[1]

Már a teológiát megelőző években nagy gondot jelentett számomra a másképp gondolkodók, vagy a hit dolgaival felszínesen foglalkozók kérdéseinek a megválaszolása. A kérdések azonban csak szaporodtak, amikor olyanokkal találkoztam, akik Bibliaértelmezésükkel számomra - a baptista családban felnőtt fiatal számára - érdekes, idegen, vagy már az első hallásra teljesen elfogadhatatlan dolgokat hirdettek, tanítottak. Ezek a találkozások egyre inkább a Biblia mélyebb tanulmányozására ösztönöztek, de emellett vágy ébredt bennem megismerni ezeket a mást tanító csoportokat.

Életemnek ebben a szakaszában hallottam meg Isten elhívó hangját. Sokat vívódva mondtam igent Istennek, és kezdtem el a lekipásztori szolgálatra való felkészülést. A vidéki kisvárosból a fővárosba érkezve tapasztalnom kellett, hogy az utcákat járva még több olyan emberrel találkoztam, akiknek az Isten dolgairól vallott felfogását fölöttébb furcsának, és egyben elfogadhatatlannak tartottam. 1989-et írtunk, a nagy változások évét, és ebben az időben gombamód szaporodtak országunkban, de különösképpen Budapesten, és a vidéki nagyvárosokban az addig ismeretlen "hittérítők" csoportjai. A 90-es évek eleje azzal telt el, hogy próbáltam megismerni ezeknek a csoportoknak az életét, tanítását, és történelmét. Sok olyan csoporttal találkoztam, amelyek az Ige mérlegére helyezve híjával találtattak.

Kérdés lehet azonban az, hogy miért éppen négy közösséget választottam ki. Ennek fő oka, hogy az összes közösség, amelyről szólni kellene, messze meghaladja egy szakdolgozat kereteit. Hogy miért éppen a Dunaföldvári keresztyének, Isten gyermekei, Moon és Scientology szektákkal foglalkozom, azt jelenlétük és kifejtett munkájuk fokozottan veszélyes volta indokolja. A dolgozat első részében a destruktív szekták általános ismérveivel is foglalkoznom kell.

A közösség szemszögéből

A "szekta" szó mind a mai napig fájdalmat okoz és sebeket tép fel az idősebb gyülekezeti tagok emlékezetében. Elgondolkodtató azonban mind a mai napig a környezetünkben élő embereknek a reagálása a baptista szóra. Még az 1994-es évben is a köztudatban sok helyen a baptistákat szektának tartják. Fényes bizonyítéka ennek a következő eset: egy fiatal, megértve a Biblia üzenetét, őszinte megtérésre jutott, a családja és hozzátartozója azonban mindenféle szektának nevezte közösségünket.

Ha a történelem kerekét egy kicsit visszaforgatjuk, akkor láthatjuk meg igazán, hogy mennyi szenvedést okozott a mi bibliás közösségünknek is a megbélyegzés: "szekta".

Nagyon figyelemreméltó Fekete Péternek az Egyház és a szekta c. könyvében a következő mondat: "A századfordulóig pedig csaknem kizárólag a

[1]Tarnay Brunó: Katolicizmus és kultuszok. Pannonhalma. 1992. 7.

nazarénizmus és a baptizmus elleni heves hadakozásban merült ki egyházunk szektaproblémája".[2]

Az 1905-ös elismeréstől valóban évtizedek teltek el, amíg szinte lépten nyomon az előítéletekkel, üldöztetésekkel és a szekták közé sorolással keserítették meg a baptisták életét. Elvétve akadtak olyan megnyilvánulások a nagy egyházak képviselőitől, mint ahogy azt Dancsházy Sándor írásából látjuk: "A szekták, - előljáróban már védelmünkbe kell vennünk a baptista és methodista egyházakat, amelyek evangéliumi alapon álló, sok áldást terjesztő hatalmas történelmi egyházakká lettek olyan sok taggal, hogy némely országban jóval felülmúlják a reformátusok számát. A világ protestáns egyházai között igen komoly, tiszteletreméltó helyet foglalnak el. Erős fegyveresek a nagy harcban. Hazánkban különféle külső és belső okok miatt néha látszólag a szekta képét vették fel, kivált kisebb közösségeikben."[3]

II. A SZEKTÁKRÓL

Visszatekintés a múltba

Komoly problémát okoz annak a kérdésnek a megválaszolása, hogy tulajdonképpen mi a szekta. Ez attól függ, hogy ki használja ezt a kifejezést, és kire nézve. Mert ugye természetes dolog, hogy egy evangéliumi alapokon álló gyülekezet elítéli és szektának minősíti az Isten gyermekei nevű közösséget, akik a szabad szerelem hirdetői és gyakorlói, ahol a lányok Istennek szülik meg gyermekeiket, a legtöbb esetben azt sem tudva, ki a gyerek apja. Az előző példa egy szélsőséges esetet tár elénk, ami azonban a mai Magyarországon már sajnos valóság.

De mennyivel másabb a megítélése annak, amikor egy evangéliumi, tisztán biblikus közösségre mondja ki valaki a szekta jelzőt.

Egy dolog azonban biztosan megállapítható, a szekták szinte az első gyülekezet megalakulásától napjainkig végigkísérik a keresztyén egyház történetét.

Vannak szekták, amelyek feltűnnek, néhány évig, vagy évtizedig működnek, de azután sok kínt és fájdalmat, és egy sor megválaszolatlan kérdést hagyva maguk után eltűnnek a történelem süllyesztőjében. Ettől függetlenül azonban azt láthatjuk, hogy a szektaképződés szünet nélkül megújuló tünete az egyháztörténelemnek.

Csikesz Sándor nagyon találóan fogalmazza ezt meg: "A szekták évszázadonként visszatérő hideglelései és lázai az egyháznak".[4]

Próbálkozások a szektafogalom meghatározására

Nagyon röviden és átlagember számára is közérthetően próbálja ezt megtenni Mezei Andrea: "A szekta szó jelentése:

1. Az uralkodó egyháztól elszakadt, többnyire nem bevett vallási csoport.

2. Szorosan összetartó, azonos nézetű, a külvilágtól elkülönülő csoport, zárt csoportosulás valamely nagyobb közösségen belül.

A szó napjainkban pejoratív felhangot is kapott: az emberek ezt hallva olyan közösségre asszociálnak, mely pszichikai eszközökkel manipulálva kiszakítja a fiatalokat a családból, és életidegen létformára kényszeríti őket."[5]

A szektafogalom meghatározására az elmúlt évtizedekben a magyar viszonyokat figyelembe véve az egyik legsikeresebb próbálkozást Fekete Péter tette. Az egyház és a szekta c. teologiai doktori értekezésében törekszik kielégítő választ adni a kérdésre. Vele együtt nekünk is fel kell vetni vajon melyek azok a kérdéscsoportok, amelyekre választ kell adnunk.

a) Mi a szekta lényege?
b) Mik a szektásodás jellemző vonásai?
c) Mik a szekták keletkezésének okai?
d) Mik a szekták elleni védekezés módjai?

A válaszadások a különböző szektaszemléletben adottak, bár a Fekete Péter által felvázolt mind a nyolc kísérlet rejt magában hiányosságokat, de azért segítenek közelebb kerülni a helyes megértéshez, és érdemes legalább felsorolni ezeket a megközelítési módokat.

1. A szociológiai, társadalomtudományi szektaszemlélet.
2. Az állam- és egyházjogi szektaszemlélet.
3. A népegyházi szektaszemlélet.
4. A nagyságrendi (számbeli) szektaszemlélet.
5. Etimologikus (szóelemző) szektaszemlélet.
6. A pszichológiai szektaszemlélet.
7. A tanításbeli, hitvallásos szektaszemlélet.

---

[2]Fekete Péter: Az egyház és a szekta. Budapest. 1993. 27.

[3]Dancsházy Sándor: Az egyház harca. Budapest. 1942. 340.

[4]Csikesz Sándor: A szektákról. Theologiai Szemle. 1925. 72.

[5]Mezei Andrea: Szekta és egyház a rendszerváltás után. Társadalmi Szemle. 1994. 3. sz. 48.

8. A bibliai kijelentés- és üdvtani (krisztológiai) alapon álló reformátori szekta- szemlélet.

A szekták meghatározásánál a külső jellegzetes vonásokat vesszük figyelembe, de ha a külső vonásokat csak felületesen vizsgáljuk meg, könnyen téves magyarázatok láthatnak napvilágot. Hadd álljon itt két példa - bár évtizedekkel ezelőtt történt meg, de ma is könnyen előfordulhat - amely legyen figyelmeztetés mindannyiónk számára, hogy ne ítéljünk hirtelen és felületesen.

Nézzük meg mit ír Vass Vince a metodistákról: "Talán egyik szekta tanítása se áll oly gyökeres ellentétben a református keresztyénséggel, mint a metodistáké".[6] A valóság azonban ettől messze áll, hiszen elolvasva a metodisták hitvallását, kiderül, hogy a különbségek lényegesen kisebbek, mint ahogy azt egy ilyen nyilatkozat után sejteni lehet.

Nézzünk meg egy másik példát, amely éppen a mi hitelődeinket tünteti fel kedvezőtlen színben. "Külföldön az evangélium hívei közt mind élénkebbé, erősebbé válik a testvériség érzete. Igen sok baptista, például Spurgeon Arnold teljes loyalitással csatlakozott az Alliance-hoz, s eszük ágában sem volt soha keresztyén testvéreik háborgatása azért, mert azok nem voltak bemerítve. A mi magyarországi baptistáink, különösen a Meyer budapesti prédikátor vezetése alatt állók ezzel szemben jóformán egy kis egyedül idvezítő egyházként léptek fel, s az evangéliumi egyházak hitben erős tagjait is folyton azzal háborgatták, hogy a bemerítkezés nélkül nem lehetnek valóságos keresztyének."[7]

Azonban azt is meg kell látnunk, hogy mind a mai napig kísért minden egyes egyházi közösséget az, hogy a soraikból más közösségekbe lépőket nagyon hamar a "szektás" jelzővel illessék.

A szekták létrejöttének okai és tényezői

Természetesen nagyon sok okot lehetne felsorolni. Ezekben talán azok lennének a legbölcsebbek, akiknek a gyülekezetéből a legtöbb ember távozott valamelyik szektába. Sokáig lehetne sorolni azokat a tényezőket, amelyek lehetőséget biztosítanak a szekták létrejöttének és terjedésének. Érdemes lenne megvizsgálni minden ilyen tényezőt, és igazán nagyító alá helyezni. Azonban én most csak felsorolni szeretnék néhányat közülük.

1. Teológiai tényezők
   - tudunk Isten egyházáról (ApCsel 20:28) ,
   - tudunk hamis egyházról (Jel 3:9).

Elgondolkodtató lehet egy neves protestáns teológus megjegyzése: ahol az egyház nem engedelmes eszköze, hanem bűneivel gátolója, akadálya az élő Istennel való találkozásnak, közösségnek, ott a szekta melegágyra talál.

Fontos, hogy az igehirdetésben megmaradjon az egyensúly a törvény és az evangélium között, különben könnyen táptalajra találnak a szekták.

2. Egyházi tényezők

Tudomásul kell vennünk, hogy a szekták létrejöttének az egyházi tényezői között nagyon előkelő helyen áll okként az egyházi élet megmerevedése. Fontos tényező lehet "a bort iszik és vizet prédikál" kifejezés mögött rejlő valóság is. Az egyházfegyelem és a személyes lelkigondozás hiánya is a szektásodás terjedésének az útját készíti elő.

Nézzük meg, hogyan látja ezt a problémát dr. Gyökössy Endre lelkész-pszichológus: "Sajnos elszemélytelenedtünk, tömegcikk lettünk. A legtöbb lelkész nem lelkigondozó, hanem menedzser. Legalább egy hét kell, amíg egy plébánoshoz be lehet jutni. A püspökökről nem is beszélve. Csináltam egy felmérést fiatal lelkészek között, hogy mivel mennyi időt töltenek. Ha egy nap fél óra jutott arra, hogy emberekkel bánjanak... adminisztráció, költségvetés, templomépítés, tetőcsere mellett. Döbbenetes: egy lelkésznek nincs ideje a lelkészkedésre."[8]

A következő két dolog sarkallatos pont lehet, amely vagy a hűséget erősíti, vagy a szektásodás irányába viszi el a gyülekezetet,
   - a lelkipásztor és családjának erkölcsi élete,
   - a lelkipásztor és a gyülekezet egymáshoz való viszonyulása.

3. A szekták létrejöttének és terjedésének társadalmi tényezői

Vannak szép számmal olyan kutatók, akik a szektát csupán társadalmi képződménynek tekintik. Ez éppen olyan téves, mint azok a megnyilvánulások, amelyek figyelmen kívül hagyják a szekták terjedésének társadalmi, földrajzi, gazdasági, biológiai, kulturális és politikai tényezőit. A magyarországi helyzetet nagyító alá téve is azt tapasztaljuk, hogy az 1989-90-es változás milyen nagy mértékben hozta felszínre az addig

[6]Vass Vince: Baptizmus, nazarénizmus, methodizmus. Theologiai Szemle. 1925. 367.

[7]Szabó Aladár: Az evangéliumi aliance és a magyarországi baptisták. Protestáns Egyházi és Iskolai Lap. 1898. 627.

[8]Szigeti László: Közösségből közönség lettünk. Beszélgetés a szektákról Gyökössy Endre lelkész-pszichologussal. Új Ember. 1993. június 6.

lappangó, vagy az országban jelen sem levő szektákat, csoportosulásokat.

4. A szekták terjedésének lélektani okai

Nagymértékben hozzájárulnak ezek az okok a szekták létrejöttéhez, illetve a terjedéséhez is. A teljesség igénye nélkül nézzünk meg néhány okot:

- a vallásos élmény sajátos természete: az Istennel való személyes, misztikus kapcsolat utáni éhség kielégítetlensége a működő egyházakon belül,
- alapvető lélektani és történelmi ismeretek hiánya, vagy figyelmen kívül hagyása,
- az ismeretlen, a misztikus, a transzcendens felé fordulás igénye.

A szekták vonzerejének a titka

Azt láthatjuk, ha egy adott társadalomban viszonylagos rend és nyugalom van, akkor az újonnan megjelenő szekták a legtöbb esetben a már meglévő gyülekezetekből toborozzák híveiket. A nem vallásos neveltetésű családokból csak szinte rendkívüli társadalmi helyzetekben irányulnak a tagok az újonnan létrejövő közösségekbe.

Figyelemmel kísérhetjük, hogy a szekták híveiket különösképpen a fiatalok között toborozzák. Lásd Dunaföldvári csoport, Krisna tudatú hívők, Isten gyermekei. Ezek a csoportok készek arra, hogy megválaszolják a fiatalok kérdéseit, amelyekre a fiatalok a családban és a társadalomban nem kaptak kielégítő választ. Nagyon megdöbbentő az a tény, hogy azok a fiatalok, akik ezeknek a szektáknak a hálójába kerültek, úgy gondolják, hogy mindent szabad akaratukból, vagy a vezető akaratától és befolyásolásától mentesen tesznek. Azonban nem történik más, minthogy egy idő után a fiatal már automatikusan azt mondja és teszi, amit elvárnak tőle.

A rendszerváltozáson átment Magyarországon is megtapasztalható volt, hogy sokan fordultak az egyházak felé. Azonban bizonyos idő után, főleg a fiatalok között többen nem érezték kielégítőnek azt, amit az egyház nyújtott. De a közösséget elhagyva mégis érezték, hogy szükségük van valakikre. A keresésben maradtak tehát utolsó megoldásként a szekták, amelyek tagjaival naponta találkozni lehet. Nem is kell keresni őket, hiszen az iskolákban, áruházak előtt, utcákon, tereken ők azok, akik leszólítanak bennünket.

Ezek a csoportok azt a benyomást keltik, mint akik szinte utolsó lehetőségként nyújtják felénk kezüket. Igyekeznek olyan szoros "szeretetközösséget" kialakítani, amelyről eddig a fiatal csak ábrándozott.

Szekták vadászterülete lett-e Magyarország?

Ha egy szóban kellene erre a kérdésre választ adnunk, akkor fájdalmasan kell kijelenteni: **igen.**

Néhány évvel ezelőtt, amikor furcsa nevű és tanítású közösségekről hallottunk, csak néztünk egymásra csodálkozva. Amikor az általuk képviselt tanításról hallottunk és egy-két olyan dologról, amit ők gyakorolnak, akkor vagy sírni, vagy mosolyogni lett volna kedvünk.

Egyet kell értenünk az Ökumenikus Tanulmányi Füzetek szerkesztőivel, akik a következőképpen fejtik ki álláspontjukat. "Ami szerte a világon, óvilágban, új világban, harmadik világban ismert jelenség, az most hozzánk is megérkezett, begyűrűzött, sőt egyszerre valósággal áradásként öntött el, vagy ahogyan gyakran joggal fejezik ki: szekták szabad vadászterülete lett Magyarország."[9]

Ha egy átlagos hétköznapon egy órás sétát teszünk a fővárosban, a Nagykörúton, nagy a valószínűsége annak, hogy egy kezünkön nem tudjuk megszámolni a szektákat, amelyekkel találkozunk. De sajnos ez a valóság lakóhelyemen, Debrecenben is. Napról napra ott látom megszokott "leshelyükön" a Krisna tudatú hívőket, a mormonokat, és a Jehova tanúit, amint áldozatukat keresve forgatják tekintetüket. Amikor valakit sikerül nekik megállítani, akkor elkezdődik a "vad elejtése" különböző praktikák bevetésével.

Azonban nem feledkezhetünk el azokról a csoportokról sem, akik szeretetet színlelve közelednek hozzánk, és beszélgetésre invitálnak, majd a közös út egy pontján szinte az egyéniségünktől is meg akarnak fosztani. Az előzőekben említett tanulmányi füzetből nézzünk egy újabb idézetet. "Jelentős szerepe van 1989 óta különösen is a külföldről importált szellemi, anyagi segédeszközöknek, misszionáriusként megjelenő szektaprédikátoroknak és segítő személyzetnek. Sáskajárás-szerűen lepnek el egyes területeket. Sokan felfigyeltek arra, hogy új társadalmi helyzetünkben egyes új vallási csoportok tevékenysége rendkívül felélénkült, szinte offenzívába csaptak át ezek a szekták. Egymással versenyezve igyekeznek "elejteni a vadat", népünk tagjait."[10]

Már nem is lepődünk meg akkor, ha kezünkbe veszünk egy egyházi vagy világi újságot, és a szektakérdéssel foglalkozó cikkeket találjuk bennük.

A sok példa közül vizsgáljunk meg néhányat:

---

[9]"Senki titeket meg ne tévesszen..." Szektajelenség Magyarországon napjainkban. (Ökumenikus Tanulmányi Füzetek: 4.) Budapest. 1992. 7.

[10]U.o. 7.

- "Kik a Jehova Tanúi?"[11] Teszi fel a kérdést, majd válaszol is rá dr. Bütösi János.

- "Közösségből közönség lettünk..."[12] állapítja meg a nagy elismerésnek örvendő lelkész-pszichológus Gyökössy Endre, amikor a szektakérdés témakörével foglalkozik.

- "Krisna magyar papjai"[13] címmel közöl képes beszámolót a Köztársaság című hetilap. Sem pozitív, sem negatív megjegyzése nincs a cikk szerzőjének.

- "Szektásodás, Szakítópróbák"[14] címen tér vissza ehhez a témához ismét a lap a szekták kérdését tanulmányozva.

- "Családellenes, emberellenes szekták.[15] Az Új Ember című újságban található cikk nagyon határozottan áll szemben a szektákkal.

A Magyarországi Baptista Egyház hetilapja, a Békehírnök is rendszeresen közöl figyelmeztető és nagyon hasznos ismereteket nyújtó cikkeket a szektákról. A cikksorozat címe: Korunk hamis vallásai. Fordítója: Szalai András.

A legkülönbözőbb lapok, függetlenül attól, hogy milyen politikai beállítottságúak, éppen úgy rendszeresen tudósítanak erről a jelenségről, mint a rádió és a televízió.

A szekták rohamos növekedése, az egyénre és a társadalomra kifejtett romboló hatása mellett nem mehetünk el szó nélkül.

Mit tettünk eddig a szekták ellen?

Figyelemre méltó, hogy ezen a téren is milyen nehezen mozdultak az egyházak a cselekvésre. A helyzet felmérésével, a hitvédelem megvalósításával, és a szekták hatása alá kerülők mentésével egyaránt késlekedtek.

Az egyházak vezetői, lelkészei, szolgálattevői látásom szerint csak a következőkben felsorolásra kerülő dolgokat tudták tenni.

1. A szektások elszigetelésére irányuló törekvés.

Megpróbálni a lehetetlent, nem venni tudomást a körülöttünk élőkről. Figyelmen kívül hagytuk az örök törvényt, hogy "a kutya akkor a legveszélyesebb, amikor sarokba van szorítva". Mindenféleképpen megpróbáltuk őket látószögünkön kívül helyezni. Lemondtunk, és a legtöbbször leírtuk azokat az embereket, akik a szektások közé álltak. Nagyon sokszor még azt is kimondtuk, hogy azok mentek el, akikre úgy sem volt igazán szükség.

2. Közöny és megvetés.

Nagy számban vannak olyan hívő emberek, és közöttük vezetők is, akik teljes közönnyel viseltetnek a szekták és tagjaik iránt. Ki is mondják, hogy nincs idejük foglalkozni ezekkel az emberekkel. Elhaladva mellettük az utcán, csak egy megvető szóra futja az erejükből. Sokszor nem is a hit dolgai miatt teszik ezt, hanem az élet egyéb területére helyeznek nagyobb hangsúlyt. Ennek a következménye a közöny és megvetés, és az általuk megnyilvánuló teljes érdektelenség.

3. Kigúnyolni és nevetségessé tenni egyes csoportokat.

Több alkalommal tapasztaltam azt, hogy felszínes ismeretekkel rendelkező emberek gúnyt űznek egyes csoportokból. Ez irányulhat a csoportok egyes megnyilvánulásaira, öltözködésükre, életmódjukra, és a nyilvánosság előtti viselkedésükre. Rövid idővel ezek után azonban néhányan még védelmükbe veszik az előbb gúnyolt csoportot

.

4. Gyanúsítás és rágalmazás

Legyen kiindulópontunk az, hogy csak azt mondjuk, amiben teljesen biztosak vagyunk. Vegyük figyelembe azt, hogy milyen fájó sebeket okozott nekünk baptistáknak az, hogy évtizedeken keresztül gyanúsítottak bennünket a "motozóestekkel".

Hadd hozzam fel példának a mormonoknál emlegetett többnejűséget. Aki mind a mai napig ezt olvassa a fejükre, az könnyen rágalmazóvá válik, hiszen a többnejűség a mormonoknál hivatalosan 1890-ben megszünt. Azonban ennél a pontnál fontosnak tartom megjegyezni, hogy a valós dolgokat viszont fel kell tárni, és a nyilvánosság elé hozva harcolni kell ellene.

A további részletes és mélyreható felsorolás helyett szeretnék azonban még megemlíteni néhány általánosan használt védekezési módot:

- a szekták képviselőivel való szenvedélyes és értelmetlen vitatkozás,

- hétköznapi beszélgetéseinkben és nyilvános prédikációkban alkalmazott szószéki fogások,

- a legelítélendőbb mód a fizikai bántalmazás az (1993 őszén zajló Krisna fesztivál sorozat idején történtek ilyen esetek, amelyekről a sajtó is beszámolt).

Mit kell tennünk a szekták ellen?

Mielőtt részletesen megvizsgálnánk az általam választott négy csoportot, választ kell adni erre a kérdésre. Az mindannyiónk előtt teljesen egyértelmű,

[11]A Mester Szolgálatában. Gyülekezeti Hiradó. Debrecen. 1992. június. 6.
[12]Új Ember 1993. január 6.
[13]Köztársaság 1992. 3. sz.
[14]Köztársaság 1993. 2. sz.
[15]Új Ember 1993. szeptember 19.

hogy nem ülhetünk tétlenül figyelve azt, hogyan kerülnek a környezetünkből gyanútlan emberek a szekták hálójába. Cselekednünk kell, mégpedig a lehető leggyorsabban: azt tegyük, amivel a leghatásosabban ellensúlyozni tudjuk a szekták tevékenységét!

1. A szekták elleni küzdelem minden józanul gondolkodó ember felelőssége.

Senki nem nézheti tétlenül, amint emberek válnak idegroncsokká. Egy-egy fiatal, akinek sikerült kiszabadulni a szekta szorításából, sokáig mély depresszióval küszködik. Többen az öngyilkosság felé sodródnak, kilátástalannak ítélve helyzetüket. Mindezeket figyelembe véve az egész társadalom feladata, hogy határozottan fellépjen a veszélyes szekták ellen.

Ebben a harcban csupán egy lépés az, amit az országgyűlés megtett. Az országgyűlés 1993. március 9-én elvetette az egyházak közvetlen állami támogatására jóváhagyott 1993. évi költségvetési keret felosztásáról szóló országgyűlési határozati javaslat A. változatát. Ezek után szavazással a javaslat B. változatát fogadta el. Ezzel négy "destruktívnak" minősített vallási közösségtől megtagadta az állami támogatást. A négy közösség a következő: az Egyesítő Egyház, a Scientology Egyház, a Jehova Tanúi, és a magyarországi Krisna tudatú hívők közössége. Tehát vannak lépések, de sokkal intenzívebben kellene küzdeni e nagy kárt okozó közösségek ellen.

Látni kell azonban azt, hogy a szekták elleni küzdelemben nem hagyatkozhatunk a társadalomra.

2. A szekták ellen csak az élő gyülekezet harcolhat eredményesen.

a) Az Ige tiszta hirdetése

A küzdelemben ez a mód különösen a megelőzés területén jelent sokat. Minden elhajlás nélkül tisztán hirdetve képes megtartani az eltévelyedéstől az embereket. Nagy segítség lehet a gyakorlati életben is a tiszta Ige meghallása. Az idők változhatnak, de az Ige örökké ugyanaz marad és megáll.

b) A szentségekkel való helyes élés.

Bibliai módon kell kiszolgáltatni a szentségeket. Ellene kell állni minden olyan kísértésnek, ami megpróbálná ezek Biblia szerinti gyakorlását változtatni. Addig, amíg tisztán, minden elhajlás nélkül élünk velük, ez hathatós fegyver lehet a gonosz leszerelésében. Abban a pillanatban azonban, amikor elhajlunk a Bibliától, a tévtanítások melegágyai lehetnek ezek a dolgok. /A baptista közösségben a bemerítkezést és az úrvacsorai közösséget szoktuk sákramentumoknak is nevezni, de - katolikus egyháztól eltérően - szentségekről mi ilyen értelemben nem beszélünk. - A Szerk./

c) A szeretet helyes gyakorlása.

Nagy hangsúlyt kell fektetnünk a gyülekezeteink gyakorlati életében a szeretet megélésének bibliai formájára. Különösképpen nagy erőt kell mozgósítanunk azon korosztályok felé, ahol a legnagyobb szükség van a szeretetteljes odafordulásra. Különösképpen is veszélyes időszak a serdülő- és ifjúkor! Megfigyelhetjük, hogy ezek a fiatalok, ha nem kapják meg a kellő mennyiségű és minőségű szeretetet, nagyon könnyen a szekták áldozataivá válnak. A szeretet helyes gyakorlásánál mindig legyen előttünk, hogy ez a terület az, ahol a szekták a legtöbb áldozatot szedik.

d) Az egyházfegyelem gyakorlása.

Legyünk résen, és a Bibliától való elhajlásokat és eltévelyedéseket a lehető legrövidebb időn belül megfelelően kezeljük. A mi rosszul értelmezett szeretetünk ne juttasson el bennünket addig a pontig, hogy azt kelljen észrevennünk, tévtanítókat engedünk élni gyülekezeteinkben. Az első pillanattól kezdve nagyon határozottan, biblikus módon ellene kell állnunk minden tévtanításnak. Nem szabad okkult és tisztátalan dolgokat egy pillanatig sem megtűrni a gyülekezetben. A gyülekezetnek kötelessége felvállalni a vétkesek és eltévelyedők intését és fegyelmezését.

3. Az imádkozás mint fegyver.

Sokkal többet kellene a szektákért és azok tagjaiért az Úr elé járulni imádságban. Könyörögni, hogy az Úr adjon világosságot a csapdába esett embereknek. Hinni azt, hogy amit imáinkban hittel kérünk, Isten megadja nékünk. Imádkozni azért, hogy az Isten rontsa le a Sátán minden mesterkedését. Azt tudva imádkozni, hogy nem test és vér ellen van tusakodásunk, hanem szellemi hatalmasságok ellen. Az alábbi igevers tanácsának a betartása különösen sokat segíthet a szekták elleni harcban:

"De az Úr szolgája ne viszálykodjék, hanem legyen barátságos mindenkihez,

tanításra alkalmas és türelmes, aki szelídséggel neveli az ellenszegülőket, hátha

az Isten megadja nekik egyszer, hogy megtérve megismerjék az igazságot, és

felocsúdjanak az ördög csapdájából, aki foglyul ejtette őket, hogy akaratát

teljesítsék" (2Tim 2:24-26).

Sajtófigyelő

Stephan Brown

KÜNG ÉS RAISER VITÁJA A VALLÁS SZEREPÉRŐL

Két ökumenikus vezető, Hans Küng és Konrad Raiser nyilvános vitaestjét közvetítette a svájci rádió Baselből. A vita témája: "Az egyházak felelőssége a boszniai háborúért" – volt.

A vitát, amelyben felmerült a kérdés, hogy mi az egyház szerepe egy ilyen apokaliptikus korban, különös tekintettel a békeszerzésre, felekezetközi párbeszédre és a világ jövőjének rendezésére, a svájci rádió újságírója, Alois Schuber vezette.

Küng, aki a német Tübingen Egyetem Ökumenikus Intézetének igazgatója, elmondta a hallgatóknak, hogy a volt Jugoszláviában a vallás megbukott, s az ehhez kapcsolódó kritika alól az Egyházak Világtanácsa és a Vatikán sem kivétel. Szerinte a volt Jugoszláviában az egyháznak munkálnia kellett volna a megbékélést szerbek és horvátok között, már a második világháborút követő években.

Raiser, az Egyházak Világtanácsa genfi osztályának főtitkára beismerte, hogy teljesen elfogadhatatlan lenne mentséget keresni azért, ami történt. "Túl későn volt már minden próbálkozás" – mondta Raiser a zsúfolásig megtelt teremben a közönség előtt. Ugyanakkor bírálta azt a feltevést, miszerint "ha a vallások egyetértenének, akkor a nép is egységben élne". A jugoszláv háború gyökereit nem a vallásban kell keresni – tette hozzá.

Szerinte Küng követelése, hogy az egyházi vezetők foglaljanak határozott álláspontot, túlbecsülése a vallási vezetőknek, akik még azt hiszik, hogy a vélemény-nyilvánításukkal megváltoztathatják a tényeket. Raiser arra is rámutatott, hogy a világi sajtó figyelmen kívül hagyta a Szerb Püspöki Konferencia álláspontját, melyben kinyilvánította, hogy az Egyház távol tartja magát a Szerb vezetők politikájától.

Küng, aki képzettségét a Római Katolikus Teológián szerezte, de 1979-ben összeütközésbe került a Vatikán Krisztológia és pápai csalhatatlanság tanával, s ezért visszavonult, egyáltalán nem mérsékelte magát a római katolikus papság bírálásában. Szerinte még mindig sok a Katolikus Egyházban az ellenállás, amit Róma igyekszik folyamatosan fenntartani. Arra kérte vita közben a Katolikus Egyházat, hogy kövesse az Anglikán Egyház példáját, és szenteljen fel nőket is szolgálatra. Törölje a reformáció idejéből fennmaradt egyházi átkot, és ismerje el érvényesnek az anglikán és protestáns felszentelést.

A kereszténység Küng szerint cseppfolyós állapotban van. A XX. század elején még azt hittük, hogy a század végéig az egész világot beevangélizáljuk. Most valahogy mégis oda jutottunk, hogy más kontinensek népeinek vallása kihívás lett az európai kereszténység számára.

Küng most minden energiáját a "globális erkölcs" kutató munkájának szenteli, mert úgymond a sokhitű világszemlélet van kifejlődőben, s a nemzetközi egyesületeknek szükségük lesz bizonyos irányelvre.

A fennen hirdetett "emberi jogok" mellett kell egy hasonló deklaráció az "emberi kötelezettség"-ről is. Valami hasonlót már a francia forradalom idején is fontolgattak, de soha nem öntötték formába. Ezt most érdemes lenne újból megvitatni.

Küng egyetért azzal, hogy a héber Tóra, az iszlám Korán és a keresztyén Biblia alapigazsága ugyanaz. Ebből indult el az a mozgalom, amelynek nyomán létrejött a Világvallások Parlamentje Chicago-ban 1993-ban. A Parlament által kiadott deklaráció jó segítség lenne egy általános erkölcsi szabály megalkotásához.

A római katolikus papsággal szembeni kritikus magatartása ellenére Küng tisztelettel adózott a második vatikáni Zsinat határozatnak, mely szerint más hitű emberek is üdvözülhetnek. Kifejezte örömét afelett, hogy a második vatikáni Zsinat kellő időben ülésezett. Ez volt az előzetes feltétele annak, hogy a más vallásúakat is komolyan vegyék.

Hans Küng-el ellentétben, aki a saját felekezetének véleménye szerint csak egy "kívülálló", Konrad Raiser az Ökumenikus Egyház "belső emberének" számít. Raiser 14 évet dolgozott az EVT vezetőségében, mielőtt teológiai professzor lett a Bochum Egyetemen 1993 elején. Ő egy olyan szervezet élén áll, amelyben majdnem minden protestáns, ortodox és anglikán egyház képviselve van. Emberi elvárás szerint neki érdeke lenne összefogni az egyházi vezetőket, ezzel szemben Raiser maga is szkeptikusan fogja fel az olyan nyilatkozat értékét, amit vallásos vezetők fogalmaznak meg.

Raiser nem értett egyet vitapartnerével abban, hogy az egyházi vezetők deklarációja jó hatással lenne a diákokra. Szerinte el sem fogadnának a diákok egy ilyen deklarációt, mert a diákok többre értékelik az olyan emberek életrajzát, mint Mahatma Gandhi, aki a békés ellenállást hirdette. Rámutatott arra is, hogy a vallásos vezetők nyilatkozata helyett inkább vegyenek részt más aktivistákkal együtt egy igazságosabb társadalom megteremtésében, mert ennek nagyobb haszna van.

A hallgatóság kitörő tapsa után Raiser utalt arra a békemozgalomra, amelyet Bosznia-Hercegovinában a nők kezdeményeztek. A volt Jugoszláviában a nők a legbátrabb békeharcosok, s ha engednénk a nőket végre nyíltan szólni, akkor nem jutottunk volna ide. A konfliktus világszerte a férfiak rossz kormányzásának az eredménye.

Raiser bevallotta, hogy őrá valójában a kis békés közösségek vannak jó hatással, mint pl. a Testvér-gyülekezet, a quakerek stb. Felkérte az Egyházakat, hogy javasolják fiaiknak a "békeszolgálatot" katonai szolgálat helyett, amit több országban már szívesen végeznek a fiatalok.

Valamikor az Egyházak feladata volt az emberek békéltetése, a "szakadékok áthidalása" – vagyis a hídépítés. Már eddig is jelentősen csökkentette a zavargásokat egyes országokban az ökumenikus megfigyelő csoportok jelenléte. Milyen más lenne, ha a gyors hadosztályok harci bevetése helyett ilyen békecsapatokat alkalmaznának a kívánt területeken. Ennek a felkészítése mindenképpen fontosabb lenne, mint a hadifelkészültség.

Visszautalva a felekezetközi párbeszédre, Raiser megjegyezte, hogy bár a második vatikáni Zsinat áttörésnek számít, ő mégis megkérdőjelezné, hogy erre azért volt szükség, hogy végre komolyan vegyék a más vallású embereket. Talán a nem-keresztyén embert előbb el kell helyezni a saját elgondolásunkban, mielőtt elfogadjuk és komolyan vesszük, vagy a másságukkal együtt kell elfogadni, és komolya venni?

Sajátságos módon a keresztyénség mindig érzékenyen reagált a hitbeli eltérésekre, mert már kezdetben a júdaizmusból vált ki. Végül is valamiképpen mi mindnyájan szakadárok vagyunk. Gyökereink visszanyúlnak valamilyen szétválási folyamathoz – fejezte be a vitát Konrad Raiser.

/EPS/

A SZOLGÁLAT ÚTJÁN

Dr. Gyökössy Endre

Mit tehet a hívő ember?

A depresszió és „ellenszere"

"Vagy hívő valaki, vagy depressziós, a kettő nem egyeztethető össze" – jelentette ki egy kegyes, de az emberi lélekhez keveset értő egyházi előadó. Akár azt is mondhatta volna: a hívő embernek nem lehet hepatitisze, fertőző májgyulladása.

De hiszen a hívő ember is ugyanabban a világban él, amelyben a nem hívő! Ugyanabból a rádió- és televízióadásból értesül napról napra a világ nem éppen vidám eseményeiről: háborúkról, földrengésekről, világszennyeződésről, haldokló folyókról és tengerekről, túlnépesedésről, éhínségről és a kollektív halál lehetőségéről. Hogyne érintenék őt is mindezek, sokkal inkább, mint a cinikusokat, vagy azokat, akik csupán arra törekszenek, hogy túléljék mindezeket, sőt jól élhessenek, minél jobban, akár mások kárára is. A hívő ember lénye a Szentírás olvasott és hallgatott igéi hatására egyre fogékonyabbá válik mások szenvedéseinek átérzésére. Tehát a jézusi életformát igenlő *homo christianus,* aki igyekszik szépen és emberhez méltóan élni, érzékenyebben rezonál a nagyvilág – és "kis világa" – eseményeire, mint az, aki ezeknek a hatása elől tudatos vagy ösztönös önvédelemből elzárkózik. Ezért éppen a homo christianus-szal történhet meg az, amit – depresszió peremén vergődve – így fogalmazott meg egy asszony: "Kifordul a számból a falat, nem tudok enni, amióta Afrika egyes népeinek szenvedését láttam a televízióban, az éhező és felpuffadt hasú gyermekeket, elhullott állatokat, a kiszáradt és felrepedezett földet. – Nem tudok elaludni, még este is folyton hallom munkatársamat, ahogy a nem létező túlórákról szemrebbenés nélkül beszél a feleségének telefonon. A lányom követelődzései pedig elviselhetetlenek. Legyek modern anya, értsem meg, hogy ő (mint elvált asszony) szórakozni akar, s nekem nincs jogom beleszólni az életébe, időbeosztásába. Ugyanakkor megsértődik, ha nekem van programom, és nem vigyázhatok az unokára. Így már ne legyek modern! Pedig dolgozó nő vagyok, özvegy, és még nem is vagyok öreg. A lányom azt kívánná, hogy minden este, még vasárnap is, én maradjak otthon a gyermekkel. Szeretem az unokámat, de nem lehetek a pátriárkák korából való nagymama, s ugyanakkor "modern" anya. Kétfelé húzó követelés ez, és én úgy érzem, összeroppanok alatta."

Még azt is ki kell mondanunk, hogy éppen a hivő ember van fokozattan kitéve a depressziónak, hiszen *én-ideálja* – fölöttes ÉN-je – és valóságos én-je között nagy a feszültség. (Ellentétben azzal az emberrel, aki megalkudott lelkiismeretével, tudatosan lejjebb szállítva önmaga, embersége és morálja mércéjét.) Az énideál és a valóságos én közötti feszültség pedig konfliktusok, összeütközések, következésképpen neurózisok forrása lehet. Gyakran, bár nem mindig megalapozottan, ezt nevezik a szakorvosok – E. Schaetzing óta – ekleziogén (az egyházban szerzett) neurózisnak.

Az egyházközségek, közösségek, gyülekezetek valóságos gyűjtőhelyei a kedélybetegeknek, akik keresik a menedékhelyet, biztonságot, védettséget, szeretetet, jó szót, már csak azért is, mert a depresszióra hajlamosak általában a komoly, lelkiismeretes, alapos, megbízható, önmagukkal és másokkal szemben szigorúan igényes emberek, akik szívesen csatlakoznak egy-egy egyházközséghez, etikus emberek közösségéhez. (Csak a depresszió fokozódásával válhatnak feledékeny, passzív, másokkal nem törődő emberekké.) A "menedékhelyek" élő hitű vezetői és tagjai igen sokat tehetnek az ilyen betegekért. Hiszen maga Jézus mondta egykor: "Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek" (Lk 5:31). Ha szó szerint fordítjuk az ősi szöveget, az így hangzik: *akik rosszul érzik magukat.* Nos, a magukat rosszul érzőkért – még igen sokat kell tennünk.

Depresszív szindrómák

A depresszió: szindróma, azaz összetett tünetcsoport. Csak azok közül a tünetcsoportok közül említünk itt néhányat, amelyekkel mi, pasztoralpszichológusok és lelkigondozók nap nap után találkozunk.

Ezek rokontünetek szerint csoportosítva, a következők: levertség, nyomott hangulat, pszichoszomatikus (testi-lelki) lelassulás, szétszórtság, az összpontosító figyelem hiánya; élet-értelmetlenség, halálvágy, öngyilkossági gondolatokkal való foglalkozás; el nem végzett, mindig másnapra halasztott feladatok, szaporodó restanciák miatti lelkiismeretfurdalás; fáradékonyság, állandósuló, sőt fokozódó fáradtságérzés, esetleg – rossz kompenzáció folytán - kényszeres önhajszolás, majd teljes kimerülés, ugyanakkor álmatlanság, szakaszos alvás; étvágytalanság, ritkábban evéskényszer; emberundor; kommunikációs, kapcsolódási nehézségek; s ambivalensen fokozatos vágy "karó-ember" után, akire folyondárként rá lehet fonódni, beleakapaszkodni; túlérzékenység (zajérzékenységgel párosultan); mindent magára vonatkoztató, már-már kényszeres gondolkodás; feszültség, ingerültség, ki-kirobbanó agresszivi-

tás, majd ezt követően önvádba süppedés; az önbizalom hiánya, önlebecsülés; szorongások, amelyek úgy jelentkeznek, mint "abroncs-érzés", a szív, a mell, a nyak, a fej körül; félelem minden kezdeményezéstől; a szexuális élet zavarai, frigiditás, impotencia (ritkábban: éppen a szexualitásba való menekülés).

Ezeket a tüneteket vándorló testi fájdalmak – nehéz légzés, heves szívdobogás, szédülés, émelygés, puffadások, vastagbél-panaszok – kísérhetik. Nemcsak a szem, a vastagbél is lehet a "lélek-tükre" (C. G. Jung). Ha ilyenkor belgyógyászhoz megy panaszaival a beteg, leletei majdnem mindig negatívak, ő maga azonban "pozitív" szenvedő, hiszen rossz közérzete és fájdalmai továbbra is megmaradnak, s ha utána már hallgat is a szája, "kiáltanak a szervei". Tehát *larváltan,* álarcban is jelentkezhetnek a depresszió tünetei, például úgy is, mint tériszony, mint tömegiszony, vagy a bezártságtól, szűk szobától, alacsony helyiségektől való félelem. Gyakori jelentkezési formái az alkoholizmus és narkománia is.

Mikor gyakoribbak és súlyosabbak a tünetek?

1. Huzamos *testi vagy lelki túlterhelés,* vagy állandó stresszhatások alatt. Ha hirtelen nagy csapás, csalódás, megrázkódtatás, vagy az egész életére kiható változás ér valakit. De a semmittevés, az unalom, a túlságos jómódban élők tétlensége is kiválthatja a depressziót, mert nem elég, ha van miből élni, kell a cél is, hogy legyen miért élni!

2. Paradox módon, egy-egy *sikerélmény* után is jelentkezhet. Ha valaki hosszú időn át törekedett egy nagy cél elérésére, és végre megkapja azt, amire minden energiáját összpontosította, az út végén depressziós tünetekkel találkozhat, vagy éppen depresszióba eshet (F.F. Flach). Miért? Mert vége van a nagy erőfeszítésnek. A mindaddig egyetlen célra irányított pszichikus energiák ilyenkor visszafelé áramlanak, befelé örvénylenek a tudattalanba és az ott lappangó, elnyomott konfliktusokat vagy komplexusokat a felszínre, a tudatba sodorhatják (Aeppli). Vagy: végre eléri az áhított magas állást, és akkor ismeri fel, milyen áron érte azt el, mi minden "ment rá", a házassága, sok jó barát szeretete, és hány év múlt el anélkül, hogy ismerkedett és barátkozott volna a gyermekeivel.

3. *Nyugdíjba menetelkor,* különösen olyan ember esetében, aki erre nem készül fel lelkileg, és öregkori tennivalókról nem gondoskodik előre. Kell valami "jó hobby", kedvenc elfoglaltság, hogy megmaradjon a szükséges életritmus. Tudnunk kell szépen, bölcsen és jól megöregedni! Kár, hogy ezt nem tanítják. Sokan azért képtelenek az átállásra, mert egyik napról a másikra teljes ritmuszavarba kerül az életük. Emiatt nem egy nyugdíjas a karosszéke mélyébe menekül, a televízió előtt gubbaszt, és lassanként depresszióba csúszva, már-már várja a halálát. Amire pedig várunk, az meg is érkezik. (Éppen úgy, mint ahogy a félelem is vonzza a félelem tárgyát.) Sokan még siettetik is halálukat. Tudott dolog, hogy az öregkori öngyilkosságoknak gyakran az a rugója, hogy értelmetlennek, céltalannak érzik az életüket, főként azok, akik még el is magányosodnak. Idős emberek utcai balesetének egyik oka éppen ez. Nem tudatos öngyilkosság az ilyen, de a tudattalan, amelyben már fixálódott a halálvágy, így is halálba segíthet valakit: féktávolságon belül lépteti le a járdáról, anélkül, hogy az illető ezt tudatosan akarná.

4. *Tekintélyveszteség, deklaszszálódás* esetén. Eddig ő volt a Valaki, s egyszerre (ilyen vagy olyan okból) egyik napról a másikra "senki". Már nem süvegelik meg, nem hívják sehova, ritkán cseng a telefonja. – Vagy: a magas állású, nagy tekintélyű férfi halála után a feleségéből hirtelen "özv." lesz. Nincs több külföldi kísérő út, koktélparti, kongresszusi vacsora, fogadás. Ezek helyett mi marad? A depresszió. Időben fel kell tehát készülnünk nemcsak a magunk, de még a házastársunk halálára is. Az asszonynak – még férje életében – többnek kell lennie, mint *"né".* Lehet szerető nagymama vagy nagynéni, mások segítője, olyan valaki, aki nélkülözhetetlen, vagy nehezen nélkülözhető. Életünk alkonyáig, még "naplemente" előtt *emberré* kell válnunk. Mégpedig Isten elgondolása szerint azzá az egyedi példánnyá, akinek a feladata is egyedüli; aki pótolható ugyan, de kicserélhetetlenül egy, akkor is, ha már "nyugd." Mert akárhány milliárd ember él is a földön, mindenkiből csak egyetlenegy példány van, egyedi feladattal, amelyért felelőséggel tartozik Istennek, a társadalomnak és önmagának.

5. *Egyházi személyek depresszsziója* nemegyszer a megbecsülés hiányából, illetve a szekularizálódott világ lebecsüléséből fakad. Kimutatható, hogy az "elvilágiasodás" előrehaladásával nő a kedélybeteg és depressziós egyházi személyek száma (V. E. Frankl).

6. *Önvád, önmegvetés, öngyűlölet.* A templomba járó, rendszeres gyónó-áldozó vagy úrvacsorával élő ember újra és újra hallja, hogy megbocsáttattak a bűnei. Aki ezt fel is fogja, aki bűneinek bocsánatát hálaadással elfogadja, annak nem lesz tökéletes és bűntelen az élete, de a kegyelemből élni tud, még másokért is. aki azonban az Isten bűnbocsátó kegyelmét újra és újra megfellebbezi önmagához, s ő maga nem bocsát meg önnönmagának, az az ember nem hívő, csak "vallásoskodó". Talán igazságtalan volt valakivel szemben, talán megbántotta szüleit, házastársát, s ez ismételten eszébe jut, foglalkoztatja, – ahelyett, hogy örülne az Isten bűnbocsátó irgalmának, amely rajta is érvényesült. Az örömhírt nem tudja igazán meghallani, mert más tölti be gondolatait: ügyetlenségét, baklövését, megszégyenülését nem tudja feledni. Ezek miatt önmaga előtt is szégyenkezik, és gyötri, kínozza önmagát. Pedig a felebarát iránti szamaritánusi irgalom gyakorlása a bennünk lakó "sötét felebarátra" is vonatkozik, arra, "akit" C. G. Jung árnyékszemélyiségnek, a Szentírás pedig óemberünknek nevez. Ha ezt az irgalmat nem gyakoroljuk, depresszióba eshetünk, már csak azért is, mert aki nem tud megbékülni önmagával, az másokkal is szüntelenül összeütközésekbe kerül.

Mit tehetünk a depresszió felé sodródókért?

1. *Vegyük komolyan* őket, mert valóságosan szenvednek. Szánjunk időt rájuk! Időigényes lelkiszolgálat ez. Ehhez az a hosszútűrő szeretet kell, amiről Pál apostol a szeretet himnuszában ír (1Kor 13.f.).

2. A depresszió: betegség. A depresszió felé sodródó ember már beteg, ezért időben vigyük szakorvoshoz, nehogy egy *akut* (heveny) depresszió *krónikus* (hosszantartó), súlyos betegséggé váljék. A szakorvos tudja megállapítani, milyen fokú a betegség, és manapság már kitűnő antidepresszánsokat adhat, s ha szükségesnek látja, kórházban vagy intézetben megfelelő kezelésben részesítheti páciensét.

Azt viszont tudnunk kell, hogy ha a beteg gondolkodási motiváltsága nem változik meg, akkor

csupán időleges eredményt hozhat bármifajta kezelés. Ha gondolatai nem gyógyulnak meg, előbb-utóbb visszaesik depressziójába.

El kell gondolkoznunk azon, hogy a megtérés eredeti görög szava, a *metanoia,* az ősi szövegben a *gondolkodási motiváltság* teljes megfordulását is jelenti. Következésképpen: teljesen új életforma kezdetét. Itt lehet, sőt itt van hallatlanul sok tennivalója az utógondozás és rehabilitálás terén (ha lehet, a szakorvossal konzultálva) a pszichológiailag is képzett lelkésznek. És itt van még sok feladata, ki nem használt lehetősége minden lelkigondozónak, a családtagoknak is, mint lélekápolóknak.

3. *Kerüljük az olcsó tanácsokat,* mint: "Fel a fejjel, szedd össze magad!" "Csak akarni kell!" Hiszen nincs mit összeszednie, nincs mivel akarnia! Éppen ez a betegsége. Felületes, meggondolatlan tanácsokkal csak tovább zsugorítjuk az amúgy is én-zsugorodásban szenvedő embert.

4. *Kerüljük az éles, vagy a kegyesen hangzó kegyetlen kritikát,* az igazságok kíméletlen felsorolását, a "beolvasást", még a vitatkozást is. Mindezek nem segítenek! Ugyanakkor azonban sokat árthatunk velük.

5. *Ne sajnálkozzunk, ne síránkozzunk felette* (vagy mellette), mert a beteg önsajnálatát ezzel csak növeljük. Amíg ugyanis zsugorodik az én-je, logikus, hogy sajnálja is azt, vagyis önmagát. Gyakran sajnálva gyűlöli, vagy gyűlölve sajnálja magát. De mindenképpen csak önmagával van elfoglalva. (Tehát nemcsak a tettetett, de még az őszinte együttérzés hangsúlyos és gyakori kifejezése is káros lehet.)

6. *Mi tehát a konkrét tennivalónk* a depresszióba süppedő embertársunkért?

a) *Jó lelki légkört* kell teremtenünk közte és köztünk, a jézusi szeretetnek, az ilyen beteggel való együttlétünk eleinte non verbális, tehát szótlan. A lényeg az, hogy érezze: *vele* vagyunk. A szótlan, a néma kommunikáció művészete ez! Szerető együttlét, amiből később részünkről aktív meghallgatás kell hogy kialakuljon. Ez az a légkör (a lélektan szakkifejezésével: jó raport, interakció, kommunikáció), melyben az egyre inkább becsukódó ember végül is megnyílik, vagy megnyílhat, és *információkat* adhat magáról.

b) Megéreztet, empatikus, beleérző *részvéttel* hallgassuk meg kezdeti *információit* (önmagáról és betegségéről). Rebbenő tekintettel kísért, hosszú hallgatásokkal tagolt, nekinekilendülő és hirtelen abbahagyásokkal megszakított, óvatos, töredékes mondatait fogadjuk el. Felesleges közbeszólásokkal, erőltető feszegetésekkel ne zökkentsük ki, mert ezektől becsukódik. De: csak az információit vegyük át! a depressziós beteg hangulatában, hangulatából ne vegyünk részt, mert az "fertőzhet". A hangulata ellen már előre és közben is védekeznünk kell, megfelelő lelki "bemosakodással", csöndben, imában. A beszélgetések után pedig mindig legyen "kimosakodás", újra csöndben és imádságban.

c) Miközben az információkra figyelünk, melyeket olykor "idegesítően" lassan és mozaikszerűen adogat, ne csak arra ügyeljünk, mit mond, hanem arra is, hogy amit mond, *hogyan* mondja el. A legkisebb emóciónál, indulatnál, amit észlelünk óvatosan, röviden kérdezzük meg: amikor ezt és ezt élte át, akkor mit érzett? Meglehet, hogy ilyenkor újra átél valamit abból, ami kiváltotta depresszióját, ezért kitörhet, esetleg agresszív hangnemben kirobbanhat. Ezt tudnunk kell türelemmel fogadni, figyelmezetten elviselni, mert ilyenkor éppen az a feladatunk s egyben terápiás tennivalónk, hogy az így és ilyenkor feltörő érzéseit, indulatait, vibrálásait, sőt villámlásait levezessük. tegyük ezt mindaddig, míg mindent EL nem mond, LE nem tesz, KI nem beszél. Terápikus jelentősége van ennek az EL-LE-KI-adásnak, és az általunk való levezetésnek. Jézustól tanult emberszeretetet igényel ez, olyan *én*-bevetésnek, amely *ön*-feláldozó! (Villámhárítók is eléghetnek túl erős villámok levezetése közben.)

"A gyöngék közt gyöngévé lettem, – tanítja Pál apostol –, hogy megnyerjem a gyöngéket. Mindenkinek mindene lettem, hogy mindenkit megmentsek. Mindezt az evangéliumért teszem, hogy én is részesedjem benne" (1Kor 9:22-23). Vagy másutt: "Nekünk, erőseknek az a kötelességünk, hogy elviseljük az aggályosok gyarlóságát s ne a magunk javát keressük" (Róm 15:1). Vagy: "Kérünk... testvérek... bátorítsátok a kislelkűeket, gondozzátok a betegeket, legyetek türelemmel mindenki iránt..." (1Thessz 5:14).

d) A huzamos, gondos, szerető előkészítés után következik a tulajdonképpeni – s a tőlünk telhető – *terápia.* A többszöri és hosszas beszélgetésekben (dialógusokban) csak lassan és szakaszosan alakul ki a partnerré vált lelkigondozó által óvatosan vezetett *decentrálás* (Tim LaHaye). Az öngyűlöletből, vagy önsajnálatból, vagy mindkettőből – de mindenképpen az *önmagába zártságból* – a meghívás, a kihívás AZ ÉLETRE.

A pszichiáterek és pszichológusok törekvése az, hogy továbbindítsák gondozottjukat legalább két irányba:

– *Más értékek felé* – természet, állatok, valami hobby, munka, zene, művészetek, és így tovább. (Mi ne erőltessük ezeket, például a színházat, hangversenyt, televíziót, szórakoztató könyveket, vagy más felüdülési lehetőséget. Ilyen esetekben még inkább átérzi a depressziós, hogy semminek sem tud örülni, sőt mások öröme láttán önbizalma még inkább megfogyatkozik. Ha jó és őszinte a kapcsolatunk vele, akkor kettesben elvihetjük valahová, hogy elterelhessük önmagáról a figyelmét (Előd István).

– *Más emberek felé.* (Először akár sakkozzon szó nélkül, de már más valakivel *együtt.* Tehát: az ÉN-ből legyen "MI".) Igen hatásosan használják manapság depressziósok között a csoportterápiát.

A pasztorálpszichológusok, lelkigondozók, a lélekápoló hívő családtagok, akik ismerik a metanoia igazán gyógyító, életeket megújító és átalakító hatását, a *Szentírásban fellelhető értékekhez* segíthetik a betegeket; az Ige pedig embertársaihoz küldi: "Tudom, hogy élő a neved, de halott vagy. Ébredj föl, erősítsd meg a többit, aki halálán van" (Jel 3:1).

Jézus diagnózisa döbbenetes: élőhalott vagy! A szárdeszi egyház vezetőjének üzeni ezt, és a gyógymód még meglepőbb, amit ugyanakkor ajánl: Te élőhalott "erősítsd meg a többit, aki halálán van". Indulj! – s közben ébredj föl, éledj meg te magad is! A munka, a szolgálat majd meggyógyít! Íme a jézusi "munkaterápia".

A depresszív szindrómákban szenvedő ember körül a mi szolgálatunk végül is a hosszútűrő szeretet és türelem. Nagyvonalú és hosszabb időt igénylő célok megvalósítására kell őt biztatnunk. A közben előforduló kudarcokat átmeneti jellegűeknek kell feltüntetnünk. Arra mutassunk rá ilyenkor, hogy nagy célt csak megpróbált és edzett lélek tud megvalósítani. Ilyen segítséggel gyakran át lehet irányítani gondolkodásbeli motiváltságát az én-ről – az önmaga által is gyakran halottnak mondott én-jéről – más értékek és más emberek felé, hogy azokkal és azoknak éljen. Átmeneti kudarcok miatt ne törjön le, sőt tovább szolgáljon; és örülni is tudjon, még annak is, ha elesett ugyan, de ismét talpra tudott állni, ha csüggedezett is, de nem kell elcsüggednie.

Azt is meg kell említenünk azonban, hogy a depresszió nemegyszer úgynevezett *mániás* állapottal váltakozik. Olykor ciklikusan. Hosszútűrő szeretettel erre is készüljön fel a beteg környezete, lelkigondozója, mert ha egy idő múlva túl aktívvá, agresszívan intézkedővé, költekezővé, taxi- és telefonmániássá válik, ezt éppúgy beteges tünetnek (és nem gyógyulásnak) kell tekinteni, mint letöréseit. Környezetének, lelkigondozójának ilyenkor még több türelemre van szüksége, hogy lecsitítsa, megnyugtassa, mint Dávid hárfájával Saul királyt, vagy Jézus a gadarai (gerázai) megszállottat (1Sám 18:10 és Mk 5:1-20).

Mit tegyünk, ha mi magunk kezdünk depresszióba süppedni?

1. Ha az önsajnálat a fő okozója – mint olyan sokszor – (Tim LaHaye), kíséreljük meg ezt őszintén, becsületesen leleplezni. Nem értékeljük-e túl magunkat? Nem vonatkoztatunk-e minden szót, minden jelenséget önmagunkra? Ha felismerjük, hogy így van, az már fél gyógyulás, az már biztos kapaszkodó a depresszióba süllyedés peremén. Az önsajnálat is krónikus szokássá válhat, ugyanolyan feltételes reflexszé, mint bármi más. (Lélektani laboratóriumok kísérletei szerint, ha megszakítás nélkül, 39-42 napig, naponként újra és újra teszünk valamit vagy gondolunk valamire, az szokássá válik. Attól kezdve már *ugyanazt kell* tennünk és *arra kell* gondolnunk.)

Ha lelepleztük önsajnálatunkat, önmagunk előtt *nevezzük* is néven. Nevezzük EL, mondjuk KI hangosan: "Ez bizony énszerelem, nárcizmus, én-imádat!" (Valaki úgy gyógyult ki beteges önsajnálatából, hogy ezt több napon keresztül, fésülködés közben, a fürdőszobában, tükör előtt, saját tükörképének a szemébe mondta. Felismerve, elnevezve, kimondva betegségünket – a bűnt, ami elválaszt Istentől (mert az Ő helyére teszi önmagát az önimádó) – végül is vigyük Hozzá imádságban az állapotunkat (1Jn 5:14-15).

Köszönjük meg Istennek azt a sértést, bántást eseményt, körülményt, éppen azt, ami kiváltotta önsajnálatunkat. Sokan élnek közöttünk, akik úgy tudták meg, milyen mély igazságot ír le Pál apostol a rómaiaknak a 8:28-ban: "Tudjuk, hogy az Istent szeretőknek *minden a javukra szolgál*". !gy döbbentek rá sokan, hogy nem történt velük olyan világraszóló tragédia, sőt éppen azáltal, ami miatt keseregtek, előbbre jutott az életük, lelkileg növekedtek, izmosodtak, erősödtek.

2. *Fogadjuk el egyéni adottságainkat* és körülményeinket, nemünket, alakunkat, külsőnket, lényünk és népünk jellegzetességeit. Annak a földdarabnak a lelkét (C. G. Jung), ahol élünk, élhetünk, amelyet művelve szépíthetünk és óvhatunk, amely minket is ápol s majd egykor eltakar. Nem fatalizmus ez, hanem annak az IGEN-nek a rezonánsa, amelyet egyszer így mondott Jézus: "IGEN, ATYÁM, így tetszett neked..." (Mt 11:26). Mi tehát hasonlóképpen igent mondhatunk. Igen, Atyám, így kívántad: legyek azzá itt és most, akivé a TE akaratodból lennem kell, miközben életem optimumát adom önmegvalósításomhoz, de nem öncélúan, hanem másokért. Ahogy Jézus is szüntelen másokért adta önmagát.

Miért olyan lényeges ez? Mert a depressziós szindrómákat okozó önsajnálat vezérmotívuma legtöbbször a *beteges elégedetlenség*. (Van egészséges, előrelendítő elégedetlenség is!)

3. *Végül fedezzük fel* azt a sajátos, szentséges dimenziót, amelyről Pál apostol szüntelen így ír: az ÚRBAN! Jézus Krisztusban! Pál EBBEN a dimenzióban él, azért tud így írni a filippibelieknek (börtönben és bilincsek között!): "Mindent elviselek ABBAN, aki nekem erőt ad" (Fil 4:13). Sőt, még örülni is tud ebben a dimenzióban, annak ellenére, hogy ott és úgy van, ahogy van, másokat is örömre biztat: "Örvendjetek az ÚRBAN szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjetek" (Fil 4:4). Ez a dimenzió a depresszió legjobb ellenszere. Ha ideig-óráig (akutan) a homo christianus-t is megrohanhatja a depresszió, ebben a dimenzióban nehezebben tud krónikussá válni. Sőt, hamarabb meggyógyulhat a beteg. Viszont azt is el kell fogadnunk ha vissza-visszaesünk, és csak fokozatosan gyógyulunk. Isten szándékait nem változtathatjuk meg. A szenvedéseket homo christianus-hoz illően vállalnunk kell, bízva abban, hogy "aki elkezdte bennünk a jót, be is fejezi..." (Fil 1:6).

ÉDES ANYANYELVÜNK

(Dr. Kátó László Torontóban végzett magyar orvos vallomása. Afrikában is hosszabb ideig gyógyított leprakórházban. Torontóban készítették vele ezt az interjút.)

Élvezet volt hallgatni, ahogy a szász ősök magyarra nevelt fia kristálytiszta szépségében beszélte az én édes anyanyelvemet. Csillaghullás volt a kis szobában, amint a mi nyelvünk szépségéről szólt emígyen: "Szerencséjük volt a ti nagy íróitoknak és költőiteknek, hogy ilyen szókincs és gazdag kifejezőerő rejlik nyelvetekben. Öröm hallani minden kimondott magyar szót. Muzsika rejlik a szavak szépségében. Ti úgy írtok, ahogyan beszéltek. Számotokra nem kell három betű egy hanghoz és öt betű egy szótaghoz. Kérdőjel nélkül is érzem, ha kérdezel. A csodálkozás, az öröm, a bánat ezer skáláját ontja a ti nyelvetek. Egyedül a magyar mondja ilyen szépen: édesanyám, édesapám, édes párom, édes szüleim, édes hazám, édes Istenem. Nagy melegség van a ti szívetekben, ahonnan nyelvetekre ömlik a szeretetnek ez az érzelemdús hangja. Amilyen szép a nyelvetek, olyan szép a lelketek is. Ezzel öleltek kebelre minket, szászokat, zsidókat, svábokat..."

Ebben a csillaghullásban fogott el egy furcsa aggódó érzés, amikor mind többet, mind gyakrabban hallottam, hogy "faterom", "muterom", "öregem", ahelyett, hogy édesapám, édesanyám hangzott volna. Mind többször hallom szép szavainkat olyan kiejtéssel, ahogyan soha sem beszélt a magyar ember. Mind több idegen szót kevertek feleslegesen, meggondolatlanul, s ki tudja miért a mi szép szavaink láncába.

Amióta ez a szégyenletes folyamat mindinkább felfokozódott, szinte félve veszek kezembe egy-egy hazai újságot, napilapot, félve hallgatom a rövidhullámú hazai rádiót, félve olvasok egy-egy felkapott álarcos magyar írótól könyvet. Kiforgatott szavak tömege, helytelenül használt helyhatározó szavak, zavaros kifejezések, értelmetlen szóképzés és szóhasználat, mindez szinte elfogadott merénylet édes szép anyanyelvünk ellen. Az újságírás és a hírszolgálat bélpoklosai posványítják ezt a nyelvet, mely tele van gyöngyszemekkel. Mit szólna mindehhez Petőfi, Arany, Ady, ha ma feltámadnának közénk?! "Ne engedjétek, ne tűrjétek, hogy a magyar nyelv bélpoklosai lábbal tapossák a magyar nyelv igazi gyöngyszemeit!"

Kanadai Magyarság, 1994. febr.17.
Vol.44. No.8. 9.old. Dr. V.J.

J. Oswald Sanders

Egy vezető portréja

"A hívő több, mint amit szüleinek, barátainak és tanárainak köszönhet; mert Isten elhívta, és meggazdagította az elhívás betöltéséhez szükséges testi és lelki ajándékokkal." /John Scott/

Pál magabiztos fellépése és vonzó egyénisége figyelmet keltett, bármerre is ment. Egy ízig-vérig vezető egyéniség volt. Néhány éve Sanghajban, egy a missziós vezetők részére rendezett konferencián D. E. Hoste-t /aki Hudson Taylor utódjaként a China Inland Mission vezetője/ kérdezték meg arról, hogy miben látja jeleit egy jó vezetőnek. Tőle megszokott bölcs humorral így válaszolt: *"Ha arra volnék kíváncsi, hogy milyen vezető vagyok, én hátranéznék, hogy megtudjam, ki követ."*

Pálnak soha nem volt hiánya követőkben. Személyes tulajdonságai magukban is újra és újra munkatársi és ismeretségi köre élére emelték. Példának okáért, amikor Barnabással az Első Misszióútra indult, a sorrend *"Barnabás és Pál"* volt. Nem sokkal később azonban pusztán személyes tulajdonságai révén bizonyos tekintetben túltesz a nálánál idősebben és úgy olvassuk, hogy *"Pál és Barnabás"*. Barnabás javára írandó, hogy ez a kivételes lelkületű ember nem állt ellene fiatalabb munkatársa vezetői alkatának.

A lisztrai eset, amikor Pálban és Barnabásban Hermesz és Zeusz isteneket vélték felfedezni, érdekes fényt vet a két férfira /ApCsel 14:11-20/.

A hiedelem szerint, ez a két isten egyszer meglátogatta a környék néhány lakóját, akiknek a vendégszeretetét azzal viszonozták, hogy egyszerű kis kunyhóikat palotákká változtatták. Zeuszt egy magas, méltóságteljes alaknak tartották és Hermeszt úgy tekintették, mint követét és szószólóját. A tekintélyes megjelenésű Barnabásban Zeuszt vélték felismerni és Hermeszt Pálban, aki fizikailag nem volt egy imponáló személyiség.

Következtetésük a keleti és nyugati gondolkodásmód különbségét jól illusztrálja. Mi – a nyugati civilizációban – olyan valakit képzelünk el vezetői szerepben, akinek az egyénisége dinamikus, energikus. A keleti gondolkodás szerint azonban a vezető az, aki *félreáll és helyet ad az alattvalóinak* a munka ellátásához. A nevek, amiket Pálnak és Barnabásnak adtak, ezt a fajta gondolkodást tükrözik. Ugyanakkor az a tény, hogy Pálban Hermeszt látták, mutatja, hogy határozott és megnyerő beszédét milyen nagyra értékelték. Erőtlensége *"félelem és rettegés"*/1Kor 2:3/ ellenére is szavait isteni erő hatotta át.

Ó, a szeszélyes tömeg! Egyik nap úgy dicsőítették őket, mintha istenek lettek volna, a másikon meg követ ragadtak!

"Az istenek jöttek le hozzánk emberi alakban! ...megkövezték Pált és kivonszolták a városon kívülre" /ApCsel 14:11,19/

Egy sokoldalú egyéniség

Amikor úton Róma felé hajótörést szenvedtek, és úgy látszott, hogy mind ott vesznek, a figyelem Pálra terelődött.

A fogoly apostol parancsolt a kapitánynak! Határozottsága és erkölcsi tekintélye olyan hatással volt környezetére, hogy feltétel nélkül engedelmeskedtek az utasításainak. Egyszer, egy kihallgatáson Agrippa király előtt állva, mint fogoly mondott ítéletet a bíróra /ApCsel 26/.

Pál soha nem gyakorolt hatalmat durva vagy önkényes módon, igaz, az engedetleneket sem tudta csak úgy mosoly nélkül eltűrni maga körül. Méltányos ember volt, soha nem hatalmaskodó. Az Úrtól kapott hatalmáról így ír a korintusiaknak: *"Azért írom ezeket távollétemben, hogy ottlétemkor ne kelljen keményen bánnom veletek, aszerint a hatalom szerint, amit nekem az Úr építésre és nem rombolásra adott"* /2Kor 13:10/.

Bár az apostol sem volt tökéletes, példája mégis kitartásra és következetes fejlődésre ösztönöz minket. Kell, hogy a vezető fontosnak tartsa a maga fejlődését!

Pálnak a vezetésről alkotott szemléletét tükrözik azok a kifejezések, amiket e feladat körülírására használt. A vezető az egy *sáfár* /1Kor. 4:5/; a kifejezés egyfajta házvezetői szerepkörre utal. A vezető ugyancsak egy *adminisztrátor* /"vezető" 1Kor 12:28/, aki – a hajót irányító kormányoshoz hasonlóan – egy bizonyos munkának ad irányt. A keresztyén vezető ugyancsak egy *felvigyázó* /"őrző" ApCsel 20:28/, aki őriz és védelmet nyújt.

A *"vén"* /ApCsel 20:17/ egy személyre utal, aki már felnőttnek számít a hitéletben. Az *elöljáró* /Róm 12:8/ pedig az élre áll, és úgy vezet.

Természetesen senki sem képes ezt a szerepet betölteni minden tekintetben, de Pál azért használta ezeket a maguktól érthető kifejezéseket, hogy segítsen az olvasónak ráérezni a munka összetett jellegére. Rugalmasságra és alkalmazkodásra készítette fel őket, amire a gyakorlatban oly nagy szükség van. Pál sokoldalúsága különösen ott látható, ahol vezetői módszereit különböző gyülekezetek és egyének egymásétól eltérő jellegű problémáinak az orvoslásához képes igazítani.

Van amikor szelíd és gyámolító: *"...szelíden léptünk fel közöttetek, mint ahogyan az anya melengeti a gyermekeit"* /1Thessz 2:7-8, 11-12/. Ha kellett, tudott dörgedelmes is lenni: *"Előre megmondtam, most is előre mondom, mint másodszori ottlétemkor, és most távollétemben is azoknak, akik előzőleg vétkeztek, de a többieknek is: ha még egyszer elmegyek, nem leszek kíméletes; minthogy keresitek annak bizonyságát, hogy nálam valóban az a Krisztus szól, aki veletek szemben nem erőtelen, hanem hatalmas közöttetek"*/2Kor 13:2-3/.

A hangvétel sokszor testvéri: "Mi pedig, miután külsőben, de nem szívünkben rövid időre elszakadtunk tőletek, annál nagyobb vágyódással törekedtünk arra, hogy szemtől szembe lássunk titeket. Ezért akartunk elmenni hozzátok..." /1Thessz 2:17-18/. Van úgy, hogy majdnem bántóan cinikus, csak hogy olvasóit felrázza: *"Ti már jóllaktatok, már meggazdagodtatok, nélkülünk uralomra jutottatok... Mi bolondok vagyunk a Krisztusért, ti pedig okosok a Krisztusban, mi erőtlenek, ti pedig erősek, ti megbecsültek, mi pedig megvetettek"* /1Kor 4:8-10/.

Játékosságot is találunk Pál írásaiban: *"Ám legyen, én nem voltam terhetekre, de ravasz ember lévén, csellel fogtalak meg titeket"* /2Kor 12:16/ Más alkalommal dicsérő: *"Mert ti, testvéreim, hasonlóvá lettetek az Isten gyülekezeteihez, amelyek Júdeában vannak... mivel ugyanazokat szenvedtétek ti is a saját népetektől, mint azok a zsidóktól"* /1Thessz 2:14/. Így buzdította a gyülekezeteket, hogy igyekezzenek egymáson is túltenni a jócselekedetekben: *"Nem parancsként mondom, hanem azért, hogy a mások igyekezete által a bennetek levő szeretet valódiságát is kipróbáljam"* /2Kor 8:8/

Pál vezetői módszerei nem voltak megváltoztathatatlanok. Rugalmassága miatt személyét könnyebben elfogadták, és ezáltal munkáját is eredményesebben tudta végezni.

Azokkal, akiket vezetői szolgálatra tartott alkalmasnak, – a Mesterhez hasonlóan – Pál is egyénileg, vagy csoportban foglalkozott. Élete során szerzett tapasztalatait néhány férfinak adta át, akikben jó vezetői tulajdonságokat látott.

Nem mesterkedett azon, hogy gondolkodásukat a sajátja rabjává tegye, vagy hogy a gyülekezetek előtti tekintélyét látva vallásos rajongással legyenek személye iránt. Teljesen a Szentlélek megígért együttműködésére hagyatkozott.

Pál dinamikus vezetői tehetsége az egész nyugati világra rányomta a bélyegét. R.E.O. White mondta Pálról: "Sem Pál, sem kortársai nem tudhatták, hogy milyen nagy hatással lesz majd a neve az emberiség történelmére. Pált úgy tekintjük, mint nemcsak Európa, hanem az egész civilizáció egyik atyját. Amit írt, és amiért állást foglalt, az mind a középkor örökségeként élt tovább, és ez az, amire a modern, nyugati civilizáció épült.".

Pál vezetői képességének egy másik fontos vonása az, hogy azt az évek múlása, távolság, de még a börtönfalak sem tudták leszűkíteni hatásában. Az *"öreg Pál"* is példaképnek és vezetőnek bizonyult a nálánál fiatalabb és erőteljesebb munkatársi csoport szemében. A mély szeretetről, melyet követői szívében gerjesztett, a könnyek beszélnek, amikor tudtukra hozta, hogy többé nem láthatják /ApCsel 20:36-38/.

Megértő

Vezetők, akik Páléhoz hasonlítható tálentumokkal és erős akarattal rendelkeznek, sajnos gyakran megesik, hogy érzéketlennek bizonyulnak mások jogai és meglátásai iránt egészen odáig, hogy átgázolják, letiporják azokat, akik náluknál gyengébbek. Pál azonban gondosnak és nehéz helyzetekben is tapintatosnak bizonyult kapcsolataiban.

A *taktika* szó eredeti jelentése tapintással szerzett érzékeléssel van kapcsolatban. Mesterségbeli ügyességet értünk alatta, amire kényes, nagy gondosságot igénylő helyzetekkel vagy személyekkel való foglalkozás során van szükség. Taktika alatt egy problémának intuíción alapuló gyors és pontos felismerését, és az ahhoz igazodó reakciót értjük /mit, mikor és hogyan?/. Azt a személyt nevezzük taktikusnak, aki képes úgy igazítani az ügyeit vagy életmenetét, hogy mások jogait is figyelembe véve, kellemes hatást gyakorol a környezetére.

Pál figyelmes és érzékeny volt mások jogai és érzései iránt, mindig gondos a kapcsolataiban. A következő idézet is a figyelmességet tükrözi, amint mások munkájáról elismeréssel beszél:

"Mi ellenben nem dicsekszünk a mértéken túl, hanem csak hatáskörünk mértéke szerint, ahogy az Isten szabta ki nekünk, s ahogy hozzátok is eljutottunk. Tehát nekünk nem kell átlépnünk hatáskörünket, mintha másképp nem jutnánk el hozzátok, hiszen Krisztus evangéliumával csakugyan eljutottunk hozzátok. Nem dicsekszünk hát mértéken túl a mások munkájával, de reméljük, hogy hitetek gyarapodásával, ahogy az hatáskörünket megilleti, mind nagyobb megbecsülésben lesz köztetek részünk. Akkor határaitokon túl is hirdetjük az evangéliumot anélkül, hogy idegen területen mások munkájával dicsekednénk." /2Kor 10:13-16, Szent István Társulat, 1979./

Pál tapintatosságáról tanúskodnak Filemonnal, Onezimusz sorsáról folytatott "tárgyalásai". *"Döntésed nélkül azonban semmit sem akartam tenni, hogy jótetted ne kikényszerített, hanem önkéntes legyen"* /Fil.1:4/

Apostoli bátorság

Egy vezető bátorsága olyan helyzetekben nyilvánul meg, amikor kellemetlen, sokszor lesújtó tényeket is pánik nélkül kezel, vagy kész lépéseket tenni, amik a köztetszésnek nem felelnek meg. Ha meggyőződtem saját döntésem helyességéről, akkor nem kell a mások szerinti helytelen döntésem esetleges következményeitől félnem.

Pál bátorsága rendkívüli morális meggyőződéssel párosult. Sem előrelátható szenvedés, sem állandó veszély nem térítették le a szolgálat útjáról. Szívós bátorságáról tanúskodnak saját szavai:

"És most íme én a Lélektől kényszerítve megyek Jeruzsálembe, és hogy mi ér ott engem, nem tudom; csak azt tudom, hogy a Szentlélek városról városra járva bizonyságot tesz, hogy fogság és nyomorúság vár rám" /ApCsel 20:22-23/.

A tomboló tömeggel oroszlánként állt szembe Mestere ügyében. *"Pál pedig, amikor a nép közé akara menni, nem ereszték őt a tanítványok. És az ázsiai főpapok közül is némelyek, kik barátai valának néki, küldvén őhozzá, kérék, hogy ne menjen a színházba"* /ApCsel 19:30-31, Károli/. Ő tudta, hogy a veszély kikerülése nem mindig a kötelességünk.

Pedig a bátorsága nem volt egy félelmet nem ismerő bátorság. *"És én erőtlenség, félelem és nagy rettegés között jelentem meg nálatok"* /1Kor 2:3/ – írta a korintusiaknak. Flegmatikus közömbösség a veszéllyel szemben nem tanúskodik igazi bátorságról. Aki nem ismer félelmet, az nem lehet bátor. Pál ismerte a félelemnek érzését, de azt is tudta, hogy Istentől nem a félelemnek lelkét kapta, hanem az *"erő, a szeretet és a józanság lelkét."* /2Tim 1:7/.

A görögök szemében oly nagyra becsült gondolkodásmód, ami nem ingadozik se jobbra, se balra, Pálban megtalálható, mégpedig igen magas szinten. Bátorsága nem hajtotta meggondolatlanságba, de nem volt nyúl-szívű sem. Levelei különös képességről tanúskodnak, amint félelmet nem ismerve, és mégis oly nagyon tapintatosan kezelt kritikus szituációkat, írt fontos leveleket, és intett szükség szerint.

Pál nem volt hajlandó elnézni a rosszat, csakhogy egy jogos intéssel járó szívfájdalomtól megkímélje ma-

gát. Rendkívüli bátorságról tanúskodott, amikor még, mint "kezdő" intette meg a tekintélyes Pétert kétszínűsége miatt. *"Amikor pedig Kéfás Antiókhiába jött, szembeszálltam vele, mivel okot adott arra, hogy megfedjem"* /Gal 2:11/.

Döntőképesség

Egyikét a hét tulajdonságnak, amivel egy jó katonai vezető kell, hogy rendelkezzék, Montgomery marsall így összegezte: "Képesség egyértelmű döntéshozatalra". Pál apostol tökéletesen megfelelt ennek az elvárásnak, mint lelki értelemben vett hadvezér.

Ez a tulajdonsága rögtön kitűnt, már a megtérése történetében. Mikor az ég megnyílt, és a megdicsőült Krisztust meglátta, az első kérdése ez volt: *"Ki vagy Uram?"* A válasz: *"Én vagyok a Názáreti Jézus, akit te üldözöl"*, nem illeszkedett bele teológiai rendszerébe, de azonnal képes volt felmérni a jelentőségét ennek az új ismeretnek. Az egyetlen lehetséges reakció az volt, hogy megadja magát az Isten Fiának. Ott helyben, az új felismerés birtokában hűségre és engedelmességre kötelezte el magát. Ezt követte a második kérdés: *"Mit tegyek Uram?"*/ApCsel 22:8-10./

A határozatlanság idegen volt Pál természetétől. Új problémák láttán, azokat felmérte, és döntött. Ha fényt látott, követte. Felismerte a feladatot, és rögtön hozzáfogott végrehajtásához. Ahogy meggyőződött Isten akaratáról, a jó vezető rögtön munkába áll, az esetleges következményekkel nem számolva.

Kész arra, hogy hidakat égessen föl maga mögött, és felelősséget vállal a kudarcért éppúgy, mint a sikerért.

Huzavona és határozatlanság végzetes következményekkel lehetnek a vezetésre. Egy látszólag hibás, de őszinte döntés jobb, mint a halogatás. A nem-döntés is döntés; döntés a jelenlegi állapot mellett. A legtöbb döntésben a nehézség nem ott van, hogy nem tudjuk, hogy mit kellene tenni, hanem, hogy morálisan vállaljuk-e a döntésünk következményeit. Ez Pálnak nem jelentett problémát.

A bátorító a bátorított

Talán Barnabással való korábbi kapcsolatából kifolyólag / akit a munkatársai "Bátorítás Fiának" neveztek/ Pál maga is nagy hangsúlyt fektetett erre a szolgálatra. Mindig visszatérő motívumként találunk rá a bátorító szóra, különösen az azokhoz a gyülekezetekhez címzett levelekben, amelyek éppen nehéz megpróbáltatások alatt voltak. Bár ő maga erős személyiséggel és hittel rendelkezett, mégsem volt kivétel az elkeseredettség és lehangoltság érzései alól. Az igaz, hogy magas szintre jutott a hitéletben, de az nem történt egyik pillanatról a másikra.

"De Isten, a megalázottak vigasztalója megvigasztalt minket Titusz megérkezésével" – írja Pál /2Kor 7:6/. Később, *"Nem mintha nélkülözés miatt beszélnék, mert én megtanultam, hogy körülményeim között elégedett legyek"*/Fil 4:11/. Úgy tűnik, hogy ez nem volt mindig így. Meg kellett tanulnia azt, hogy hogyan lehet a lehangoló körülmények fölé emelkedni.

Mi magunk is bátorítást nyerünk ebből, hogy ez egy időt igénylő feladat volt még Pálnál is.

A Korintusiaknak írt második levélben, amint azon örvendezik, hogy a keményebb hangvételű, erős levéllel elérte a célját, néhány titkot is elárul, amelyek segítségével elkeseredésén úrrá lett. Kétszer is használja a *"mi nem csüggedünk el"* kifejezést /2Kor 4:1,16/, melynek használatát a kontextus indokolja. A harmadik fejezetben az új szövetség dicsőséges voltáról szólt, amint azt az ószövetség törvényeivel összehasonlította; azután a 18. versben azt mondja el, hogy ezt a dicsőséget mi magunk hogyan tükrözhetjük.

Ez segít megérteni Pálnak a lelki állhatatosságról szóló tanítását a negyedik fejezetben. Az erőteljes "mi nem csüggedünk" kifejezést úgy is fordíthatnánk, hogy "mi soha nem adjuk fel", vagy "mi soha nem törünk meg". Ilyen erős motiváció szükséges ahhoz, hogy a kívánt eredményt elérjük.

Az egyik oka annak, hogy Pál soha nem csüggedt el, az volt, hogy a rábízott szolgálatot dicsőségesnek látta. *"Ezért tehát, mivel ilyen szolgálatban vagyunk, minthogy irgalmat nyertünk, nem csüggedünk el"* /2Kor 4:1/.

Bizonyára sokat gondolkozott Pál azon, hogy a félreértésből eredő igyekezet, amivel a hívőket üldözte, nem tette e alkalmatlanná Isten szolgálatára. De bizonyosságot nyert afelől, hogy kegyelmet talált, és küldetést kapott. Magának semmit nem tulajdonított, és soha nem bízott a maga személyében. *"Nem mintha önmagunktól, mintegy a magunk erejéből volnánk alkalmasak, hogy bármilyen ítéletet mondjunk; ellenkezőleg, a mi alkalmasságunk az Istentől van. Ő tett alkalmassá minket arra, hogy az új szövetség szolgái legyünk, nem a betűé, hanem a Léleké, mert a betű megöl, a Lélek pedig megelevenít"* /2Kor 3:5-6/.

Soha nem tudott betelni a tudattal hogy Isten ilyen sokat bízott rá.

A rábízott üzenet forradalmi jellegű volt. Mi el sem tudjuk képzelni, hogy milyen hatást kelthetett egy zsidóban ez, mivel éppen az ellenkezője volt az ószövetségi szemléletnek, amire az egész vallásosságuk épült. A kérlelhetetlen "Ne..! ne..!" az isteni beavatkozás folytán "akarom"-ra cserélődött fel. Az új szövetség a megvalósíthatóság Istentől jövő bizonyosságával adatott /Jer 31:31-34; Ez 36:25-29; Zsid 8:8-13/. Ez nem egy lelki *elit*-nek szóló üzenet volt, hanem úgy volt irányítva, hogy azoknak szükségeit elégítse ki, akik elesettek voltak – a bukottakét!

"Az elhívás gyönyörűséges volta segít, hogy kitartsak" – írja Pál. Ha a ránk bízott üzenet hidegen hagy bennünket, könnyen elcsüggedünk.

Pálnak tartást adott a bizonyosság, hogy Isten naponként megújult erővel ruházta fel. *"Ezért hát nem csüggedünk. Sőt ha a külső emberünk megromlik is, a belső emberünk mégis megújul napról napra"*/2Kor 4:16/. A megpróbáltatások, könnyek és szenvedések között fizikailag felemésztődött. De ez csak egyik fele annak, ami történt: ugyanabban az időben egy védekező mechanizmus lépett működésbe. Belül lelki megújulás ment végbe – Istentől jövő friss erő eredményeképpen. *"Ezért tehát nem csüggedünk el"*– írta.

A mi mennyei Atyánk jól tudja, hogy mennyi nehézséggel és próbával jár a szolgálat, amit Neki végzünk. Őt nem hagyja közömbösen az áldozat, amit mi kell, hogy sokszor meghozzunk. Tudja, hogy mikor vagyunk annál a pontnál, amikor új erőre van szükség. Miért is nem vesszük igénybe az isteni gondoskodást, ami oly bőséges?

Pál különben is érzékeny volt kívülről jövő hatásokkal szemben; az egyedüllétet nehezen viselte, de amikor egy egyén vagy egy gyülekezet lelki előbbrelépéséről hallott, az elég volt, hogy jó kedvre derítse, bátorítsa. *"Így, tehát minden bajunk és üldöztetésünk közepette megvigasztalódtunk veletek kapcsolatban, testvéreim, a ti hitetek által"* /1Thessz 3:7/. Előtte egyértelmű volt, hogy bátorítást kapni és nyújtani, összetartoznak.

Hit és látás

Egyike a lelki vezető legfontosabb feladatainak az, hogy képes legyen a látását és hitét átadni a köve-

tőinek. Amikor Pál a hitét Istenbe vetette, ez azt jelentette, hogy teljesen odaszánta magát. Az apostol maga mondta, "Én hiszek az Istennek, hogy úgy lesz, ahogyan nekem megmondta" /ApCsel 27:25/

"Pál soha nem kételkedett Istenben. Az Isten szavába vetett hit, amelyről Pál magaviselete tanúskodott, a viharos tengeren tipikus; tökéletes bizalommal volt minden felől, amivel kapcsolatban Isten ígéretet tett." /James T. Dyet, Man of Steel and Man of Velvet; (Denver Accent Books 1976), pp.55./

Pál mindenekelőtt a hit embere volt. Tökéletes bizalmat vetett Krisztusba, és bármerre ment, olyanokat hagyott maga mögött, akiknek hite feléledt, és megújult a példája láttán. A hitre úgy tekintett, mint a keresztyén mindennapi életének legfontosabb alapelemére. *"Mert hitben járunk, nem látásban"* /1Kor. 5:7/.

Lelki éretlenség jeleként tartotta számon a külső jelek és csodák vagy belső érzések utáni éhséget azokban, akik ezekkel akarták hitüket kipárnázni. A hit a láthatatlanra és a lelkire vonatkozik. A látás a láthatóval és a tapinthatóval hoz kapcsolatba. A látás csak azt fogadja el reálisnak, ami az adott pillanatban látható. "A hit biztos alapot teremt a reméltnek, meggyőz a szemmel nem látható valódisága felől" /Zsid 11:1, Berkley/

A hit az bizalom, ráhagyatkozás, odaadás és közvetlen kapcsolat Istennel. *"Hit nélkül pedig senki sem lehet kedves Isten előtt"* /Zsid 11:6/. Pálnak az Istenbe vetett hite szinte már gyermekies volt, egyfajta természetes ráhagyatkozás, amiben soha nem vált hűtlenné. Azzal az Istennel, Akiről az Írásokból nyert kinyilatkoztatást, állandó kapcsolatban volt mind a lehetetlennek tűnő helyzetekben, mind amikor minden jól ment. Az ő Istene előtt nem volt lehetetlen, és ebből Pál arra a következtetésre jutott, hogy feltétel nélküli bizalommal kell, hogy ragaszkodjon hozzá.

"A hit tehát hallásból van, a hallás pedig a Krisztus beszéde által" /Róma 10:17/ – tanította Pál. Igazi hit nem befeléfordulásból jön, hanem mikor személyesen ráhangolódunk arra, amit Isten mondott.

Ha a hitben nőni akarunk, akkor arra kell rátalálnunk, majd építenünk, amit Isten, mint tényt elénk adott. Pál arra emlékeztet bennünket, hogy Ábrahámnak, a hit Atyjának is ez volt a titka. *"Isten ígéretét sem vonta kétségbe hitetlenséggel, sőt megerősödött a hitben, amikor dicsőítette az Istent"* /Róma 4:20/. A hit eledele az, amire Isten a szavát adta.

A hit látás. Pál olyan dolgokat is meglátott, amik láthatatlanok voltak mások előtt. Elizeus szolgája tisztán látta az ellenség hatalmas seregét, de a hite lehetővé tette, hogy meglássa a legyőzhetetlen, őket oltalmazó, mennyei sereget is /2Kir 6/. A hite látást adott neki.

Ahol más nehézségeket látott, ott Pál lehetőségeket fedezett fel. *"Efézusban pünkösdig maradok, mert nagy és sokat ígérő kapu nyílt ott előttem, de az ellenfél is sok"* /1Kor 16:8-9/ Nemhogy elterelték volna a nehézségek, hanem még ösztönözték is, hogy bemenjen a nyitott kapun.

Bár lényegében realista volt, az örök optimistát is meglátjuk Pálban. A pesszimistából soha nem lesz jó vezető. Az az ember, aki mindig a nehézségekkel van elfoglalva, és ezért elhalasztja a lehetőségeket, lehetetlen, hogy másokat lelkesítsen.

A baráti kapcsolatok értéke

"Mutasd meg a barátaidat, és én megmondom, ki vagy!" Sok igazság van ebben a mondásban. Akinek tehetsége van arra, hogy hosszan tartó barátságokra tegyen szert, az valószínűleg jó vezető is.

Bár sok neves személy, például, mint de Gaulle tábornok kereste a magányt, Pál nehezen viselte el az egyedüllétet. Társaságot szerető ember volt, rendkívüli tehetséggel megáldva, ami baráti szeretetet és hűséget váltott ki azokban, akikkel érintkezett. Szeretete igaz és mély volt.

Ritka volt az, hogy egyedül dolgozott. Elzártságában rendkívül magányosnak érezte magát. "Rendkívüli barát volt", írta Harrington C. Lees. "Senki másnak nem voltak veszélyesebb ellenségei az új szövetség szereplői között, de kevésnek voltak jobb barátai a világon, akik úgy rajzottak körülötte, hogy majdnem elvesztik személyiségüket az odaadásukban". /Harrington c: Lees, St Paul and His Friend (Lomdon: Robert Scott), p.11./

Mindig örömére volt a barátai jelenléte. Megbízható szolgatársaival körülvéve tudott a legjobban dolgozni.

Elkerülhetetlenül veszélybe sodródtak a barátai is Krisztus ügyéért, de mégis követték, mert szeretetével és gondoskodásával körülvette őket.

John R. Mott elve volt, hogy "amikor a vita, a józan ész és a meggyőzésnek minden más módja csődöt mond, hass a szívre – légy igazi barát!" Személyes barátsággal többre lehet jutni, mint hosszú érvelésekkel. Pál ezt művészi módon tette.

"Gyengéd érzelmeket semmi sem helyettesíthet. Azok, akiknek bőven van ebből, mágikus erővel rendelkeznek." – írta A. W. Tozer a R. A. Jaffray-ról írt életrajzában.

Pál szeretete nem volt önző, és nem várt viszonzásra. *"Én pedig nagyon szívesen hozok áldozatot, és magamat is feláldozom a ti lelketekért. Ha én titeket annyira szeretlek, ti kevésbé szerettek engem?"* /2Kor 12:15/.

A szeretett orvos, Lukács, veszélyeztette a saját életét; példát adva két hasonló korú és érdeklődési körű férfi barátságának. Pál meleg barátsága Barnabással átsegítette őket nézeteltérésükön, amit János Márk hűtlensége okozott.

Timóteussal kötött barátsága példa egy fiatalember és egy idősebb kapcsolatának. Több nőtestvért is barátjaként tartott számon, és meleg szavakkal emlékezett meg róluk /Róm 16/ az apostol, ahogy barátokat szerzett, egyben vezetői utánpótlásról is gondoskodott.

Mérsékelt magabiztosság

Mind a prédikációiban, mind az írásaiban Pál sokszor használt illusztrációkat a saját életéből, beszélt a maga belső harcairól, csalódásairól és kudarcairól. Ezzel nem ártott a tisztességének /2Kor 1:23; Róma 9:1-2/, de nem is magasztalta magát mértéken felül. *"A nekem adatott kegyelem által mondom tehát közöttetek mindenkinek: ne gondolja magát többnek, mint amennyinek gondolnia kell, hanem arra igyekezzék mindenki, hogy józanul gondolkozzék az Istentől kapott hit mértéke szerint"* /Róm 12:3/

Pál tudatában volt a maga hibáinak és hiányosságainak, mert a mérce, amivel a maga érettségét mérte, a *"Krisztus teljessége"* volt /Ef 4:13/. Belátta a maga hiányosságait. *"Nem mondom, hogy már elértem, vagy hogy már tökéletes volnék; hanem igyekezem, hogy el is érjem, amiért meg is ragadott engem a Krisztus Jézus"* /Fil 3:12 – Károli/. De ahelyett, hogy elkeseredett volna, ez további erkölcsi fejlődésre késztette, hogy "nekifeszüljön annak, ami előtte van".

Több alkalommal is szól magáról.

"Hát ki az az Apollós és ki az a Pál? Szolgák csupán, akik által hívőkké lettetek; mégpedig ki-ki úgy,

ahogy megadta neki az Úr" /1Kor 3:5/.

"És én erőtlenség, félelem, és nagy rettegés között jelentem meg nálatok"/1Kor 2:3/.

"Mert, ha az evangéliumot hirdetem, azzal nincs mit dicsekednem, mivel kényszer nehezedik rám. De jaj nekem, ha nem hirdetem az evangéliumot! Mert ha önként teszem ezt, jutalmat kapok, ha pedig nem önként, sáfársággal vagyok megbízva" /1Kor 9:16-17/.

"Nem mintha önmagunktól, mintegy a magunk erejéből volnánk alkalmasak, hogy bármilyen ítéletet mondjunk; ellenkezőleg, a mi alkalmasságunk az Istentől van" /2Kor 3:5/.

Az önbecsülésben szerény volt, – de nem vitte túlzásba – ezért írhatta a korintusiaknak: *"Kérlek tehát titeket, legyetek követőim"*/1Kor 4:16/. Később a levélben hozzáfűz egy fontos feltételt: *"Legyetek követőim, mint én is követője vagyok a Krisztusnak"* /1Kor 11:1/. Amikor a maga követésére szólította fel az olvasóit, azt nem felfuvalkodottságból tette; mert akivé lett és az eredményes szolgálat mind Krisztustól volt. *"Mert semmi olyanról nem mernék beszélni, amit nem Krisztus tett általam a pogányok megtéréséért szóval és tettel"*/Róm 15:18/.

Pál tisztában volt a képességeivel, és nem engedte meg, hogy rágalmazói alábecsüljék. *"Ha iskolázatlan vagyok is az ékesszólásban, az ismeretben nem, különben is mindenütt nyíltan álltunk előttetek minden tekintetben"*/2Kor 11:6/.

Bár nem szívesen tette, volt, hogy "büszkélkednie" kellett azért, hogy apostolságát megvédje. *"Ha valaki merész valamiben, merész vagyok én is... Ha dicsekednem kell, gyengeségeimmel fogok dicsekedni... Pedig, ha dicsekedni akarnék, nem lennék esztelen, mert igazságot mondanék..."* /2Kor 11:21,30; 12:6/. Nem szívesen beszélt a szenvedéseiről sem. /2Kor 11:21-33/ Nem volt sem magát dicsőítő, sem pedig túlzottan szerény. Kiegyensúlyozottsága ezen a területen például szolgál minden lelki vezetőnek.

Pál mindig bőkezű volt a mások dicséretében, soha nem irigyelte a sikereiket vagy a tehetségüket. Egyenrangú partnerként kezelte szolgatársait, még a nálánál fiatalabbakat is. *"Mert mi Isten munkatársai vagyunk..."* /1Kor 3:9/.

Timóteusról így írt: *"Ha pedig megérkezik Timóteus, legyen gondotok rá, hogy félelem nélkül tartózkodhasson nálatok, mert az Úr munkáját végzi ő is, akárcsak én"* /1Kor 16:10/. Máshol a partnerének hívja Timóteust /2Kor 8:23/. Ezek után nem is csoda, ha ezek a fiatalabb munkatársak, akiket ily nagyra becsült, és sokkal megbízott, készek voltak mindent megtenni érte.

Alázat

Alázatra nevelést hiába keresnénk a vezető-képző intézetek tantárgyai sorában, ahol népszerűség és reklám állnak az első helyen. Mi más elvek szerint élünk, tanította Jézus. *"De ti közöttetek nem ez a rend, hanem, aki naggyá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok"* /Márk 10:43/. Pál szorosan Ura nyomában haladt ebben a tekintetben. "Pálban nyoma sincs a világ nagy embereiben található túlzott magabiztosságnak és akaratosságnak." /Paul, the All-round man, p.124/

Az apostolt, akit mások oly nagyra becsültek, a múltban elkövetett bűnök alázatra tanították. Nem vitte túlzásba a múltja felhánytorgatását, de elfelejteni sem tudta a kegyetlenségeket, amivel az Isten Egyházát üldözte. Amikor az ellenségei azt mondták, hogy nem méltó az életre, akkor sem szállt vitába velük. Az alázata mögött egy mindent átható adósság érzést lehet felfedezni. Soha nem várta el, hogy többre tartsák, mint amit kiérdemelt. *"Pedig ha dicsekedni akarnék, nem lennék esztelen, mert igazságot mondanék, de mérséklem magamat, hogy valaki többnek ne tartson, mint aminek lát, vagy amit tőlem hall"*/2Kor 12:6/.

Pál arra figyelmeztette a kolossébeli hívőket, hogy legyenek résen az alázat pózoló, aszketikus formái ellen, amiket ő a büszkeség legalattomosabb formájának tartott. *"Ne vegye el tőletek a versenydíjat az, aki alázatoskodásban és angyalok iránti tiszteletben tetszeleg... de nem ragaszkodik a Főhöz..."* /Kol 2:18-19/.

Pál alázata az évek múlásával egyre mélyült. Az ő szavaival:

"Mert én a legkisebb vagyok az apostolok között, aki arra sem vagyok méltó, hogy apostolnak neveztessem, mert üldöztem az Isten egyházát" /1Kor 15:9/.

"Nekem, minden szent között a legkisebbnek adatott az a kegyelem, hogy a pogányoknak hirdessem a Krisztus mérhetetlen gazdagságát"/Ef 3:8/.

"Igaz az a beszéd, és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött a világra, hogy a bűnösöket üdvözítse, akik közül az első én vagyok" /1Tim 1:15/.

Az alázata őszinte volt, de Pál nem futamodott meg, amikor az apostolsága megvédéséről volt szó. *"Félek azonban, hogy amint a kígyó megcsalta Évát a ravaszságával, úgy tántorodnak el a ti gondolataitok is a Krisztus iránti őszinte és tiszta hűségtől. Mert ha valaki odamegy hozzátok, és más Jézust hirdet... azt szépen eltűritek. Pedig úgy gondolom, hogy semmivel sem vagyok alábbvaló a legfőbb apostoloknál"* /2Kor 11:3-5/. Pál józan kiegyensúlyozottsága ezekben a kérdésekben bámulatos.

Az írott szó használata

Bármilyen jellegű vezetői tevékenységről legyen is szó, képesség a tiszta és pontos gondolatcserére írásban vagy szóban, elengedhetetlen. Ennek a hiánya félreértések halmazát hozza magával. Mint annyi más területen, Pál ezen is kiemelkedőt nyújtott. Személyisége át meg átjárta leveleit, mindegy volt, hogy az utazás fáradalmaiban, vagy hűvös cella magányából írta őket.

Egy mesterkéletlen levél sokat elárul rólunk. Levelei szinte minden oldalon az igazi Pált mutatják. Többet tudunk róla leveleiből, mint az összes más történelmi forrásból. Példaként tekintheti írásait a keresztyén vezető abban, ahogy a gondolati tisztaság és a stílus bennük ötvöződik. Lelki tisztánlátásról, józan gondolkodásról és szerető törődésről tanúskodnak a sorai.

A gondolatok gazdagsága és a tűz, amivel Pál az átadásukra törekedett, többször azt hozta magával, hogy a gondolatmenet megszakadt, vagy a mondat befejezetlenül maradt. Az egyház korai napjaiban Iréneusz Pál védelmére kelt, aki "a Lélek ösztönzése alatt – Aki benne lakozott – úgy belemerült az érvelésbe, hogy még a mondatok szórendjét is gyakran felcserélte."

Voltak levelek, amiket nem volt könnyű és öröm megírni. Valóban, a Korhintusiakhoz írt második levélben utal is az előző levélre, ami figyelmeztetést és komoly fenyítést tartalmazott. *"Mert sok gyötrődés és szorongás között, sok könnyhullatással írtam nektek, nem azért, hogy megszomorodjatok, hanem, hogy megismerjétek azt a szeretetet, amely irántatok kiváltképpen megvan bennem"* /2Kor 2:4/.

Ha egy nehéz levelet kellett írnia, Pál vigyázott, hogy tollát ne savba, hanem könnybe mártsa. Ahogy megírta azt a kemény hangvételű levelet a tévelygő Korintusiaknak, féltőn szerető pásztori szívvel rögtön azon kezdett töprengeni, hogy vajon nem volt e túl szigorú. Nyugtalan volt, mert félt, hogy nem értik meg. *"Mert ha megszomorítottalak is titeket azzal a levéllel, nem bánom, – még ha bánnám is – mert látom, hogy az a levél, ha egy kis időre is megszomorított titeket. Most pedig örülök, de nem annak, hogy megszomorodtatok, hanem hogy megtérésre szomorodtatok meg: mert Isten szerint szomorodtatok meg, és miattunk semmilyen tekintetben nem vallotok kárt"* /2Kor 7:8-9/.

Amikor Pál egy ilyen levelet írt, akkor a célja nem az volt, hogy érveléssel győzzön, hanem, hogy egy lelki problémát orvosoljon, helyreállítsa a harmóniát és az egységet, és hogy a hitben előbbre lépjenek az olvasók. Bár a kifejezésmód pontossága nagyon fontos egy levélben, még annál is fontosabb, hogy a szerető, gondoskodó lelkület áthasson rajta.

A gondolatcserének nem a legjobb módja a levélírás. A levél nem tud mosolyogni, és nincs szeme, amiből a szeretet kitűnne, amikor valakinek a megítéléséről van szó. Ezért nagyon fontos, hogy meggyőződjünk arról, hogy a levél féltőn-szerető szándékot tükröz. Egy kedves barátomnak az volt a szokása, hogy ha egy olyan levelet írt, amivel megbánthatta volna a címzettet, várt a feladással egy napot, csak hogy biztos legyen abban, hogy a levél hangvétele megfelelő.

Pál levelei bátorítással és lelkesítéssel vannak tele. A célja mindig az olvasó lelki gazdagítása volt, de ha a szükség úgy hozta, nem rettent vissza attól sem, hogy helyreigazítást vagy intést eszközöljön. *"Most pedig ellenségetek lettem, mert az igazat mondom néktek?"* – kérdezte a galatai hívőktől. *"Fiaim, akiket fájdalommal szülök újonnan, amíg ki nem formálódik bennetek a Krisztus. Szeretnék most azonban ott lenni nálatok, és változtatni a hangomon, mert bizonytalanságban vagyok felőletek"* /Gal 4:16, 19, 20/

Pál leveleinek fontos szerep jutott a gyülekezetek létrejöttében, azok lelkigondozásában és növekedésében. George Whitefield, a nagy evangélista is Pál példáját követte ebben a tekintetben. A hagyomány szerint, egy-egy prédikáció után sokszor reggelig is fennmaradt, hogy tanítsa, bátorítsa a leveleivel azokat, akik az alkalommal megtértek.

Pál nem gondolhatta, hogy levelei ilyen nagy hatással lesznek az emberiség történelmére vallási és intellektuális szempontból. Mindennapi munkája közepette születtek, hírnév és maradandóság gondolata nélkül. Bár formában és csiszoltságban talán nem tökéletesek, mégis egyfajta sajátos elokvencia jellemzi őket. Hatásuk felmérhetetlen.

Tolsztojnak van egy idekapcsolódó gondolata:

"Milyen hihetetlennek és nevetségesnek hatott volna, az első század közepe táján élő művelt rómainak, hogy egy vándorló zsidó barátainak és tanítványainak címzett leveleinek százszor, ezerszer, százezerszer több olvasója lesz, és sokkal ismertebbek lesznek, mint az összes költemény, óda vagy elégia, vagy a csiszolt levelek, melyek szerzői azidőben éltek – és pontosan ez történt".

A hallgatás művészete

Egy nagyratörő politikus egyszer azt kérdezte Oliver Wendell Holmes-tól, hogy mi a sikeres választás titka. Holmes így válaszolt: "Ahhoz, hogy jó véleménnyel legyenek rólad és hogy megbízzanak benned, meg kell tanulnod együttérzéssel és megértéssel hallgatni. Sajnos nagyon kevés jó hallgató van manapság."

Nem régen így hallottam egy misszionáriust a feletteséről panaszkodni: "Nem figyel oda, hogy én mit mondok. Mielőtt elmagyarázhatnám a problémámat, ő készen áll a válaszszal." A gyógyíthatatlan fecsegő fél még egy pillanatnyi csendtől is – ez a gyengéje. Ha azonban a problémákat gyökerükben akarja orvosolni, szükséges, hogy a vezető megtanulja a hallgatás művészetét. Különben csak arra lesz képes, hogy a betegség helyett a tüneteket kezelje.

Szingapurban – a függetlenség kialakulása előtt – Lee Kuan Yew, a köztársaság mostani miniszterelnöke választási hadjárata idején minden szombaton az ötvenegy választási kerület valamelyikében volt. Arra bátorította az állampolgárokat, akiknek sérelmeik voltak, hogy keressék fel, és mondják el neki. Miután türelmesen végighallgatta a panaszokat, lehetősége szerint az orvoslásukról is gondoskodott. Mi lett az eredménye? Újraválasztották az összes körzetben. Hitte és gyakorolta, hogy hallgatás útján a problémák orvosolhatók, és ez eredményessé tette. Aki tud együttérzéssel hallgatni, annak nagy kincse van.

A hallgatás őszinte kísérlet arra, hogy megértsük, amit a másik kíván mondani, anélkül, hogy mi magunkban véleményt alkotnánk, mielőtt ismernénk a problémát a másik szempontjából is. A probléma megosztása egy megértő hallgatóval, már magában fél megoldás lehet. Egy megtört misszionáriust egyszer így hallottam felsóhajtani: "Ó, ha valaki meghallgatott volna!" Szükségem volt valakire, akivel a problémámat megoszthattam volna".

Hallgatással jobban ki lehet fejezni az együttérzést, mint sok beszéddel. Vezetőkről gyakran hallani – bár az ő részükről ez nem tudatos –, hogy túl elfoglaltak ahhoz, hogy időt szakítsanak a hallgatásra. Ilyen esetben mindkét fél veszít. A jó vezető sokrétű elfoglaltsága ellenére is módját találja annak, hogy a követői bizalmát megnyerje, mint akinek van ideje problémáiknak meghallgatására. Az ilyennek nagy része jut a megoldásban. A hallgatásban töltött idő nem kidobott idő.

D. E. Hoste írta Napóleonról, hogy "Kiváló hallgató volt, akinek különleges adottsága volt arra, hogy az így szerzett tapasztalatoknak más ügyekben is hasznát vegye. Mintha a történelem azt tanítaná, hogy ez egy minden nagy emberben megtalálható vonás?" /Phylis Thompson, D.E. Hoste, London: Lutterworth; p.157./

A sorok között olvasva sem nehéz megállapítani, hogy Pál nagy fontosságot tulajdonított a hallgatásnak. Amikor a korintusi gyülekezet tagjai problémák között találták magukat, amikre ők nem ismertek megoldást, Pál együttérzése és odafigyelése érdemelte ki a bizalmukat. Az első levél volt a válasza.

Nagylelkűség

A megtérés eredményezte változásra ritkán találunk jobb példát, mint Pál esetében. A férfi aki borzalmas küldetését véghezvinni vágtatott Damaszkuszba, egy fanatikus bigott volt. A vak férfiben viszont, akit úgy kellett besegíteni Damaszkuszba, már egy nagylelkű és nemes gondolkodású szenttel találkozunk, ha még csak "csírájában" is. A szűk látókörű farizeus képes volt akármit megtenni, hogy kiirtsa a gyülekezetet. A keresztyén Pál kész volt mindent megtenni, hogy megvédje és erősítse.

Mi okozta a változást? Pál nem csupán találkozott Krisztussal, hanem Krisztus a szívébe költözött, aki újjáformálta azt és egyben a látókörét is kitágította. A szívébe áradt az Isten szeretete a Szentlélek által /Ró-

ma 5:5/, és a vakbuzgóból egy megértő ember lett.

Amikor engesztelhetetlen ellenségei *"irigységből és versengésből"* hirdették Krisztust, azt gondolva, hogy ezzel gyötrelmet okoznak majd a fogoly Pálnak /Fil 1:15-18/, a régi Pál bizonyára készen lett volna, hogy erre gyalázkodással feleljen. De az új Pál így válaszolt: *"Miről is van szó? Egyedül arról, hogy bármelyik módon is, akár színlelésből, akár meggyőződésből a Krisztust hirdetik, és én ennek örülök."* Meg kell jegyeznünk azonban, hogy bár Pál rugalmas volt ebben a kérdésben, a hit dolgaiban ragaszkodott a teljes igazsághoz, megalkuvást nem ismerve.

Béketűrés

Tévedett volna Aranyszájú Szent János, amikor a béketűrést a virtusok királynőjének nevezte? A mai szóhasználatban ennek a szónak negatív színezete van, ezért nehéz megérteni, mit értett Pál alatta.

William Barcley kutatásainak a "béketűrés" szó eredeti jelentését a következő igevershez fűzött magyarázatban adja: *"Ugyanerre pedig teljes igyekezetet is fordítván, a ti hitetek mellé ragasszatok jócselekedetet, a jócselekedet mellé tudományt, a tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet."* /2Pét 1:5-6 – Károli/.

A béketűrés szó soha nem jelentett összetett kézzel való ülést és a dolgokba való passzív belenyugvást. Ez egy a győzelemig kitartó állóképesség, férfiúi kitartás a nehézségek alatt. Keresztyéni rendületlenség, derekas és bátor elfogadása mindannak, ami az életben érhet bennünket, és képesség arra, hogy még a legrosszabbat is úgy tekintsük, mint egy újabb lépcsőt felfelé. Ez a bátor és diadalmaskodó képesség az, ami lehetővé teszi, hogy a holtponton átjussunk anélkül, hogy megtörnénk, és hogy az előre nem látható felől is nyugalmunk legyen. /William Barcley.../

Barcley professzor szemléletes magyarázata tökéletesen ráillik az apostolra, és teljes értelmét adja annak a tulajdonságnak, amire Pál buzdít.

E virtus birtoklása elengedhetetlen emberbaráti kapcsolatainkban. Ez az a pont, ahol a legtöbben kudarcot vallunk. Pál is megingott e téren, amikor Barnabással nézeteltérésbe került /ApCsel 15:36-40/, és tiszteletlenül beszélt a főpaphoz /ApCsel 23:1-5/. De ezek kivételes esetek voltak, nem jellemzők Pálra.

Akit más gyengesége és hibája türelmetlenné tesz, nem lehet jó vezető. *"Mi erősek pedig tartozunk azzal, hogy az erőtlenek gyengeségeit hordozzuk, és ne a magunk kedvére éljünk"* /Róma 15:1/. A jó vezető alkalmazkodik a gyengébb testvéreihez is.

A türelem rendkívül fontos, különösen, amikor meggyőzéssel és nem utasításokkal igyekszünk vezetni. Ritkán sikerül rábírni a másikat, hogy a mi szemszögünkből lásson dolgokat, és lépjen aszerint, de ha meggyőzéssel próbálkozunk, az nem rombolja le a személyiségét, és mégis segít, hogy mérlegelje nézetünket.

Önuralom

Egy fegyelmezett vezető képes nemcsak másokat, hanem önmagát is vezetni. Aki felülről kapott utasításoknak nem képes engedelmeskedni, az nem lehet jó vezető – mint az sem, aki nem tanult meg uralmat gyakorolni önmaga fölött. Aki a Szentírás vagy a törvény tekintélyét semmibe veszi, és azzal szembeszáll, nem való vezetői pozícióra.

Pál két területen gyakorolt szigorú fegyelmet önmaga fölött:

Fegyelmet gyakorolt a teste fölött. *"Én tehát úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél, úgy öklözök, mint aki nem a levegőbe vág, hanem megsanyargatom, és szolgálatra alkalmassá teszem a testemet, hogy míg másoknak prédikálok, magam olyanná ne legyek, mint aki alkalmatlan a küzdelemre."* /1Kor 9:26,27/.

Pál félelme jogos, mert amitől tart, az lehetséges. A futást még nem fejezte be. Az évek során szerzett tapasztalatok és a sikerek sem tették védetté a test kísértéseivel szemben. Azért, hogy szolgálata nehogy kárt szenvedjen, a test kívánságai fölött önuralmat gyakorolt, egy spártai atléta szigorával.

A keresztyén vezetőt bukás fenyegeti, amikor engedetlenné válik a test kívánságaival szemben, vagy amikor lustaság vesz erőt rajta. Ez egy veszélyhelyzet, amiből szigorú önuralom az egyetlen kivezető út. A ló másik oldalán, a test kíméletlen igénybevétele fáradtsághoz és kiégéshez vezet. A vezető mindenkinél keményebben dolgozik, de tudatában van, hogy egy megfáradt test könnyen az ellenség prédájává válik.

Fegyelmet gyakorolt a gondolatai fölött. *"Hadakozásunk fegyverei ugyanis nem testiek, hanem erősek az Isten kezében erődítmények lerombolására. Ezekkel rombolunk le minden okoskodást és minden magaslatot, amelyet az Isten ismeretével szemben emeltek, és foglyul ejtünk minden gondolatot a Krisztus iránti engedelmességre"* /2Kor 10:4-5/.

Pál tudta, hogy bűnös cselekedetek a gondolatvilágban születnek meg, és ezért állandó felügyelet alá rendelte a gondolatait, hogy megakadályozza, hogy elkalandozzanak. A célja az volt, hogy gondolatvilágára Krisztus legyen hatással. Erős akarat nem elég ahhoz, hogy a testünket és a gondolatvilágunkat Isten felügyelete alá bocsássuk. Isten gondoskodott arról, hogy a képességeinket növelje. *"A Lélek gyümölcse pedig... önmegtartóztatás."* /Gal 5:22, 23/ Pál titka az volt, hogy a Szentlélek uralma alatt állt, aki bőségesen termett gyümölcsöt az életében.

Őszinteség és feddhetetlen jellem

A nyíltság, mellyel Pál leveleit írta, egy őszinte ember benyomását kelti az olvasóban. A második világháború alatt Sir Winston Churchill meghívta a fiatal Billy Graham-et a Parlamentbe Londonba. A fiatal igehirdetőt egy hatalmas terembe vezették be, aki meglepetésére a kormány tagjai előtt találta magát. Churchill kedvesen fogadta, és megkérte, hogy beszéljen a hitéről. Később, - a távozó Graham után nézve – Churchill ezt mondta az ott ülőknek: "Uraim, ott megy egy őszinte ember." Az őszinteség olyan tulajdonság, amely magáért beszél.

Megtérését megelőzően is Pál birtokában volt ez a tulajdonság. "Hálát adok az Istennek, akinek szolgálok őseimtől fogva tiszta lelkiismerettel" /2Tim 1:3/. Egész életén át azon volt és úgy élt, hogy jelleme feddhetetlenségét csorbítatlanul megőrizze. "ezért magam is arra törekszem, hogy lelkiismeretem mindenkor tiszta legyen Isten és emberek előtt" /ApCsel 24:16/. A gyülekezet építésén ugyanolyan lelkiismeretességgel munkálkodott, mint az elpusztításán a múltban. Mint az egyház üldözője, távol volt az igazságtól, de a lelkiismerete még úgy, félrevezetve is tiszta volt.

Amikor Isten önvizsgálatra késztette, sem riadt vissza, így mondhatta: "Semmi vádat nem tudok önmagamra mondani". Hozzá is tette gyorsan: " ...de ez nem tesz igazzá, mert aki felettem ítélkezik, az az Úr." /1Kor.4:4/ Az apostol Istenre hagyatkozott, hogy ítélkezzen felette e tekintetben. *"Mert mi nem olyanok vagyunk, mint sokan, akik meghamisítják az Isten igéjét, hanem, mint akik tiszta szívből, sőt Istenből szólunk Isten előtt a Krisztus által"* /2Kor 2:17/.

Lelki bölcsesség

Amikor a gyülekezet férfiakat keresett, akik az apostolok munkáját voltak hivatva folytatni mint helyi vezetők, aminek meg kellett hogy feleljen a jelölt, a lelki bölcsesség volt. *"Hanem válasszatok ki magatok közül, atyámfiai, hét férfit, akikről jó bizonyságot tesznek, akik telve vannak Lélekkel és bölcsességgel, és ezeket állítjuk be ebbe a munkába."* /ApCsel 6:3/.

Az Igazi bölcsesség több a tudásnál, ami nem más, mint a felhalmozott tények összessége. Több az eszességnél is. Lelki bölcsesség alatt Isten és az emberi szív ismeretét értjük. Tudáson alapuló helyes magatartást értünk alatta, mind morális, mind erkölcsi kérdésekben, mind zavaros helyzetekben vagy emberbaráti kapcsolatokban. A bölcsesség az a tulajdonság, ami megóvja a vezetőt az elhamarkodott és túlzott döntésektől, és kiegyensúlyozottságot eredményez.

Hogy milyen nagy fontosságot tulajdonított Pál a lelki bölcsességnek, megfigyelhető abból, hogy gyakran, mint a világi, pöffeszkedő bölcsesség pontos ellentétjét tárgyalja. *"Senki meg ne csalja önmagát! Ha valaki bölcsnek gondolja magát közöttetek ebben a világban, legyen bolonddá, hogy bölccsé lehessen. E világ bölcsessége ugyanis bolondság az Isten előtt"*/1Kor 3:18,19/.

Gyakran az új hívőkért és a gyülekezetért imádkozva, bölcsességért könyörög a részükre. *"Ezért tehát, attól a naptól fogva, amelyen ezt meghallottuk, szüntelenül imádkozunk és könyörgünk érettetek, hogy tökéletesen ismerjétek meg az Ő akaratát a Lélektől kapott teljes bölcsesség és megértés által"* /Kol 1:9/.

Bölcsesség jellemezte Pál céltudatos igehirdetési módszerét is. *"Mi Őt hirdetjük, miközben minden embert teljes bölcsességgel intünk és tanítunk azért, hogy Krisztus által minden embert teljességre juttassunk"* /Kol 1:28/. Annak a szolgálatát, akit a Lélek vezet, bölcsesség jellemzi. *"A Krisztus beszéde lakozzék tibennetek gazdagon, minden bölcsességben; tanítván és intvén egymást zsoltárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel, hálával zengedezve a ti szívetekben az Úrnak."* /Kol.3:16/

Pálon keresztül nyertük a kinyilatkoztatást is, hogy Krisztus Jézus *"bölcsességül lőn nékünk Istentől"* /1Kor 1:30/.

Buzgóság és teljes odaszánás

Mesteréhez hasonlóan, Pál is teljes igyekezettel és buzgósággal vett részt Isten ügyében. A mi Urunk nagy figyelmet keltő buzgóságát látva, hozzátartozói *"elindultak, hogy elfogják, mivel azt mondták, magán kívül van"* /Mk 3:21/.

Fesztusz helytartó hasonló véleménnyel volt Pálról. "Mikor pedig ezeket hozta védelmére, Fesztusz hangosan így kiáltott: Bolond vagy te, Pál!" /ApCsel 26:24/. A világi gondolkodás az Isten ügyében tanúsított buzgólkodást bolondságnak tartja, de Isten előtt ez a bölcsesség elsődleges megnyilvánulása.

A templomban összegyűlt tömeghez így beszélt Pál a megtérés előtti életéről: "Gamáliel lábainál kaptam nevelést... én is rajongtam Istenért, ahogyan ma ti mindnyájan" /ApCsel 22:3/. Pontosan ez a fajta buzgóság vezette túlkapásokra, amik miatt oly sok szomorúsága volt később.

Buzgóságát magával vitte a keresztyén életbe, de ez akkor már a Lélek útmutatása nyomán újfajta, hasznos eredményekhez segítette. A buzgóság szó egy "buzgásban lévő" belső állapotra utal. A buzgóság, az egyfajta rajongás, mely állandó lobogásban tartja a szívet.

Amikor szent buzgóságtól és haragtól áthatott Mesterükre pillantottak a tanítványok a templomban, szinte legyökerezett a lábuk a látványtól, míg végül is eszükbe jutott ,hogy "meg van írva:A Te házad iránti féltő szeretet emészt engem" /Jn 2:17; Zsolt 69:9/.

Pál igyekezett Urát követni ezen a téren is. Leveleit és beszédeit olvasva látjuk, hogy követőitől is azt várta el, hogy Isten igazságaiban leljék gyönyörüket, hogy a szívük Isten iránti szeretettől lobogjon, és hogy legfőbb vágyuk legyen Isten dicsőítése.

A laodiceai gyülekezethez intézett kemény szavakat az – ottani gyülekezetben – e tulajdonság hiánya váltotta ki Urunkból. /Jel 3:14-22/. Hasonló vád Pált nem érhette. A buzgó, életteli vezető az, aki a legnagyobb hatást gyakorolja követőire.

Pál soha nem lanyhuló buzgóságának a titkára a Rómaiakhoz írt levélben van utalás /12:11/, amit H. C. Lees érsek így fordít: "Nem lusta ember módján, hanem mint akiket a Szentlélek tart a forrásponton, mint rabszolgák szolgáljátok az Urat". A Szentlélek gondoskodik arról,hogy az erőben és buzgóságban meg ne csüggedjünk. Mi magunktól mind meglankadnánk, ezért van szükség a Szentlélek munkájára, aki "melegen tart" és "felszítja a lankadó tüzet".

Bunyan történetében olvasunk Keresztyénről, aki meghökkenten nézi, hogy amint egy férfi vizet önt a tűzre, a lángok mindig magasabbra emelkednek. A csodálkozása abbamarad, amikor egy másik férfit is megpillant a másik oldalon, aki viszont olajjal locsolja a tüzet. Sokan vannak, akik szeretnék eloltani a buzgalom tüzét bennünk, de a Szentlélek Isten azon munkálkodik, hogy kegyelmes és egyedülálló szolgálata révén mi "forrásban maradjunk".

Ford.: Novák József /Alhambra/
Közös utak, 1988. I. évf. 1. szám

A legcsodálatosabb Vezető portréja – vonalrajzban
/Jn 13:9/

TALLÓZÓ

Dr. Karasszon Dezső

A Bibliafordító Bizottság munkamódszere

Először arról szeretnék szólni, hogy mikor és hogyan kerültem be a Bibliafordító Bizottságba. Mártélyon voltam lelkipásztor, ahol 1959-ben alakult meg az első termelőszövetkezet. Azelőtt egész télen házi istentiszteletek voltak a tanyavilágban. Természetesen csak a négy távoli körzetben volt ehhez engedély, hiszen a faluban ott volt az imaház. A szolgálattal az járt együtt, hogy hetenként négyszer jártam haza éjfél után. Csodálatosak voltak ezek a házi istentiszteletek. A tanyai körzetben levő iskolában megtartottam délután a hittanórát, utána este 7 órakor – minden héten másik tanyában – kezdődött az istentisztelet, és 8 óráig tartott. Akkor énektanulás következett, majd a gyülekezet tagjainak kívánsága szerinti éneklés. Ezután kb. fél 11 órakor indultam hazafelé. Csodálatos látvány volt, ma is a szemem előtt van, amint a hómezőkön távolodtak a fények, azoknak az istállólámpáknak fényei, amelyek egy-egy dűlőúton a tőlem elbúcsúzó gyülekezeti tagok kezében világítottak. Mondanom sem kell, hogy ezek az istentiszteleti alkalmak kedvesek és családiasak voltak. Nem úgy szűntek meg, hogy valaki megtiltotta azokat, hanem úgy, hogy a termelőszövetkezet megalakulása után a gyülekezeti tagok este 9 óra felé értek haza holtfáradtan, és akkor már nem lehet házi istentiszteletet tartani. A szép munka megszűnése olyan nyomasztóan hatott rám, hogy búbánatomban írtam egy kis zsoltár-tanulmányt. El is küldtem *D.dr. Kállay Kálmán, Dr. Pap László és D.dr. Pákozdy László* professzor uraknak. Jól emlékszem a három válaszra. Kállay professzor úr azt írta, hogy újabban ő is mond ilyesféléket előadásain, de még nem tartja időszerűnek belefoglalni a diákoknak kiadott jegyzetanyagba, mert annak csak az a feladata, hogy az eddig elért legmegbízhatóbb eredményeket közölje. Dr. Pap László, aki akkor állás nélkül volt, az írta, hogy dolgozatom elolvasása után álmában újra katedrán tanított. Pákozdy professzor úr azt írta, hogy ő alacsonyabb fokon képzeli el az ókori Izráel istentiszteletét, mint ahogyan dolgozatomban megrajzoltam. Mégis ő volt az, aki Kállay professzor úr 1969. augusztusában bekövetkezett halála után meghívott a Bibliafordító Bizottságba. Egyelőre az volt a dolgom, hogy az akkorra már nyomtatásban megjelent ún. próbafüzetekről kritikát írjak. Elsősorban a jegyzetanyagot kellett átvizsgálnom. Hatalmas jegyzetanyag volt ez, sokkal terjedelmesebb,mint ami az új fordítású Bibliában van. Nekem az volt a dolgom, hogy minden egyes utalóhelyet ellenőrizzek a Kittel-féle Biblia Hebraica és a Nestle-féle újszövetségi kiadás alapján. De természetesen szabad volt a szöveghez is hozzászólnom.Ez az ellenőrzés olyan esetekben volt nagyon fontos, amikor valaki egy konkordanciából csak úgy gépiesen kimásolt egy csomó utalóhelyet. Pl. a héber "kihúzni" ige kettős jelentésű. Lehet valakit bajból kihúzni, megmenteni, de lehet valamit úgy is kihúzni, hogy az rablást jelent. Természetesen a fordítók minden esetben meggondolták, hogy melyik értelemben kell fordítani a szót. De a az utalóhelyek hol ilyen, hol olyan értelműek, a héberül nem tudó bibliaolvasó zavarba jut, nem tudja, mire mutat az utalóhely. Természetesen olyan esetek is voltak, amikor a számok tévesek voltak, vagy éppen a szövegben találtam valami javítani valót. Egymás után küldtem javaslataimat – 50-60 oldalas dolgozataimat a Bizottságnak. Ezekről Pákozdy professzor úr, a Bizottság titkára egyszer azt írta, hogy nagyon sajnálja, de "szelíden is borsosak", és terjedelmük miatt sem jelenhetnek meg. Több, mint 4 évig folytattam ezt a munkát. Végre éppen harminc évvel ezelőtt, 1964. januárjában a Bizottság rendes tagja lettem, meglepetésemre Pákozdy professzor úr utódaként. Akkor dr. Pálfy Miklós evangélikus és dr Tóth Kálmán református professzorok voltak az ószövetségi fordítóbizottság tagjai.

El sem tudok képzelni jobb bizottságot. Három olyan ember dolgozott együtt, akik szerették a munkát, amit végeztek; és szerették, becsülték egymást is. Nekem egy pillanatig sem kellett olyat éreznem, hogy én vagyok itt a legkisebb. Ha helytállót mondtam, megköszönték, elfogadták. Mindenkinek a javaslatát lehetett kritizálni, senki sem sértődött meg érte. Az a javaslat érvényesült, amelyik a legjobb volt. Nem úgy ment a fordítás, hogy mindenki kapott egy harmadrészt az Ószövetségből, hanem végig közös munkával. Nem mentünk tovább, amíg nem jutottunk konszenzusra. Igaz, volt olyan eset is, amikor mindnyájan éreztük, hogy nem egészen jó a megoldás, amit találtunk, de nem tudunk jobbat. A következő együttes munka-hetünkig különkülön gondolkoztunk a helyes megoldáson. – Azt is elmondom, hogy havonként egy hétig dolgoztunk együtt. Minden ószövetségi könyvnél választottunk jegyzőt. A jegyző vezette a hivatalos szöveget, azt, amelyikben megegyeztünk, és ő készítette el a nyomdakész szöveget. Amikor három hétre hazamentünk, otthon folytattuk a munkát. Készültünk a következő szöveg fordítására. Mindenkinek az íróasztala tele volt a legjobb segédkönyvekkel. A Köhler-Baumgartner-féle szótáron kívül használtuk a Gesenius-Buhl-féle szótárt és a Julius Fürst-félét is. Utóbbit főleg akkor, ha a zsidó hagyományra voltunk kíváncsiak. Ha ez nem segített, akkor körülnéztünk a rokon sémi nyelvek körében: nem valami kölcsön-szó fordul-e itt elő. Az ui. magától értetődő volt, hogy a bizottság minden tagja tudott néhány mai európai nyelven és ismert néhány sémi nyelvet. Mellékesen tudni kellett gyorsírni és gépírni is. Nekem mindjárt az első napon azt a feladatot adta dr. Pálfy Miklós akkori elnökünk, hogy az ún. interpunkciós jeleket figyeljem: hogy köt össze, hol választ szét egyes szavakat a másolói hagyomány. Mert igaz, hogy nem minden esetben van igaza az ilyen jeleknek, de az

esetek túlnyomó részében érdemes rájuk figyelni. Rám bízta Bibliai Hebraica kódexanyagának az értékelését is: hiszen nem csupán a "vonalon felüli" szöveg lehet értékes, hanem az egyéb kéziratokban levő is. Feladatom volt továbbá az eddigi próbafüzetek anyagának a feljegyzése. Úgyhogy mire három heti otthoni munka után a bibliafordító hétre megérkeztem, tele volt a margó jegyzetekkel. Egy-egy nehezebb kifejezés mellé öt-hat lehetőséget is feljegyeztem, és amelyik a leginkább odaillőnek látszott, azt javasoltam. Időnként új megoldást kellett javasolnom,mert egyik sem illett oda. – Mindnyájunknál voltak fordítások. Dr. Tóth Kálmán kezelte a Septuagintát, a Kámoriféle fordítást, Buber szövegét, tudományos holland és német fordításokat, és persze néhány kommentárt. Dr Pálfy Miklós figyelte a lutheri hagyományt. Egy régi kiadású Luther-bibliája volt; néha volt Károli Gáspár régebbi szövege is. Ezt különösen is áhítattal vette a kezébe. Ez volt a mondása: "Drága, jó Mátis nagyapám Bibliája!" Nehezebb esetekben az asztalra ütött: "Látjátok, Károli még tudott mert magyarul beszélni! Ezt kell választani!" Asztalán volt még jó néhány amerikai protestáns és zsidó fordítás, és a világ egyik legpontosabb fordítása, a Jeruzsálemi Biblia. A Zürichi Biblia és a Revised Standard Version néhány modern kommentárral együtt az én asztalomon volt. A felsorolás nem teljes, hiszen az Evangélikus Theologiai Akadémián dolgoztunk, és ha szükségünk volt valamire, az Akadémia könyvtárából azonnal kihozhattuk és használhattuk. Itt is meg kell említenem azt, amit az 1994-es Kálvin-kalendáriumban írtam: a Bizottság minden tagja megkapta Czeglédy Sándor fordításának írógéppel elkészített szövegét. Ezek voltak a munkapéldányok. Megtanultuk tisztelni ezt a megbízható, hűséges fordítást. Külön tanulmányt igényelne, hogy mit miért változtattunk akár Károli Gáspár, akár Czeglédy Sándor szövegén. Aligha becsülte meg valaki ezeket a bibliafordításokat jobban, mint mi. De az kétségtelen, hogy négyszáz év alatt magában az élő nyelven is változások keletkeztek. Pl. a némber szót Károli képezte: né-ember. El is fogadta az utókor. De akkor még semmiféle megszégyenítő értelme nem volt! Ma már nem lehet használni, éppenúgy, mint az ökörbika (bölömbika) vagy hurit (lehurrog) szót. Az is köztudomású, hogy az utóbbi századokban nemcsak a héber nyelvtan tudományos feldolgozása terén történt sok minden, hanem igen értékes eredményeket hoztak az ásatások és az összehasonlító nyelvtudomány. Sok tízezer agyagtábla segíti munkánkat.

Feltétlenül említést kell tennem arról, hogy az ószövetségi és az újszövetségi fordítóbizottság között testvéri együttműködés volt. Többnyire együtt tartottuk heti gyűléseinket, és átjártunk egymáshoz, tanulmányoztuk a másik bizottság munkáját. Ez szinte minden héten megtörtént. Ezenkívül hivatalosan is voltak közöttünk megbeszélések. Ezeknek a témája főképpen az volt, hogy mi legyen az Újszövetségben előforduló ószövetségi idézetekkel. Kiderült, hogy nem lehet mereven megvalósítani az ószövetségi fordítás átvételét, bevezetését az Újszövetség szövegébe. Figyelni kell arra is, hogy nem mindig pontosan, nem mindig szó szerint idéz az Újszövetség. Jónéhány esetben nem is a héber szöveget használták az újszövetségi iratok szerzői, hanem a Septuagintát. Sőt azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy egyes idézetek magasabb értelemben, a Krisztus-esemény fényében fordulnak elő. Vannak szabadon, nem szó szerint idézett ószövetségi igék is. A kérdést tehát esetenként kell megfontolni.

1970-ben nemzetközi symposion is volt Budapesten. Meglátogatott bennünket a Bibliatársulatok Világszövetségének a vezetőtestülete, *E. A. Nida* professzor és munkatársai. Megajándékoztak bennünket a bibliafordítás munkájának az alapelveit és munkamódszereit tartalmazó legfontosabb könyvekkel, többek között *E. A. Nida–Ch. Rl Taber.* Theorie und Praxis de Übersetzens című 1969-ben megjelent művel. Örömmel állapították meg, hogy a magyar fordítóbizottság tagjai ismerik és alkalmazzák ezeket az eredményeket. A fordítás munkájában ún. dinamikus aequivalentia-ra kell törekedni. A fordítás nem akkor jó és hű, ha mereven ragaszkodik az eredeti szöveg szavaihoz, szórendjéhez és mondatszerkesztéséhez, hanem akkor, ha magyar igeolvasó és igehallgató ugyanezt érti, amit a próféta, a zsoltáríró, az evangélista vagy az apostol mondani akart. Éppen ezért nem járható út a számunkra az, amit az egyébként kitűnő M. Buber-féle fordítás végez. Itt ui. – hatalmas héber nyelvi tudással és nem kevésbé német nyelvi és nyelvtörténeti ismeretekkel – a héber szöveg olymódon szólal meg németül, hogy a héber kifejezések, erős hebraizmusok, lehetőleg még a szórend és mondatrend is megmaradnak. Cél, hogy a német fordításból azonnal rá lehessen ismerni a héber szövegre. Ezenkívül M. Buber arra törekedett, hogy minden héber szónak megtalálja a német megfelelőjét (ezt tényleg nagyon gondos munkával határozta meg), és minden előfordulási helyen ugyanazt jelentik. A teljes konkordantívitás olyan követelmény, amelynek megvalósítása az érthetőség és világosság rovására megy. Elég arra gondolni, hogy az ószövetségi irodalom kb. ezer év alatt keletkezett. Még ha később sok mindent sikerült is egységessé tenni, ezer év alatt hogyne fordulna elő, hogy egy-egy szó használata megváltozik! Itt mindig figyelni kell arra is, hogy melyik szerző melyik korban és milyen összefüggésben használ egy-egy szót. Itt említem meg azt is, hogy a fordítás nyelve az irodalmi magyar nyelv. Vigyázni kell arra, hogy a szöveg szószékről olvasható legyen, és csakis olyan kifejezéseket használjon, amelyek templomba valók, a gyülekezet építésére alkalmasak.

Végül azt is meg kell említenem, hogy a Bizottságnak kültagjai is voltak. Már nem emlékszem pontosan, hogy 25 vagy 30 volt-e azoknak a tudós lelkipásztoroknak a száma, akiket felkért a bizottság arra, hogy küldjék el egy-egy bibliai könyv fordításához készített megjegyzéseiket és javaslataikat. Ezeket Muntag Andor, akkori monori evangélikus lelkész dolgozta fel olymódon, hogy cédulakatalógust készített róluk. Minden javaslattevő kapott egy számot, úgyhogy a Bizottság tagjai nem is tudták, melyik javaslat kitől származik. Minden bibliafordító hét azzal kezdődött, hogy asztalra kerültek a javaslatok, és egyenként mindegyiket megbeszéltük. Pálfy Miklós így fejezte ki a Bizottság véleményét: Még a rossz javaslatokból is lehet tanulni. Ezek a javaslatok később dr. Muntag Andor professzor úr ajándékaként a Református Egyház zsinati irodájába kerültek. Dr. Pálfy Miklós professzor halála után (1962 őszén) Muntag Andor lett a bizottság evangélikus tagja. Ekkor már Jeremiás könyvének a 48. részénél tartottunk.

Köztudomású, hogy mindenki élhetett a hozzászólás jogával, nemcsak az először felkért néhány tudós lelkipásztor. Igaz, utánuk már nagyrészt olyan megjegyzések érkeztek, amelyeket Muntag Andor már feldolgozott kitűnő cédulakatalógusában. Mégis mindegyiket külön végigvizsgálta a Bizottság, és sok javaslatot el is fogadott. A munka azóta sem állt meg; nem is szabad megállnia. További javításokra is szükség van. A fordítók csak annyira voltak képesek, amennyire az erejükből és az idejükből akkor futotta. Mindenkinek hálával tartozunk, aki jobb és hűségesebb fordítást tud készíteni. Én magam személy szerint nagyon hálás vagyok azért, mert ebben a gyönyörű munkában tizenhat éven át részt vehettem.

Református Egyház 1994. március

क्योंकि परमेश्वर ने संसार से ऐसा
प्रेम रखा कि अपना एकलौता पुत्र
दे दिया कि जो कोई उस पर विश्वास
करे, नष्ट न हो परन्तु शाश्वत
जीवन पाए।

神はそのひとり子を賜わったほ
どに、この世を愛して下さった。
それは御子を信じる者がひとり
も滅びないで、永遠の命を得る
ためである

A Jn 3:16 hindi és japán nyelven

Dr. Cserháti Sándor

Utószó az Újszövetség új fordításának javított kiadásához

Immár kerek három éve annak, hogy az akkor még Magyar Bibliatanácsként működő ökumenikus testület, a Vizsolyi Biblia nevezetes 400 éves jubileumára megjelentette az 1975-ben kiadott új fordítású Biblia revideált, javított változatát. Tanácsos lett volna közvetlenül a megjelenést követően összefoglalni a revíziós munka szempontjait, tapasztalatait és eredményeit. Az 1990-es év viharos változásai és eseményei közepette azonban sem idő, sem kellő nyugalom nem maradt erre a feladatra. Talán nem is baj, hogy így történt. A közben eltelt három év ugyanis alkalmat adhatott sokunknak arra, hogy a bibliánknak ezt a legújabb változatát megismerhessük, a gyülekezeti használatban próbára tegyük, és így saját véleményünk is kialakulhasson róla. A következő sorokban tehát szeretnék *párbeszédet kezdeményezni* a revideált fordítás erényeiről és hibáiról azokkal, akik már közelebbi ismeretségbe kerültek vele.

Néhány teológiai szempont a bibliafordítások megítéléséhez

Jól tudom, hogy sem az 1975-ös fordítás, sem annak 1990-ben elkészült revíziója nem talált egyházainkban általános elfogadásra, főként nem a református egyházban. Ezt a tényt el kell fogadnunk, ezen sem megütköznünk, sem kirekesztő indulatok eszközévé tennünk nem szabad. Mindenkinek szabadságában áll Bibliáját abban a fordításban olvasni, amely közel áll hozzá, feltéve ha tiszteletben tartja a bibliai kinyilatkoztatás természetét.

a) Az ugyanis, hogy melyik fordítást használom, nem döntő a hit számára, nem válhat az igaz hit mértékévé, ahogy mi evangélikusok mondjuk, nem tekinthető "status confessionis"-nak, hiszen még egy gyarlóbb fordítás is alkalmas arra, hacsak nem tudatos tartalmi hamisításról van szó, hogy *a Jézus Krisztusba vetett hitre elsegítsen és abban megtartson.* Részletkérdésekben lehetnek vitáink, de én a magam részéről még nem találkoztam olyan fordításbeli, exegetikai problémával, amely az egész Szentírás üzenetét lényegesen módosította volna. Éppen ezért teológiailag is indokoltnak tartom a Magyar Bibliatársulatnak azt a kiadói gyakorlatát, hogy gondoskodik mindazon fordítások megjelentetéséről, amelyekre igény van.

b) Viszont, ha egy-egy igehely helyes értelmezésén vita támad, nem érvelhetünk valamilyek fordításra hivatkozva, mintha az lenne az egyedüli hiteles, inspirált szöveg. Minden fordítónak alázatosan be kell vallania, hogy bármilyen szöveg más nyelvre történő fordításánál gyakori megalkuvásra kényszerül. Mivel pedig Istennek úgy tetszett, hogy igéjét ne a számunkra oly drága magyar nyelven, hanem az Újszövetség esetében görög nyelven írassa le, vitás esetekben *egyedül az eredeti görög szöveg lehet a perdöntő.* Éppen ezért azok az egyházak, amelyek lelkiismeretükben Isten igéjéhez vannak kötve, a bennük szolgáló felkészítésében soha nem mondhatnak el a héber és görög nyelv ismeretének igényéről.

Ám ha következetesek akarunk maradni, még tovább kell lépünk. Fel kel´tennünk azt a kérdést is, hogy *melyik reánk maradt eredeti nyelvű szövegmásolat állhat az eredetihez legközelebb.* Nem volna szabad fegyelmen kívül hagynunk azt a körülményt, hogy Károli Gáspár fordításához, s így az 1908. évi, pontatlanul Károli fordításként emlegetett revideált változathoz is az Erasmus által sajtó alá rendezett ún. "Textus Receptus" görög szövege szolgált alapul. Erasmus pedig olyan középkori kódexek alapján készítette el a szöveget, amelyek az V. századi konstantinápolyi egységesítő eljárás, szövegrecenzió hatását mutatják. A mai szövegkritika azonban ennél jóval régibb szövegtípusokat is ismer. Ez az oka annak, hogy az 1975-ös fordításban néhány olyan szövegrészletet találunk, amely zárójelbe került, jelezve azt, hogy ezek a legrégibb görög szövegekben nem találhatók (Pl. Jn 7:53-8:11, Mk 16:9-20, 1Jn 5:7c stb.) Az 1975-ös fordításnak és egyúttal revíziójának ezt a sajátosságát nem szabad kárhoztatnunk, sőt inkább javára kell írnunk.

c) Az új bibliafordítással szemben sok bibliaolvasóban magyar nyelvi szempontból támad ellenszenv. A magam részéről el tudom fogadni, ha valaki azért ragaszkodik az 1908-as Károli revízió szövegéhez, mert évtizedeken keresztül abból szívta magába Isten igéjét, de teológiailag semmiképpen sem igazolható ennek a fordításnak a magasabbrendűsége. Sokan archaikusabbnak, "veretesebbnek" tartják, amelyhez képest az új fordítás profanizálásnak tűnik. Egy író megteheti, hogy stilisztikai eszközként a régiesebb szöveget veszi igénybe, bár erre a célra szerintem jobban megfelel az eredeti Károli fordítás, mint a nyelvileg felemásra sikerült revíziója, de az, akinek Isten igéjét ma kell érvényesen megszólítania, *nem keltheti azt a benyomást, mintha négyszáz éves vagy akár század eleji múzeumi darab volna.* Az az Isten, aki a Bibliában foglalt szent történetben fedte fel önmagát, közvetlenül szól minden kor emberéhez, őt keresi és őt akarja megáldani. Ezért teológiailag csak a magyar nyelvi szempontból elhangzó kritika igazolható, amely egy fordításon a nyelvi szabadosságot, kifejező erőt, méltóságot és az istentiszteleti használat miatt a kimondhatóságot kéri számon.

Az új fordítás revíziójának hányatott sorsa

Egy fordításnak önmagáért kell helytállnia, megítélésében csak az eredmény számít. Minden más csak utólagos magyarázkodás a bizonyítvány miatt. Mégis a további teendők szempontjából tanulságos lehet a revíziós munka leglényegesebb fordulatainak számbavétele.

Az új protestáns bibliafordí-tás 1975. évi kiadását követően hamarosan számos hozzászólás és fordítási javaslat érkezett a Bibliatanácshoz, főként lelkészektől, de "laikus" bibliaolvasóktól is. A Tanács ezért már az 1980-as évek elején két revíziós bizottságot állított fel, egyet az ószövetségi és egyet az újszövetségi szövegek átnézésére. A munka viszont csupán akkor kapott nagyobb lendületet, amikor a Bibliatanács 1987. júliusában elhatározta, hogy *a Vizsolyi Biblia 1990. évi négyszázadik évfordulójára* kiadja az újfordítás javított változatát. Új bizottságokat alakított. Az újszövetségi bizottság elnökéül engem kért fel, követve azt a hagyományt, hogy az Újszövetség területére eső munka irányítója lehetőleg evangélikus legyen. A bizottságba kerültek még *Dr. Semsey Klára, Dr. Bolyki János és Dr. Páth Géza* professzorok. A Tanács a nyomdai átfutás miatt a munka befejezésének határidejéül 1989 tavaszát tűzte ki.

A bizottságok feladatául a Tanács az Ószövetséget érintő 403 és az Újszövetséget érintő 858 beérkezett javaslat elbírálását jelölte meg. (Megjegyzem, hogy a Biblia nagyobb hányadát kitevő Ószövetségre eső fele annyi kritikus megjegyzés nem feltétlenül szól az új fordítás ószövetségi részének jobb minősége mellett. Valószínűleg a kritikus bibliaolvasók érzékenyebben reagáltak az Újszövetség fordítási problémáira.) A feladat tehát nem tűnt olyan nagynak, hogy határidőre ne végezhettünk volna vele.

Amikor azonban munkához láttunk, Bizottságunknak be kellett látnia, hogy *feladatát nem szűkítheti le a beérkezett javaslatok elbírálására.* Ez több szempontból is lehetetlenné vált:

a) A hozzászólások rapszódikusaknak bizonyultak, s elsősorban az exegetikailag amúgy is problematikus helyeket érintették. Nyilván ki-ki a maga exegetikai meggyőződését kívánta az új fordításban érvényre juttatni.

b) További észrevételek érkeztek. Mégpedig néhai Szabó József evangélikus püspöknek az egész Újszövetséget átfésülő munkája és Jánossy István költő és műfordító értékes Lukács-fordítása.

c) Az egyenetlenség elkerülése érdekében az indokolt változtatásokat érvényesíteni kellett a szövegösszefüggésben és a párhuzamos helyeken is.

d) Mindezeken felül maguknak a Bizottság tagjainak is voltak javaslataik, észrevételeik, és egy érdemi revízió érdekében ezeket is figyelembe kellett vennünk.

Így történt, hogy tennivalóink az eredeti feladathoz képest megnőttek. Kialakult álláspontunknak hangot adtunk levélben és szóban is a Bibliatanács ülésein. A Tanács tagjai feladatunknak ezt az értelmezését nem ellenezték. (Tudtommal az ószövetségi bizottság tartotta magát az eredeti koncepcióhoz.) A revíziós munka tehát számunkra gyakorlatilag azt jelentette, hogy az 1975-ös *új fordítást szóról-szóra át kellett vizsgálnunk és természetesen össze kellett vetnünk a görög szöveggel.*

A megnövekedett feladat érthetően több időt és energiát igényelt a Bizottság tagjaitól. Kezdetben még sikerült összejönnünk és élőszóban megvitatnunk az egyes kérdéseket, de hamar kiderült, hogy a tagok rendszeres találkozására – más irányú elfoglaltságaik miatt – nem kerülhet sor. Kénytelenek voltunk más módszert választani. Odahaza ki-ki rávezette az új fordítás kópiájára a maga észrevételeit, és elküldte nekem. En ezekből a legjelentősebbeket összesítettem, és újból a bizottsági tagok ítéletére bíztam. Csak ezután a szűrő után terjesztettem javaslatainkat *Dr. Kocsis Elemér püspök* elé, aki a szuperrevizor feladatát látta el, hogy a nyomdába kerülő szövegről döntsünk. Arra a kérdésre, hogy a nyomtatásban napvilágot látott szöveg mégis miért tért el a megállapodástól, nem tudok feleletet adni. Nem tudtam például maradéktalanul örülni annak, ami a boldogmondásokkal történt. Az 1975-ös fordítás az eredeti gnómikus fogalmazást nehezen kimondható alanyi mellékmondatokkal oldotta fel. Nekünk sikerült ezt a gyakran idézett bibliai szakaszt az eredetihez hű és magyarul is jól hangzó tömör formába öntenünk. Az eredmény mégis az lett, hogy a boldogmondások felénél érvényesült a szándékunk, a többi viszont maradt úgy, ahogy az 1975-ös fordításban volt. Még kétesebb eredménnyel zárult a revízió az Újszövetségnek a Római-levéllel kezdődő felében. Mivel záros határidőhöz kötött ünnepi kiadványról volt szó, időzavarba kerültünk, s csak nagyon kevés esetben sikerült javaslatainkat a hosszadalmas procedúrán keresztülvinnünk és érvényesítenünk.

Néhány kiragadott példa a revízió során követett szempontjainkra

a) Természetesen igyekeztünk az eredeti szöveg elnézéséből, vagy a magyar szöveg hibás szedéséből fakadó hibák kiküszöbölésére. Ki tudja, miért éppen a cégéres bűnök esetében siklott át a fordítók tekintete a görög szövegen? Mk 10:19-ben kimaradt a felsorolásból a "ne lopj" parancsolata, a Róm 1:29-ben található bűnkatalógusból az "irigység és gyilkosság" bűne, s ugyancsak a "gyilkosoknak" nem lesz részük az olthatatlan tűzben Jel 21:8 fordítása szerint. A nyomda ördöge viszont Mt 28:16-ban őzött tréfát a szedővel – igaz, alig észrevehetőt –, amikor a "hegyre" szó helyett "helyre" futott ki a keze alól.

b) Nem egy helyen feladatot adott nekünk az a körülmény, hogy az 1975-ös fordítással szemben *a Nestle-Bibliának már egy újabb, a 26. kiadású szövegére támaszkodhattunk.* Aland professzorék ez utóbbi kiadásnál már úgy ítélték meg, hogy nyomatékosabb kéziratok szólnak a kakas első megszólalása mellett Mk 14:68 után. Jelentősebb eltérés még a korábbi kiadással szemben a két fiút érintő rész felcserélése a két testvérről szóló példázatban (Mt 21:28-32). A példázat felépítése is logikusabbá vált így, mert most már Jézus Izrael magatartását kárhoztató szavai közvetlenül kapcsolódnak az "igent" mondó, de apjának nem engedelmeskedő fiú jellemzéséhez.

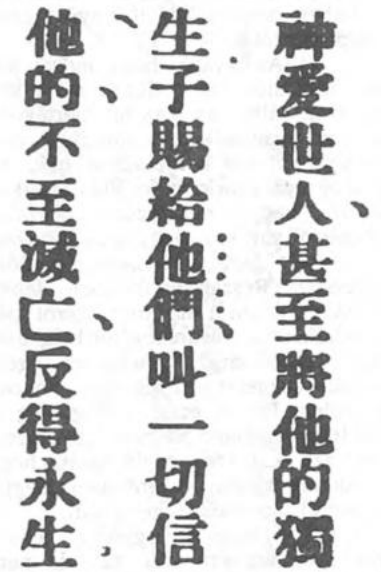
c) Néhol elkerülhetetlen volt a fordítást *az eredeti görög szöveg értelméhez igazítani.* Megkíséreltük a "moikheia" szót "házasságtörés" értelemben visszaadni. Pl.: "Ne légy házasságtörő" (Mt 5:27). Szándékunkat nem tudtuk keresztülvinni. Pedig kétségtelenül ez a szó első jelentése, ami egyúttal azt is jelzi, hogy a Szentírás a nemi élet kérdéseit a házasság érdeke felől közelíti meg. Péter kérdése Mt 18:21-ben szinte komikusan hat, ha így hagyjuk: "Uram, ha vétkezik ellenem az atyámfia, hányszor bocsássak meg neki? Még hétszer is?" Holott az eredeti szöveg értelme a következő: "Uram, hányszor vétkezhet ellenem az én atyámfia úgy, hogy én megbocsássak neki? Még hétszer is?" 1Kor 2:2-ben a tagadószó nem a megfelelő mondatrész elé került. (Megjegyzem: a legtöbb modern kommentárban sem.) Az új fordításban így olvassuk: "Mert úgy határoztam, hogy nem tudok közöttetek másról, csak Jézus Krisztusról..." Pedig valójában Pál nem határozott úgy, hogy másról is tudjon a korinthusiak között, mint Jézus Krisztusról. (Károli a mondatot még így értette!) Látszólag szőrszálhasogatásnak tűnik a helyesbítés, mégis nagy a különbség a két változat között. Az utóbbi ugyanis azt fejezi ki, hogy Pál a várhatóan nehéz korinthusi helyzet ellenére sem változtatott az evangélium eddig is hirdetett tartalmán.

d) *Olykor a kortörténeti ismereteinket is* elő kellett vennünk, főként az anakronizmusok kiszűrésére. A minák példázatában például azt mondja az úr a szolgájának az 1975-ös fordításban: "Miért nem tetted hát a pénzemet a bankba?" (Lk 19:23). Felesleges modernkedés. Így hát visszatértünk az amúgy ma is érthető "pénzváltók asztalá"-hoz. Felmerült a kérdés, hogy jó-e az, ha "a zsidók húsvétjáról" beszélünk (Mk 14:12; Jn 6:4 stb.), hiszen a húsvét keresztyén ünnepnek a neve, és később keletkezett a páska ünnepnél. Végül is megmaradtunk a kifejezésnél, noha véleményem szerint a páska ma már nem ismeretlen fogalom. Más: Jézus nem találhatott ökröket a templomban, mert Istennek csak hibátlan áldozatot mutathattak be. Az ökör pedig az Értelmező Szótár szerint "kifejlett, herélt szarvasmarha"!

e) Végül hadd hozzak néhány példát *a magyar nyelv igényeit* tekintetbe vevő helyreigazításra. Mt 22:28-ban csak egy jelentéktelennek tűnő névelő hiányzik a "felesége" szó elől, de ez is teljesen félreérthetővé teszi a szadduceusok példaesetét. Mintha a feltámadáskor az jelentené a gondot, hogy már mind a hétnek amúgy is volt felesége. Mk 12:14-ben egyáltalán nem hízelgő Jézusra nézve, hogy "nem törődik senkivel", holott az eredeti szöveg szándékának jobban megfelel: "nem tart senkitől". A "bosszúállás" ma már egyértelműen negatív tartalmú szó. Istenre fogni egyáltalán nem lehet (Lk 21:22). Az "igazságtétel" itt a helyénvaló, mint ahogy az 1975-ös fordítás Lk 18:7-ben a görög szót így is fordítja. Sok bajunk volt a "megbotránkozik", "megbotránkoztat" szócsaláddal. Különösen Mt 18:6-10-ben, ahol a görög *"szkandalon, szkandalidzein"* szavaknak kulcsszerepük van. A "megbotránkozás" ma már kizárólag erkölcsi felháborodást jelent, pedig az eredeti szó jelentése ennél sokkal súlyosabb esetet tükröz: "elbukni" vagy "valakit elbuktatni" az Isten útján.

Mindez csupán ízelítő a revízió sokrétű feladatából. Mégsem csak a terhét éreztük, hanem megláttuk a megtiszteltetést is benne. Az értetlenkedő, hitetlen szívünk éppen elég akadályt gördít az Ige útjába. Hálásak vagyunk Istennek, hogy legalább a nyelvi akadályok eltakarításában igénybe vett minket. Hogy ez még annyira sem sikerült, amennyire tellett volna tőlünk, beárnyékolja örömünket. Talán még mód nyílik valamikor valamilyen formában egy ennél még sikerültebb revízióra.

Református Egyház
1994. március

A Jn 3:16 verse kínai nyelvel

"...SOKAN ÉLNEK MÁSKÉPPEN..."

Dan László:

DUNAFÖLDVÁRI KERESZTYÉNEK

Miért kell ezzel a csoporttal foglalkozni?

Jogosan vetődik fel a kérdés, hogy miért is kell ezzel a csoporttal foglalkozni. Elsősorban nem a létszámuk indokolja a reflektorfénybe helyezésüket, hanem a veszélyességük. Az általuk kifejtett tevékenység az, ami miatt nyilvánosságra kell, hogy kerüljön az, ami róluk tudható.

A Dunaföldvári Keresztyénekre vonatkozó fejezet megírásához az alapot a szekta tagjaival és szüleikkel való személyes találkozások, valamint szülők levelei és kéziratos feljegyzések képezik.

1993 nyarán két alkalommal is segélykérő levél érkezett hozzám. A levelek feladója a szekta egyik frissen behálózott tagjának az édesanyja volt. A teljes nyíltságot és a minden lehetőséget felkutató szándékot jelzi a levél alján a pontos név, cím, telefonszám.

Az alábbiakban néhány gondolatot hadd idézzek a levélből. " Én egy Dunaföldváron lakással, illetve Pécsen, Szegeden, Székesfehérváron, Budapesten és Debrecenben bérelt lakással rendelkező "keresztyén" nevű szektás gyermek édesanyja vagyok (Holic, Bodor, Zelenay vezetők). Nagyon kérem, ha segítségére számíthatnak a megyei szülők, gyermekeik érdekében legyen szíves részt venni a szekta-konferencián."

A Budapesten megrendezett szektakonferenciára szólt a meghívás. A konferenciát az egyre inkább elkeseredett szülők kérésére és aktív részvételük mellett tartották meg a Reménység Szigetén.

Mit tudunk a csoportról?

A szektát mintegy tíz évvel ezelőtt alapította az osztrák Gottfried Holic, volt római katolikus teológus. Az ő nevéből fakad az, hogy számos helyen, amikor ezzel a csoporttal találkozunk, csak egyszerűen Holic-csoportként említik őket.

A szekta először Holic országában, Ausztriában kezdett terjedni. A csoport megerősödése után kiterjesztették munkájukat Németország keleti tartományaira is. Magyarországi munkájukat már a 80-as évek elején megkezdték. Hosszú évekig azonban nagyon keveset lehetett tudni róluk. A politikai fordulat azonban felszínre hozta létezésüket, egyben nagy lökést adott a terjeszkedésre is.

Magyarországi központjuk Dunaföldváron van, ebből ered az elnevezésük is "Dunaföldvári keresztyének". A csoport magyarországi vezetője: Bodor István. Múltját tekintve bőven van érdekesség az életében. Az elmúlt kommunista rendszerben párttitkárként működött. Végzettségét tekintve agrármérnök, jelenleg munkanélküli.

A dunaföldvári központon kívül Budapesten, Pécsen, Szegeden, Székesfehérváron és Debrecenben bérelnek lakásokat. A legutóbbi információk szerint Oroszlány területén egy méreteit tekintve is nagy objektum építését kezdték el. Ebben az épületben a lakrészek mellett hatalmas szerelőcsarnok is helyet kap majd.

Debrecenben a Gyergyó utcában egy lakást bérelnek, melyet Verecky András, görög katolikus lelkész adott ki a szekta tagjainak. A lakásban a helyi vezető, Oláh Attila van állandó lakosként bejelentve, a további tagok (kb. 6-8 fő) ideiglenesen vannak bejelentve e címre.

A magyarországi csoport több éve intenzív térítő munkát végez Románia magyar nyelvű lakosai között. Az utóbbi egy-két évben azonban ez a munka kiterjedt a környező országok magyarlakta területeire is.

Módszereik

- Tudatosan használják ki a serdülőkor válságaiban élőket - ismerve labilis lelkivilágukat.
- Céltudatosan törekednek arra, hogy a modern lélektani technikák alkalmazásával az emberi akaratot, és a gondolkodás ellenőrző szerepét legyengítsék.
- Módszereik következtében áldozataik elvesztik önálló ítélőképességüket.
- Megvonják tőlük a szükséges pihenési lehetőséget, rendszertelenül és keveset alusznak.
- Táplálkozásuk nem egészséges, és a táplálék mennyisége sem kielégítő (ez külsejükön is meglátszik).
- Intenzív, többórás meditáció.
- Rendszeres böjtölés, ez akár több napos is lehet.
- Az elöbb említett dolgok és a rendszeres, jól megszervezett oktatás révén fizikailag és idegileg teljesen kimerítik őket.

Mindezek után már szinte természetes, hogy hallucinálnak, vízióik vannak, és a narkotikum hatásához hasonló tünetek látszanak rajtuk. A legtöbb esetben ekkor jelentkezik a félelem és bűntudat érzés is, teljesen visszafejlődik a normális kapcsolatteremtő képességük, és józan kritikai helyzetmegítélésük is.

Áldozataik, és a veszélyeztetett korosztályok

A legtöbb esetben a tájékozatlan, jóindulatú, befolyásolható fiatalok kerülnek a szekta hálójába. Közülük is elsősorban a 15-20 év közöttiek vannak legnagyobb számban. Azonban meglepve kell látnunk soraik között

főiskolás és egyetemista fiatalokat is. Tudomásom van arról, hogy az elmúlt években néhány szülő rendőrségi eljárást kezdeményezett - kiskorú gyermekeik családrd módon való elszakítása miatt - részleges eredménnyel. A rendőrség kiskorú esetében ugyan törekedett a kiskorú felkutatására, ám annak visszatérte után a szekta ilyen irányú tevékenysége miatt nem indított egyetlen esetben sem eljárást.

Hadd említsem meg, hogy a különösképpen veszélyeztetett csoportba tartoznak az érzelmileg befolyásolható emberek. Potenciális áldozatoknak számítanak azok a fiatalok, akiknek baráti köréből már némelyek csatlakoztak a szektához. Áldozataik felé túlzott barátsággal, mindent megértéssel fogadva, a bajokra végleges megoldást ajánlva közelednek.

Működésük és tanításuk

A csoport működése azért megtévesztő, mert az általuk hirdetettek nagyobb része megegyezik a történelmi protestáns egyházak, és a szabadegyházak tanításával is. Hevesen bírálják a római katolicizmust, de oktatási programjukban kitérnek arra, hogy az újabban keletkezett csoportok sem kívánatosak számukra. Elítélően nyilatkoznak a teljes evangéliumi közösségekről, például a Hit Gyülekezetéről. Ellenszenvüket kimutatják a távol-keleti kultuszok képviselőivel szemben is.

Valójában három sajátos alapelv érvényesül körükben, amelyek egyúttal a tipikus szektásság ismérvei is.

1. Jézus követése érdekében szakítani kell a biológiai családdal, el kell költözni otthonról. El kell szakadni először lélekben, majd fizikailag is. Mivel "a hitetlen szülő a Sátán eszköze"!

2. Egyedül ők "az igaz keresztyének", minden más vallás vagy felekezet téves.

3. Nincs szükség lelkipásztorokra, vagy papokra, sem vezetőkre (természetes dolog az, hogy a gyakorlatban ezt ők sem tudják megvalósítani, hiszen "jeles" vezetőik vannak, akiknek szava parancs számukra).

Missziós módszereik

Térítési módszerük nem csak az utcai, pályaudvari "leszólítás", hanem tudatosan megszállják a történelmi egyházak, illetve a szabadegyházak konferenciáit. Mindezt "álruhában" teszik. A résztvevő fiatalok között elvegyülve lesik ki, a lelkileg fogékony, érdeklődő ifjakat, majd "barátságot kötve" meghívják őket saját összejöveteleikre. Önmegjelölésük is megtévesztő: "keresztyének vagyunk".

A következőkben néhány konkrét eseten keresztül szeretném megvilágítani, hogy az utóbbi néhány évben közösségünkön belül hogyan tapasztalhattuk jelenlétüket. Az előzőekben már utaltam rá, hogy misszíójuk elsősorban "halászásból" áll. Különböző forrásokból beszerzik az egyházi lapokat, a mi esetünkben a Békehírnököt, tüzetes átolvasás után számbaveszik, hogy hol és milyen jellegű alkalmak lesznek. A részletekre is nagyon ügyelnek, hogy az adott helyre a legmegfelelőbb emberüket küldjék el.

A következő néhány eset bemutatásával az a célom, hogy az előbb említett gondolatokat alátámasszam.

1. Jelenlétük a Teológia által rendezett nyílt napon.

1990 tavaszán nyílt napot rendezett a Baptista Teológiai Akadémia az érdeklődők számára. Első éves hallgatóként nagyon figyeltem, hogy vajon mennyien jönnek el erre az alkalomra. Az egyik szünetben egy megnyerő külsejű huszonéves fiú kezdeményezett beszélgetést velem és két társammal. A beszélgetés végén a fiú meghívott bennünket otthonába. Két társammal együtt elfogadva a meghívást ellátogattunk újonnan szerzett "barátunkhoz". Megérkezésünk után rövid időn belül sok furcsa dolgot észlelhettünk Megjegyzem: ekkor még nem tudtam, hogy a Dunaföldvári szekta budapesti részlegénél vagyunk "vendégségben".

Figyelemreméltó dolgok:

a) A közösség tagjai kommunában éltek, akkor, ott, abban a lakásban kb. 8-10 fiatal lakott, fiúk és lányok vegyesen.

b) Az akkori, budapesti vezető egy osztrák hölgy volt. A beszélgetés ideje alatt az igei dolgoknál mindig ő képviselte a csoport véleményét.

c) A csoport néhány tagjának viselkedéséből és külseje alapján szemmel látható volt a hiányos étkezés és alvás.

d) Egyértelművé vált előttünk a csoport nagyfokú szervezettsége, és a vezetőktől való függése.

e) A beszélgetés végén, amikor javasoltuk, hogy imádkozzunk együtt (ezt akkor az ismeretünk hiánya okozta), ők ezt kategorikusan elutasították.

2. Részvételük ifjúsági konferenciáinkon

a) Az 1990-es őszi kiskőrösi konferencián heves küzdelem alakult ki a szekta képviselői és a rendezvény szervezői között. Abban, hogy ez a szópárbaj nem ment át tettlegességbe, vagy a rendfenntartó szervek értesítésébe, a helyi vezetőknek nagy szerepük volt.

A kommunások a tőlük megszokott módszerekkel próbáltak meg eredményt elérni. Addig soha nem tapasztalt számban 10-12-en vetették be magukat a "lélekmentésbe". Ismerősen mozogtak a "terepen", ami annak köszönhető, hogy egyik tagjuk valamikor a Kiskőrösi Baptista Gyülekezet tagja volt.

b) A 90-es évek elejétől dinamikusan fejlődő békési konferenciák szervezőinek is megnehezítették a dolgát a kommunások. Külön embereket kellett az ő semlegesítésükre kirendelni. Bár folyamatosan figyelemmel kísérték, hogy hol és mit tesznek, mégis sikerült nekik néhány fiatallal beszélgetni. Kifinomult érzékük van arra, hogy észrevegyék a törekvőket, és lecsapjanak rájuk.

3. Jelenlétük a MABAVIT-on 1992-ben

A Magyar Baptisták Világtalálkozóján is hallattak magukról a Dunaföldváriak. Az egyik szervezőnek tűnt fel, az egyik kommunás "ismerőse", aki a többi kommunással együtt próbált meg elvegyülni a tömegben. Nyugodtak voltak, mert emblémájuk és egységcsomagjuk is volt.

Hiába volt azonban a bárányból, belül azért ők még farkasok voltak, és ezt a viselkedésük is mutatta. Az egyik áldozatuk egy fiatal lány volt, akinek közel egy óráig magyarázták tanaikat. Miután az egyik szervező észlelve a helyzetet kiküldte a táborból a kommunást, a lány zokogva köszönte meg, hogy végre megmentették.

A valós helyzet a Dunaföldváriaknál

A szekta vezetői az önfeladásig terjedő, ellentmondás nélküli engedelmességet követelnek a tagoktól. A családról mindent feltárnak, a közösség felnagyítja és kipellengérezi a problémákat, ettől kezdve a bűn fészke az otthon. Mindent felégettetnek velük a hátuk mögött, a visszavonulás előtt elvágják az utat. A társadalommal és a szülőkkel való teljes szakítás a cél.

A tagoknak teljes idejüket, gondolkodásukat, munkaerejüket a szekta szolgálatába kell állítaniuk. Tanaikat folyamatosan adagolják a híveikbe, mint a drogosokba a szert. Mindenük közös: gondolatuk, vagyonuk, akaratuk. Akik ide bekerülnek, azzal egy elbutító, sehova sem vezető "hit" martalékaivá lesznek. A vezetők értelmetlen, hasztalan, eredménytelen életmódot kényszerítenek rájuk.

Nincs valódi boldogságérzetük, a szeretetkapcsolataik is nélkülözik a valódi személyességet és meghittséget. A megtévesztő mosoly, réveteg tekintet az állandó befolyásoltságból ered. Tompa, kifejezéstelen arcok, ijesztő távoli tekintetek, egyforma bábuk hatását keltik. Rabszolgaként, önálló akarat nélkül, mindent csak engedélyre tesznek.

Saját életcél kizárva! Megtévesztő, manipulatív célzatú, pszichológiai tevékenységgel agymosást végeznek, miután az átnevelés megtörtént, érzelmileg is elidegenednek a családtagjaiktól.

Összejöveteleiken valóságként élik meg a különböző hatásokat, ezalatt hipnotikus állapotban vannak. A személyiség erőszakos átformálását nem viseli el pszichikumuk, lelki zavarok lépnek fel náluk. Lelassulnak a reakcióik, a mozgásuk, a gondolkozásuk, a beszédkészségük.

A szekta vallási alapokra hivatkozó gazdasági vállalkozás. Szülők figyeltek fel arra, hogy a "kemény maghoz" tartozó nagykorú fiatalt minden vagyontárgya (pl. ifjúsági takarékbetét, örökség, ház) átadására kötelezik a meggyőzés során.

Ugyancsak szülői bejelentések hívták fel az adóhatóság figyelmét arra, hogy a "megtérített" fiatalokkal a dunaföldvári központban nyugati autók tömegét javíttatták, természetesen "önként", bér nélkül, "társadalmi munkában". Az autókat Ausztriából hozzák be, és a csoport nemzetközi gépkocsiparkját képezik.

A szektán belül a személyiséget átépítik, a tag semmiben sem tud dönteni, helyette megteszi a szekta, ami rövid távon megkönnyebbülést jelent, később személyiségrombolást és súlyos lelki traumákat okoz. Edzetlenek az élet nehézségeivel szemben, összeomlanak, ha a közösség nem vonható be bizonyos probléma megoldásakor.

Aki kilép, nem tudja feldolgozni a szektában ért hatást. Nagy nehézségekbe kerülnek, és hosszú időbe telik, míg meg lehet szabadítani a személyiséget azoktól a káros magatartásformáktól, amelyeket a szekta kialakított benne. Ez ugyanis súlyos személyiségsérülést okoz. Az érzelmi világ beszűkül, az érdeklődés egyirányú lesz.

GYÖNGYSZEMEK A BAPTISTA MISSZIÓ TÖRTÉNETÉBŐL

Dr. Mészáros Kálmán

Magyar baptisták a dél-amerikai kontinensen

A magyar baptisták közelgő százötvenedik évfordulója (1996) ünneplésére készülve törekszünk a határon belül és kívül élő testvéreink történetének a teljes felmérésére. Az eddig összegyűjtött írásos emlékek, feljegyzések mellé fontosnak tartjuk a személyes beszélgetések, a ma élő leszármazottak által közölt adatoknak a felmérését, és egyeztetését. Ilyen szándék vezetett el az utóbbi években a Kárpátaljára, Erdélybe, Szlovákiába, Jugoszláviába, Németországba a Történelmi Bizottság tagjai közül többünket. Ha nem is ilyen szándékkal , de többünknek volt alkalma találkozni az észak-amerikai baptista testvéreinkkel, de csak most jutottam el a dél-amerikai kontinensre, hogy ott is számba vehessük magyar nyelvű hittestvéreink életét és munkáját.

A Békehírnök 1994. márc. 13. sz. 80. oldalán már számot adtam, miként jutottam el Brazíliába rokonlátogatási céllal 1993. dec. 29. – 1994. jan. 30-ig, amikor magyar gyülekezet-látogató és missziótörténet-kutató munkává alakult a látogatásom. Mivel az AMBSZ lapján, az Evangéliumi Hírnökön keresztül tudtam a Sao Paulo Lapa-i I. Magyar Baptista Gyülekezet létéről, és megismertem lelkipásztorának a címét is, akivel hosszabb ideje leveleztünk. Az érkezésem hírére hetes szolgálati rendet állítottak össze részemre, amelyben elsősorban a magyar gyülekezetekben, de brazil nagy gyülekezetekben is szolgáltam, sőt ifjúsági konferencián előadó lehettem. A szolgálatok alkalmával betekintést nyerhettem életükbe és munkájukba, valamint lehetőséget kaptam jegyzőkönyveik kijegyzetelésére, forrásanyagok felkutatására és interjúk készítésére. Ezekből állt össze ez a közreadott tanulmányom.

Hogyan kerültek magyarok e távoli földrészre?

Dél-Amerika sokkal távolabb van, mint az USA, ahova már a múlt század végétől óriási tömegek érkeztek Európából, sőt Magyarországról is. Az idevándorlókat nem is kecsegtette olyan biztos munkalehetőség és kereset a családok megélhetésére, ami ide irányíthatta volna a tömegeket. Bár találtam olyan följegyzést, amely szerint már az 1848-as szabadságharc leverése után érkeztek ide.

"Sok magyar érkezett Brazíliába az 1849-i szomorú időkben. Világos után nemzetünknek annyi értékes fia került a száműzetés göröngyös útjára. Ették a hontalanság keserű kenyerét" [1]

Az első világháborúig ezen kívül alig van róluk biztos adat. Bár más források utalnak arra, hogy 1880-tól szórványosan érkeznek magyarok a Brazil Santa Catharina államba, Sao Paulotól közel ezer kilométerrel délebbre, ahol a hőmérséklet már közelebb van az európaihoz, ami az itt születettek számára elviselhetőbb. De a századforduló utáni "hárommillió koldus" közül, már a világháború előtt is sok magyar telepedett le Sao Pauloban. Sokan tették ismertté a magyar nevet, azáltal, hogy becsületes munkásai lettek befogadó országuknak.

"...Saó Paulo fővárosi élete társadalma tele van magyar emlékekkel. Vállalkozó magyarjaink a még alig-alig nekibátorodó metropolisban európai iparágakat honosítottak meg, vagy hazai termékeket állítottak elő, illetve terményeket honosítottak meg, pl tokaji bort, téli szalámit, szegedi paprikát, – amivel ismertté tették a magyar nevet. Egyik másik iparágat a magyar tulajdonosáról vagy a "hungaro" névről nevezték el...

Az igazi tömegbevándorlás akkor vette kezdetét, amikor Trianon után az oláh és szerb megszállt területeken az új urak olyan esztelen és embertelen módon nyomták el magyar véreinket, hogy azok élete pokollá vált, amit sokan nem bírtak ki, és a végső kétségbeesés előtt megkísérelték – szívüket kétfelé vágva – a szülőföldet legalább addig elhagyni, amíg az ősi földön a viszonyok megváltoznak, amíg a bitorlók az ezeréves édes anyaföldről ki nem takarodnak."

"Hogy merre menjenek az Aradvidéki, marosmenti meg a bácskai magyarok, az nagy kérdés volt.... A világháború után Amerika elzárta a határt, és csak elvétve engedett be egy-egy szerencsés halandót. Ez a hatalmas kiterjedésű, majdnem Európa területével föléröd délamerikai ország azonban lakatlan, műveletlen földjével, a kávéfazendák (nagybirtokok) rengetegeivel olthatatlan munkásszomjban szenvedett és minden eszközt megragadott a földművesek bevándorlásának előmozdítására.

A hajdan gondtalan gyermekkacajtól, vidám madárdaltól visszhangzó erdélyi, délvidéki falucskák élettelen utcáin is megjelentek a kivándorlási ügynökök és a szegény, hitét vesztett magyaroknak megígérték a csillagos eget is, csak álljanak kötélnek. Dehogy vándorolt volna ki a magyar, mert a mi népünk szinte vallásos szeretettel magához ölelő paraszt, aki inkább tűr, szenved és éveken át is újból és újból kezd, de azt a szülőföldet, amin a bölcsője ringott, azt el nem hagyja." [2]

Az emigránsokat ma már – talán joggal – nem fogadja mindenütt nagy ováció, aminek megvannak az objektív okai. De nem lenne helyes minden idők, helyzetek ún. hazaváltoztatásra kényszerült embertársainkat ezekkel egy kalap alá venni. Különben is szívet cseréljen az, aki hazát akar cserélni, mondja a sok tapasztalaton alapuló közmondás. Ezt bizonyítja az, hogy szinte valamennyien csalódtak. Csak néhány éves vagyonszerző, vagy útiköltség-teremtő munkára gondoltak, de ennek elérése álomnak bizonyult. Bele kellett törődni helyzetükbe, otthont kellett teremteni a családnak, kenyeret a gyermekeknek. Az egyik interjúalany így vallott keserves helyzetükről:

"...Harminc évig csak sírtam, az égtájat figyeltem, honnan is jöttem. De hazamenni nem lehetett, megszokni nem tudtam, végül beletörődtem, mert megöregedtem..." [3]

Munkaalkalom és otthonteremtés küzdelmei

A Sao Pauloi Első Magyar Baptista Gyülekezet alakulási jegyzőkönyve is megemlíti, hogy mivégből is kényszerültek idegen országban új gyülekezetet alapítani. Mivel sokan nem tudták elviselni Trianon katasztrofális döntését, a Magyarország iránt tanúsított bánásmódot, a lecsatolt részek lakói tízezrével kényszerültek új haza keresésére. Inkább lettek földönfutóvá, mintsem a bitorlók jármába tudtak volna beletörődni. S ha még sok törődés, nagy bizonytalanság között érkeztek is, de örültek, mert szabadnak érezhették magukat.

1923-25 között több mint százezren vették az irányt Brazília felé román és jugoszláv területekről. Közöttük jó néhány baptista család is, – Bihar, Szatmár, Szilágy és Arad megyékből. Valamint a Vajdaságból. Ezek közül sokan Sao Pauloban, mint Brazília legnagyobb gyárvárosában telepedtek le. Az úgynevezett Lapa-i városrész ma is a magyar telepesek és leszármazottainak otthona, ahol nem ritka az utcán sem a magyarnyelvű beszélgetés. De voltak olyanok, és ezek voltak többen, akik paraszti munkához értettek, és itt is a földművelő

munkát akarták folytatni. A gond csak az volt, hogy a bevándorlók számára Sao Paulotól kb. 900 km-re bent a szárazföld belsejében a Parana folyó közelében az őserdőben adtak földeket. Ez közel van a "déli földteke Niagarájához", ill. víziséséhez. Ide eljutni, csak 24 órás fapados marhavagonos vonaton lehetett, ahol meg kellett teremteni az életlehetőségeket.

Elképzelni is alig tudjuk, milyen feladatok elé állította a telepeseket a létért való harc a dzsungel kellős közepén, ahol néhány évvel korábban még indián törzsek kóboroltak, s amely vidéket az akkori térkép két szóval intézett el: "Terra Incognita" azaz, ismeretlen föld. Amikor megérkeztek az új telepesek, áthatolhatatlan őserdő állta útjukat. A mérges kígyók és szúnyogok mérhetetlen hadával, férgek száz meg száz fajtájával, a sűrűben pedig zsákmányra leselkedő vadakkal kellett megküzdeni. Mivel az egyébként sima földterület a Parana egykori árterülete, igen jó termőföld, de előbb ki kellett írtani az őserdőt, és feltörni a termőföldet. A földet az állam ingyen adta volna, de ügyeskedő földkiosztó üzérek munkájukért óriási adósságot terheltek a portákra. Nehezítette a munkát, hogy közben ha csak fából is, de hajlékot kellett építeni, szerszámot, földművelő eszközöket vásárolni. Közben nyáron 40-45 fokos meleget kellett megszokni. Télen pedig az is előfordult, hogy az éjszakai fagy a kávéültetvények és zöldségféléket learatta... Érthető, hogy a magyar telepeseknek, vagy ahogy ott nevezték "kolonisták"-nak óriási átalakuláson kellett keresztülesniük, mire legyőzték az őserdőt, a hangyákat, legyeket, majmokat. Egy őstelepes mondta el a következőket:

"...Az időt lassan megszokták, az erdőt irtották, s ezzel kevesebb lett a szúnyog, ami sem éjjel, sem nappal nem hagyott nyugton sem embernek, sem állatnak. A kezdet kezdetén csak úgy tudtunk dolgozni, hogy kezünket, lábunkat, arcunkat, bebugyoláltuk; ha nem tettük, a szúnyogok úgy megleptek bennünket, hogy belebetegedtünk. Éjjel nedves fát, füvet gyújtottunk a szobában, hogy ezek füstjével távol tartsuk az alkalmatlan férgeket.

Ajtó ablak tárva-nyitva, különben megfullad az ember; padig kint volt a foltos párduc. Jó szerencse, hogy megelégedett egy kutyával vagy egy kecske, ill. süldő húsával. Mikor veteményezni kezdtünk, szépen fejlődött minden..., azután arra ébredtünk az egyik reggel, hogy már semmink sincs. Mindent letaroltak, elhordtak a hangyák. Máskor aztán vigyáztunk. Órt álltunk éjjelenként a hangya járatoknál és méreggel, tűzzel, ahogy tudtuk, pusztítottuk őket. De ez sem volt elég. Mintha csak az egyiptomi tíz csapás szakadt volna ránk. A tejesedő kukoricát meglepték a papagájok. Ezek itt éppen úgy járnak csapatosan, mint otthon az édes magyar földön a verebek, meg a varjak. Jöttek a majmok is, ezek meg leszedték az éretlen kukoricát, s amit el nem fogyasztottak, felaggatták a közeli faágakra. Ha az ember véletlenül meglepte őket, akkor úgy megdobálták, hogy máskor már csak puskával mert kimenni a saját földjére. A tojást, a csirkét meg a gyík hordta el.

Kissé regényszerűen hangzanak ezek, de a valóságot egyáltalán nem túlozzák. Hiszen van olyan légy, mely ha az embernek nekirepül, már petéit le is rakta... Csak a helye viszket kezdetben. Utána meg már ott a féreg. Vékony, fekete, mint a feketeselyem cérna, s borzasztó fájdalmat okoz, ha az ember idejében ki nem operálja. Ha pedig elhanyagolja, bele is pusztulhat. Ezt a férget bernának hívják. Van olyan féreg is, ami az ember körmeit keresi fel előszeretettel." [4]

Így került ez a derék, becsületes és mindig egyszerűségében a legnemesebb lélekkel, eszményi hazaszeretettel megáldott nép ezrével és tízezrével a brazil világba. Az új környezet, idegen klíma, idegen nyelv, idegen szokások, a kolinisták primitív életével együttjáró idegen és fogyatékos táplálkozás, kedvezőtlen egészségi viszonyok, szinte felértek azokkal a szenvedésekkel, amik az otthon, a vesztett hazában facsarták a békés magyar szívét.

Bár ilyen körülmények között, mégis megalakult az Őserdő közepén jó néhány kolónia, 4-500 fős lélekszámtól 1500-ig, pld. Árpádfalva. Hogy mennyire élt bennük a magyarságtudat, azt bizonyítja a települések, ill. falvak elnevezése: Árpádfalva, Bethlenfalva, Boldogasszonyfa, Mátyáskirályfalva, Rákóczifalva, Szentistvánkirályfalva stb. Mivel a baptisták közössége legnagyobb létszámban Árpádfalván volt – amiről a későbbiekben bővebben írok – több mint ezer lakosa volt. Ezek területi megosztás szerint kimutatva: román megszállt területről jött 138 család, 762 lélek, szerb megszállt területről 41 család, 256 lélek, és Magyarországról 2 család, 10 lélek. A vonzáskörébe tartozó tanyákon még 500 lélek lakott.

Sajnos az ismertetett viszonyok miatt sokan belefáradtak ebbe az életbe és már a harmincas években megkezdődött a városba való betelepülés. Bár a talaj bőségesen fizetett a jó munkáért, de mert még utak nem voltak, nem tudták értékesíteni terményeiket, s ma már szinte megszűntek, vagy elvesztették magyar jellegüket ezek a települések.

Baptista gyülekezet alakul Árpádfalván

A kivándorlók nagy része az Alföld keleti határán levő megyékből, Arad, Bihar-, Szatmár-, Szilágy-megyéből regutálódott, ahol már akkor is a legnagyobb magyar nyelvű baptista gyülekezeteink éltek, így természetesen voltak közöttük baptisták is bőven. Híveinkre pedig jellemző a gyülekezet szeretete. Az Úr Jézus meghatározása szerint "Ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük" (Mt 18:20) Ez már gyülekezet. És ők ennél jóval többen voltak, ezért gyülekezetet alapítottak. Erről a gyülekezet szervezéséről még a világi média is megemlékezik az alábbiak módján:

"A magyar baptisták szervezkedése 1926 január 23-án indul meg. Január elején Árpádfalváról Kelemen Gábor invitálja a Sao Paulo államban szétszórtságban élő baptistákat. Azt írja nekik, hogy Árpádfalván már 31 tagú énekkaruk van, Erdélyi Imre vezetésével. Ugyanezen év április 27-én pedig Erdős Sámuel hívja a gyülekezetbe vágyó, de szétszórtságban élő baptistákat a Sao Pauloi Lapa Baptista gyülekezetbe, mert a gyárakban dolgozó, városban lakó baptisták is megalakították a gyülekezetüket..." [5]

Ugyanez a forrás megemlékezik a kolónián élő többi felekezet vallásos életének megindulásáról is. Közben jelzi, hogy a település lakóinak több mint fele a római katolikus közösséghez, a maradék pedig a református és baptista felekezet között oszlik meg. Arról is szól, hogy:

"Megjegyezhető itt, hogy Árpádfalván a magyar baptista gyülekezetnek is szép imaháza van..." [6]

Többek közt még azt is feljegyzi a statisztika 1933-ban, hogy a falu felnőtt lakosságának 12 %-a baptistának vallja magát. Hozzá számítva, hogy a baptisták nagycsaládosok, s a gyermekekkel együtt több mint 25 %-a a lakosságnak a baptista közösséghez tartozik. Nem csak énekkara, de az otthoni (Erdély) gyülekezeti élet mintájára fúvószenekaruk is van közel 20 tagú. Amikor 1934-ben a település 10 éves fennállási ünnepélyét tartotta, a baptista zenekar emelte az ünnepség fényét. Erre az alkalomra odalátogatott Dr. Böszörményi László külügyminiszteri tanácsos is, mint a nagykövetség vezetője.

Mivel a brazil és argentin területre került magyar gyülekezetek az észak-amerikai magyar baptisták felügyelete alá tartoztak, 1947-ben Dulity Miklós lelkipásztor jár közöttük, az Evangéliumi Hírnökben a következő híradást adja Árpádfalváról:

"A brazíliai Árpádfalván van a legnagyobb magyar nyelvű gyülekezet. Amikor ott jártam, 56 úrvacsorázó tagja volt és népes gyermek sereg, de azóta újabb bemerítéssel 6 taggal szaporodtak. Ezt az imaházat, egy orosz baptista segítette felépíteni fáradozó közbenjárásával. A baptista gyülekezetben Oláh és Magyari testvérek az igehirdetők, felváltva szolgálják a gyülekezetet. Az imaház brazil keményfából épült fel. Belül egyszerű lóca-padok vannak. Ha valaki magyar társaságba akar menni, annak ezt a gyülekezetet kell felkeresni, mert közöttük van a legnépesebb istentiszteleti alkalom... Az imaház mindig zsúfolásig tele van. A gyermek sereg és az ifjúság nem csak ott van, hanem imádkoznak és szolgálnak, verselnek és énekelnek. A szülők nagy súlyt fektetnek a gyermekek neve-lésére. Igaz, hogy itt nincsenek úgy kitéve a kísértésnek, mint a nagyvárosi gyerekeink és ifjaink." [7]

Baptista gyülekezet alakul Parana állam Apukara városában is

Parana állam Sao Paulo állam déli szomszédja Brazíliában. Dulity Miklós az Árpádfalváról elvándorolt baptistákról is hírt ad ebben a nagylélegzetű

beszámolójában. Leírja, hogy Parana állam legnagyobb része egy angol üzleti vállalkozásé. Itt terem ugyanis a legjobb kávé. Itt van a legjobb éghajlat. Kitűnő a víz a kutakban, s vagy száz mérföld hosszan nyúlik el a kávéültetvény. A mi magyar véreink ettől még beljebb mennek, vásárolják a földet a vadonban, és irtják a bozótot és erdőket. Nagyszerű vasútvonal épül, s Brazíliát – ahol APUKARA is van –, összekötik Argentínával is. Amerre a vasutat tervezik, az a jövő világa, és így a magyarok is errefelé igyekeznek elhelyezkedni. Elismeréssel illeti a sao pauloi magyar baptisták lelkipásztorát, aki ennek a távoli vidéknek is a felügyelője és tanácsadója:

"...Molnár Antal lp. testvérünk előrelátó ember. Ő Brazíliának azt a vidékét látogatja meg legsűrűbben, ahol ezek a települések vannak. APUKARÁBAN a múlt évben már imaház részére telket is vettek, és építettek. Ennek az imaháznak a megnyitása ez évben március 15-én történt. Tudomásom szerint keresztség is volt az avatás alkalmával, és 6 testvérrel szaporodott a helyi gyülekezet... Paranában ezen kívül még három településen vannak baptista testvérek, amelyeken bibliaórákat tartanak és látogatja őket Molnár Antal lelkipásztor. Ő a magyarság közt általános megbecsülésnek örvend." [8]

Sao Paulo és Parana államban még ma is megvannak ezek a magyar lakta települések, de az utódok már beolvadtak. Gyermekeik összeházasodtak a helyiekkel. Már csak töredékesen beszélik a szülők anyanyelvét. Úgy mint nálunk a sváb, szlovák, horvát és egyéb nemzetiségű fiatalok. A brazil nép összetétele nagyon vegyes. Az őslakos indiánokat meglepték a területhódító portugálok. Behurcoltak rengeteg néger rabszolgát. Sok a bevándorolt olasz és egyéb európai nemzetiség, míg újabban a japánok is megjelentek. Ezek összetétele már kikutathatatlan keverék, még a bőrszínük is jellegzetes napsütötte barna, ill. igazi meszticek, vagyis brazilok. Talán ennek tudható, hogy itt nincs faji, vagy nemzetiségi kérdés.

Sao Paulo lapai magyar baptista gyülekezet életéről

Sao Paulo állam fővárosa a hasonló nevű, Sao Paulo, amely a mi véreink odaérkezése idején indult óriási fejlődésnek. Itt voltak a legnagyobb gyárak, valamint a város építése rengeteg munkás kezet foglalkoztatott. Ma már 12 millió lakosa van. A korábbiakban szó volt már arról, hogy az ideérkező bevándorlók egyik része e nagyvárosban keresett munkaalkalmat. A város akkor alakult LAPA része a magyaroknak lett a letelepülési helye. Természetesen gyülekezetet is itt alapítottak, a magyarok között misszióztak. De a falvakban megfáradtak is nagyobb részben ide települtek be, és itt alakult a legnagyobb és legtovább élő magyar baptista gyülekezet.

A gyülekezet első jegyzőkönyvét még 1924-ben írják, tehát ma már hetven éves múltra tekint vissza. A jegyzőkönyv beszámol az árpádfalvi kolóniáról, ahol a gyülekezetvezető Kelemen Gábor, aki már Erdélyben felavatott a vén, beszámol a RIBERIO PETRO település és környékén letelepült tagokról, akik Balogh Sándor vezetésével a gyülekezet filiájaként éltek évtizedekig a nagy messzeségben, míg be nem települtek a városba. Megemlíti a Parana államban korábban alakult gyülekezetet is, amit Erdei Imre vezetett RIBERTO KLÁRA nevű településen. De később ezeket is szétszórta a sors, és nagyobb részük betelepült Sao Paulo Lapai Első Magyar Baptista Gyülekezetbe. Ennek az Erdei famíliának valamelyik leszármazottja a gyülekezet mai lelkipásztora, Erdei László, aki a helyi Baptista Teológián szerzett diplomát, de rá is jellemző, hogy már csak köszönni tud magyarul, de köszönteni nem. Mivel nem csak tipikus, hanem szívet facsaróan jellegzetes ez a gyülekezet születése, és az újhazában való helykeresés epizódja, ebből is lássunk valamit.

Idegenben. E szó értelmét az tudja, aki élt idegen földön, idegen nép, idegen vidék és kultúra, nyelv, valamint szokások között. Ezekbe beilleszkedni, ezeket elsajátítani, küzdelmes dolog, ami kezdetben csak könnyek között történt. Testvéreink eleinte úgy érezték magukat, mint a zsidók a fogságban. Itt tudták már értékelni az otthonmaradt gyülekezeteket. Arcuk felvidult, szemük könnyezett egy-egy ének alatt, miután az otthoni örömökről beszéltek. Csakhamar megtudták, hogy itt is vannak baptisták, megtalálták a Sao Pauloi Első Brazil Baptista Gyülekezetet. Bár senkit sem ismertek, a prédikációt nem értették, ennek ellenére túláradó öröm hatotta át őket, midőn hallották az ismert énekek dallamát. Hűségesen jártak ide, még tagsági igazolványukat is ide adták le, amit még otthonról hoztak pld. Török Sándor, Dobi József, és neje, Szabó Lajos és leánya Zsuzsika, még 1924-ben.

Voltak olyanok, akik már otthonról evangéliumi ismeretekkel jöttek, ismerték a baptistákat, és itt megtértek, bemerítkeztek, és a gyülekezet aktív tagjai lettek. 1925 májusában az egyik fazendáról (nagybirtok) érkezett ide Erdős Sámuel, neje és leánya, akinek a vezetésével már hétköznap lakásokban, házi istentiszteletet tartottak magyarul. S mivel már 11-en voltak, megalakították az első magyar baptista gyülekezetet a városban 1926-ban. Nem volt megválasztott igehirdetőjük, hanem adottságuknak megfelelően vállalták a szolgálatokat. Az volt a cél, hogy megtartsák azt, amilyük van, és táplálkozzanak az Isten Igéjével a kölcsönös szeretetben. Nagy örömükre Isten megáldotta ezt a törekvést gyümölcsökkel, miután 4 törekvő kérte felvételét a gyülekezetbe.

A megalakult gyülekezet regisztrálását meg kellett szervezni, aminek a levezetésére meghívták Árpádfalváról KELEMEN GÁBOR avatott vént. Javaslatára 1926. szeptember 12-én választottak öt tagú elöljáróságot, közülük Török Sándort megbízták vezetőnek, s ezzel megalakult a 25 tagú gyülekezet.[9]

Néhány évvel később Erdős Sámuel beköltözött Árpádfalváról, és a városi gyülekezetnek lett a munkása, miután 1930-ban erre fel is avatják. 1931-ben önállósították magukat a brazil gyülekezettől, és 1934-ben pedig megépítik a szép kápolnájukat alföldi stílusú homlokzattal és belső berendezéssel Lapán. Később a szomszédságban épít kalotaszegi stílusban (1938) a kivándorolt református gyülekezet is igen impozáns templomot, teljes alagsorral és gyülekezeti házzal, Apostol János ref. lelkipásztor vezetésével. A római kat. templomot még később építik itt, Lapán a magyarok, ami ezeknél jóval nagyobb, de nem a maguk erejéből, hanem Róma segítségével.

A gyülekezet közben felfigyel egy komoly, agilis fiatalemberre, aki az ifjak között és a gyülekezetben is szinte hivatásszerűen dolgozik. Elküldik Rio de Janeiróba, a Teológiai Szemináriumba, és annak elvégzése után megválasztják a gyülekezet lelkipásztorává. (Molnár Antal idejében felvirágzik a magyar gyülekezet, 1932-ben még 41, 1933-ban már 60 tagja van a gyülekezetnek. De 1937-ben már 117, 1940-ben 119, 1942-ben pedig 131 tag és 6 osztályba sorolva majdnem ennyi gyermek és fiatal.)

A háború éveiben már elérte a taglétszám a 200-at is, de a lendület veszített erejéből, aminek több oka is van. Az egyik az, hogy a befogadó ország már joggal elvárja hogy beszéljék a portugál-brazil nyelvet, ők pedig még mindig a magyarhoz ragaszkodnak. 1943-44-ben pedig Magyarország már hadiállapotban van Brazíliával. Az utcán már nem lehetett bizonyságot tenni, hívogatni magyarul. Sőt Isten gondviselésnek tartották, hogy legalább az imaházban magyar nyelven folyhatott az istentisztelet. A németek már fel lettek szólítva, hogy istentiszteleteken a portugál nyelvet használják.

A másik ok az volt, hogy Molnár Antal tehetséges lelkipásztoruk elment Argentínába misszionáriusnak. Az új lelkipásztor Nagy István is odaszánt életű, feleségével együtt teológiát végzett, felkészült munkás volt, de a kemény magyar fejek között már nem tudták az evangéliumot olyan hatékonyan hirdetni. Mindkét lelkipásztor munkáját és annak eredményességét nyomon lehet követni az Evangéliumi Hírnökben megjelent jelentésekből. Molnár Antal Argentínából és később Kanadából vagy az USA-ból is többször meghívott vendége a gyülekezetnek, amikor evangélizálnak. Van is eredménye, pld. 1961. májusában. Az egyhetes evangélizációt pünkösdkor 7 lélek bemerítésével fejezték be, de a látogatók között már egyre többen voltak nem magyar nyelvűek is, akik csak a szomszédjaik tolmácsolása útján értették az evangélium üzenetét.

Ezután volt a gyülekezet vezetőségének egy bölcs meglátása. Felmérték, hogy 1924-től 1963-ig csak magyaroknak, magyar nyelven hirdették az igét, de ezután (1963. júl 1.) pedig magyarul és portugálul is. A magyarok ugyanis kezdtek megöregedni, újak kevesen tértek meg, az óhazából sem a há-

ború után, sem 56-ban ide nem özönlöttek emigránsok, még ha az akkor új főváros építkezése miatt a propaganda hívta is a munkás kezeket. Nem töltődött fel a gyülekezet később sem, mint USA az erdélyi menekültekkel. Azt nem akarták, hogy a megépített szép imaház megüresüljön az emberi mulasztás, vagy a sovinizmus miatt. Ennek köszönhetően ma is háromszáz tagja van a gyülekezetnek. Sajnos pld. a szomszédban működő nagyon szép református templom az öregek kihalásával egyre inkább megüresedik.

A gyülekezet mai élete és jövője

Az ötvenes évek elejétől Nagy István testvér lesz három évtizeden keresztül a gyülekezet agilis és jól felkészült lelkipásztora, aki csak szívoperáció miatt nyugdíjaztatta magát 65 éves korában, de mert jól beszéli mindkét nyelvet, ha vendég van, őt kéri a gyülekezet tolmácsnak. A nagy gyülekezet általános nyelve ma már a portugál. De van magyar részlege, melynek NAGY FERENC presbiter testvér a vezetője. Az Erdélyből hozott tradíció még ma is megvan a gyülekezet rendtartásában. Vasárnap reggel imaáhítat van, majd bibliaóra. A magyarok az egyik, a brazilok a másik teremben tartózkodnak. De az ezt követő istentiszteletet portugál nyelven folyik, mert azt mindenki ismeri.

Baptista gyülekezet alakult Carapicuiban

Sao Paulo egy másik külvárosában, Carapicuiban, ahol szintén több magyar telepedett le, 1960-ban misszióállomást létesítettek, amikor a LAPAI gyülekezetben a kétnyelvű igehirdetés bevezetésére gondoltak. A gyülekezet alapításában megismétlődött az újszövetségi gyülekezetekre jellemző, másutt is jól bevált módszer, ha valahol van Jézus Krisztusról bizonyságtétel, előbb-utóbb találkozik olyan kereső lélekkel, akinek a szívében az Ige megfogamzik. Lapáról ide költözött id. Oláh József és családja, a házuknál vasárnapi iskolát nyitottak, amelynek tanításában részt vettek az anyagyülekezet munkásai is. Két év múlva imatermet kellett bérelni, mert a gyermekek a szülők felé evangélizáltak, s az indulás után nyolc évre 1968-ban megépítették a mai kétszáz ülőhelyes imaházukat, természetesen az anyagyülekezet segítségével, amelyben ma már 300-an szoronganak.

A gyülekezet 1978-ban lett önálló. Eddig Nagy István lelkipásztor felügyelete alá tartoztak, de ekkor presbiterré avatták ifj. Oláh Józsefet, aki azóta is lelkesen vezeti a gyülekezetet. Jelenleg 235 úrvacsorázó tagja van a gyülekezetnek és népes gyermeksereg, buzgó és tevékeny ifjúság.

A gyülekezet pásztora nagyon optimista a gyülekezet jövőjét illetően. Örömmel sorolta "...célunk közé tartozik az evangélizálás, és ösztönözzük a tagokat bibliaiskolai képzésre. A Teológiai Szemináriumban már két hallgató végzett, akiket a múltban innen küldtünk és támogattunk. Most is három hallgató anyagi gondjain segítünk. Átlag három bibliaórát tartunk házaknál hetenként. A jövőre készülve három telket vettünk, két házzal új missziókezdésre. Igyekszünk hűen megmaradni az Úr igéje tanításában, úgy az ige hirdetésében, mint a mindennapi életben, arra kérve Istent, hogy ebben segítsen az Ő neve dicsőségére. Egy köszönő levélben fejezi ki a gyülekezet örömét: "Hálás köszönetünket küldjük, hogy a kedves testvér bennünket is felkeresett jan. 9-én, és részesített bennünket is sok lelki áldásokban az igehirdetése által, amely mélyen a szívünkhöz szólt. [11]

Látogatás a Sao pauloi Baptista Teológiai Akadémián

Január hónapban a látogatásom idején a déli földtekén éppen a nyár közepe van, és így természetes, hogy az oktatási intézetekben pedig tanítási szünet. Most folyt a belső nagytakarítás ill. festés-mázolás, de a tanítást előkészítő munkák a professzorok egy részét jegyzetkészítő munkára kényszerítve az akadémia épületében a tanszékeiken találtam. Dr. Donald E. Price missziós professzorral készítettem interjút, amiből leírok néhány adatot, az intézet, és a brazíliai baptisták helyzetéről.

A beszélgetésen kiderült, hogy az 1960-as években épült Sao Pauloban a Teológiai Akadémia , ami ma is szép épület. Alapítása három teológiai szeminárium összevonásával történt. Az egyik az északi részen Amazoniában az Amazonas deltájában BELEM-ben, a másik az ország korábbi fővárosában RIO DE JANEIROBAN, a harmadik pedig itt volt SAO PAULO-ban. Most közös telken, négy utca által határolt negyedben van a 400 személyes Teológia, 500 személyes gimnázium, és egy központi baptista templom. Természetesen a kötelezően hozzátartozó parkoló is ott van. A teológián 9 tanszék működik, 22 állandó professzorral s legalább 30 óraadó lelkipásztor, illetve tanársegéd. A legnagyobb tanszék az ÉNEK-ZENEI, mivel a világ minden részén énekelni szerető baptisták Brazíliában itt képezik a karmestereket és orgonistákat is, az egyéb zenei konzervatóriumok mellett. A nagy létszám miatt az évzáró és oklevélátadó ünnepségeiket ők is, mint mi, a gyülekezet templomában tartják. [12]

Brazília (a Dél Keresztje alatt) sőt az egész Dél-Amerika kilencven százalékban római katolikusnak vallja magát. Ezért nagy dolog, hogy az utóbbi fél évszázadban óriási erőfeszítésekkel, de a baptista misszió eredményesen fejlődik, és ezért is van szükség a lelkimunkások képzésére. Brazíliában 1950-ben még csak 400.000 a felnőtt hitvalló és úrvacsorázó tagok száma, de 1965-ben már 120.000-rel több. Ezért választja meg a Baptista Világszövetség elnökének a Riói Baptista Szövetség főtitkárát 1960-ban 5 évre, 1965-ig J. F. Soren-t. (Ő volt 9 angol elnök után az első más nemzetiségű elnöke a BVSZ-nek.)

Ma pedig már a világszövetség legújabb statisztikája szerint Dél-Amerika közel másfélmilliós baptista népességéből 1.102.000 a brazíliai baptisták száma. A világszövetség statisztikájában a magyarok külön már nem szerepelnek, mivel lassan a brazil szövetségbe beleépülnek.

Én is jártam Rio De Janeiróban, megcsodáltam a várost, voltam a 400 méter magas (cukorsüveg) sziklán, a több mint 700 m magas Korkovádon az ÁLDÓ KRISZTUS közel 50 méter magas szobra alatt, ahonnan nézve találtam a sok székesegyház mellett több igen impozáns és nagyméretű baptista imaházat is.

A dél-amerikai missziós helyzet jellemzésére álljon itt elénk egy interjú, amit a Békehírnök 1993. ápr. 4. száma a 104. oldalon közöl:

"A katolikusok Dél-Amerikát több száz év óta úgy tekintik, mint a saját területüket. Még a múlt század végén is tilos volt zsidóknak, vagy más vallásúaknak Dél-Amerika földjére lépni. Az inkvizíció leheletét még ma is érezni Dél-Amerikában. A misszionáriusoknak számtalan nehézséggel kellett megküzdeniük, de Isten Lelke munkálkodott és időközben nagyon sok ember hithez jutott. Sorra jöttek létre az evangéliumi keresztyén gyülekezetek. A katolikus egyház egy ideig eltűrte ezt a fejlődést, de idővel azután ismét agresszívabbá vált. Egyeduralomra törekszik a médiákban, a rádióban, a televízióban egyaránt. Dél-Amerika népei azonban ma már nyitottabbak a protestantizmus irányában, mint kezdetben voltak. Dél-Amerikában Brazília után Argentína az az ország, ahol ma a legnagyobb az ébredés..." [13]

A szoros missziós program közben arra is nyílt alkalmam, hogy turistaként eljussak a déli földteke NIAGARÁ-jához, az IGUACU vízeséshez. A látvány szinte szebb, mint a Niagaráé. Három állam találkozási pontján (Argentína, Paraguay, Brazília) gyönyörködteti a látogatót ez a hatalmas zuhogással aláömlő víztömeg. A turista csoportok átmehetnek mind a három államba. Paraguay-ban a határmenti kis város vámmentes övezetbe tartozik és nagyon sokan ezért is mennek ide látogatni. A bővizű Iguacu bár Brazílián folyik keresztül, de a vízesés előtt az argentin határon érkezik, ami miatt a turista könyvek így reklámozzák, hogy Argentína adja a vízesés látványosságát, Brazília pedig a turista nézőtereket. [14]

Magyar Baptista Gyülekezet Buenos Airesben (Argentína)

Mivel dolgozatom a dél-amerikai kontinensen élő magyar baptisták életét és munkájának felmérését célozza meg, ebbe beletartozik Argentína is. Annál is inkább, mert a Sao Paulo Lapa-i magyar gyülekezet első lelkipásztora, mint evangélista kapott megbízást az Észak-Amerikában működő AMBSZ-től, hogy Buenos Airesben, ahol már élt néhány magyar baptista család, próbáljon gyülekezetet alapítani. Hogy egy evangélista hogyan fog hozzá új helyen a gyülekezet plántálásához,

arról ő (Molnár Antal lelkipásztor) maga vall az 1953-as konvencióra küldött beszámolójában:

"...Legelsőnek tartottuk azt megtudni, hogy vannak-e még magyar baptisták azokon kívül, akikről már tudomásunk volt. Megtudtuk, hogy van kettő... Az egyiknél sikerrel járt a látogatás és azóta boldogan szolgálja velünk ismét az Úr Jézust. Fontosnak láttuk azt is, hogy a belváros egyik alkalmas imatermét elkérjük istentisztelet tartására... itt azután szerdán este bibliaórát, vasárnap délután imaórát és istentiszteletet tartottunk a belvárosban. Vasárnap délelőtt pedig a lakásunkban folytattuk a vasárnapi iskola tanítását."

A Szövetség anyagi segítségével lapot szerkesztenek a DÉLI HÍRNÖK címen, amit többszáz példányban eljuttatnak magyar névtáblás lakások postaládáiba. Még Brazíliába is eljuttattak 120 példányt. Az istentiszteleteken előbb 12-15-en jelentek meg. Az énekeket előbb indigó segítségével írta le minden alkalomra. Majd nagy szolgálatot tettek az északiaktól való énekes könyvek. 15

Egy másik beszámolójából megtudjuk, hogy bár csak 8 taggal alakul meg a gyülekezet 1952-ben, 1958-ban már bemerítések által 37-re emelkedik a taglétszám, s legalább 45-70-en jelennek meg az istentiszteleteken. A vasárnapi iskola három osztályába pedig 42 fiatal iratkozott be. Örömük határtalan volt, amikor 1957. január 27-én imaházat avathattak..." 16

Az úttörő evangélista azután tovább ment, mint Filep, amikor az Úrnak Lelke elragadta örömmel (ApCsel 8:39), de a munka eredménye, a gyülekezet maradt, ma is él és fejlődik. 1963-ban Detroitba hívták meg a gyülekezet pásztorát. Ekkor jár Magyarországon, Schaeffer Fülöp presbiterrel együtt. Rokonsági úton Pécsett is, ahol személyes beszámolót hallhattam e munkáról. Sajnos 59 éves korára a feszített munka elkoptatta életét, 1967-ben meghalt. 17

A Buenos Aires-i baptista gyülekezet Jugoszláviából kapott új lelkipásztort Pintér Sándor tv. személyében 1963. márciusától kezdve. 18

Az új lelkipásztor 1967 végéről adott statisztikai jelentése szerint a gyülekezetnek 54 felnőtt úrvacsorázó tagja volt, és legalább ennyi fiatallal és gyermekkel rendezték meg a nyári melegben az áldásos karácsonyi ünnepeket. 19

Az ökumené alakulása Brazíliában

A közös sors összekovácsol, az idegenben lesz igazán érték a testvér, a közösség és az egyház. Emigrált honfitársaink számára megtartó erő volt a közös ima, ének és az igehallgatás, az egymás megértése és segítése. Különösen jellemző ez az akkor még szektaként kezelt, kisebbségben levő protestáns közösségeknél a hatalmas római katolikus tengerben. Okuk volt egymás keze keresésére, akár a kolóniákon, akár bent a fővárosban. Az utóbbi évtizedekben a baptisták létszáma – nem a magyaroké – Brazíliában és Argentínában is megháromszorozódott és milliós nagyságrendűvé vált. És amióta a modern, nagy imaházaink épülnek, mintha nagyobb lenne feléjük a tolerancia és vele az elismerés is. Ebben hasonló sorsuk volt a bevándorolt református és evangélikus tagoknak is. Sao Pauló Lapán is 1928-ban közöttük indul el a szervezkedés, 1930-ban osztanak először úrvacsorát és 1937-ben fognak hozzá a kalotaszegi stílusban tervezett, szép templomuk megépítéséhez a baptista imaház szomszédságában. 20

Fél évszázadon át volt a református egyház lelkipásztora Apostol János, aki néhány éve költözött el az élők sorából. Hosszú időn át ebben a templomban tartotta istentiszteleteit az evangélikus gyülekezet is Gémesi István, ma már stuttgarti nyugalmazott evangélikus lelkész vezetésével, aki különösen az ifjúsági cserkész mozgalomban szerzett magának nevet. 21

Ma már önálló gyülekezeti termük van. Kb 20 éve kapott megbízást segítő szolgálatra Apostol János idősödő lelkipásztor mellé Csákány István mérnök lelkész, aki az ifjúsággal való foglalkozás közben lett áldozata a szolgálatnak (úszás közben elmerült). 22

Az idegenben nagy súlyt helyeznek az egyházak a hitébresztés és megtartás mellett a magyarság összetartására, a nyelv- és kultúrájának művelésére is. Már a harmincas években nyomon lehet követni az egyházak szerveződése mellett, milyen erőfeszítéseket tesznek az iskolák építése és tanítók hívása illetve képzése terén. Amíg a baptista gyülekezetekben hazai mintára megszervezik a gyermek bibliaköröket, vasárnapi iskolákat, ifjúsági önképzőköröket, ének- és zenekarokat, ahol bizonyos mértékben a kultúréletük is kiteljesedik, addig a református egyházban a hittantanítás, konfirmációra készítés, sőt utána kultúrcsoportok, népitánc, sport, stb. segített a társadalmi élet megélésében. Még ma is megvannak nemzetiségi csoportosulásban a KLUB-ok, ahova tagdíjfizetés kötelezettség ellenében gyermekeik eljárhatnak (óvodáskortól serdülőkorig) játszani, sportolni, szórakozni, de itt tartják névadó, esküvői ill. jubileumi családi ünnepeiket is. Az anyanyelv művelésének, a kultúra megmaradásának ez is eszköze.

Jellemző feljegyzést olvashatunk a folklór műveléséről is az Árpádfalvi krónikásunktól, amikor a magyar néprajzi emlékekről így vall:

"... A hazai népviseletet a férfilakosság elhagyta, mert az óhazából hozott ruhaneműt már elhasználta és olyannal pótolta, amilyent éppen szerezhetett. A női lakosság inkább megmaradt az óhazai viselettel, mert a fejkendő, pruszlik, hosszú bő szoknya, már messziről felismerhetővé teszi ezen a vidéken a magyar nőt. A hazai népszokásokra igen jól emlékeznek, sőt követik is azt. Pl.: a húsvéti locsolkodást, újévi és névnapi köszöntést, esküvői ceremónia... a Betlehemi pásztorkodás, és a disznótori közös vacsorák stb..." 23

Letelepült magyar véreink mai helyzetéről

Mindenütt e világon a népek nagy olvasztó tégelye természetszerűleg integrálja magába a bevándorló nemzeteket, különösen, ha nagyon kisebbségbe vannak. Az annak idején hont kereső első nemzedék már, akik álmokat kergetve, vagy a kényszer által űzve érkeztek ide több mint 70 éve, nagyobbrészt átmentek már az örökkévalóságba. Baptista közösségünkben is csak alig néhány tucat olyan öreggel beszélgethettem, akik még a tengeren való áthajózás élményeiről adhattak számot. Ezek már 80-90 évesek, a gyermekeik és unokáik már itt születtek néhány kivétellel, akiket karjaikon hoztak magukkal az újvilágba. Ezeknél már természetes, hogy a befogadó ország nyelvét beszélik, házasságkötések révén a helyiek kultúráját átveszik, mert jövőjüket itt tervezik, és iskoláikat is itt végzik.

Van a kényszerű beolvadásnak más, azaz egzisztenciális oka is. Pl.: Nem csak magasabb állami intézetben, hanem a postán, közigazgatásban, iskolában nem vállalhat vezető szerepet, vállalati igazgató sem lehet az, aki idegen nemzetiségű. Csak meghatározott százalékban, pl: 1 brazil mellett egy idegen lehet. Ezek a tények természetesen meghatározzák az idegen bevándoroltak jövőbeli sorsát.

Így értjük meg, hogy mivel újabb kivándorlásokkal nem töltődött fel a magyar gyülekezet, bár 1931-ben 39 tag alakította meg, a negyven éves jubileum alkalmára ha fel is töltődött 223 úrvacsorázó tagra, a magyar tagok száma újra leapadt 30-40 tagra. 24

A Krisztusban hívő gyülekezetekre mindenütt jellemző, – ezt különösen is elmondhatom baptista közösségünk gyülekezetiről, bármelyik földrészről, de az ilyen ritkán látogatott, kis létszámú gyülekezetek számára pedig különösen kiemelkedő – ünnepi alkalmakká válnak a találkozások. Ezeket megörökítik jegyzőkönyvekben, missziói lapjukban, mint például, hogy 1972-ben meglátogatta őket Cserepka János és felesége Dr. Ilonka Margit, mint a kanadai missziós társaság Bolíviában működő misszionáriusa. Dr. Ilonka Margit a Sao Pauloi Egyetemen a trópusi betegek gyógyítását tanulmányozta. Férje Cserepka János tv. pedig a "Butantan Intézetben" kígyók, skorpiók és mérges pókok csípésének a kezelését tanulmányozta. De ezt a munkát összekötötték a misszióval. A Magyar Baptista Gyülekezetben is szolgáltak, bolíviai tevékenységükről beszámoltak, s még észak-paranai kis missziós állomásra is eljutottak a vízesések felé, kb. 800 km. Sao Paulotól. Ez alkalommal három hónapot töltöttek közöttük. 25

Eddig azonban az a néhány vendég, pl.: Dr. Haraszti Sándor, Kovács János, aki meglátogatta őket, mind Észak-Amerikából jöttek, még ha az óhazából vándoroltak is oda. Ezért érezhettem a megkülönböztető tiszteletet irányomban, amikor elsőként érkeztem hozzájuk az óhazai Magyar Baptista Egyház és a Baptista Teológiai Akadémia képvi-

seletében. Én csak a küldetésemet tettem, de ők a szóban elmondott köszönet mellett azóta küldött levelükben is kifejezték azt, amelyből néhány gondolatot közlök.

"Dr. Mészáros Kálmán testvérnek az Úr Jézus Krisztusban! A Sao Pauloi Első Magyar Baptista Gyülekezet megbízásából küldöm ezen levelet a kedves testvérnek, mint aki a Budapesti Baptista Teológiai Akadémia ny. dékánja és professzora is.

Hálásan köszönjük, hogy amikor itt volt rokonai meglátogatására, akkor bennünket is felkeresett, sőt ideje, ereje nagy részét a mi idős magyar testvérközösségünk szolgálatára szánta. Mi, idős magyarok nagyon örültünk, és élveztük a kedves testvér előadásait és tanításait, mivel ez volt az első és egyedüli alkalmunk, hogy magyarországi teológiai tanár előadásait hallgathattuk. Ez nagyon felüdített bennünket, és hálásak vagyunk érette az Úrnak. Kívánjuk, hogy ő pótolja erejét és áldja meg fáradozásaiért. De a brazil testvéreink is nagy érdeklődéssel figyeltek és nagyon értékelték, mert szerették a mély lelki értékű tanításokat, amelyet Nagy István ny. lelkipásztorunk lefordított." 26

Az óhazaiakkal csak levél útján tartják a kapcsolatukat a rokonaikon keresztül. A szocialista országokba nehezen lehetett vízumot kapni és a hallott hírek se indították őket a látogatásra. A beszélgetésekből kitűnt, hogy a változásokról hallott hírek után most már erre is készülnek úgy, hogy majd innen mennek át autóval Erdélybe, a szülőhaza megtekintésére.

Záró gondolatok

Néhány mondat erejéig szólok e földrész legnagyobb kiterjedésű, százötven milliós népességű – Kanada Oroszország, Kína és USA után következő nagyságrendben a világ ötödik legnagyobb államáról. Területe közel százszor akkora, mint az anyaország, Portugália, amely a mi hazánkhoz hasonlóan 92-93 négyzetkilométer területű. A szárazföldi határa kb. 16.000 km hosszan érintkezik a kontinensen – Chile és Ecuador – kivételével minden latin-amerikai országgal. A tengerpartja 7.400 km az Atlanti óceánon. Északi részén halad át az Egyenlítő, s alatta terül el az Amazonia trópusi területe. Hatalmas természeti kincseivel a világ egyik leggazdagabb országa, amit igyekeznek hasznosítani.

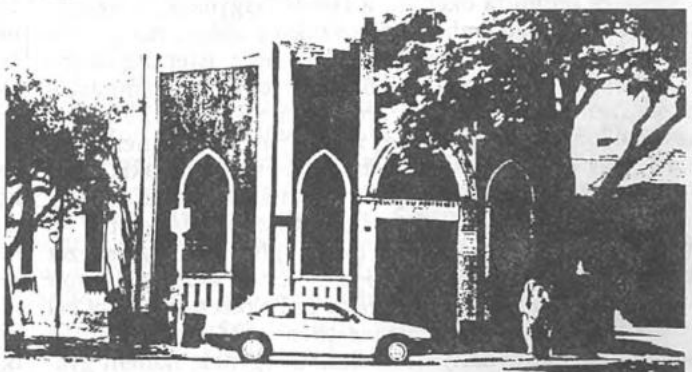
Brazília ugyanakkor az ellentétek országa. Van, amikor az ország egyik részében szárazság pusztít, amíg másutt az árvíz teszi hajléktalanná a falvak, s egész területek lakóit. Délen telente van, amikor elfagy a kávétermés, miközben északon egész évben nem kell pulóverre gondolni. Ahol a Volkswagen, a Fiat, a Mercedes és General Motors a világ egyik legfejlettebb autóiparát hozta létre, de az Amazoniában és Mato Grosso államokban még ma is él néhány olyan indián csoport, amelynek soha nem volt fehér emberrel kapcsolata. 27

Ellentétek a települések, városok épületei, a lakóik társadalmi, gazdasági, kulturális és vallási megoszlásában is. Fazellák – nyomortelepek – éktelenkednek a jólszituált városrészek között. A harmincemeletes paloták tövében csatornázatlan lemezbarakkok bűzlenek, amelyek közé életveszélyes bemenni, s a rendőrség is rezignáltan, fegyverrel megy, ha muszáj. A multinacionális gyárak dolgozói is az ide lecsúszott bűnbandák szorításában élnek. Az egyszerű falusi néhányholdas kertművelő mellett terpeszkednek az óriási nagybirtokok ill. FAZENDÁK. Itt megvan a gazdagodás lehetősége. Bemutattak valakit, aki a hatvanas években érkezett s egy használt teherautóval kezdett fuvarozni s ma már 400 teherautó és 200 autóbusz szalad az országutakon az ő cége neve alatt. De ennek több a fordítottja, ahol mindennapos a rablás, tolvajlás, tönkremenés.

A rengeteg természeti kincs és csodálatos természeti szépségek – tengerpart, nagytavak, folyók, vízesések, erőművek, őserdők és csodálatos parkkultúrák – között keresik az emberek a jobb megélhetés lehetőségeit. Ezek között élnek hívők és nem hívők, keresztyének és muzulmánok, katolikusok és protestánsok. A katolikus tengerben sajátságos a hívők élete, sőt nem ritka az indián és néger hiedelmekkel tűzdelt vallási csoport. A szélsőséges karizmatikusok nagyhangú propagandája mellett megtaláljuk az egyszerű methodista imaházat, adventisták által működtetett egyetemi kart, a népes portugál nyelvű baptista gyülekezetek elegáns imaházait. S e sokszínű, zajos világban élik meg hétköznapjaikat és ünnepeiket a mi ottragadt magyar baptista testvéreink is. Isten áldása legyen életükön és munkájukon.

JEGYZETEK

1. "BRAZILIAI MAGYAROK" Vázlatok a braziliai magyar élet kialakulásáról, Sao Paulo 1938. Szent István éve. A magyarok II. világkongresszusára. Néhány szó a braziliai magyar bevándorlás történetéről. 5. oldal.
2. A magyarok tömeges bevándorlása Braziliába. i.m. 7. oldal.
3. Dr. Mészáros Kálmán. Interjú a még ma is élő braziliai magyarokkal.
4. Sao Paulo állambeli magyar telepek Árpádfalva. 68-69. oldalak.
5. Braziliában lakó magyarok. i.m. 22. oldal.
6. A nemzeti érzés ápolása és a vallásos érzületről. i.m. 74.old.
7. Dulity Miklós. Az Árpádfalvai Magyar Baptista Gyülekezet. Evangéliumi Hírnök az Amerikai Magyar Baptista Szövetség lapja. (Alapítási éve 1908.) 1948. ápr. 15. 3. oldal.
8. Dulity Miklós i.m. 2. oldal.
9. Sao Paolói Magyar Baptista Gyülekezet jegyzőkönyvei 1924-1936.
10. Nagy István lp. a Sao Pauloi Lapai Magyar Baptista Gyülekezet 1948-tól lelki munkása közel 40 éven keresztül lelkipásztora, és az én tolmácsom 1993-94-ben. Evangéliumi Hírnök 1961. jún. 2. 6-8. oldalak. A missziómezőkről.
11. Oláh József. Karapicui levél és fényképek. 1994. febr. 26.
12. Dr. Mészáros Kálmán interjú a Sao Pauloi Baptista Teológiai Akadémia professzorával, Dr. Donald E. Price 1994. jan. 15. Fénykép, Békehírnök 1994. márc. 18. 80. oldal.
13. Marosi Nagy Lajos: interjú Dietrich Weiandal, a MASA referensével, aki 1993. ápr. 1-4. között Újpesten szolgált. Missziómunka Dél-Amerikában. Új Lant részére. Bh. 1993. ápr. 4.
14. Bede Béla - Lempert Márta: Útikönyvek sorozat, BRAZILIA 508. old.
15. Molnár Antal: Missziói tényekedésünk ismertetése. Ev.H. 1953. ápr. 4.
16. Molnár Antal: Beszámoló az Argentinai Magyar Baptista misszió munkáról. Evangéliumi Hírnök 1958. szept. 1. 10-11.
17. Vér Ferenc: Molnár Antal. Ev.H. 1967. okt. 1. 1-3. old.
18. Pintér Sándor: Jelentés... Ev.H. 1963. szept. 1. 10-11. oldalak
19. Pintér Sándor: Buenos Aires Argentina, Ev.H. 1968. febr. 15. 6. old.
20. Vallási élet Sao Pauloban. Braziliai Magyarok i.m. 31-33. old.
21. Dr. Mészáros Kálmán: Feljegyzés: Magyar Baptisták Stuttgartban. Bh. 1993. dec. 5. 377. old. Beszélgetések Gémesi István ev. lelkipásztorral.
22. Reformátusok Lapja?
23. Óhazával való kapcsolat. Braziliai m. i.m. 75. old.
24. Negyvenéves fennállási ünnepély Sao Pauloban. Ev.H. 1971. okt. 15. 5-6. old.
25. Nagy István: Cserepka Jánosék látogatása. Ev.H. 1972. máj. 15. 8. old.
26. Nagy Ferenc presbiter, a magyar munka irányítójának levele 1994. febr. 23.
27. Balázs Dénes: AMAZÓNIA. Budapest, 1987.

Sao Paulo Lapa I. Baptista Imaház – 1964-ben lett bővítve

"SZOLGATÁRS-NÉ"

AKIK TÁRSAINK A SZOLGÁLATBAN

Gerő Sándorné

A NŐK HELYE ÉS SZOLGÁLATA AZ APOSTOLI GYÜLEKEZETBEN

A tanítványok példátlan szolgálata az Úr Jézus mellett minden vita és megjegyzés nélkül továbbfolytatódott az első gyülekezetben. Azok az asszonyok, akik Jézussal jártak, és szemtanúi voltak halálának, majd feltámadásának is, együtt maradtak a tanítványokkal Jézus utasítása szerint /ApCsel 1:4/. Várták imádkozva az ígéret beteljesedését /ApCsel 1:13,14/. Amikor pedig a Szentlélek megérkezett, és tüzes nyelv formájában rászállt a jelenlevőkre Jóel próféta jövendölése szerint, /Jóel 2:28,32/ akkor a tanítványnők is részesültek a Szentlélek keresztségében /ApCsel 2:1-4, 17,18/.

Lukács pontos tudósítást ad arról, hogyan szaporította az Úr a gyülekezet számát az üdvözülendőkkel, férfiakkal és nőkkel, nemcsak Jeruzsálemben, hanem Samáriában is /ApCsel 5:14, 8:12/. A tanítványnők, akik a gyülekezethez csatlakoztak, olyan kiváltságokat élveztek, amit a zsidók zsinagógájában nem kaphattak meg; úgy olvassuk, hogy a gyülekezetben minden hívő, nemre való tekintet nélkül egyformán részesült oktatásban, lelki nevelésben /ApCsel 2:42/.

Nemcsak a jeruzsálemi gyülekezetben kaptak fontos szerepet az asszonyok, hanem később maga Pál apostol is, aki pedig soviniszta beállítottságú rabbi volt megtérése előtt, most hátatfordítva a rabbinikus tanításnak, krisztusi módon viszonyult a nőkhöz és elfogadta őket munkatársnak. Bárhova ment is, a nők mindenütt jelen voltak a gyülekezeti életben; Filippi, Thesszalonika, Bérea, Athén, Korintus /ApCsel 16:13-16; 17:4,12,34; 18:2/. Pál apostol nemcsak elfogadta a nőket mint tanítványokat, de fel is kereste és tanította őket. Pl. a zsidók hagyománya szerint tíz felnőtt, szabad emberre volt szükség ahhoz, hogy a zsinagógában meg lehessen kezdeni egy istentiszteletet. Gyermekek, rabszolgák és nők nem jöhettek számításba. Ezzel szemben, mikor Pál apostol megérkezik Filippibe, az imádkozás helyére, elmegy a folyópartra, ahol nem talál mást, csak egy kis, asszonyokból álló csoportot, akik azért jöttek ott össze, mert Filippiben nem akadt tíz zsidó férfi, hogy a zsinagógában tarthassák meg az istentiszteletet. Filippiben, a Pál apostol által megalapított kis gyülekezet magját ez a női csoport képezte. Ezek közül való volt Lídia, aki otthont adott házánál a gyülekezetnek / ApCsel 16:15 /. Az apostoli gyülekezetben a nők nem csupán hallgatói és tanulmányozói voltak az igének, hanem gyakorlati megvalósítói is. Cselekedeteiket megörökítette számunkra a Szentírás, s így most módunkban van ezt megvizsgálni.

1. TETTEKBEN MEGNYILVÁNULÓ SZERETET

Az első keresztyének ismertető jele volt a cselekvő szeretet. Az árvák, özvegyek, szegények és bebörtönzöttek gondjait mind magukra vették, és igyekeztek a szükségben levőkön segíteni. Ebben egyformán részt vettek férfiak és nők. A megválasztott diakónusok /ApCsel 6./ feladata volt felügyelni a többezer ember élelmezését. Voltak közöttük példás életű özvegyasszonyok is, akik így szolgáltak /1Tim 5:9/. Tábitha vagy másnéven Dorkás is szeretetszolgálatot végzett a szegények között /ApCsel 9:36-43/. Ezek a férfiak és nők bibliai értelemben vett szolgálatban foglalatoskodtak. Diakónia, görög szó, jelentése lefordítva szolgálat. A legvilágosabb példa az ilyen szolgálatra maga Jézus Krisztus, a mi Urunk, aki "nem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon, és adja az Ő életét váltságul sokakért" /Mt 20:28/. Jézus maga mondja a János 13:15-ben: "Példát adtam néktek..." Ezt tették magukévá és követték az első keresztyén gyülekezet tagjai, férfiak és nők.

2. ISTENTISZTELETEKEN VALÓ RÉSZVÉTEL

Ez is a szolgálatnak egyik formája. Míg a zsidóknál a nőknek nem volt kötelező megjelenni az istentiszteleteken, még kevésbé volt lehetséges aktívan bekapcsolódni, addig a keresztyén nőknek adva volt az alkalom, és szabadon gyakorolhatták magukat az imádságban, prófétálásban, s így aktív résztvevőkké váltak az istentiszteletekben /1Kor 11:5; ApCsel 21:9/ Minden jelenlevőnek módjában volt, hogy a gyülekezetben kamatoztassa lelki ajándékait /Kol 3:16/; megtaníthatott egy-egy új éneket vagy zsoltárt, közölhette azokat a kijelentéseket, amelyeket a Szentlélek által nyert, esetleg tolmácsolhatta az idegen nyelven szólókat, hogy mások is megértsék /1Kor 14:26/. Amíg a gyülekezet egyes tagjai ezzel foglalatoskodtak, mások tiszteletteljesen figyeltek a tanításra, alárendelve magukat a beszélőnek Krisztus szeretetében és félelmében /Ef 5:19-21/. Így alakult ki lassan, fokozatosan az istentiszteleti rend.

3/ MUNKATÁRSKÉNT A MISSZIÓS SZOLGÁLATBAN

Figyelemreméltó, hogy Pál apostol szótárában találkozunk legtöbbször a "munkatárs" kifejezéssel. Ő írta a következőket: *"Köszöntsétek Priscillát és Akvillát, akik nekem munkatársaim a Krisztus Jézusban, és akik életüket kockáztatták értem. Akiknek nemcsak én vagyok hálás, hanem a pogányok minden gyülekezete"* /Róma 16:3,4/. Ugyanezt a megnevezést használja Timóteus és Titusz esetében, valamint Evódiánál és Szüntikénél /Fil 4:2,3/. Ezek olyan személyek, akik megosztották Pál apostollal az Isten üdvözítő kegyelméről szóló evangélium terjesztését, ami sokszor nehéz, küzdelmes, sőt veszedelmekkel járó feladat volt. Az apostol nem részletezi, hogy munkatársai külön-külön milyen szolgálatot végeztek. Valószínű, hogy mindegyik a maga képességének megfelelően vállalt részt a munkában, hogy az evangélium minél hathatósabban és gyorsan terjedjen. A Római levél 16. fejezetében Pál 26 személyt említ meg névszerint, akiknek köszöntését küldi Rómába, s ezek közül 8 nő, s 8-ból 6-ot külön is kiemel, amiből nyilvánvaló, hogy nagyra becsülte női munkatársait is, csakúgy mint a férfiakat.

4. TISZTVISELŐKÉNT A GYÜLEKEZETBEN

Az utóbbi időben világszerte nagy figyelmet szentelnek annak a kérdésnek, hogy mi legyen a nők szerepe a gyülekezetben. Az egyháztörténelem során a keresztyének nagy többsége egy véleményen volt abban, hogy csak férfiakat választott ki Isten magának gyülekezeti szolgálatra, így ők lehetnek előljárók, tanítók és lelkipásztorok, egyszóval egyházi tisztviselők. Időközben azonban sok változás történt, s ma már Észak-Amerikában például vannak olyan felekezetek, ahol nem avatják fel azt a lelkipásztort, aki nem fogadja el munkatársnak vagy lelkésztársnak a nőket. Ezt a dolgot szeretnénk megvizsgálni a következőkben, alapul véve az első gyülekezet gyakorlatát, majd az erre vonatkozó igehelyeket.

MILYEN TISZTSÉGEKET TÖLTÖTTEK BE A NŐK AZ ELSŐ GYÜLEKEZETBEN ÉS MIÉRT?

a/ Prófétai tisztet

Filep evangélistának mind a négy leánya próféta volt /ApCsel 21:9/, és Korintusban is voltak prófétanők /1Kor 11:5/. A prófétaság azonban nem hivatalos gyülekezeti funkció, hanem inkább a karizmatikus ajándék felhasználása a gyülekezetben, annak javára és építésére.

b/ Szociális tevékenységet

Gazdasági területen is igénybe vették az özvegyasszonyok szolgálatát az első gyülekezetekben /1Tim 5:3-16/. Bár ez nem volt különleges tisztség, de mint szolgálattevők, nagy megbecsülésben részesültek.

c/Diakóniai szolgálat

Júnia egy kiemelkedő személyiség, akit Pál apostol említ a Róma 16:7-ben. Hogy mivel vált ismertté az apostolok között, az még mindig vitatott. Júnia, a Júniusz név női változata, s Pál apostol nem fűz hozzá magyarázatot, tehát csak feltételesen lehet következtetéseket levonni. Pál szerint ismert volt Andronikusz csak úgy, mint Júnia, vagy Priszcilla és Aquilla, tehát nem is tartotta fontosnak, hogy egyéb megjegyzést tegyen. Mivel azonban fogolytársak voltak, meglehet, hogy az apostol üzenetével küldöttként járták végig a gyülekezeteket, és így váltak ismertté. azt el kell fogadnunk, hogy a Róma 16-ban csak olyan személyeket sorol fel Pál, akik valamilyen fontos tisztséget töltöttek be a gyülekezetekben.
Ilyen volt a fejezet elején emlegetett Fébé is, aki a kenkhreai gyülekezet diakónusaként van említve. Arról már beszéltünk, hogy a 'diakónia' görög szó, lefordítva szolgálatot jelent. Az is nyilvánvaló, hogy nem valami templomszolgáról van szó, aki a gyülekezet termét tartja rendben, hanem egy szellemi vezetőről, akinek a munkája, szolgálata elismerést érdemel. Ezért ajánlja őt nyugodt lélekkel Pál apostol a rómaiak figyelmébe, és kéri őket, hogy álljanak mellé, ha valamilyen dologban segítségre szorul. Itt sem tér ki az apostol részletekre, hogy mégis milyen ügyben kellett volna Fébének Rómába menni, de ez nem is lényeges. Tény, hogy nő volt, és nő létére a Kenkhréiában levő gyülekezetnek megbízott diakónusa vagy szolgálója.

Akadnak ugyan, akik mind a mai napig ezt is vitatják, de ennek eldöntéséhez szükség van az apostoli levelek alapos tanulmányozására, ami külön feladat.

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE

Gyűjtötte, válogatta: dr. Gerzsenyi László

Egy új imaház ajtajára három héber szó alapján a következő mondatot vésték: "A bölcs lelkeket nyer meg." Ezzel a gyülekezet létezésének célját fejezték ki. A gyülekezet lelkipásztora e szavak alapján prédikált az imaházmegnyitás napján. Kifejtette, hogy a "megnyer" szóval szokták leírni a vadra cserkésző vadászt, és emlékeztette hallgatóságát, hogy bölcsen kell végezniük "lelkeket megnyerő" munkájukat. Dávid is gondosan készült a Góliáttal való harcra. Öt sima kövecskét választott ki a patakból. Nem tételezte fel, hogy egy kő is elég, és majd keres egy másikat, ha szükség lesz rá. Sose menjünk az Úr munkájába szegényes fölkészüléssel! – Lélekmentés

Közép-Ausztráliában tenyészik a nardoo nevű növény. Hónapokon át annak magva szolgáltatta az egyedüli táplálékot az ősi fölfedezőknek. A nardoo megszűntette az éhséget, és a kellemes jóllakottság érzetét keltette bennük, de a fölfedezők napról napra egyre gyengébbek lettek e táplálkozás nyomán. Szinte úgy legyengültek, mint a csecsemők. Végül éhen haltak. Amikor később a tudósok elemezték a nardooból készült kenyeret, megállapították, hogy hiányoznak belőle az életet fenntartó tápanyagok. Ugyanez történik azokkal, akik a világi dolgokkal akarják kielégíteni lelkük ínségét.

– Világiasság

J. Wilbur Chapman egyik istentiszteletén egy megtért ember így tett bizonyságot: "Mint csavargó egy éven át kéregettem az utcákon. Egy nap megérintettem egy férfi vállát és így szóltam: »Uram, adjon nekem tíz centet!« Mihelyt megláttam az arcát, benne felismertem idős édesapámat. »Apám, megismersz?« – kérdeztem. Édesapám körülölelt és ezt kiáltotta: »Megtaláltalak, megtaláltalak, mindenem a tiéd.« Emberek, gondoljatok erre, hogy én, a csavargó, tíz centet koldultam az apámtól, aki tizennyolc éven át keresett, hogy nekem adja mindenét!"
– Megváltás

Bűnösséged nem ok arra, hogy távol tartson Istentől. Éppen az az ok arra, hogy hozzá térj. az a lelkednek, mint testednek az orvos. Amikor fájdalom tépi testedet, odamész az orvoshoz. Ugyanígy a lelkiismereted és bűnutálatod éppen az az ok, amiért Istenhez kell térned!
– Megtérés

Henry Drummond evangélista mondta el, hogy az afrikai fehér hangyák a legtitokzatosabb teremtmények a világon. Még amikor egész erdőket megtámadnak, akkor is elbújnak, és alagutakat ásnak maguknak a fák törzsében, hogy eltakarja őket, amíg dolgoznak. Valaki fölkel a székéről az egyik este hogy lefeküdjön, majd reggel fölébred, és látja, hogy minden változatlan. De ha ráül a székre, a szék összeomlik a padlón. Mi történt vele? A fehér hangyák éjszaka megették a szék belsejét, de kívül semmi jelet nem hagytak. Így teszi tönkre a bűn az emberek és nemzetek életét. – Bűn

Egy hitetlen ember így szólt hasonszőrű társához: "Egy dolog van, amely megfoszt az élet minden örömétől." "Mi lehet az?" – kérdezte a társa. "Attól félek, hogy a Bibliának igaza van. Ha bizonyosan tudnám, hogy a halál örök alvás, akkor boldog lennék. Örömem beteljesedne. De tövis van bennem, és mint valami kard, átjárja a lelkem. Ha a Bibliának igaza van, örökre elvesztem. Minden reményem örökre megszűnt." Robert Ingersoll ateista előadót egy napon csavargók keresték föl közvetlenül előadása előtt, és egyikük így szólt: "Ingersoll úr, legyen szíves megszabadítani minket a pokoltól; mert ha nem teszi, akkor rengetegen oda kerülünk." – Hitetlenség

"Aki bűnbe esik, az ember; aki szomorkodik a bűn miatt, az szent; aki dicsekszik a bűnnel, az ördög." Ehhez a mondáshoz valaki még hozzátette: "aki megbocsát, az Isten." – Bűn

Egy munkás embernek megromlott a látása. Az orvos megállapította, hogy kettős hályog fejlődött ki a szemén, és egyetlen reménye az lehet, ha elmegy egy híres szemspecialistához. Azt is ajánlotta, hogy sok pénzt vigyen magával, mert a műtét nagyon sokba fog kerülni. A beteg kivette a bankból az összes pénzét, és elment a híres szemorvoshoz, aki megvizsgálta, és így szólt hozzá: "Nem vagyok benne biztos, hogy ki tudja fizetni a műtét költségét. Én sohasem operálok olcsón." A beteg így válaszolt: "Akkor el kell mennem, és megvakulok teljesen". A szemész azonban így folytatta: "Ön nem tud annyit fizetni, amennyiért én operálok, és én nem tudok olyan olcsón operálni, mint amennyit ön fizetni tud. De elvégezhetem a műtétet díjtalanul." A mi nagy Orvosunknak sem tudjuk megfizetni az üdvösség árát, de ő nem is kér semmi mást, csak szívünk odaszenteltségét. – Üdvösség

Darwin, az evolúciós tan atyja, 1833-ban meglátogatta Tierra del Fuego földjét, és olyan emberekre talált, akik – véleménye szerint – teljesen képtelenek voltak a civilizáció átvételére. Ezt írta róluk: "Fuego lakói a barbarizmus nyomorúságosabb állapotában vannak, mint amit valaha emberi lények között láttam." Második látogatásakor, harminchat évvel később, azok az emberek, akiket a háziállatoknál alacsonyabb állapotban talált, az evangélium hatására keresztyének lettek, ezért meglepetésében ezt írta róluk: "Bizonyára, megjövendölhettem volna, hogy a világ összes misszionáriusa sem képes elvégezni, ami itt történt. Csodálatos és megszégyenítő, mert ahol semmit sem reméltem, ott nagy eredmény történt." Aztán levelet küldött a Londoni Missziótársulatnak ezekkel a szavakkal: "Büszkének érezném magam, ha bizottságuk a társulat tiszteletbeli tagjává választana." Később Darwin huszonöt fontot adományozott az evangéliumi misszióra.
– Evangélium

A németországi Hannover temetőjében van egy sír, amelyen hatalmas gránitkövek és márványdarabok fekszenek, betonnal és acélpántokkal összefogva. Az egy asszony sírja, aki nem hitte el, hogy Jézus feltámadt a halálból, sem azt, hogy a halál után lesz feltámadás. Végrendeletében elrendelte, hogy sírját olyan biztonságosan lezárják, hogy ha lenne is halottak feltámadása, akkor se nyíljon fel a sír. A sírra ezeket a szavakat vésette: "Ezt a sírt sohasem szabad felnyitni!" Azonban egy kis mag a gránitkövek alá került és növekedni kezdett. A kikelt növény kereste a világosságot. Senki sem gondolta volna, hogy egy növekedő palánta képes szétfeszíteni azokat az acélpántokat és lebetonozott köveket. A kis mag fává növekedett, és a nagy kövek szétnyíltak előtte. Kajafás és Jézus egyéb ellenségei azt gondolták, hogy amikor Jézus testét betemették a sírba, többé nem kerülhet ki onnét. De Isten hatalma, amely Hannoverben egy kis növény által nyilvánult meg, még csodálatosabban működött Jézus sírjánál Jeruzsálem közelében. – Feltámadás

Faraday, az ünnepelt kémikus, laboratóriumában baleset történt. Egy ott dolgozó személy beleejtett egy ezüstkelyhet egy edénybe, amelyben valami rendkívül erős savat tároltak. A kehely rövid idő múlva teljesen eltűnt. Az odagyülekezett munkások sajnálattal nézték a gyönyörű kehely elolvadását. Mindenki úgy gondolta, hogy véglegesen elveszett, és az ezüstöt többé senki sem képes előhozni a folyadékból. Amikor Faraday-t tájékoztatták az esetről, hozott magával valamilyen kémiai keveréket és beleöntötte az edénybe. Fokozatosan, az ezüst minden részecskéje összegyűlt az edény alján, és amikor a nagy kémikus kiöntötte az edényből a folyadékot, onnét egy alaktalan ezüsttömeget vett ki. Elküldte az ezüstműveshez, aki elkészítette a kelyhet, és néhány napon belül ott volt eredeti alakjában. – Újonnan születés

Egy afrikai törzsfőnök egy napon elrendelte, hogy egyik rabszolgáját öljék meg valamilyen jelentéktelen bűnért. Az éppen ott tartózkodó fehér ember hallott az esetről, és a törzsfőnöknek értékeket ajánlott, hogy megmentse a rabszolga életét. De a bennszülött főnök ezt mondta: "Nem kell elefántcsont, nem kellenek rabszolgák, sem arany. Elmehetek a szomszéd törzshöz és kifoszthatom raktárait és falvait. Nem kérek kegyelmet a fehér embertől. Vért akarok látni." Ekkor megparancsolta egyik katonájának, hogy nyíllal lője át a vétkes rabszolgát. A fehér ember ösztönösen kinyújtotta karját, hogy megvédje a rabszolgát a nyílvesszőtől, és a nyíl a karjába fúródott. Miután kihúzta karjából a nyilat, ezt mondta a törzsfőnöknek: "Itt a vér. Véremet adtam ezért a szegény rabszolgáért, és most már követelem az életét." A törzsfőnök neki adta a rabszolgát

és így szólt: "Igen, fehér ember, megvetted őt a véreddel, és ettől kezdve a tied." A szegény rabszolga egy pillanat alatt odaborult szabadítójának lábához, és könnyek között felkiáltott: "Ó, fehér ember, megvásároltál engem a véreddel. Örökre rabszolgád leszek." – Bűnbocsánat

Az ősi Rómában élt valamikor két fiútestvér. Az egyik bátor katona lett, és mindkét kezét feláldozta a hazájáért vállalt csatákban. A másik egy alkalommal súlyos bűnt követett el, és bíróság elé kellett állnia, hogy megkapja méltó, súlyos büntetését. Mielőtt az ítéletet kihirdették volna a bűnös fölött, bátor katonatestvére odarohant a bíróságra, és fölemelte kezének csonkjait, mint a legjobb mentséget bűnös testvérének megmentésére. Mintha ezt mondta volna: "Kíméljétek meg azért, amit vállaltam a hazáért!" A történet úgy folytatódott, hogy a bűnöst fölmentették bátyja érdeméért. Jézus Krisztus ott van Isten előtt képviseletünkben, és örülhetünk annak, hogy közbenjár megmentésünk érdekében. –Bűnbocsánat

Fiatal koromban ateista akartam lenni, de valamit sohasem tudtam figyelmen kívül hagyni. Nem voltam képes elfelejteni édesanyám szeretetét és jellemét. Apám hirtelen haragú ember volt, és amikor fellobbant, édesanyám kistestvéremmel együtt elvitt a hegyoldalra és ott letérdelve imádkozott értünk. Édesanyám a nehézségek és apám kegyetlen bánásmódja miatt hamarosan sírba került. Huszonegy éves koromban kegyetlen, megkeményedett és végtelen gonosz ember lett belőlem. Egyszer közel jártam régi otthonomhoz, és ellenállhatatlanul kényszerített valami, hogy nézzem meg még egyszer azt a helyet, ahol édesanyám imádkozott értünk a domboldalon. Minden olyannak tűnt, mint amilyen régen volt. Mintha a füvön azóta sem járt volna senki. Leültem. Ismét hallottam az értem imádkozó hangot. Minden rossz szokásom és Krisztussal szembeni elutasításom eszembe jutott, és teljesn összetörtem. Nem távoztam addig onnét, amíg el nem fogadtam a Megváltót. Édesanyám imái meghallgatást nyertek, és most élő tanúja vagyok az édesanyai hűségnek és az imákat meghallgató Isten irgalmának. – Anya

Dwight L. Moody, a nagy evangélista, kijelentette: "Amit valaha elértem az életben, édesanyámnak köszönhetem." – Anya

Benjamin West festőművész ezt mondta: "Édesanyám egyetlen csókja tett engem festőművésszé." – Anya

Lincoln mondta elnökké választása után: "Ami vagyok, és amivé lehetek, angyalanyámnak köszönhetem." – Anya

Egyszer valaki egy nagy város utcáin az egyik gyönyörű templom mellett elhaladva megjegyezte: "Ha ezek a keresztyének abbahagynák a szép templomok építését, és a pénzt a szegényeknek adnák, akkor jobban hinnék nekik." Társa csöndesen megjegyezte: "Már ezelőtt is hallottam hasonló megjegyzést. És azt Iskáriótes Júdás tette." – Pénz

Athénben az új olimpiai játékok egyikén a maratoni futást Loues Spiridon görög parasztfiú nyerte. A stadionba érkezésekor nagy lelkesedéssel üdvözölte a király és az ujjongó tömeg. Huszonötezer arany frankot ajánlottak neki abban az országban, ahol akkoriban a munkás napi keresete alig érte el a két frankot. A győztes nem fogadta el a jutalmat. Hellas dicsőségéért tette, mondta Loues Spiridon, és csak szülővárosa, Maroussi érdekében kért valamit. Engedjék meg neki, hogy kecskebőr tömlőit hadd töltse meg minden reggel Athénben tiszta vízzel, és hadd vihesse el fiaival együtt a városba. – Pénz

Évtizedekkel ezelőtt egy indiai angol bíró érdeklődni kezdett a bennszülött keresztyének iránt. Hallott arról, hogy egy gazdag ember fiát, aki Krisztus követője lett, száműzték otthonából és minden vagyonától megfosztották. A bíró így szólt: "Hadd jöjjön a házamba, és ha igazi keresztyén, nem fogja megbánni, hogy nálam dolgozik. Kisfiam kísérőjének választom." Norburdur tehát odament és alázatosan elvállalta a háziszolga szerepét. Vacsora után a bíró egész családja összegyűlt imádkozásra, és olvasott nekik az Újszövetségből a saját nyelvükön. Egy este ehhez a vershez érkezett: "Aki elhagyja házát vagy testvéreit, apját vagy anyját, gyermekeit vagy földjeit az én nevemért, a százszorosát kapja..." A bíró szünetet tartott és így szólt: "Még egyikünknek sem kellett elhagynia házait, földjeit, feleségét és gyermekeit Krisztusért, kivéve Norburdurt. Elmondanád nekünk, hogy igazat mond ez a vers?" Norburdur nyugodtan fölállt, kezébe vette a mahratti Újszövetséget és végigolvasta a verset. Aztán fölemelte fejét és így szólt. "Az olvastuk, hogy a százszorosát kapja. Én az ezerszeresét kaptam."

– Ígéret

Egy orvosmisszionárius lábánál térdelt egy hálás édesapa és édesanya, és a misszionáriust istenként kezdték imádni azért, mert visszaadta gyermekük egészségét. A misszionárius gyorsan felkiáltott: "Nem vagyok Isten. Imádjátok az igaz Istent!" Ezt válaszolták: "Istennek kell lenned. Csak Isten tudta megmenteni szeretett gyermekünket a haláltól." A misszionárius így folytatta: "Tegyük fel, hogy egy értékes ajándékot akarok nektek adni, és elküldöm egy kuli által, aki az én szolgám. Kinek köszönitek meg, nekem vagy a kulinak?" "Természetesen, neked, a kuli csak a te szolgád." "Ugyanígy én Isten kulija vagyok, aki által Isten elküldte a gyógyulás ajándékát, és előtte kell leborulnotok, hogy hálát adjatok az ajándékért." –Hála

Egy visszataszító tekintetű, hitetlen asszony megtért, és istentelen szomszédai gúnyjának céltáblája lett. Minden eszközt felhasználtak, hogy haragra késztessék és feldúlják türelmes és szeretettel teljes lelkületét. Végül az egyik régi üldözője, miután már minden gonoszságát kimerítette, maró gúnnyal jegyezte meg: "Azt hiszem, te vagy a legrondább képű asszony, akit valaha láttam." Az idős asszony arca felragyogott ennek hallatára, és könnyet törölgetve a szeméből, ezt mondta: "Ugye, milyen csodálatos, hogy az Úr Jézus egy ilyen csúnya asszonynak is megbocsát!" – Isten szeretete

A ősi lídiaiak egyik királyának a fia teljesen néma volt. A herceg az édesapa ragyogó udvarában élt, de egy szót sem tudott kiejteni. Aztán a perzsák megtámadták Lídiát, és Krőzuszt megbuktatták. Amikor egy katona éppen meg akarta ölni a boldogtalan királyt a fia szeme előtt, mert nem ismerte meg, a borzalom pillanatában a félelem és szeretet késztetésére felkiáltott az addig néma gyermek: "Vigyázz! a király!" A nyelvét megkötöző kötelék elszakadt, mert meg akarta menteni az apját. Ha eléggé törődnénk mások örök életével, hogy megmentsük őket a haláltól, akkor e herceghez hasonlóan megtalálnánk a módját, hogy beszéljünk. Ne maradjunk többé némák, amikor az örök élet és örök halál kérdése forog fenn! – Bizonyságtétel

Henry Ward Beecher híres prédikátor nagyon szerette a szép lovakat. Egyszer egy lovat vett kölcsön egy istállóból és megkérdezte: "Ez a ló nagyon szépen néz ki. Vajon olyan jó is, mint ahogy kinéz?" A tulajdonos megjegyezte: "Beecher úr, ez a ló mindenütt dolgozik, ahova állítja, és mindent megtesz, amit egy ló megtehet." A prédikátor tágra nyílt szemmel nézte a lovat, és humorosan megjegyezte: "Bárcsak ilyenek lennének gyülekezetem tagjai is." – Szolgálatkészség

"Tíz év óta várunk rád!" – mondta egy idős ember Mezopotámiában a hegyek közé érkezett misszionáriusnak. "Miért vártál, és honnét tudtad, hogy itt vagyok?" – kérdezte a misszionárius. Ekkor az idős férfi elmondta történetét: "Tíz évvel ezelőtt zarándokként mentem Arábiába, és ott a piacon vettem ezt a kis könyvet egy idegentől. Amint hazafelé tartottam, olvastam, hogy Isten elküldte Fiát a világba, aki meghalt és ismét feltámadt. Az utazás rövidnek tűnt. Aztán imádkoztam: »Ó, Istenem, küldj nekem tanítót, hogy megértsem ezeket!« És tíz éven át vártam. Most a tanító megérkezett. Oktass tehát a könyv alapján!" – Hit

Apám vezető gyülekezeti vén volt gyülekezetünkben sok éven át. Amikor tizenegy éves lettem, egy evangélista jött hozzánk és istentiszteleteket tartott. Egy este arra kért minden keresztyént, hogy menjen előre, és kérte azokat is, akik szeretnék Krisztust megvallani, hogy menjenek előre velük. Apám természetesen, előrement, és mivel éreztem Isten hívását, követtem őt. Amint elérte az első sort, hátrafordult, és amikor meglátott, ezt mondta: "Johnnie, menj vissza, túl fiatal vagy." Engedelmeskedtem, ahogy mindig tanultam. Majd harminchárom éves koromban ismét előre mentem, de harminchárom éves koromban nem tudtam olyan világosan, hogy miért megyek előre, mint tizenegy éves koromban. És a gyülekezet elveszítette szolgálatom huszonkét évét, mert saját apám, a gyülekezet vezető tisztségviselője, ezt mondta: "Menj vissza!" – Döntés

Vidám esetek

Gyűjtötte: G. L.

Egy kisleányt először vittek az imaházba. Amikor mindenki letérdelt, megkérdezte anyukájától: "Most mit fognak csinálni?" Édesanyja suttogva felelte: "Pszt, most fogják elmondani imádságaikat." A csodálkozó gyermek felnézett és így okoskodott: "Hogyhogy? Hiszen még senki sincs hálóruhában."

Anyák napján egy óvodás korú kisgyermek meglátogatta nagymamáját, aki ezt mondta neki: "Ajándékom van számodra, de neked kell választanod." A nagymama az asztalra tett egy tízforintos pénzérmét és egy százas bankjegyet. Az okos gyermek ezt felelte: "Anyu mindig azt tanította, hogy a kisebbet kell választanunk, ezért a tízest választom." Ekkor elvette a tízforintost, majd így folytatta: "De hogy el ne veszítsem a tízest, becsomagolom ebbe barna papírba." És ekkor a százforintos bankjegyet is elvette az asztalról.

Bizonyítványosztás napján egy kisfiú félve vitte haza a bizonyítványát. Amikor édesapja megtekintette az érdemjegyeket, mielőtt elkezdte volna a korholást, a fiúcska ezt kérdezte: "Vajon mit lehet hibáztatni ezért a bizonyítványért: a környezetet vagy az öröklést?"

– Anyuka, miért van olyan kevés haja apukának?
– Azért, mert apuka nagyon okos és sokat olvas.
– Anyuka, akkor neked miért olyan nagy a hajad?
– Kisfiam, itt az ideje, hogy lefeküdjél!

A városi kisleány most látott életében először disznót az egyik tanyán. A gazda megkérdezte tőle: "Ugye, milyen nagy ez a sertés?" A kisleány felkiáltott: "Nem csoda. Néhány perccel ezelőtt láttam, hogy nyolc kismalac felfújta."

A nagymama az az őszhajú hölgy, aki visszatartja anyut attól, hogy megüssön.

Az őserdőben az Újszövetség olvasása alapján nemrégen tért meg egy bennszülött fiú. Egy napon nagy nyugtalansággal ment oda a misszionáriushoz, és ezt mondta: "Uram, a vadászkutyám kitépett egy lapot a Bibliámból és megette." A misszionárius vigasztalni próbálta a gyermeket: "Majd szerzünk egy másik Bibliát. Ne aggódj miatta!" A fiú azonban nem vigasztalódott: "Gondoljon a kutyámra!" A misszionárius nevetve szólt ismét: "Ha a kutyád szétrág egy ökörcsontot, akkor nem árthat neki egy papírlap sem." A fiú sírva kiáltott: "De uram! Én valamikor rossz fiú voltam. Gyűlöltem az ellenségem és meg akartam ölni. Aztán az Újszövetség a szívembe jött, és kezdtem szeretni mindenkit, sőt megbocsátottam minden ellenségemnek. Most, hogy ez a nagy vadászkutya evett a Bibliából, szeretni fogja az oroszlánokat és a tigriseket, és ő maga is segíteni fog nekik abban, hogy juhokhoz és tehenekhez jussanak!"

Egy szünidei napon egy iskolás gyermeket elvittek a New York-i Empire State Buildingbe. Amint a gyorsliften haladva már a hetvenedik emeleten is túl voltak, a gyermek megkérdezte édesapjától: "Apuka, tudják-e az angyalok, hogy közeledünk?"

SZOLGATÁRS
BAPTISTA LELKÉSZTÁJÉKOZTATÓ

SZERKESZTI: Kolozs Nagy János
Lukács Tamás
SZERKESZTŐSÉG CÍME: 1062 Budapest, Aradi u. 48.
Telefon: 132-23-32, 132-79-85; Fax: 131-01-94
A folyóirat önköltségi áron megvásárolható és előfizethető a Baptista Kiadónál.
Egy szám ára: 250- Ft, előfizetési díj egy évre /belföldre/: 1500- Ft.